

ШПАРКАСЕ БАНКА АД СКОПЈЕ

Единечен финансиски извештаи,
Единечен годишен извештај,
Единечна годишна сметка

За годината која завршува на 31 декември 2022 година

ШПАРКАСЕ БАНКА АД СКОПЈЕ

Единечни финансиски извештаи

За годината завршена на 31 декември 2022 година

ШПАРКАСЕ БАНКА АД Скопје

**Единечни финансиски извештаи
за годината што завршува
на 31 декември 2022**

СОДРЖИНА

	Страна
Извештај на независниот ревизор	1
Единечен биланс на успех	3
Единечен извештај за сеопфатна добивка	4
Единечен биланс на состојба	5
Единечен извештај за промените во капиталот и резервите	6 - 9
Единечен извештај за паричниот тек	10 - 11
Белешки кон единечните финансиски извештаи	12 - 128

Извештај на независниот ревизор

До Надзорниот одбор и Акционерите на Шпаркасе Банка АД Скопје

Извештај за единечните финансиски извештаи

Ние извршивме ревизија на приложените единечни финансиски извештаи на Шпаркасе Банка АД Скопје, („Банката“) кои што ги вклучуваат единечниот биланс на состојба заклучно со 31 декември 2022 година, како и единечниот биланс на успех, единечниот извештај за сеопфатна добивка, единечниот извештај за промени во капиталот и резервите и единечниот извештај за паричниот тек за годината којашто завршува тогаш, и белешките, кои се состојат од преглед на значајните сметководствени политики и други објаснувачки информации.

Одговорност на менаџментот за единечните финансиските извештаи

Менаџментот е одговорен за подготвувањето и објективното презентирање на овие единечни финансиски извештаи во согласност со регулативата на Народна Банка на Република Северна Македонија и интерната контрола којашто е релевантна за подготвувањето на единечните финансиски извештаи коишто се ослободени од материјално погрешно прикажување, без разлика дали е резултат на измама или грешка.

Одговорност на ревизорот

Наша одговорност е да изразиме мислење за овие единечни финансиски извештаи врз основа на нашата ревизија. Ние ја спроведовме нашата ревизија во согласност со Стандардите за ревизија прифатени во Република Северна Македонија („Стандардите“). Стандардите бараат да ги почитуваме етичките барања и да ја планираме и извршиме ревизијата за да добиеме разумно уверување за тоа дали единечните финансиски извештаи се ослободени од материјално погрешно прикажување.

Ревизијата вклучува извршување на постапки за прибавување на ревизорски докази за износите и обелоденувањата во единечните финансиски извештаи. Избраните постапки зависат од расудувањето на ревизорот, вклучувајќи ја и проценката на ризиците од материјално погрешно прикажување на единечните финансиски извештаи, без разлика дали е резултат на измама или грешка. Кога ги прави тие проценки на ризикот, ревизорот ја разгледува интерната контрола релевантна за подготвувањето и објективното презентирање на единечните финансиски извештаи, за да обликува ревизорски постапки кои што се соодветни во околностите, но не за целта на изразување на мислење за ефективност на интерната контрола на ентитетот.

Ревизијата исто така вклучува и оценка на соодветноста на користените сметководствени политики и на разумноста на сметководствените проценки направени од страна на менаџментот, како и оценка на севкупното презентирање на единечните финансиски извештаи.

Ние веруваме дека ревизорските докази коишто ги имаме прибавено се доволни и соодветни за да обезбедат основа за нашето ревизорско мислење.

Мислење

Според наше мислење, единечните финансиски извештаи ја прикажуваат објективно, во сите материјални аспекти, финансиската состојба на Банката заклучно со 31 декември 2022 година, резултатите од работењето, како и паричните текови за годината којашто завршува тогаш во согласност со регулативата на Народна Банка на Република Северна Македонија.

Извештај за останати правни и регулаторни барања

Годишниот извештај е подготвен од страна на Менаџментот во согласност со барањата на Законот за Трговски Друштва, член 384.

Менаџментот е одговорен за подготвувањето на Годишната сметка и Годишниот извештај на Банката, кои се одобрени од страна на Надзорниот одбор на Банката.

Според барањата на Законот за Ревизија, известуваме дека историските информации прикажани во годишниот извештај подготвен од страна на Менаџментот на Банката во согласност со член 384 од Законот за Трговски Друштва е конзистентен во сите материјални аспекти со единечните финансиски информации прикажани во Годишната сметка и ревидираните единечни финансиски извештаи на Банката, на крајот на и за годината која завршува на 31 декември 2022 година.

Драган Давитков
Управител

Симе Јовановски
Овластен ревизор

ПрајсвотерхаусКуперс Ревизија ДОО Скопје

20 април 2023 година
Скопје, Република Северна Македонија

БИЛАНС НА УСПЕХ

за периодот од 1 јануари 2022 година до 31 декември 2022 година

Белешка	во илјади денари	
	тековна година 2022	претходна година 2021
Приходи од камата	2.468.019	2.280.261
Расходи за камата	(488.812)	(470.102)
Нето-приходи/(расходи) од камата	1.979.207	1.810.159
Приходи од провизии и надомести	1.072.954	989.360
Расходи за провизии и надомести	(429.883)	(426.542)
Нето-приходи/(расходи) од провизии и надомести	643.071	562.818
Нето-приходи од тргување	-	-
Нето-приходи од други финансиски инструменти евидентирани по објективна вредност	-	-
Нето-приходи/(расходи) од курсни разлики	364.616	238.087
Останати приходи од дејноста	86.489	108.797
Удел во добивката на придружените друштва	-	-
Исправка на вредноста на финансиските средства и посебна резерва за вонбилансната изложеност, на нето-основа	(458.458)	(532.066)
Загуба поради оштетување на нефинансиските средства, на нето-основа	(19.036)	(28.621)
Трошоци за вработените	(700.930)	(724.785)
Амортизација	(153.206)	(131.966)
Останати расходи од дејноста	(613.304)	(611.430)
Удел во загубата на придружените друштва	-	-
Добивка/(загуба) пред оданочување	1.128.449	690.993
Данок на добивка	(95.390)	(50.543)
Добивка/(загуба) за финансиската година од непрекинато работење	1.033.059	640.450
Добивка/(Загуба) од група на средства и обврски кои се чуваат за продажба	-	-
Добивка/(загуба) за финансиската година	1.033.059	640.450
Добивка/(загуба) за финансиската година, која припаѓа на:		
акционерите на банката	-	-
неконтролираното учество	-	-
Заработка по акција:		
основна заработка по акција (во денари)	569	581
разводната заработка по акција (во денари)	569	581

Белешките кон единечните финансиски извештаи
претставуваат интегрален дел на овие единечни финансиски извештаи.

Ревидираните единечни финансиски извештаи се одобрени од страна на Надзорниот одбор на Банката на 19 април 2023 година.

Потпишано во име на ШПАРКАСЕ БАНКА АД Скопје:

Санел Кустирица

Претседател на
Управен одбор

Нина Неданоска

Заменик Претседател
на Управен одбор

Алвин Аличевиќ

Член на Управен
одборМилка Ратаикоска
ЈолескаДиректор на Дирекција
за финансии/Овластен
сметководител - број на
лиценца 0109038

ЕДИНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ ЗА СЕОПФАТНА ДОБИВКА
за периодот од 1 јануари 2022 година до 31 декември 2022 година

Белешка	во илјади денари	
	тековна година 2022	претходна година 2021
Добивка/(загуба) за финансиската година	1.033.059	640.450
<i>Останати добивки/(загуби) во периодот кои што не се прикажуваат во Билансот на успех (пред оданочување)</i>	-	-
Ревалоризациска резерва за средства расположливи за продажба	-	-
- нереализирани нето-промени во објективната вредност на средствата расположливи за продажба	-	-
- реализирани нето-добивки/(загуби) од сопственичките средства расположливи за продажба, рекласификувани во Останати резерви	-	-
Промени во кредитната способност на банката, за финансиски обврски кои се мерат по објективна вредност	-	-
Данок на добивка од останати добивки/(загуби) кои не се прикажуваат во Билансот на успех	-	-
Вкупно останати добивки/(загуби) во периодот кои не се прикажуваат во Билансот на успех	-	-
<i>Останати добивки/(загуби) во периодот коишто се или може да се прекласификуваат во Билансот на успех (пред оданочување)</i>	-	-
Ревалоризациска резерва за должнички средства расположливи за продажба	-	-
- нереализирани нето-промени во објективната вредност на должничките средства расположливи за продажба	(538.793)	(123.043)
- реализирани нето-добивки/(загуби) од должничките средства расположливи за продажба, рекласификувани во Билансот на успех	-	-
- дополнителна исправка на вредноста на должничките средства расположливи за продажба	7.710	-
- ослободување на исправка на вредноста на должничките средства расположливи за продажба	-	(10.550)
Ревалоризациска резерва за преземените средства врз основа на ненаплатени побарувања	(4.531)	(1.707)
- ревалоризациска резерва признаена во текот на годината	-	-
- намалување на ревалоризациската резерва, рекласификувано во Билансот на успех	-	-
Резерва за инструменти за заштита од ризикот од паричните текови	-	-
- нереализирани нето-промени во објективната вредност на инструментите за заштита од ризикот од паричните текови	-	-
- реализирани нето-добивки/(загуби) од инструментите за заштита од ризикот од паричните текови, рекласификувани во Билансот на успех	-	-
Резерва за инструменти за заштита од ризикот од нето-вложување во странско работење	-	-
Резерва од курсни разлики од вложување во странско работење	-	-
Удел во останатите добивки/(загуби) од придружените друштва коишто не се прикажуваат во Билансот на успех	-	-
Останати добивки/(загуби) кои не се прикажуваат во Билансот на успех	53.549	(3.400)
Данок на добивка од останати добивки/(загуби) коишто се или може да се прекласификуваат во Билансот на успех	-	-
Вкупно останати добивки/(загуби) во периодот коишто се или може да се прекласификуваат во Билансот на успех	(482.065)	(138.700)
Вкупно останати добивки/(загуби) во периодот	(482.065)	(138.700)
Сеопфатна добивка/(загуба) за финансиската година	550.994	501.750
Сеопфатна добивка/(загуба) за финансиската година, која припаѓа на:		
акционерите на банката	-	-
неконтролираното учество	-	-

Белешките кон единечните финансиски извештаи
претставуваат интегрален дел на овие единечни финансиски извештаи

Потпишано во име на ШПАРКАСЕ БАНКА АД Скопје:

Санел Кустирица

Нина Неданоска

Алвин Аличевиќ

Милка Ратаикоска
Јолеска

Претседател на
Управен одбор

Заменик Претседател
на Управен одбор

Член на Управен
одбор

Директор на Дирекција
за финансии/Овластен
сметководител - број на
лиценца 0109038

ЕДИНЕЧЕН БИЛАНС НА СОСТОЈБА
На ден 31 декември 2022

Актива

Парични средства и парични еквиваленти
Средства за тргување
Финансиски средства по објективна вредност преку Билансот на успех определни како такви при почетното признавање
Дериватни средства чувани за управување со ризик
Кредити на и побарувања од банки
Кредити на и побарувања од други комитенти
Вложувања во хартии од вредност
Вложувања во придружени друштва (сметководствено се евидентираат според „методот на главнина“)
Побарувања за данок на добивка (тековен)
Останати побарувања
Заложени средства
Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања
Нематеријални средства
Недвижности и опрема
Одложени даночни средства
Нетековни средства кои се чуваат за продажба и група за отуѓување
Вкупна актива

Обврски

Обврски за тргување
Финансиски обврски по објективна вредност преку Билансот на успех определни како такви при почетното признавање
Дериватни обврски чувани за управување со ризик
Депозити на банки
Депозити на други комитенти
Издадени должнички хартии од вредност
Обврски по кредити
Субординирани обврски
Посебна резерва и резервирања
Обврски за данок на добивка (тековен)
Одложени даночни обврски
Останати обврски
Обврски директно поврзани со група на средства за отуѓување
Вкупно обврски

Капитал и резерви

Запишан капитал
Премии од акции
Сопствени акции
Други сопственички инструменти
Ревалоризациски резерви
Останати резерви
Задржана добивка/(Акумулирана загуба)
Вкупно капитал и резерви кои припаѓаат на акционерите на банката
Неконтролирано учество
Вкупно капитал и резерви

Вкупно обврски и капитал и резерви

Потенцијални обврски
Потенцијални средства

Белешките кон единечните финансиски извештаи претставуваат интегрален дел на овие единечни финансиски извештаи
Потпишано во име на ШПАРКАСЕ БАНКА АД Скопје:

Санел Кустурица

Нина Неданоска

Алвин Аличевик

Милка Ратаикоска
ЈолескаПретседател на Управен
одборЗаменик Претседател на
Управен одборЧлен на Управен
одборДиректор на Дирекција за
финансии/Овластен
сметководител - број на
лиценца 0109038Bank
AD Skopje

Белешка	во илјади денари	
	тековна година 2022	претходна година 2021
18	16.637.328	12.570.107
19	-	-
20	-	-
21	-	-
22.1	46.319	26.978
22.2	56.994.194	51.724.647
23	7.452.067	6.942.978
24	46.598	46.598
30.1	-	-
25	572.392	458.363
26	-	-
27	94.267	121.314
28	316.403	275.506
29	920.076	900.910
30.2	32.839	-
31	-	-
	83.112.483	73.067.401
32	-	-
33	-	-
21	-	-
34.1	4.335.374	2.742.057
34.2	55.066.457	49.510.646
35	-	-
36	9.724.133	8.540.769
37	2.421.763	2.425.615
38	390.728	380.499
30.1	48.461	18.483
30.2	-	20.711
39	466.416	555.647
31	-	-
	72.453.332	64.194.427
40	5.594.758	4.478.773
	666.348	558.522
	-	(4.240)
	-	-
	(295.669)	186.396
	450.544	422.761
	4.243.170	3.230.762
	10.659.151	8.872.974
	-	-
	10.659.151	8.872.974
	83.112.483	73.067.401
42	29.355.344	30.478.950
42	-	-

ЕДИНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ ЗА ПРОМЕНИТЕ ВО КАПИТАЛОТ И РЕЗЕРВИТЕ
за периодот од 1 јануари 2022 година до 31 декември 2022 година

Бодот од 1 јануари 2022 година до 31 декември 2022 година																	
Капитал		Резервиза					Останати резерви			Задржана добивка		Вкупно капитал и резерви, кој припаѓа на акционерите на банката	Неконтролирано учество*	Вкупно капитал и резерви			
Запишан капитал	Премии од акции	(Сопствени акции)	Други сопствени инструменти	Резервиза за средства расположливи за продажба	Резервиза за средства преземени за ненаплатен и побрзување	Резервиза за заштита од ризикот	Резерв од курсни разлики од вложување во странско работење	Останати резервиза	Законска резерва	Капитална компонента на хибридни финансиски инструмент	Останати резерви	Расположиба за распределба на акционерите	Ограничења на распределба на акционерите	(Ажурирани загуби)			
1.662.775	558.522	-	-	205.434	121.086	-	-	-	377.684	-	5.008.079	241.502	205.000	-	8.380.082	-	8.380.082
1.662.775	558.522	-	-	205.434	121.086	-	-	-	377.684	-	5.008.079	241.502	205.000	-	8.380.082	-	8.380.082
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	640.450	-	-	640.450	-	640.450
-	-	-	-	(123.043)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(123.043)	-	(123.043)
-	-	-	-	(10.550)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(10.550)	-	(10.550)
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			

Белешките кон единечните финансиски извештаи претставуваат интегрален дел на овие единечни финансиски извештаи

ЕДИНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ ЗА ПРОМЕНИТЕ ВО КАПИТАЛОТ И РЕЗЕРВИТЕ (продолжение)
за периодот од 1 јануари 2022 година до 31 декември 2022 година

	Капитал			Регулативни резерви					Останати резерви			Задржана добивка		(Акмулирани загуби)	Вкупно капитал и резерви, кој припаѓа на акционерите на Банката	Неконтролирано учество*	Вкупно капитал и резерви
	Заплатан капитал	Преми од акции	Сопствени акции	Други сопствени инструменти	Регулативна резерва за средства расположливи за продажба	Регулативна резерва за средства преземени за наплата на побрѓања	Резерва за заштита од ризици	Резерва од курсни разлики од вложување во странско работење	Останати регулативни резерви	Законска резерва	Капитална компонента на хибридни финансиски инструменти	Останати резерви	Расположена за распредела на акционерите	Ограниче на за распредела на акционерите			
Транзакции со акционерите, признаени во капиталот и резервите:																	
Издадени акции во текот на периодот																	
Издежување за законска резерва																	
Издежување за останати резерви																	
Дивиденди																	
Откуп на сопствени акции																	
Продадени сопствени акции																	
Други промени во капиталот и резервите (наведете детално)																	
Издежување за инвестициски вложувања																	
Продадени сопствени акции																	
Ефект на присоединување																	
Транзакции со акционерите, признаени во капиталот и резервите																	
На 31 декември 2021 (претходна година) / 1 јануари 2022 (тековна година)	2,815,998		(4,240)							31,535		(5,003,839)	(31,535)	2,183,223	(8,858)		8,858
Корекции на почетната состојба																	
На 1 јануари 2022 година (тековна година), коригирано	2,815,998		(4,240)							40,837		(5,003,839)	(241,502)	2,383,888	(8,858)		8,858
	4,478,773	558,522	(4,240)		78,955	107,441				418,521		4,240	640,450	2,590,312	8,872,974		8,872,974
	4,478,773	558,522	(4,240)		78,955	107,441				418,521		4,240	640,450	2,590,312	8,872,974		8,872,974

Белешките кон единечните финансиски извештаи претставуваат интегрален дел на овие единечни финансиски извештаи

ЕДИНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ ЗА ПРОМЕНИТЕ ВО КАПИТАЛОТ И РЕЗЕРВИТЕ (продолжение)

за периодот од 1 јануари 2022 година до 31 декември 2022 година

ЕДИНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ ЗА ПРОМЕНИТЕ ВО КАПИТАЛОТ И РЕЗЕРВИТЕ (продолжение)	Залишан капитал	Капитал		Резервизациски резерви						Останати резерви		Заджана поделба		Вкупно капитал и резерви, кој припаѓа на акционерите на банката	Некон тропирано учество	Вкупно капитал и резерви
		Промени од акции	(Сопствени акции)	Други сопствени инструменти	Резервизациска резерва за расположливи средства за продажба	Резервизациска резерва за средства преземени за неплатен побарување	Резерва за заштита од ризиците	Резерва од курсни разлики од вложување во странско работење	Останати резервизациски резерви	Законска резерва	Капитална компонента на хибридни финансиски инструменти	Останати резерви	Расположлива за распределба на акционерите	Ограничења на распределба на акционерите		
во швајцарски франци													1.033.059	-	1.033.059	1.033.059
Сеопфатна добивка/(загуба) за финансиската година																1.033.059
Добивка/(загуба) за финансиската година																(538.793)
Останати добивка/(загуба) во периодот кој не се прикажуваат во Билансот на успех																-
Промена во објективната вредност на средствата расположливи за продажба																-
дополнителни инструменти																-
- нереализирани промени во објективната вредност (нето)																-
- реализирани промени во објективната вредност (нето)																-
префрлени во Билансот на успех																-
- дополнителна исправка на вредноста на должничките средства расположливи за продажба																-
- ослободување на исправка на вредноста на должничките средства расположливи за продажба																-
дополнителни инструменти																-
- нереализирани промени во објективната вредност (нето)																-
- реализирани промени во објективната вредност (нето)																-
префрлени во Останати резерви																-
Промена во објективната вредност на инструментите за заштита од ризиците од паричните тексови																-
Промена во објективната вредност на инструментите за заштита од ризиците од нето-вложување во странско работење																-
Курсни разлики од вложување во странско работење																-
Одложени даночни (средства)/обврски признаени во капиталот и резервите																-
Промена во кредитната способност на банката, за финансиски обврски кои се мерат по објективна вредност																-
Останати добивка/(загуба) кои не се прикажуваат во Билансот на успех (наведете детално)																-
Резервизациска резерва за средства преземени за неплатени побарувања																-
Резервизациска резерва за одложени даночни обврски																-
Депризирање на сопственички харти од вредност																-
Вкупно нереализирани добивка/(загуба) признаени во капиталот и резервите																-
Вкупно сеопфатна добивка/(загуба) за финансиската година													1.033.059	-	(482.065)	550.994

Белешките кон единечните финансиски извештаи претставуваат интегрален дел на овие единечни финансиски извештаи

ЕДИНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ ЗА ПРОМЕНИТЕ ВО КАПИТАЛОТ И РЕЗЕРВИТЕ (продолжение)
за периодот од 1 јануари 2022 година до 31 декември 2022 година

за периодот од 1 јануари 2022 година до 31 декември 2022 година																	
во илјади денари	Капитал				Регулаторни резерви				Останати резерви				Задржана добивка		Вкупно капитал и резерви, кој припаѓа на акционерите на банката	Нескотирано учество*	Вкупно капитал и резерви
	Залишан капитал	Премии од акции	(Сопствени акции)	Други сопствени инструменти	Регулаторна резерва за средства, расположливи за продажба	Регулаторна резерва за средства, преземени за неплатени побарувања	Резерва за заштита од ризикот	Резерва од курсни разлики од вложување во странско работење	Останати регулаторни резерви	Законска резерва	Капитал на компанија на холдинг дивизија	Останати резерви	Расположива за распределба на акционерите	Ограничења на располагањето на акционерите			
Трансакции со акционерите, признаени во капиталот и резервите:																	
Издадени акции во текот на периодот	1.115.985	112.016															1.228.001
Издвојување за законска резерва											32.023			(32.023)			
Издвојување за останати резерви														(308.427)	308.427		
Дивиденди																	
Откуп на сопствени акции																	
Продадени сопствени акции		(4.190)	4.240										(4.240)		11.372	7.182	7.182
Други промени во капиталот и резервите (наведете детално)																	
Издвојување за инвестициски вложувања														(300.000)	300.000		
Трансакции со акционерите, признаени во капиталот и резервите	1.115.985	107.826	4.240										(4.240)	(640.450)	619.799	1.235.183	1.235.183
На 31 декември 2022 (тековна година)	5.594.768	666.348			(398.579)	102.910					450.544			1.033.059	3.210.111	10.659.151	10.659.151

Белешките кон единечните финансиски извештаи претставуваат интерален дел на овие единечни финансиски извештаи

Потпишано во име на ШПАРКАСЕ БАНКА АД Скопје:

Санел Кустурица
Претседател на Управен одбор

Нина Неданоска
Заменик Претседател на Управен одбор

Алвин Аличевиќ
Член на Управен одбор

Милка Ратакоска
Јолеска
Директор на Дирекција за финансии/Овластен сметководител - број на лиценца 0109038

ЕДИНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ ЗА ПАРИЧНИОТ ТЕК

за периодот од 1 јануари 2022 година до 31 декември 2022 година

Белешка	во илјади денари	
	тековна година 2022	претходна година 2021
Паричен тек од основната дејност		
Добивка/(загуба) пред оданочувањето	1.128.449	690.993
Коригирана за:		
Неконтролирано учество, вклучено во консолидираниот биланс на успех*		
Амортизацијата на:		
нематеријални средства	15 74.320	46.047
недвижности и опрема	15 78.886	85.919
Капиталната добивка од:		
продажба на нематеријални средства		
продажба на недвижности и опрема	(98)	(19.469)
продажба на преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања	(8.202)	(2.852)
Капиталната загуба од:		
продажба на нематеријални средства	-	-
продажба на недвижности и опрема	-	169
продажба на преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања	144	-
Приходи од камата	6 (2.468.019)	(2.280.261)
Расходи за камата	6 488.812	470.102
Нето-приходи од тргување	-	-
Исправка на вредноста на финансиските средства и посебна резерва за вонбилансната изложеност, на нето-основа		
дополнителна исправка на вредноста и посебна резерва	12 1.937.008	2.456.778
ослободена исправка на вредноста	12 (1.478.550)	(1.924.712)
Загуба поради оштетување на нефинансиските средства, на нето-основа		
дополнителни загуби поради оштетување	13 19.036	28.621
ослободени загуби поради оштетување		
Резервирања		
дополнителни резервирања	38 406.448	898.515
ослободени резервирања	38 (395.191)	(925.608)
Приходи од дивиденди	11 (3.915)	(15.113)
Удел во добивката/(загубата) на придружените друштва	-	-
Останати корекции	23.929	8.003
Наплатени камати	2.476.698	2.366.624
Платени камати	(466.969)	(509.801)
Добивка од дејноста пред промените во деловната актива	1.812.785	1.373.955
(Заголемување)/намалување на деловната актива:		
Средства за тргување	-	-
Дериватни средства чувани за управување со ризик	-	-
Кредити на и побарувања од банки	(19.341)	(26.978)
Кредити на и побарувања од други комитенти	(5.707.861)	(4.704.236)
Заложени средства		
Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања	(36.763)	(8.640)
Задолжителна резерва во странска валута	(1.332.877)	(156.508)
Задолжителен депозит кај НБРМ според посебни прописи	-	-
Останати побарувања	(131.062)	(18.116)
Одложени даночни средства	-	-
Нетековни средства кои се чуваат за продажба и група за отуѓување	-	-
Заголемување/(намалување) на деловните обврски:		
Обврски за тргување	-	-
Дериватни обврски чувани за управување со ризик	-	-
Депозити на банки	1.375.237	(837.648)
Депозити на други комитенти	5.157.951	2.287.758
Останати обврски	(89.231)	27.179
Обврски директно поврзани со група на средства за отуѓување	-	-
Нето паричен тек користен во основната дејност пред оданочувањето	1.028.838	(2.063.234)
(Платен)/поврат на данок на добивка	74.825	8.229
Нето паричен тек користен во основната дејност	1.103.663	(2.055.005)

Белешките кон единечните финансиски извештаи претставуваат интегрален дел на овие единечни финансиски извештаи

ЕДИНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ ЗА ПАРИЧНИОТ ТЕК (продолжение)
за периодот од 1 јануари 2022 година до 31 декември 2022 година

Белешка	во илјади денари	
	тековна година 2022	претходна година 2021
Паричен тек од инвестициската дејност (Вложувања во хартии од вредност)	(2.094.068)	(4.446.454)
Приливи од продажбата на вложувањата во хартии од вредност	1.584.979	3.072.506
(Одливи за вложувањата во подружници и придружени друштва)	-	-
Приливи од продажбата на вложувањата во подружници и придружени друштва	-	-
(Набавка на нематеријални средства)	28 (115.217)	(134.112)
Приливи од продажбата на нематеријалните средства	-	-
(Набавка на недвижности и опрема)	29 (98.262)	(69.307)
Приливи од продажбата на недвижностите и опремата	308	31.260
(Одливи за нетековните средства кои се чуваат за продажба)	-	-
Приливи од нетековните средства кои се чуваат за продажба	-	-
(Останати одливи од инвестициската дејност)	-	-
Останати приливи од инвестициската дејност	3.915	15.113
Нето паричен тек користен во инвестициската дејност	(718.345)	(1.530.994)
Паричен тек од финансирањето (Отплата на издадените должнички хартии од вредност)	-	-
Приливи од издадените должнички хартии од вредност	-	-
(Отплата на обврските по кредити)	(2.235.498)	(841.385)
Зголемување на обврските по кредити	3.418.862	554.643
(Отплата на издадените субординирани обврски)	(3.852)	(2.540)
Приливи од издадените субординирани обврски	1.115.985	-
Приливи од издадените акции/сопственички инструменти во текот на периодот	-	-
(Откуп на сопствени акции)	-	(4.240)
Продадени сопствени акции	-	-
(Платени дивиденди)	-	-
(Останати одливи од финансирањето)	-	-
Останати приливи од финансирањето	-	-
Нето паричен тек (користен во) од финансирањето	2.295.497	(293.522)
Ефект од исправката на вредноста на паричните средства и паричните еквиваленти	2.321	7.910
Ефект од курсните разлики на паричните средства и паричните еквиваленти	-	-
Нето-зголемување/(намалување) на паричните средства и паричните еквиваленти	2.683.136	(3.871.611)
Парични средства и парични еквиваленти на 1 јануари	9.556.585	13.428.196
Парични средства и парични еквиваленти на 31 декември	12.239.721	9.556.585

Белешките кон единечните финансиски извештаи
претставуваат интегрален дел на овие единечни финансиски извештаи.

Потпишано во име на ШПАРКАСЕ БАНКА АД Скопје:

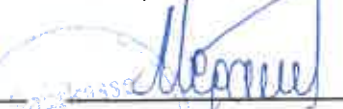
Санел Кустурица

Претседател на
Управен одбор

Нина Неданоска

Заменик Претседател
на Управен одбор

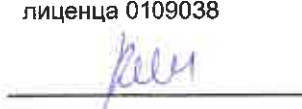
Алвин Аличевик

Член на Управен
одбор

**Милка Ратаикоска
Јолеска**

Директор на Дирекција
за финансии/Овластен
сметководител - број на
лиценца 0109038

БЕЛЕШКИ КОН ЕДИНЕЧНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2022

1. ВОВЕД

а) Општи информации

ШПАРКАСЕ БАНКА АД Скопје (во понатамошниот текст "Банката") е акционерско друштво основано во Република Северна Македонија. Адресата на нејзиното регистрирано седиште е ул. Васил Иљоски бр. 14, Скопје, Република Северна Македонија.

Банката е овластена од Народна Банка на Република Северна Македонија за вршење на следните активности:

- Прибирање на депозити и други повратни извори на средства;
- Кредитирање во земјата, вклучувајќи и факторинг и финансирање на комерцијални трансакции;
- Кредитирање во странство, вклучувајќи и факторинг и финансирање на комерцијални трансакции;
- Издавање и администрирање на платежни средства (парични картички, чекови, патнички чекови, меници);
- Финансиски лизинг;
- Менувачки работи;
- Платен промет во земјата и во странство, вклучувајќи купопродажба на девизи;
- Издавање на платежни гаранции, авали и други форми на обезбедување;
- Изнајмување на сефови, остава и депо;
- Тргување со инструменти на пазарот на пари;
- Тргување со девизни средства, што вклучува и тргување со благородни метали;
- Тргување со хартии од вредност;
- Тргување со финансиски деривати;
- Чување на хартии од вредност за клиенти;
- Советување на правни лица во врска со структурата на капиталот, деловна стратегија или други поврзани прашања или давање услуги поврзани со спојување или припојување на правни лица;
- Продажба на полиси за осигурување;
- Посредување во склучување договори за кредити и заеми;
- Обработка и анализа на информации за кредитната способност на правни лица;
- Економско-финансиски консалтинг;
- Застапување во осигурување;
- Купопродажба, гарантирање или пласман на емисија на хартии од вредност;
- Давање на услуги на чување на имот на инвестициски и пензиски фондови.

Банката своите активности во Република Северна Македонија ги извршува преку мрежа на 35 експозитури.

Банката е членка на Штаермеркише Шпаркасе со седиште во Грац, Австрија, која поседува 96,55% (2021: 95,60%) од капиталот на Банката. Индиректен и краен сопственик на Банката претставува ЕРСТЕ Банка, Република Австрија.

На 31 декември 2022, Банката поседува 49% од уделите со право на глас во ШПАРКАСЕ ЛИЗИНГ ДОО Скопје, како и 100% од уделите во друштвото за градежништво, трговија и услуги С-АМЦ 1 ДООЕЛ Скопје, кои до 3 јуни 2016 година беа во целосна сопственост на ШПАРКАСЕ ЛИЗИНГ ДОО Скопје.

С-АМЦ 1 ДООЕЛ Скопје е трговско друштво кое се занимава со купување и продажба на сопствен недвижен имот. Тоа е иницијално основано на 16 декември 2014 година од страна на ШПАРКАСЕ ЛИЗИНГ ДОО Скопје, со специјална намена за комплетирање и продажба на станбени згради, заложени како обезбедување од страна на правно лице, кон кое Групата имаше нефункционално побарување.

Во однос на С-АМЦ ДООЕЛ 1 и остварувањето на целта за кое е формирано, доградба и продажба на станбениот комплекс и завршувањето на сите имотно правни обврски, во текот на 2022 година отпочнати се активности за ликвидација-затворање на друштвото, со што очекуваме целата постапка за ликвидација-затворање на друштвото САМЦ-1 да се заврши во текот на 2023 година. Вкупните средства на друштвото и добивката за годината немаат материјално влијание врз финансиските извештаи на Групата.

БЕЛЕШКИ КОН ЕДИНЕЧНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2022

1. ВОВЕД (продолжение)

а) Општи информации (продолжение)

На 4 ноември 2019 година Групацијата Шпаркасе (Штаермеркише банка и Шпаркасен АГ) официјално стана нов сопственик на Охридска банка, со тоа што купи 91,57 проценти од акциите за 48 милиони евра. На овој начин Штаермеркише Шпаркасе (мнозински сопственик на Банката), стана четврта најголема банкарска групација во Македонија.

Договорот за присоединување со Охридска Банка АД – Скопје („Банката што се присоедини“) беше потпишан на 15 Јануари 2021 година, а на 16 јули 2021 година со упис на статусната промена – присоединување и официјално заврши процесот на присоединување на Охридска банка АД Скопје кон Шпаркасе Банка АД Скопје. Со ова интегрираната Шпаркасе Банка АД – Скопје, припаѓа во групата на големи банки заземајќи ја 4-та позиција на банкарскиот пазар.

Акциите на Банката се внесени на редовниот пазар на Македонската берза на хартии од вредност, во подсегментот Пазар на акционерски друштва со посебни обврски за известување, а кодот под кој се тргуваат е следниот:

Шифра на хартија од вредност

ИСИН број

INB (обична акција)

MKINBA101012

Ревидираните финансиски извештаи се одобрени од страна на Надзорниот одбор на Банката на 19 април 2023 година.

б) Основи за подготвување на единечните финансиски извештаи

Стандарди врз основа на кои се подготвени единечните финансиски извештаи

Овие единечни финансиски извештаи на Банката се подготвени во согласност со Законот за трговски друштва („Службен весник на Република Македонија“ бр.28/04, 84/05, 71/06, 25/07, 87/08, 42/10, 48/10, 24/11,166/12,70/13, 119/13, 120/13, 187/13, 38/2014, 41/2014, 138/14, 88/15, 192/15, 6/16, 30/16,61/16, 64/18, 120/18 и 290/20 и Службен весник на Република Северна Македонија бр. 215/2021 и 99/22), Законот за банки („Службен весник на Република Македонија“ бр. 67/07, 90/09, 67/10, 26/13, 15/15, 153/15, 190/16 и 7/19 и Службен весник на Република Северна Македонија бр. 101/19, 122/21), подзаконската регулатива пропишана од страна на Народна Банка на Република Северна Македонија (во понатамошниот текст: „НБРСМ“ или „Народната банка“), како и во согласност со Одлуката за Методологијата за евидентирање и вреднување на сметководствените ставки и за подготовка на финансиските извештаи (во понатамошниот текст „Методологија“) („Службен весник на Република Македонија“ бр. 83/17) и Одлуката за видовите и содржината на финансиските извештаи на банките („Службен весник на Република Македонија“ бр. 83/17, и 149/18), кои се пропишани од страна на НБРСМ и се во примена од 1 јануари 2018 година.

Критериуми за класификација на активните билансни и вонбилансни ставки според степенот на ризичност се утврдени во Одлуката за методологијата за управување со кредитниот ризик („Службен весник на Република Македонија“ бр. 149/18 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 76/20, 116/20 и 83/22), која е со примена од 1 јули 2019 година.

Примена на принципот на континуитет при изготвување на финансиските извештаи

Финансиските извештаи се изготвени врз основа на принципот на континуитет. Во својата проценка Раководството на Банката ја зема во предвид финансиската позиција на Банката, тековните намери, профитабилноста на дејноста како и достапноста до финансиски извори на средства.

БЕЛЕШКИ КОН ЕДИНЕЧНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2022

1. ВОВЕД (продолжение)

б) Основи за подготвување на единечните финансиски извештаи (продолжение)

Стандарди кои се објавени, а сè уште не се во примена

На датумот кога овие единечни финансиски извештаи беа одобрени за издавање од страна на Надзорниот одбор на Банката, не постојат објавени стандарди од страна на НБРСМ кои се уште не се во примена.

Оперативно опкружување во кое работи Банката

Во изминатите три години светот се соочи со неколку кризи кои се преклопија. Како резултат на пандемијата и војната во Украина, светот се соочува со голема економска криза. Забавувањето на глобалната економска активност е поголема од очекуваното и е на широка основа, а глобалната инфлација е највисока во последните неколку децении. Банкарскиот систем во 2022 година работеше во услови на нагласени ризици поради продолжениот воен конфликт во Украина и инфлациските притисоци и предизвици поврзани со енергетската криза. И во такво опкружување, банките се отпорни на надворешните шокови и без видливи негативни ефекти врз нивните биланси. По остварениот пад во првиот квартал и стагнацијата во вториот квартал од годината, депозитите од нефинансиските субјекти остварија солиден раст во последните два квартали од годината, за што поголем беше придонесот на претпријатијата, иако и депозитите на домаќинствата забележаа зголемување. Поголемиот придонес на денарските депозити во вкупниот депозитен раст, зголемувањето на заштедите орочени на долг рок, за првпат од почетокот на пандемијата, се уште една потврда за постепено закрепнување на депозитната активност на банките. Во услови на заострување на кредитните услови од страна на банките, пласманите во кредити на нефинансиските субјекти и натаму солидно растат, иако малку забавено, со поголем придонес на кредитите на домаќинства, во споредба со зголемувањето на кредитите на претпријатијата. Од валутен аспект, девизните кредити имаат најголем придонес во кредитниот раст, што од една страна произлегува од задолжувањето на државата со краткорочен девизен кредит во третиот квартал, а од друга страна е последица на посилен раст на девизните кредити на претпријатијата, во услови на повисоки цени на енергентите и општо на увозните добра. Покрај пласманите во кредити, позначителен раст во последните два квартали од годината забележаа и ликвидните средства на банките (пред сè, пласманите во инструментите на Народната банка), по нивното намалување забележано во првите два квартали од годината. Народната банка на Република Северна Македонија уште од крајот на минатата година почна со постепено нормализирање на монетарната политика, заради одржување на среднорочната ценовна стабилност. Ова беше направено преку соодветно управување со ликвидноста, како и со постепено зголемување на основната каматна стапка коешто започна во април 2022 година. Во текот на третиот квартал од 2022 година, како и во октомври 2022 година, Народната банка продолжи со зголемувањето на каматните стапки, при што каматната стапка на благајничките записи со крај на 2022 година го достигна нивото од 4,75%. Народната банка донесе одлука за промени и кај инструментот за задолжителна резерва, преку кои се поттикнува кредитирањето на проектите поврзани со домашното производство на електрична енергија од обновливи извори. На ваков начин, во услови на енергетска криза и силен раст на глобалните цени на електричната енергија, Народната банка придонесува кон ублажување на притисоците и на структурните проблеми во економијата, а воедно со мерката се поддржуваат и „зелените финансии“ и одржливото финансирање, коешто е определено и како стратедиска цел во најновиот стратедиски план на централната банка.

Во фокусот на управувањето со ризиците во 2022 година пред се беше ефикасното управување со ризиците што и овозможува на Банката ефикасно користење на расположивиот капитал и поддршка на здравите и долгорочно одржливите бизниси и кредитоспособните домаќинства. Предизвиците поврзани со новата Геополитичка криза беа во фокусот на управување со ризици пред се од аспект на кредитниот ризик и ликвидносниот ризик, но активното управување со овие ризици и овозможи на Банката задржување на стабилно ниво на квалитет на портфолио и одржување на посакуваното ниво на ликвидност.

Банката применува прудентна политика на управување со ризиците со цел одржување на нивото на нефункционални кредити на што е можно пониско ниво. Исто така, овој начин на управување со ризиците е да се обезбеди што поголема наплатливост на пласманите, одржување на адекватно ниво на капитална адекватност, управување со останатите ризици во работењето и заштита од непредвидени случувања и евентуални закани од неостварување на планираната политика.

БЕЛЕШКИ КОН ЕДИНЕЧНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

31 декември 2022

1. ВОВЕД (продолжение)

б) Основи за подготвување на единечните финансиски извештаи (продолжение)

Очекувања за влијание на енергетската криза во 2023 година

Најновите проекции за движењата на светските пазари навестуваат постепено стивнување на ценовните притисоци од увозните цени, при што се очекува дека цените на храната и на нафтата ќе забележат пад во текот на наредната година. Следствено, позначително забавување на инфлацијата се очекува од втората половина на следната година. Со тоа, за 2023 година се очекува забавување на просечната стапка на инфлација, дополнително и под влијание на најавените мерки за субвенционирање на цената на електричната енергија за прехранбената индустрија од страна на државата за временскиот период додека трае кризната состојба во снабдувањето со електрична енергија, како и поради ефектите од постепено затегнување на монетарната политика. Сепак, во услови на значителни варијации во движењето на светските цени на примарните производи, предизвикани од војната во Украина и воведените санкции кон Русија од поголем дел од земјите во светот, неизвесноста во однос на идните движења на цените е исклучително висока.

Презентација на единечните финансиски извештаи

Придружните единечни финансиски извештаи на Банката се прикажани во согласност со формата и содржината на билансните шеми објавени во Одлуката за видовите и содржината на финансиските извештаи на банките („Службен весник на РМ“ бр. 83/17, и 149/18).

Раководството на Банката го проценува влијанието на промените на МСС, новите МСФИ и нивните толкувања врз единечните финансиски извештаи, како и барањата за форматот и содржината на одредени билансни шеми во согласност со Одлуката и вреднувањата на средствата, обврските, приходите и расходите во согласност со барањата на Методологијата.

Приложените единечни финансиски извештаи се подготвени во согласност со принципот на историска набавна вредност, освен за вреднувањето на вложувањата во финансиските средства расположливи за продажба кои се вреднуваат по објективна вредност, врз основа на претпоставката на принципот на континуитет.

Презентацијата на единечните финансиските извештаи во согласност со Одлуката за видовите и содржината на финансиските извештаи на банките, пропишана од страна на НБРСМ бара користење на најдобри можни проценки и разумни претпоставки од страна на раководството на Банката, кои имаат ефекти на презентираните вредности на средствата и обврските, како и на приходите и расходите настанати во периодот на известување. Овие проценки и претпоставки се засновани на искуство од минатото и на други фактори за кои се верува дека се разумни во околностите и чии резултати претставуваат основа за проценка на сметководствената вредност на средствата и обврските за кои не се достапни податоци од други извори. Стварните резултати можат да се разликуваат од проценетите износи. Презентираните единечни финансиски извештаи се искажани во илјади македонски денари (МКД илјади). Денарот претставува функционална и известувачка валута на Банката за целите на известувањето до НБРСМ.

Банката исто така подготви и консолидирани финансиски извештаи за Банката и нејзината подружница (Групата). Во консолидираните финансиски извештаи, подружницата е целосно консолидирана. Консолидираните финансиски извештаи се достапни на веб-страницата на Банката.

Употреба на проценки и претпоставки

Подготовката на единечните финансиски извештаи е во согласност со Одлуката за Методологијата за евидентирање и вреднување на сметководствените ставки и за подготовка на финансиските извештаи и Одлуката за видовите и содржината на финансиските извештаи на банките, кои се пропишани од страна на НБРСМ и бара користење на проценки и претпоставки кои имаат влијание на прикажаните средства и обврски, потенцијалните средства и обврски на денот на финансиските извештаи и прикажаните износи на приходите и расходите за време на извештајниот период. Овие проценки се оценуваат на континуирана основа и се базираат на најдобрите познавања на раководството на тековните настани и активности, како и на претходните искуства.

БЕЛЕШКИ КОН ЕДИНЕЧНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2022

1. ВОВЕД (продолжение)

б) Основи за подготвување на единечните финансиски извештаи (продолжение)

Употреба на проценки и претпоставки (продолжение)

Загуби поради оштетување од кредити и побарувања

Банката го разгледува портфолиото на кредити и побарувања за да го процени оштетувањето на месечна основа. При одредувањето дали една загуба од оштетување треба да се искаже во единечниот Биланс на успех, Банката расудува во однос на тоа дали постојат забележливи податоци кои навестуваат дека има мерливо намалување на проценетиот иден паричен тек од некое портфолио на кредити пред намалувањето да може да биде идентификувано со поединечен кредит во тоа портфолио. Овој доказ може да вклучува забележливи податоци кои навестуваат дека постои неповолна промена во плаќањето на заемопримачите во Банката, или во државните или локалните економски услови кои се однесуваат на неизвршувањата на обврските за активата во Банката.

Раководството користи проценки кои се базираат на искуство на историски евидентирани загуби на активата изложена на кредитниот ризик и на објективни докази на оштетувања слични на оние во портфолиото кога се проектира идниот готовински тек. Методологијата и претпоставките кои се употребуваат за проценка на износот и времето на идните готовински текови се разгледуваат за ревидирање на редовна основа со цел да се намали било какво несовапаѓање помеѓу проценетите загуби и стварно настанатите загуби.

Земајќи го во предвид фактот дека Ковид кризата се смета за завршена и нејзините ефекти се веќе пресликани во квалитетот на портфолиото, Банката во 2022 година ја укина Stage Overlay методологијата за индустриите кои на Групациско ниво беа оценети како најпогодени од истата. Но во текот на 2022 како резултат на актуелната геополитичка криза, Банката имплементираше нови Stage Overlay критериуми за индустриите кои согласно Анализите од групацијата можат потенцијално да бидат афектирани од оваа криза, а тоа се Циклички потрошувачки продукти, Енергија, Метали и Хемикалии.

Во таа насока, во портфолиото на Банката се аплицирани две мерки за идентификација на зголемен кредитен ризик и трансфер на кредитните пласмани во Stage 2 портфолиото:

- Имплементација на мерка Stage Overlay како резултат на Енергетската криза (аплицирана на портфолиото од 30.09.2022). Со мерката се опфатени кредитните пласмани на правните лица кои се наоѓаат во индустриските дејности Енергија, Метали и Хемикалии. Мерката резултираше со зголемување на Очекуваните кредитни загуби во износ од 285.425 илјади денари.
- Имплементација на мерка Stage Overlay како резултат на економската неизвесност во иднина и потенцијална рецесија од Украинската криза (аплицирана на портфолиото од 30.06.2022). Со мерката се опфатени кредитните пласмани на правните лица кои се наоѓаат во индустриската дејност Циклички потрошувачки продукти и нивната пресметана веројатност за ненаплата за првата година е повисока од 250 базични поени. Мерката резултираше со зголемување на Очекуваните кредитни загуби во износ од 168.535 илјади денари.

Во текот на 2022 година целосно се прекина примената на Covid 19- Moratorium, се укинаа сите Stage Overlay критериуми (мануелен трансфер на Covid клиенти правни лица во Stage 2 и трансфер на клиенти физички лица во Stage 3 поради проценката за потенцијални нефункционални пласмани бидејќи клиентите, поради Covid кризата, имале прекин во работниот однос или имале значителен пад на висината на приходите). Таквиот пристап применет од раководството, целосно укинување на Covid-Stage Overlay критериумите, резултираше со намалување на Очекуваните кредитни загуби во износ од 49.536 илјади денари.

Банката користеше FLI (forward looking information) за мерење на Очекуваните кредитни загуби. Најзначајните претпоставки во FLI (forward looking information) концептот и кои корелираат со нивото на Очекуваните кредитни загуби и нивните доделени просечни вредности се како што следува за 31 декември 2022 година.

БЕЛЕШКИ КОН ЕДИНЕЧНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2022

1. ВОВЕД (продолжение)

б) Основи за подготвување на единечните финансиски извештаи (продолжение)

Употреба на проценки и претпоставки (продолжение)

Макро Варијабла	Сценарио	Применети просеци	2023	2024	2025
Раст на ГДП	Негативно	59%	0,10	0,10	0,10
	Основно	40%	3,30	3,00	3,00
	Позитивно	1%	5,58	5,28	5,28
Стапка на инфлација	Негативно	59%	9,00	8,00	4,79
	Основно	40%	4,10	4,00	3,50
	Позитивно	1%	2,80	2,70	2,20
Стапка на невработеност	Негативно	59%	17,50	17,10	16,50
	Основно	40%	14,30	13,90	13,50
	Позитивно	1%	12,69	12,29	11,89

За да се вклучат различни макро сценарија, банката користи три различни сценарија (Негативно, основно, позитивно). Основните сценарија се превземени од податоците за предвидување на ММФ. Негативното сценарио е експертски стресирано согласно со очекуваните стресирани економски движења на макро варијаблите. Очекуваните кредитни загуби од примената на FLI (forward looking information) се на позитивна нула. Ефектот на позитивните ефектите на очекуваните

кредитни загуби поради укинување на ефектот на Covid 19 на FLI моделот и укинувањето на воведените рекалибрации на FLI моделот поради подценетите default-ти на критичните кредити заради спроведениот Covid 19 - Moratorium се заменети со зголемените очекувани кредитни загуби поради неизвесните идни движења на макро варијаблите посебно на варијаблата инфлација која достигна високи вредности.

Вонбилансна евиденција

Банката презема обврски во текот на своите деловни активности по основ на кредитни пласмани евидентирани на сметките од вонбилансната евиденција, што првенствено вклучуваат гаранции и акредитиви. Овие финансиски обврски се евидентираат во единечниот Биланс на состојба кога ќе можат да се повратат. Резервирање поради оштетување поврзано со вонбилансните потенцијални и превземени обврски е објавено во рамките на "оштетување на финансиски средства" во оваа Белешка, и е вклучено во единечниот Биланс на состојба како обврска.

Промена на пондерот од негативно кон основно сценарио ќе доведе до намалување на резервацијата за загуби за оштетување.

Објективна вредност на финансиските инструменти

Објективната вредност претставува износ за кој некое средство може да се замени или обврска да се подмири по пазарни услови. Подетални информации за објективната вредност на финансиските инструменти се дадени во Белешка 5.

Проценките и претпоставките се разгледуваат на континуирана основа. Ревидираните сметководствени проценки се признаваат во периодот во кој проценката е ревидирана ако истата има влијание само на тој период, или, пак, во периодот на проценка и во идните периоди, ако ревидираната проценка има влијание на двата периоди - тековниот и идниот период.

Информациите во однос на значајните области за кои постои неизвесност врз основа на проценка и критичните проценки во примената на сметководствените политики кои имаат најзначаен ефект на износите обелоденети во единечните финансиски извештаи се наведени во Белешка 1.г).

Финансиските извештаи на Банката се подготвени во согласност со сметководствените политики образложени во Белешката 1 в) кон единечните финансиски извештаи.

БЕЛЕШКИ КОН ЕДИНЕЧНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2022

1. ВОВЕД (продолжение)

в) Значајни сметководствени политики

Во продолжение се прикажани основните сметководствени политики употребени при подготовката на овие единечни финансиски извештаи. Овие политики се конзистентно применети на сите прикажани години, освен доколку не е поинаку наведено.

Трансакции во странска валута

Трансакциите деноминирани во странски валути се искажани во денари со примена на официјалните курсеви на Народна Банка на Република Северна Македонија кои важат на денот на нивното настанување.

Средствата и обврските кои гласат во странски валути се искажани во денари со примена на официјалните курсеви кои важат на денот на составувањето на единечниот Биланс на состојба, додека пак сите позитивни и негативни курсни разлики кои произлегуваат од претварањето на износите во странска валута, се вклучени во единечниот Биланс на успех во периодот кога тие настануваат. Средните девизни курсеви кои беа применети за прикажување на позициите на единечниот Биланс на состојба деноминирани во странска валута, се следните:

	<u>31.12.2022</u>	31.12.2021
1 ЕУР	61,4932 Денари	61,6270 Денари
1 УСД	57,6535 Денари	54,3736 Денари
1 ЦХФ	62,4487 Денари	56,4683 Денари

Пребивање (нетирање)

Финансиските средства и обврски се нетирани и презентирани во единечниот биланс на состојба на нето основа во случаи кога нетирањето на признатите износи е законски дозволено, понатаму, кога постои намера за исполнување на нето основа, како и во случај на истовремена реализација на средството и исполнување на обврската.

Споредливи податоци

Каде што е неопходно, споредливите податоци се променети за да се усогласат со промените во презентацијата на тековната година.

Приходи и расходи по камати

Приходите и расходите по камати се признати во единечниот Биланс на успех за сите каматоносни финансиски средства и обврски со примена на методот на ефективна каматна стапка.

Методот на ефективна каматна стапка е метод на мерење на финансиските средства и обврски според амортизирана набавна вредност и алокација на приходите и расходите од камата во периодот на очекуваното доспевање на финансиските инструменти.

Ефективната каматна стапка е стапката со чијашто примена сегашната вредност на сите идни парични приливи се изедначува со сегашната вредност на сите идни парични одливи во текот на очекуваниот век на финансискиот инструмент. При пресметувањето на ефективната каматна стапка, Банката го проценува паричниот тек, земајќи ги во предвид сите договорни услови на финансискиот инструмент (на пример, однапред платени опции) освен идните кредитни загуби. Пресметката ги вклучува добиените или исплатени надоместоци помеѓу договорените страни, кои се составен дел од ефективната каматна стапка, трансакционите трошоци и сите други премии или дисконти.

Доколку, во текот на животниот век на финансискиот инструмент настанат значителни промени во договорните парични текови (освен исправката на вредноста), кои не предизвикуваат депризнавање на финансиското средство (на пр.: продолжување на договорниот период на наплата, промена на каматната стапка, и сл.), и за кои банката утврдила дека сè уште ги исполнуваат условите да се класифицираат и да се мерат по амортизирана набавна вредност Банката на датумот на измената ја утврдува новата сметководствена вредност на изменетото средство еднаква на сегашната вредност на идните очекувани изменети парични текови, дисконтирани со примена на првичната/оригиналната ефективна каматна стапка.

1. **ВОВЕД (продолжение)**в) **Значајни сметководствени политики (продолжение)****Приходи и расходи по камати (продолжение)**

Разликата помеѓу новата сметководствена вредност на изменетото средство и сметководствената вредност на средството пред да настане измена на договорните парични текови, се признава како добивка или загуба од измената во Билансот на успех во рамки на сметките за приходи за камата, како и на сметките за акумулирана амортизација во рамки на соодветната група сметки за финансиското побарување во Билансот на состојба.

Приходи од надомести и провизии

Приходите од провизии и надомести воглавно се состојат од финансиски услуги што ги извршува Банката вклучувајќи издавање на гаранции, отварање на акредитиви, платен промет во земјата и странство и други услуги. Приходите од надоместоци и провизии се евидентираат врз основа на принципот на фактичност на настаните, кога услугата е обезбедена.

Приходи од дивиденди

Дивидендите се признаваат во единечниот Биланс на успех кога ќе се обезбеди правото за примање на исплата и кога приливот на економски користи е веројатен.

Нето приходи од тргување

Нето приходи од тргување претставуваат реализирани и нереализирани промени во објективната вредност при последователно мерење, добивка или загуба при отуѓување, дивиденди, приходи и расходи од камати на средствата и обврските за тргување и дериватите за тргување. Нето приходите од тргување се мерат според промената на објективната вредност на финансиските средства и обврски за тргување која претставува разлика помеѓу сметководствената вредност и објективната вредност, на датумот на единечниот Биланс на состојба.

Нето приходите и расходите од курсни разлики претставуваат реализирани и нереализирани курсни разлики кои произлегуваат од:

- порамнување на трансакции во странска валута на монетарни и немонетарни ставки во текот на целата финансиска година и
- курсирање на монетарни ставки деноминирани во странска валута на датумот на единечниот Биланс на состојба.

Во оваа група на приходи спаѓаат:

- добивка од продажба на финансиски средства расположиви за продажба;
- приход од дивиденди од финансиски средства расположиви за продажба;
- добивка од отуѓување на недвижности и опрема и на нематеријални средства која претставува разлика помеѓу приливите од продажбата и нивната нето сметководствена вредност на денот на отуѓувањето;
- приходи од наплатени претходно отпишани кредити и побарувања;
- приходи од наеми од оперативен лизинг;
- приходи од минати години;
- нето ослободувања на резервирањата по поединечен вид на резервирање (за пензиски и други користи на вработените, за потенцијалните обврски на судски спорови и други резервирања) и
- други приходи.

Приходот се признава и се мери согласно соодветниот стандард за одредено средство, врз чија основа е остварен приходот.

1. **ВОВЕД (продолжение)**в) **Значајни сметководствени политики (продолжение)****Загуби поради оштетување / Исправка на вредноста на финансиските средства**

Загубата поради оштетување претставува разлика помеѓу сметководствената вредност и надоместливата вредност на финансиските средства, како сегашна вредност на проценетите идни парични текови дисконтирани со првобитната ефективна каматна стапка на финансиските средства:

- кредити на и побарувања од банки и од други комитенти;
- финансиски средства кои се чуваат до достасување и
- финансиски средства расположливи за продажба.

Загуба поради оштетување се признава во моментот кога постои доказ дека сметководствената вредност е поголема од проценетиот надоместлив износ и се признава во единечниот Биланс на успех како исправка на вредноста (загуба поради оштетување) на финансиските средства, на нето основа.

Кога причините за исправката на вредноста (загубата поради оштетување) ќе исчезнат, треба да се анулира претходно признаената исправка на вредност преку единечниот Биланс на успех во позиција „Исправка на вредноста (загуби поради оштетување) на финансиските средства, на нето основа“. Последователни ослободувања на исправката на вредност се признава само за финансиски средства што се евидентирани по амортизирана набавна вредност и за должничките инструменти расположливи за продажба.

Последователни ослободувања на исправката на вредност не се признаваат за финансиски средства кои се мерат по набавна вредност и за сопственички инструменти класифицирани како расположливи за продажба.

Исправката на вредност (загуби поради оштетување) се мери и признава:

- на поединечна основа, за финансиските средства кои се поединечно значајни ставки/изложености;
- на групна основа, за група на слични финансиски средства за кои поединечна исправка на вредноста не може да се определи или не е определена.

Загуба поради оштетување на нефинансиски средства претставува разлика помеѓу сметководствената вредност и надоместливиот износ на:

- недвижности и опрема;
- нематеријални средства;
- преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања;
- нетековни средства кои се чуваат за продажба и група на отуѓување и
- останати средства.

Банката проценува, на секој датум на единечниот Биланс на состојба, дали постои некој објективен доказ дека нефинансиското средство или група на нефинансиски средства се оштетени.

Загуба поради оштетување се признава во моментот кога постои доказ дека сметководствената вредност е поголема од проценетиот надоместлив износ на нефинансиските средства и се признава во единечниот Биланс на успех како загуба поради оштетување на нефинансиските средства, на нето основа.

Кога причините за загубата поради оштетување ќе исчезнат, треба да се анулира претходно признаената загуба преку единечниот Биланс на успех на позиција загуби поради оштетување на нефинансиските средства, на нето основа, но најмногу до износот на претходно признаените загуби поради оштетување.

Последователни ослободувања на загубата поради оштетување не се признаваат за преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања.

1. ВОВЕД (продолжение)**в) Значајни сметководствени политики (продолжение)****Трошоци за вработени**

Трошоците за вработени се состојат од:

- краткорочни користи за вработените (плати, задолжителни придонеси за социјално и здравствено осигурување, персонален данок, краткорочни платени отсуства, бонуси и др.);
- долгорочни користи за вработените (јубилејни награди, користи при пензионирање и др.) и
- придонеси кон планови за дефинирани придонеси (уплати на придонеси во посебен фонд).

Краткорочните користи се признаваат во моментот на настанување кога соодветната услуга ќе се добие. Краткорочните користи се мерат по недисконтиран износ кој се очекува да биде платен врз основа на работен однос и се признаваат во единечниот Биланс на успех како расход.

Долгорочните користи се мерат според сегашната вредност на обврската за дефинираните користи на датумот на единечниот Биланс на состојба, намален за објективната вредност на средствата на планот на датумот на единечниот Биланс на состојба од кои обврските треба да се подмират директно. Секоја актуарска добивка или загуба се признава во единечниот Биланс на успех во периодот во кој настанале.

Амортизација на нематеријални средства

Амортизацијата на нематеријалните средства се распределува врз систематска основа за време на најдобрата проценка на корисниот век на употреба. Банката проценува дали корисниот век на употреба на нематеријалното средство е конечен или бесконечен и доколку е конечен, должината на употреба го претставува неговиот корисен век на употреба.

Пресметката на амортизацијата започнува кога средството станало расположливо за употреба и престанува кога средството е класифицирано како чувано за продажба или се депризнава. Амортизацијата продолжува да се пресметува за нематеријалните средства кои се ставени надвор од употреба. Банката ги амортизира сите нематеријални средства поодделно, групирајќи ги во амортизацијски групи оние средства кои имаат ист корисен век на употреба и ист метод на амортизација.

Стапките на амортизација се одредени така да вредноста на нематеријалните средства се распоредува во трошоци во проценетиот период на нивната корисност.

Амортизацијата се пресметува според праволиниска метода и трошокот за амортизацијата за секој период се признава како расход во единечниот Биланс на успех во позицијата „Амортизација“. Проценетиот корисен век на нематеријалните средства е како што следи:

- Нематеријални средства (софтвер и лиценца): 4 години.

Периодот за пресметка на амортизација (остатокот на вредноста и корисниот век на употреба на средството) и методот за амортизација се проверува на крајот од секоја финансиска година и доколку се утврди промена истата треба да се евидентира како промена на сметководствена проценка, перспективно во тековниот и во идните периоди.

Амортизација на материјални средства

Амортизацијата на материјалните средства се распределува врз систематска основа за време на најдобрата проценка на корисниот век на употреба. Пресметката на амортизација започнува кога средството станало расположливо за употреба и престанува кога средството е класифицирано како чувано за продажба или се депризнава. Амортизацијата продолжува да се пресметува за материјалните средства кои се ставени надвор од употреба. Банката ги амортизира сите материјални средства поодделно, групирајќи ги во амортизацијски групи оние средства кои имаат ист корисен век на употреба и ист метод на амортизација.

Земјиштето има неограничен век на употреба и не се амортизира. Уметничките дела не се амортизираат.

Стапките на амортизација се одредени така што вредноста на материјалните средства се распоредува во трошоци во проценетиот период на нивната корисност.

1. ВОВЕД (продолжение)**в) Значајни сметководствени политики (продолжение)****Амортизација на нематеријални средства (продолжение)**

Амортизацијата се пресметува според праволиниски метод и трошокот за амортизацијата за секој период се признава како расход во единичниот Биланс на успех во позицијата „Амортизација“.

Проценетиот корисен век на материјалните средства е како што следи:

- Градежни објекти: 20-40 години
- Транспортни средства: 4 години
- Мебел и останата опрема: 4-10 години

Периодот за пресметка на амортизација (остатокот на вредноста и корисниот век на употреба) и методот за амортизација се проверува на крајот од секоја финансиска година и доколку се утврди промена истата треба да се евидентира како промена на сметководствена проценка, перспективно во тековниот и во идните периоди.

Останати расходи од дејноста

Во групата на останати расходи од дејноста спаѓаат: административни трошоци, загуба од продажба на финансиски средства расположливи за продажба, загуба од отуѓувањето на недвижности и опрема, загуба од отуѓување на нематеријални средства, расходите за посебна резерва и за резервирања на нето основа и останати трошоци кои не можат да се категоризираат во специфична позиција.

Останати расходи од дејноста се признаваат врз основа на принципот на директна поврзаност со приходите односно кога постои спротивставување на трошоците со приходите. Останати расходи од дејноста се признаваат и евидентираат врз основа на стварно настанати трошоци искажани по веродостојни сметководствени документи (фактури, договори, пресметки).

Финансиски средства

Банката во согласност со примената на Методологија за евидентирање и вреднување на сметководствените ставки и за подготовка на финансиски извештаи, ги класифицира своите финансиски средства во следните категории: финансиски средства кои се мерат по амортизирана набавна вредност, финансиски средства кои се мерат по објективна вредност преку останата сеопфатна добивка и финансиски средства кои се мерат по објективна вредност преку Билансот на успех. Банката ги класифицира своите вложувања во моментот на иницијалното признавање, а врз основа на деловниот модел на банката за управување со финансиските средства и карактеристиките на договорните парични текови на финансиското средство.

Финансиските средства кои се мерат по амортизирана набавна вредност

Во оваа категорија се класифицираат средства кои Банката ги управува со цел наплата на договорните парични текови и согласно со договорните услови на средството, исполнет е условот на „единствено отплати на главница и камата“ - СППИ. Кредитното портфолио на Банката ги исполнува критериумите за мерење по амортизирана набавна вредност.

Кредитите и побарувањата почетно се мерат по нивната објективна вредност, зголемена за трансакциските трошоци коишто се директно поврзани со стекнувањето или издавањето на финансиското средство. Кредитите и побарувањата почетно се евидентираат по нивната набавна вредност единствено кога станува станка на договорните одредби на инструментот.

После почетното признавање, кредитите и побарувањата се евидентираат по нивната амортизирана набавна вредност со примена на методот на ефективна каматна стапка. Добивката или загубата од последователното мерење се признава во нето добивката или загубата само кога средствата се оштетени или се депризнаени, како и преку процесот на амортизација.

Тука спаѓаат и паричните средства, побарувањата од купувачи, побарувања за наем, побарувањата за провизии и надоместоци и сите други финансиски средства коишто претставуваат изложеност на кредитен ризик согласно со Одлуката за управување со кредитниот ризик, а за кои условот на СППИ е неприменлив. За овие средства не е потребно исполнување на условот на СППИ.

Финансиски средства кои се мерат по објективна вредност преку останата сеопфатна добивка

БЕЛЕШКИ КОН ЕДИНЕЧНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2022

1. ВОВЕД (продолжение)

в) Значајни сметководствени политики (продолжение)

Финансиски средства (продолжение)

Банката ги класифицира финансиските средства кои ги управува со цел наплата на договорните парични текови и/или за продажба заради управување со ликвидноста, одржување на одреден каматен принос, заради усогласување на рочноста (траењето) на финансиските средства со рочноста (траењето) на финансиските обврски коишто се извор на тие финансиски средства и слично, и согласно со договорните услови на средството, исполнет е условот на „единствено отплати на главница и камата“ - СППИ.

Набавките и продажбите на финансиските средства се евидентираат на датумот на трансакцијата – датумот на кој што банката има обврска да го купи или продаде средството. Последователно, по иницијалното признавање, финансиските средства расположливи за продажба се евидентираат според нивната објективна вредност без намалување за трансакциските трошоци кои можат да настанат при продажба или отуѓување.

Добивките и загубите кои се јавуваат од промени во објективната вредност се признаваат директно во капиталот, се до моментот на престанок на признавањето или во случај на нивно оштетување, при што акумулираните добивки или загуби, претходно признаени во капиталот, се признаваат во тековните добивки или загуби.

Сепак, каматата пресметана користејќи го методот на ефективна каматна стапка, позитивните и негативните курсни разлики на монетарните средства класифицирани како расположливи за продажба, како и дивидендите се признават во единечниот Биланс на успех за тековниот период.

Финансиски средства кои се мерат по објективна вредност преку Билансот на успех

Банката за да класифицира средства во оваа категорија, потребно е да ги управува овие финансиски средства преку активно и фреквентно тргување со цел остварување на добивка од промените во објективната вредност на средствата, реализација на нивната пазарна/објективна вредност и одлуките при управувањето ги носи врз основа на нивната пазарна/објективна вредност. Тука спаѓаат средства за тргување, Дериватни средства чувани за управување со ризик

Финансиски средства по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање. Банката не располага со портфолио од овој тип на класификација.

Квантитативни информации за направената класификација на финансиските инструменти на Банката е дадена во белешка 1.

Оштетување на финансиски средства

Банката на редовна основа проценува и признава исправка на вредноста/оштетување за очекуваните кредитни загуби на финансиските средства кои се мерат по амортизирана набавна вредност и на должничките финансиски средства кои се мерат по објективна вредност преку останата сеопфатна добивка. Истотака, Банката проценува и признава очекуваните кредитни загуби и за вонбилансната кредитна изложеност и за побарувањата врз основа на договорите за наем, побарувањата од купувачи и останати побарувања коишто се дел од изложеноста на кредитниот ризик, дефинирана во Одлуката за управување со кредитниот ризик.

Утврдувањето на износот на очекувани загуби се темели врз следните основни принципи: мерење и признавање на очекуваните кредитни загуби за целиот животен век на финансиското средство и/или за вон-билансната кредитна изложеност, треба да ги рефлектира/претставува очекувањата за кредитниот квалитет, влошувања и подобрувања, во текот на целиот животен век на средството, да реагира на информациите за промените на кредитниот квалитет на финансиското средство и/или за вон-билансната кредитна изложеност, така што во случај на информација за очекувано позначајно влошување на кредитниот квалитет, ќе се пренесе во полоша категорија на ризик.

Финансиски средства со низок кредитен ризик (Група 1) се оние средства коишто ги исполнуваат следните критериуми:

- имаат низок ризик од неисполнување
- оценето е дека должникот, краткорочно, има капацитет за исполнување на обврските
-

БЕЛЕШКИ КОН ЕДИНЕЧНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2022

1. ВОВЕД (продолжение)

в) Значајни сметководствени политики (продолжение)

Оштетување на финансиски средства (продолжение)

- очекувањата/согледувањата на банката се дека долгорочно, негативните промени во економските и деловните услови би можеле, но не значително да ја намалат способноста на должникот да ги исполнува своите обврски.

Во Групата 2 се класификуваат оние финансиски средства кои имаат значително влошување на кредитниот ризик по првичното признавање, но сè уште нема објективни докази за настанување на загуба/оштетување.

Во Групата 3 се класификуваат оние финансиски средства за кои има еден или повеќе објективни докази дека настанало оштетување. Објективни докази дека настанало оштетување се:

- значајни финансиски потешкотии на кредитокорисникот или издавачот на должнички финансиски инструмент;
- непочитување на договорот, како на пр. значително доцнење во плаќањата или неплаќање;
- доверителите на кредитокорисникот му имаат одобрено одредени олеснувања, поради неговата влошена финансиска состојба;
- постои можност дека над кредитокорисникот ќе започне постапка за стечај или друг вид финансиска реорганизација;
- непостоење (исчезнување) на активен пазар за финансиското средство, поради финансиски потешкотии на издавачот;
- купување или издавање финансиско средство, по значителен дисконт поради настанатите кредитни загуби.

Банката врши проценка на постоењето на објективен доказ за оштетување на поединечна основа за поединечно значајни финансиски средства, како и поединечно или збирно за финансиски средства што не се поединечно значајни.

Доколку Банката утврди дека не постои објективен доказ за оштетување на поединечно проценето финансиско средство, било значајно или не, таа го вклучува средството во група на финансиски средства со слични карактеристики на кредитен ризик и врши збирна проценка на оштетувањето.

Загубата од исправката на вредност на активните билансни побарувања го претставува износот утврден како разлика помеѓу сметководствената вредност на финансиските средства и сегашната вредност на очекуваните идни парични текови.

Сегашната вредност на активните билансни побарувања се добива со дисконтирање на очекуваните идни парични текови по тие побарувања со употреба на првобитната ефективна каматна стапка утврдена врз основа на договорот.

Износот на посебната резерва за активните вонбилансни позиции на поединечна основа е еднаков на сегашната вредност на очекуваните идни парични текови врз основа на плаќања на Банката по преземените потенцијални обврски и наплати од клиентот, дисконтирани со тековна пазарна цена на безризични хартии од вредност издадени во иста валута и со ист рок на достасување како валутата и рокот на достасување на очекуваното плаќање или наплата, односно доколку не постои таква цена се зема тековната пазарна цена на безризични хартии од вредност со најблиска рачност до рачноста на очекуваното плаќање.

Доколку кредитот или средството кое се чува до достасување има променлива каматна стапка, стапката за мерење на било која загуба од оштетување е ефективната каматна стапка утврдена според договорот, важечка на денот на утврдување на сегашната вредност на очекуваните парични текови.

Пресметката на сегашната вредност на очекуваните идни парични текови на финансиското средство кое е обезбедено со средство земено како обезбедување (коллатерал), ги искажува паричните текови кои можат да се јават од реализација на обезбедувањето, намалени за трошоците за стекнување и продажба на обезбедувањето, само доколку се исполнети условите од Одлуката за управување со кредитниот ризик, а се однесуваат на обезбедувањето.

За целите на групна проценка на исправката на вредност, финансиските средства се групираат врз основа на слични карактеристики за кредитен ризик (т.е. врз основа на постапката за групирање на финансиските средства на Банката, земајќи ги во предвид типот на средствата,

БЕЛЕШКИ КОН ЕДИНЕЧНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2022

1. ВОВЕД (продолжение)

в) Значајни сметководствени политики (продолжение)

Оштетување на финансиски средства (продолжение)

индустриската и географската локација, типот на обезбедувањето, статусот на пречекорена достасаност и други релевантни фактори).

Тие карактеристики се релевантни за проценката на идните парични текови за групите од таков вид на средства коишто се проценуваат, така што тие се показатели за способноста на должниците да ги платат сите износи кои се должат, согласно условите од договорот.

Реструктурирање на побарување

Реструктурирање на побарување значи воспоставување кредитна изложеност од страна на Банката за замена на едно или повеќе постоечки побарувања или промена на постоечката кредитна изложеност, при што се извршени измени на договорните услови коишто се резултат на влошената финансиска состојба на клиентот, што меѓу другото вклучува:

- Продолжување на рокот на достасување;
- Намалување на каматната стапка;
- Намалување на висината на побарувањето (главница и/или достасана камата и провизија) преку отпис;
- Капитализација на камата;
- Консолидација на повеќе побарувања во едно побарување со менување на договорните услови или
- Други слични активности.

Капитализација на камата преставува припишување или конверзија на побарување врз основа на камата во побарување врз основа на главница.

При реструктурирање на побарување, Банката е должна да ги почитува критериумите за класификација на кредитната изложеност настаната како резултат на реструктурирањето.

Нето ефектот од реструктурирањето на побарувањето не смее да доведе до зголемување на финансискиот резултат на Банката, освен во случаи на намалување на кредитната изложеност како резултат на наплата. Во период од шест месеци по извршеното реструктурирање Банката не смее да евидентира приход врз основа на ослободување исправка на вредноста/посебна резерва, којшто не е резултат на наплата на кредитната изложеност.

По исклучок, Банката може да одреди подобра категорија на ризик и/или да пресмета понизок износ на исправка на вредноста/посебна резерва, само доколку кредитната изложеност настаната како резултат на реструктурирањето е обезбедена со првокласен инструмент за обезбедување.

Банката може да врши капитализација на камата само доколку таа е дел од реструктурирањето на побарувањето.

Банката е должна при секое реструктурирање на побарување да изврши анализа на причините поради кои се врши реструктурирањето.

Отпис на побарувања

Во случај на ненаплатливост на кредитот, истиот се отпишува наспроти соодветното резервирање поради оштетување. Таквите кредити се отпишуваат откако ќе се завршат сите неопходни процедури и ќе се утврди износот на загубата.

Банката може да врши делумен или целосен отпис на побарувањата при што отпишаното побарување се пренесува на посебна вонбилансна сметка и за него Банката води посебна евиденција во период од најмалку десет години.

БЕЛЕШКИ КОН ЕДИНЕЧНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2022

1. ВОВЕД (продолжение)

в) Значајни сметководствени политики (продолжение)

Оштетување на финансиски средства (продолжение)

Банката врши отпис на кредитната изложеност доколку се поминати дванаесет месеци од датумот кога Банката била должна да врши исправка на вредноста, односно издвојува посебна резерва од 100%.

Нематеријални средства

Последователните надоместувања на претходно отпишаните износи го намалуваат износот на резервирањето поради оштетување на кредитите, во корист на тековните добивки.

Доколку, последователно, износот на загубата од оштетување се намали и намалувањето може објективно да се поврзе со настан кој се случува по признавањето на оштетувањето (како што е подобрување на кредитниот рејтинг на должникот), претходно признатата загуба од оштетување се намалува преку корекција на сметката на резервирањето. Износот на намалувањето се признава во корист на тековните добивки.

За вложувањата во сопственички инструменти исправка на вредноста не се пресметува.

Почетно нематеријалните средства кои се стекнати од Банката, се искажани според набавната вредност, а последователно се мерат по набавна вредност намалена за акумулирана амортизација и за акумулирани загуби поради оштетување.

Компјутерски софтвер

Трошоците поврзани со развојот или одржувањето на компјутерски софтверски програми се признаваат како трошоци во моментот на нивното настанување.

Трошоците директно поврзани со препознатливи и уникатни софтверски производи контролирани од страна на Банката кои најверојатно ќе создадат економски користи кои ќе ги надминат трошоците после една година, се признаваат како нематеријални средства.

Сите други издатоци се признаваат во единечниот Биланс на успех во моментот на настанување. Трошоците за развој на компјутерски софтвер кои се признаваат како средства се амортизирани користејќи праволиниска метода во текот на период од четири години.

Останати нематеријални средства

Трошоците за стекнување права и лиценци се капитализирани и амортизирани користејќи праволиниски метод во текот на период од четири години.

Недвижности и опрема

Недвижностите се состојат од земјиште и градежни објекти. Недвижностите и опремата се евидентирани по набавна вредност намалена за акумулирана амортизација и за акумулирани загуби поради оштетување. Набавната вредност вклучува трошоци кои директно се однесуваат на набавката на средствата.

Последователните издатоци се вклучени во евидентираната вредност на средството или се признаваат како посебно средство, соодветно, само кога постои веројатност од прилив на идни економски користи за Банката поврзани со ставката и кога набавната вредност на ставката може разумно да се измери. Сите други редовни одржувања и поправки се евидентираат како расходи во единечниот Биланс на успех во текот на финансискиот период во кој се јавуваат.

Добивките и загубите поврзани со отуѓувањата се утврдуваат по пат на споредба на приливите со евидентираниот износ. Истите се вклучуваат во единечниот Биланс на успех.

Оштетување на нефинансиски средства

Раководството на Банката на редовна основа ја проверува сметководствената вредност на нетековните и нематеријалните средства. Доколку постојат индикации дека таквите средства се оштетени, надоместувачката вредност на средствата се пресметува со цел да се утврди

БЕЛЕШКИ КОН ЕДИНЕЧНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2022

1. ВОВЕД (продолжение)

в) Значајни сметководствени политики (продолжение)

Оштетување на нефинансиски средства (продолжение)

оштетувањето. Кога евидентираниот износ на средството е повисок од неговиот проценет надоместлив износ, тој веднаш се отпишува до неговиот надоместлив износ. Надоместливиот износ претставува повисокиот износ помеѓу нето продажната цена и употребната вредност на средствата.

Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања

Во категоријата преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања влегуваат земјиште, згради, опрема и други вредности кои се добиени во замена за наплата на ненаплатени побарувања.

Преземените средства се признаваат во моментот на стекнување на правна основа за запишување на сопственоста, односно кога се исполнети следниве критериуми: кредитот или друго побарување законски да се смета дека е подмирено во моментот на преземањето на средството ставено како обезбедување за тој кредит или за друго побарување, со што критериумите за депривирање на кредитот/побарувањето се исполнети; сите права и ризици кои произлегуваат од преземеното средство се пренесени на Банката; преземеното средство ќе создаде идни економски користи кои ќе претставуваат прилив за Банката и може веродостојно да се измери неговата набавна вредност.

Преземените средства врз основа на ненаплатени побарувања првично се признаваат по почетна сметководствена вредност, односно по пониската вредност од: набавната вредност (сметководствената вредност) на кредитот или побарувањето пред исправката на вредност на денот на преземањето на средството, односно вредноста наведена во актот донесен од страна на надлежен орган од кој произлегува правната основа за стекнување на сопственост и проценетата објективна вредност намалена за очекуваните трошоци за продажба (нотарски трошоци, даноци и сл.) кои ќе паднат на товар на Банката.

На датумот на преземање, Банката е должна да обезбеди процена на пазарната вредност на преземеното средство којашто е важечка на датумот на преземање на средството и во единечниот Биланс на состојба да прикаже оштетување од најмалку 20% од почетната сметководствена вредност на преземеното средство.

Доколку износот на затворената исправка на вредноста/посебна резерва е поголем од оштетувањето кое е искнижено на датумот на преземањето, Банката оваа разлика треба да ја признае како ревалоризациона резерва, која претставува дел од дополнителниот капитал на Банката.

Доколку соодветното побарување подмирено со преземање на хартии од вредност и удели било претходно оштетено, исправката на вредност (загубата поради оштетување) треба да се ослободи низ единечниот Биланс на успех.

Делот од побарувањето кој што не е наплатен со преземање на средство, Банката може да го отпише.

Преземените средства врз основа на ненаплатени побарувања (со исклучок на преземените хартии од вредност и удели) последователно се мерат по пониската вредност од сметководствената вредност и проценетата вредност намалена за трошоците за продажба. Најмалку еднаш во период од дванаесет месеци, Банката е должна да обезбеди проценка на вредноста на преземените средства врз основа на ненаплатени побарувања и во единечниот Биланс на успех да прикаже загуба за оштетување на средствата еднаква најмалку на поголемиот износ од: 1) негативната разлика помеѓу проценетата вредност и нето вредноста на преземеното средство и 2) 20% од нето вредноста на преземеното средство.

Во периодот помеѓу две процени на пазарната вредност на преземеното средство, Банката ќе признае во единечниот Биланс на успех дополнителен износ на загуба за оштетување еднаков на негативната разлика помеѓу нето вредноста и износот на објавената намалена продажна цена на преземеното средство.

БЕЛЕШКИ КОН ЕДИНЕЧНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2022

1. ВОВЕД (продолжение)

в) Значајни сметководствени политики (продолжение)

Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања (продолжение)

Доколку Банката не успее да ги продаде средствата кои се преземени до датумот на влегување во сила на "Одлуката за сметководствениот и регулаторниот третман на средствата преземени врз основа на ненаплатени побарувања" (Службен весник на РМ. Бр. 50/13 и 26/17) должна е на крајот на петтата година да ја сведе нето вредноста на нула.

Преземените средства врз основа на ненаплатени побарувања и износот на оштетување се депризнаваат при продажба, кога трајно ќе се повлечат од употреба или во случај на пренамена во основни средства. Реализираниот вишок над сметководствената вредност при продажбата се признава како приход во единечниот Биланс на успех во позицијата Останати приходи од дејноста, а реализираната помала вредност од сметководствената вредност при продажба се признава како расход во единечниот Биланс на успех во позицијата Останати расходи од дејноста.

Банката ќе ја депризнае ревалоризациската резерва за преземеното средство, со ослободување на исправката на вредност на останатите нефинансиски средства преку единечниот Биланс на успех, како и во случај на исклучување на ревалоризациската резерва од дополнителниот капитал на Банката само за износот на добивката по оданочување по Одлука на Собранието на Банката за прераспорежување во резервите или во задржаната нераспоредена добивка.

Парични средства и еквиваленти

За потребите на Извештајот за паричните текови, паричните средства и еквиваленти вклучуваат сметки со достасаност помала од 3 месеци од датумот на стекнување, вклучувајќи готовина и салда во Народна Банка на Република Северна Македонија.

За целите на изготвување на единечниот извештај за паричен тек од паричните средства и парични еквиваленти се исклучува задолжителната резерва во девизи и ограничените депозити. Подружниците се правни лица кај кои Банката, директно или индиректно поседува контрола, има право на поврат на вложувањето и може да ја употреби својата управувачка моќ за да влијае врз износот на повратот од вложувањето.

Вложувањата во подружници се евидентираат по нивната набавна вредност намалена за евентуалното обезвреднување.

Придружени друштва

Придружено друштво е правно лице во кое Банката остварува учество во донесувањето на и управувањето со финансиските и деловните политики и одлуки на другото правно лице, меѓутоа не го контролира тоа правно лице. Учество претставува директно или индиректно поседување на најмалку 20% од вкупниот број на акции или удели или правата на глас на други правни лица, освен ако се покаже дека таквата способност не претставува значително влијание.

Вложувањето во придружено друштво во овие единечни финансиски извештаи се евидентира по набавна вредност намалена за евентуалното обезвреднување. Вложувањата во придружено друштво претставуваат капитална инвестиција во друштвото ШПАРКАСЕ ЛИЗИНГ ДОО Скопје, со 49% право на глас и право на распределба на добивката. Капиталната инвестиција во придруженото друштво е извршена во декември 2016 година.

Останати средства

Оваа група на средства ја сочинуваат: побарувања од купувачи, однапред платени трошоци, побарувања од вработените, побарувања за дадени аванси, средства за други намени, побарувања по работи во име и за сметка на други, побарувања по основ на провизии и надоместоци и други побарувања кои не се прикажани во некоја друга позиција од средствата на единечниот Биланс на состојба.

Краткорочните побарувања без наведена каматна стапка вообичаено се мерат според првобитниот фактурен износ, освен доколку ефектот на инпутирање на каматата би бил значаен. Средства кои се стекнати без купување, треба да се признаат според нивната објективна вредност, освен доколку трансакцијата е без комерцијална основа или објективната вредност на средството (добиемо или дадено) не може веродостојно да се измери. Во тој случај, средствата се признаваат според нивната набавна вредност.

БЕЛЕШКИ КОН ЕДИНЕЧНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2022

1. ВОВЕД (продолжение)

в) Значајни сметководствени политики (продолжение)

Останати средства (продолжение)

Последователно, средството се мери според пониската вредност од неговата сметководствена вредност и нето-вредноста на реализацијата. Нето вредноста на реализацијата е еднаква на проценетата продажна цена намалена за проценетите трошоци за завршување, поправки и проценетите трошоци неопходни да се оствари продажбата.

Однапред платените трошоци за идни периоди се искажуваат како активни временски разграничувања, а се пресметуваат како трошоци на периодот за кој се однесуваат врз основа на соодветен сметководствен документ. Такви трошоци се: платени премии за осигурување, платени закупнини, претплати за списанија и службени гласила и слично.

Приходите кои се однесуваат на тековниот пресметковен период кои достасуваат за наплата во иден период, се искажуваат како активни временски разграничувања. Такви приходи се недостасани пресметани приходи, освен недостасани приходи од камата. Во иден период кога овие активни временски разграничувања ќе доспеат, се пренесуваат на сметката побарувања. Банката ги класифицира капиталните инструменти како финансиски обврски или како инструменти на капиталот во согласност со суштината на договорните услови на инструментот.

Резервирања

Резервирањата се признаваат кога Банката има тековна обврска како резултат на настан од минатото и постои веројатност дека ќе биде потребен одлив на средства кои вклучуваат економски користи за подмирување на обврската, а воедно ќе биде направена веродостојна проценка на износот на обврската. Резервирањата се проверуваат на секој датум на билансирање и се корегираат со цел да се рефлектира најдобрата тековна проценка. Кога ефектот на времената вредност на парите е материјален, износот на резервирањето претставува сегашна вредност на трошоците кои се очекува да се појават за подмирување на обврската.

Надоместоци за вработените

Банката плаќа придонеси за пензиско осигурување на своите вработени, согласно домашната регулатива за социјално осигурување. Придонесите, врз основа на платите, се плаќаат во државниот Пензиски Фонд и задолжителните приватни пензиски фондови. Не постои дополнителна обврска во врска со овие пензиски планови.

Освен тоа, сите работодавци во Република Северна Македонија имаат обврска да исплаќаат на вработените посебна минимална сума при пензионирањето во износ утврден со закон и моментално изнесува две просечни плати исплатени во Република Северна Македонија. Банката пресметува резервирање за пензионирање за да ги алоцира трошоците во периодите во кој припаѓаат. Во согласност со МСС 19 овие користи се определени како денинирани користи за вработените и нивната сметководствената вредност на обврските произлезени од користи за вработените се пресметуваат на крајот на известувачкиот период. Износот на овие обврски на крајот на известувачкиот период ја претставува дисконтираната вредност на идните плаќања. Други долгорочни користи за вработени вклучуваат и јубилејни награди.

Банката не оперира со пензиски планови или планови за други надоместоци при пензионирање, така што нема обврски за пензии. Банката не е обврзана да обезбеди дополнителни надоместоци за тековните или претходните вработени.

Данок на добивка

Трошокот за данок од добивка претставува збир на тековниот и одложениот данок од добивка. Тековниот данок од добивка се пресметува и плаќа во согласност со Македонскиот Закон за данок од добивка, согласно кој Банката пресметува данок на добивка за 2022 година на бруто добивката утврдена како разлика помеѓу вкупните приходи и вкупните расходи утврдени согласно прописите за сметководство и сметководствените стандарди зголемена за непризнатите расходи за даночни цели утврдени со Законот. Даночната основа се намалува за даночните олеснувања (инвестиции во развој и донации). Стапката на данок од добивка изнесува 10% (2021: 10%).

БЕЛЕШКИ КОН ЕДИНЕЧНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2022

1. ВОВЕД (продолжение)

в) Значајни сметководствени политики (продолжение)

Финансиски обврски

Финансиските обврски се класифицираат во согласност со содржината на договорениот аранжман. Финансиските обврски се класифицирани како депозити на банки, финансиски институции и комитенти, обврски по основ на кредити, останати обврски, субординирани обврски и издадени хартии од вредност.

Депозитите, обврските по кредити, субординираните обврски и издадените хартии од вредност претставуваат главен извор за финансирање на активностите на Банката.

Банката почетно ги признава депозитите, обврските по кредити, субординираните обврски и издадените хартии од вредност на датумот кога настанале.

Депозитите, обврските по кредити, субординираните обврски и издадените хартии од вредност почетно се мерат според нивната набавна вредност зголемена за трансакциските трошоци, а последователно се мерат по амортизирана набавна вредност користејќи го методот на ефективна каматна стапка.

Амортизираната набавна вредност на финансиската обврска е износот според кој финансиската обврска е мерена при почетното признавање, намалена за отплатите на главницата, намалена или зголемена за акумулираната амортизација на секоја разлика помеѓу почетниот износ и износот во моментот на достасување.

Останати обврски

Во групата останати обврски спаѓаат: денарски и девизни обврски за провизии, обврски за бруто плати и други обврски кон вработените, обврски за дивиденди, обврски кон добавувачи, обврски по дадени инструменти за плаќање, обврски по работи во име и за сметка на други, примени аванси, пресметани недостасани обврски, одложени приходи и други обврски кои не се прикажани во некоја друга позиција од пасивата на единечниот Биланс на состојба.

Останатите обврски се евидентираат по номинална вредност врз основа на соодветен сметководствен документ (фактура, договор, пресметка) согласно прописите и одлуките на Банката.

Приливи на средства кои не се признаваат како приходи во тековниот период, се одложуваат за иден период, и се евидентираат како пасивни временски разграничувања. Кога приходите ќе се заработат тогаш пасивните временски разграничувања се задолжуваат, а се одобруваат приходите. Трошоците за кои со сигурност може да се утврди дека се однесуваат за тековниот пресметковен период, а претставуваат обврска во иден период, се евидентираат на пасивни временски разграничувања. Со доспевањето на обврските се врши укинување на пасивните временски разграничувања и се искажуваат обврски.

Депризнавање на финансиските обврски

Банката ги депризнава финансиските обврски единствено кога нејзините обврски се извршени, откажани или застарени.

Позајмици

Позајмиците иницијално се признаваат по објективна вредност, што претставува примени приливи (објективна вредност на примените надоместоци) намалени за направените трошоци на трансакцијата. Позајмиците се евидентирани последователно според нивната амортизирана набавна вредност.

Капитал, резерви и плаќања за дивиденди

(а) Акционерски капитал

Акционерскиот капитал ја претставува номиналната вредност на емитираните акции (запишан и уплатен капитал).

(б) Премија од акции

Премија од акции е разликата помеѓу номиналната вредност и продажната цена на акцијата.

(в) Трошоци поврзани со емисија на акции

БЕЛЕШКИ КОН ЕДИНЕЧНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2022

1. ВОВЕД (продолжение)

в) Значајни сметководствени политики (продолжение)

Капитал, резерви и плаќања за дивиденди (продолжение)

Трошоците поврзани со емисија на нови акции, опции или стекнувањето на деловна активност се презентирани во капиталот како намалување, нето од данокот, на приливите.

(г) Сопствени акции

Кога Банката откупува свој акционерски капитал, платените надомести се одземаат од вкупниот акционерски капитал како сопствени акции се додека истите не се отуѓат. Кога таквите акции последователно се продаваат, примените надомести се вклучуваат во акционерскиот капитал.

(д) Резерви

Резервите, кои се состојат од законски резерви, издвоени во согласност со локалната законска регулатива. Банката е обврзана секоја година да издвојува задолжителен резервен фонд како процент од остварената нето добивка, кој не може да биде помал од 5% од нето добивката за годината, се додека износот на резервите на Банката не достигнат износ од една десетина од основната главнина. Ако така создадената резерва се намали, мора да се дополни на ист начин.

Додека резервата не го надмине определениот најмал износ, истата може да се употребува само за покривање на загубите. Кога резервата ќе го надмине најмалиот износ и по покривање на сите загуби, со одлука на Собранието, вишокот може да се употреби за дополнување на дивидендата, ако таа за деловната година не го достигнала најмалиот износ пропишан со закон, со договорот за Банката, односно со Статутот. Она што во резервата е внесено врз основа на доплата на акционерите, не може да се употреби за дополнување на дивидендата.

Ревалоризациски резерви и останати разлики од вреднување

Овие резерви ги сочинува нето кумулативната промена во објективната вредност на средствата, чиишто промени во објективната вредност се признаваат директно во капиталот.

Во ревалоризациската резерва за средствата расположливи за продажба се евидентираат добивките и загубите од промените во објективната вредност на финансиските инструменти расположливи за продажба (освен за добивките и загубите од курсните разлики, кои се признаваат во билансот на успех). Кога намалувањето на вредноста на финансиското средство расположливо за продажба се признава директно во ревалоризациската резерва и кога постои објективен доказ дека средството е оштетено, кумулативната загуба треба да се тргне од капиталот и резервите и да се признае во билансот на успех.

(ѓ) Нераспределени добивки

Нераспределените добивки ги вклучуваат задржаните добивки од тековниот и претходните периоди.

(е) Дивиденди на обични акции

Дивидендите на обичните акции се признаваат како обврски во периодот во кој што се одобрени од страна на акционерите на Друштвото. Дивидендите за годината што би биле објавени по датумот на билансирање се обелоденуваат во Белешката за последователни настани (1е).

Доверителски активности

Банката вообичаено делува како доверител и има останати доверителски својства што резултира во чување или пласирање на средства во име на физички лица или останати институции. Овие средства и приходот кој резултира од нив не се вклучени во овие единечни финансиски извештаи, поради тоа што тие не се средства на Банката.

Вонбилансни потенцијални и превземени обврски

Банката презема обврски во текот на своите деловни активности по основ на кредитни пласмани евидентирани на сметките од вонбилансната евиденција, што првенствено вклучуваат гаранции и

БЕЛЕШКИ КОН ЕДИНЕЧНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2022

1. ВОВЕД (продолжение)

в) Значајни сметководствени политики (продолжение)

Вонбилансни потенцијални и превземени обврски (продолжение)

акредитиви. Овие финансиски обврски се евидентираат во единечниот Биланс на состојба кога ќе можат да се повратат. Резервирање поради оштетување поврзано со вонбилансните потенцијални и превземени обврски е објавено во рамките на "оштетување на финансиски средства" во оваа Белешка, и е вклучено во единечниот Биланс на состојба како обврска.

г) Промена на сметководствените политики, сметководствените проценки и корекција на грешки

Во текот на 2022 година, Банката нема направено дополнителни промени во сметководствените политики и проценки, ниту евидентирање корекција на грешка.

д) Усогласеност со законската регулатива

Банката е усогласена со законската регулатива, односно со Законот за банки (Службен весник на РМ. Бр. 67/2007, 90/2009, 67/2010, 26/2013, 15/15, 153/15, 190/16, 7/19 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.101/19, 122/21), како и останатите подзаконски прописи кои го регулираат и материјално влијаат на нејзиното работење.

ѓ) Обелоденувања за управување со ризиците

Природата и изложеноста на Банката на различни видови на ризици, како и целите, политиките и процесите на Банката за управување со нив, се обелоденети во Белешка 2 и 3.

е) Настани после датумот на единечниот биланс на состојба

Оние последователни настани кои даваат дополнителни информации за финансиската состојба на Банката на датумот на билансирањето (корективни настани) се рефлектирани во единечните финансиски извештаи. Оние последователни настани кои немаат карактер на корективни настани се објавуваат во соодветна белешка доколку истите се материјално значајни.

БЕЛЕШКИ КОН ЕДИНЕЧНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2022
1. ВОВЕД (продолжение)**1.A. Класификација на финансиските средства и финансиските обврски**

	по објективна вредност преку биланс на успех		по објективна вредност преку останата сеопфатна добивка		по амортизирана набавна вредност	Вкупно
	за тргување	по објективна вредност при почетното признавање	должнички инструменти	сопственички инструменти		
<i>во илјади денари</i>						
2022 (тековна година)						
Финансиски средства						
Парични средства и парични еквиваленти	-	-	-	-	16.637.328	16.637.328
Средства за тргување	-	-	-	-	-	-
Финансиски средства по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	-	-	-	-	-	-
Дериватни средства чувани за управување со ризик	-	-	-	-	-	-
Кредити на и побарувања од банки	-	-	-	-	46.319	46.319
Кредити на и побарувања од други комитенти	-	-	-	-	56.994.194	56.994.194
Вложувања во хартии од вредност	-	-	7.367.316	84.751	-	7.452.067
Останати побарувања	-	-	-	-	572.392	572.392
Вкупно финансиски средства	-	-	7.367.316	84.751	74.250.233	81.702.300
Финансиски обврски						
Обврски за тргување	-	-	-	-	-	-
Финансиски обврски по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	-	-	-	-	-	-
Дериватни обврски чувани за управување со ризик	-	-	-	-	-	-
Депозити на банки	-	-	-	-	4.335.374	4.335.374
Депозити на други комитенти	-	-	-	-	55.066.457	55.066.457
Издадени должнички хартии од вредност	-	-	-	-	-	-
Обврски по кредити	-	-	-	-	9.724.133	9.724.133
Субординирани обврски и хибридни инструменти	-	-	-	-	2.421.763	2.421.763
Останати обврски	-	-	-	-	466.416	466.416
Вкупно финансиски обврски	-	-	-	-	72.014.143	72.014.143

БЕЛЕШКИ КОН ЕДИНЕЧНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2022

1. ВОВЕД (продолжение)

1.А Класификација на финансиските средства и финансиските обврски (продолжение)

	по објективна вредност преку биланс на успех		по објективна вредност преку останата сеопфатна добивка		по амортизирана набавна вредност	Вкупно
	за тргување	по објективна вредност при почетното признавање	должнички инструменти	сопственички инструменти		
<i>во илјади денари</i>						
2021 (претходна година)						
Финансиски средства						
Парични средства и парични еквиваленти	-	-	-	-	12.570.107	12.570.107
Средства за тргување	-	-	-	-	-	-
Финансиски средства по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	-	-	-	-	-	-
Дериватни средства чувани за управување со ризик	-	-	-	-	-	-
Кредити на и побарувања од банки	-	-	-	-	26.978	26.978
Кредити на и побарувања од други комитенти	-	-	-	-	51.724.647	51.724.647
Вложувања во хартии од вредност	-	-	6.854.761	88.217	-	6.942.978
Останати побарувања	-	-	-	-	458.363	458.363
Вкупно финансиски средства	-	-	6.854.761	88.217	64.780.095	71.723.073
Финансиски обврски						
Обврски за тргување	-	-	-	-	-	-
Финансиски обврски по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	-	-	-	-	-	-
Дериватни обврски чувани за управување со ризик	-	-	-	-	-	-
Депозити на банки	-	-	-	-	2.742.057	2.742.057
Депозити на други комитенти	-	-	-	-	49.510.646	49.510.646
Издадени должнички хартии од вредност	-	-	-	-	-	-
Обврски по кредити	-	-	-	-	8.540.769	8.540.769
Субординирани обврски и хибридни инструменти	-	-	-	-	2.425.615	2.425.615
Останати обврски	-	-	-	-	555.647	555.647
Вкупно финансиски обврски	-	-	-	-	63.774.734	63.774.734

БЕЛЕШКИ КОН ЕДИНЕЧНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ 31 декември 2022

2. УПРАВУВАЊЕ СО РИЗИЦИ

Опис на системите на Банката за управување со ризиците

Функциите на управувањето на ризиците се поделени во три главни столба на управувањето со ризиците во Банката, кои се во надлежност на три Дирекции во Банката и тоа: Дирекција за управување со Кредитен Ризик, Дирекција за наплата на проблематични пласмани и управување со колатерали и Дирекција за стратешко управување со ризици.

Одделите, службите и тимовите во рамки на споменатите дирекции се екипирани со стручен кадар кој придонесува за адекватно управување со кредитниот процес од аспект на управување со ризикот на поединечните пласмани, воспоставување и унапредување на процесот на управување со резервациите, воспоставување и управување на процесите за управување со ликвидносниот ризик, пазарните ризици, оперативниот ризик и останати ризици, како и управување со наплатата на проблематичните кредити и управувањето со колатералите.

Во 2022 година, фокусот во управувањето со ризиците беше главно ставен на управувањето со кредитниот ризик како еден од најголемите ризици на кои е изложена Банката, меѓутоа соодветно се следеа и останатите ризици како што се пазарните ризици, ликвидносниот ризик и оперативниот ризик. Согласно прописите, Банката во 2022 го следеше и процесот на интерна оценка на адекватноста на капиталот (ICAAP).

2.1 Кредитен ризик

Во функција на следење на кредитниот ризик Банката има воспоставено адекватна организација на кредитниот процес во Банката, што подразбира сегментација на клиентите, процес на донесување на одлуки со нивоата кои имаат право на одлучување (кредитни овластувања, минимални стандарди и правила за финансирање на физички и правни лица; рејтинг модели за физички и правни лица, кредитна политика на Банката, функција на управување со колатералите и наплата на проблематичните кредити.

Една од главните цели во делот на управувањето со кредитниот ризик е зајакнување на функцијата на наплатата кај корпоративните клиенти од редовното портфолио, но пред се наплатата на сомнителните и спорни побарувања. И во 2022 година, управувањето со кредитниот ризик се постигнува преку примената на веќе унапредениот систем на мониторинг и известување преку нови редовни ивештајни форми, унапредениот систем за рано предупредување (EWS), како и унапредениот процес на управување со превземен имот. Наплатата на физичките лица и понатаму продолжува да се извршува преку воспоставениот интересен кол центар кој се грижи за наплатата од +1 денови на доцнење.

Во рамки на Дирекцијата за стратешко управување со ризик, активностите се насочени кон идентификација, мерење и мониторинг на кредитниот ризик. Мониторингот се врши преку следење на квалитетот на кредитното портфолио на Банката и неговата секторска и географска дисперзија. Тоа подразбира континуирано следење на кредитната изложеност кон поединечни субјекти или група на поврзани субјекти за која цел на месечна основа се изработува оценка на ризичноста на пласманите и нивна класификација според нивото на ризичност. Дирекцијата редовно ја исполнува обврската за известување на Одборот за раководење со ризик, Надзорниот одбор и останатите засегнати страни и функции во Банката за движењето на кредитното портфолио од аспект на неговата ризичност.

Вкупната актива на Банката изложена на кредитен ризик ги опфаќа пласманите во кредити на клиенти, побарувања по основ на редовна камата, вонбилансната кредитна изложеност на Банката како и другите побарувања во кои покрај капиталните вложувања на Банката во други друштва, спаѓаат и побарувањата од купувачи, побарувањата по основ на провизии и надомести и други побарувања за кои Банката го проценува кредитниот ризик.

БЕЛЕШКИ КОН ЕДИНЕЧНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2022

2. УПРАВУВАЊЕ СО РИЗИЦИ (продолжение)

2.1 Кредитен ризик (продолжение)

Опис на нивото и промените во висината на исправката на вредноста и на издвоената посебна резерва

Банката врши оценка и класификација на секоја активна билансна и вонбилансна ставка според степенот на кредитен ризик на кој е изложена како резултат на таа ставка на начин и критериуми согласно МСФИ 9 методологијата е усогласена и со барањата на Одлуката за методологија за управување со кредитен ризик.

Изложеноста на кредитен ризик, која е предмет на класификација од страна на Банката, ги опфаќа активните билансни побарувања врз основа на: достасани и недостасани кредити, нефункционални кредити, депозити кај банки и останати финансиски институции, побарувања врз основа на камати, нефункционална камата, побарувања врз основа на провизии и надомести, други достасани и нефункционални побарувања, и други побарувања кои ја изложуваат Банката на кредитен ризик.

Банката нема обврска да врши класификација според изложеноста на кредитен ризик на следниве активни билансни ставки: парични средства, сметки на Банката кај Народна банка, нематеријални средства, недвижностите и опремата, природните богатства, средствата за работа и залихите; ставките кои ја изложуваат Банката на пазарен и/или друг вид ризик, различен од кредитниот ризик - вложувања во хартии од вредност и други финансиски инструменти чувани за тргување, вложувања во хартии од вредност и други финансиски инструменти кои се мерат по објективна вредност преку единечниот биланс на успех.

При класификација на изложеноста на кредитен ризик, Банката ги зема во предвид следниве критериуми:

- кредитната способност на клиентот;
- уредност во измирувањето на обврските од страна на клиентот;
- квалитетот на обезбедувањето за нефункционалните пласмани

Класификацијата на изложеноста на кредитен ризик е во согласност со Одлуката за методологија за управување со кредитен ризик на НБРСМ („Службен весник на Република Македонија“ бр. 149/18 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.76/20 и 116/20) и истата за 2022 и 2021 година се движи во следниве рамки:

- Од 0% до 5% на изложеноста на кредитен ризик класифицирана во категорија на ризик А;
- Над 5% до 20% на изложеноста на кредитен ризик класифицирана во категорија на ризик Б;
- Над 20% до 45% на изложеноста на кредитен ризик класифицирана во категорија на ризик В;
- Над 45% до 70% на изложеноста на кредитен ризик класифицирана во категорија на ризик Г;
- Над 70% до 100% на изложеноста на кредитен ризик класифицирана во категорија на ризик Д.

И во 2022 година Банката изврши калкулација на резервациите за кредитен ризик со барањата на Методологијата кој подразбира користење на едногодишни стапки на загуба за портфолиото со најнизок ризик, и стапки на загуба за целиот животен век на продуктот во случај на оценет зголемен ризик кај пласманите. По овој основ портфолиото на Банката е поделено по групи на ризичност: Група (Stage) 1, Група (Stage) 2 и Група (Stage) 3.

Земајќи го во предвид фактот дека Ковид кризата се смета за завршена и нејзините ефекти се веќе пресликани во квалитетот на портфолијата Банката во 2022 година ја укина Stage Overlay методологијата за индустриите кои на Групациско ниво беа оценети како најпогодени од истата. Но во Текот на 2022 како резултат на актуелната геополитичка криза банката имплементираше нови отстапки од критериумите за зголемен кредитен ризик при утврдување на група 2 односно Stage Overlay критериуми за индустриите кои согласно Анализите од групацијата можат потенцијално да бидат афектирани од оваа криза, а тоа се Циклички потрошувачки продукти, Енергија, Метали и Хемикалии.

Банката користеше FLI (forward looking information) за мерење на Очекуваните кредитни загуби. Најзначајните претпоставки во FLI (forward looking information) концептот и кои корелираат со нивото на Очекуваните кредитни загуби го земаат во предвид очекуваното ниво на раст на БДП, растот на инфлацијата и невработеноста.

БЕЛЕШКИ КОН ЕДИНЕЧНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

31 декември 2022

2. УПРАВУВАЊЕ СО РИЗИЦИ (продолжение)

2.1 Кредитен ризик (продолжение)

А. Анализа на вкупната изложеност на кредитен ризик

Изложеност на кредитен ризик, класификувана во Група 1	Кредити на и поборувања од бани		Кредити на и поборувања од други компани		Вложувања во финансиски средства расположливи за продажба		Вложувања во финансиски средства кои се чуваат до доставување		Парични средства и парични заменици		Поборувања за провизи и надомести		Останати поборувања		Венбилансни изложености		Вкупно	
	тековна година 2022	претходна година 2021	тековна година 2022	претходна година 2021	тековна година 2022	претходна година 2021	тековна година 2022	претходна година 2021	тековна година 2022	претходна година 2021	тековна година 2022	претходна година 2021	тековна година 2022	претходна година 2021	тековна година 2022	претходна година 2021	тековна година 2022	претходна година 2021
во илјади денари																		
Сметководствена вредност, пред исправка на вредноста/посебна резерва	47.070	26.993	44.293.587	45.701.152	7.460.899	6.944.101	-	-	13.639.907	10.091.533	11.911	18.043	550.040	441.244	10.102.046	10.334.728	76.105.459	73.557.794
(Исправка на вредноста и посебна резерва)	(797)	(15)	(598.387)	(804.269)	(8.832)	(1.123)	-	-	(811)	(3.132)	(149)	(1.773)	(612)	(15.336)	(98.950)	(135.602)	(709.538)	(957.774)
Сметководствена вредност, намалена за исправката на вредноста и посебната резерва	46.273	26.978	43.695.200	44.896.883	7.452.067	6.942.978	-	-	13.639.096	10.088.401	11.761	19.766	549.428	425.908	10.002.096	10.199.126	75.395.921	72.600.020
Изложеност на кредитен ризик, класификувана во Група 2	47		14.425.941	7.184.768							7.868	4.929	331	199	1.534.371	762.535	15.958.578	7.952.431
Сметководствена вредност, пред исправка на вредноста/посебна резерва	(1)		(1.472.529)	(842.081)							(917)	(518)	(23)	(17)	(97.608)	(51.180)	(1.571.078)	(893.796)
(Исправка на вредноста и посебна резерва)																		
Сметководствена вредност, намалена за исправката на вредноста и посебната резерва	46		12.953.411	6.342.687	-	-	-	-	-	-	6.971	4.411	308	182	1.436.763	711.355	14.397.500	7.058.635
Изложеност на кредитен ризик, класификувана во Група 3																		
Сметководствена вредност, пред исправка на вредноста/посебна резерва			1.724.303	2.176.719					37.694	23.629			16.643	11.148	157.687	164.544	1.936.328	2.376.040
(Исправка на вредноста и посебна резерва)			(1.378.721)	(1.654.519)					(34.893)	(21.262)			(15.521)	(7.876)	(150.297)	(157.160)	(1.579.432)	(1.840.617)
Сметководствена вредност, намалена за исправката на вредноста и посебната резерва			345.582	522.200	-	-	-	-	2.801	2.367			1.122	3.472	7.390	7.384	356.896	535.423
Вкупна сметководствена вредност на поборувања со кредитен ризик пред исправката на вредноста и посебната резерва	47.117	26.993	60.443.831	55.062.639	7.460.899	6.944.101	-	-	13.639.907	10.091.533	57.493	46.601	567.014	452.591	11.794.104	11.261.807	94.010.365	83.886.265
(Вкупна исправка на вредноста и посебна резерва)	(798)	(15)	(3.445.637)	(3.300.889)	(8.832)	(1.123)	-	-	(811)	(3.132)	(35.959)	(20.057)	(16.156)	(23.029)	(1347.855)	(343.942)	(3.860.048)	(3.692.187)
Вкупна сметководствена вредност на поборувања со кредитен ризик намалена за исправката на вредноста и посебната резерва	46.319	26.978	56.998.194	51.761.750	7.452.067	6.942.978	-	-	13.639.096	10.088.401	21.534	26.544	550.858	429.562	11.446.249	10.917.865	90.150.317	80.194.078

БЕЛЕШКИ КОН ЕДИНЕЧНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2022

2. УПРАВУВАЊЕ СО РИЗИЦИ (продолжение)

2.1. Кредитен ризик (продолжение)

Б. Вредност на обезбедувањето (објективна вредност) земена за заштита на кредитниот ризик

Вредност на обезбедувањето на кредитната изложеност	Кредити на и побарувања од банки		Кредити на и побарувања од други комитенти		Вложувања во финансиски средства расположливи за продажба		Вложувања во финансиски средства кои се чуваат до доспатување		Парични средства и парични еквиваленти		Останати побарувања		Вложувања изложености		Вкупно	
	тековна година 2022	претходна година 2021	тековна година 2022	претходна година 2021	тековна година 2022	претходна година 2021	тековна година 2022	претходна година 2021	тековна година 2022	претходна година 2021	тековна година 2022	претходна година 2021	тековна година 2022	претходна година 2021	тековна година 2022	претходна година 2021
во шведски денари																
Вредност на обезбедувањето на кредитната изложеност	-	-	94.777	38.503	-	-	-	-	-	-	532	661	3.803	6.394	98.112	45.548
Превласителни инструменти за обезбедување	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
парични депозити (во депозити или ограничени на сметки во банката)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
државни хартии од вредност	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
банкарски гаранции	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Гаранции од друштва за осигурување и полиси за осигурување	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Корпоративни гаранции (освен банкарски и од друштва за осигурување)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Гаранции од физички лица	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Залог на недвижен имот	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
имот за сопствена употреба (станови, куќи)	-	-	812.245	969.510	-	-	-	-	-	-	127.705	40.392	11.172	21.756	951.122	1.031.658
имот за вршење дејност	-	-	3.141.060	3.061.551	-	-	-	-	-	-	184.363	31.209	63.922	114.138	3.389.345	3.206.898
Залог на подвижен имот	-	-	496.458	401.373	-	-	-	-	-	-	15.449	7.270	53.370	5.298.412	565.277	5.707.955
Останати видови на обезбедување	-	-	747.935	2.854.849	-	-	-	-	-	-	12.353	36.561	18	3.306.191	760.306	6.207.801
Вкупна вредност на обезбедувањето на кредитната изложеност којашто се оценува за оштетување на поединечна основа	-	-	5.292.475	7.335.786	-	-	-	-	-	-	340.402	132.553	132.285	8.746.891	5.765.162	16.215.230
Вредност на обезбедувањето на кредитната изложеност којашто се оценува за оштетување на групна основа	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Превласителни инструменти за обезбедување	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
парични депозити (во депозити или ограничени на сметки во банката)	-	-	1.379.626	1.238.463	-	-	-	-	-	-	3.556	1.303	129.177	66.550	1.512.354	1.306.316
државни хартии од вредност	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
државни безупосовни гаранции	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
банкарски гаранции	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Гаранции од друштва за осигурување и полиси за осигурување	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Корпоративни гаранции (освен банкарски и од друштва за осигурување)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Гаранции од физички лица	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Залог на недвижен имот (станови, куќи)	-	-	28.956.776	25.842.210	-	-	-	-	-	-	38.942	50.019	370.975	267.918	29.366.693	26.180.147
имот за вршење дејност	-	-	32.899.015	28.730.211	-	-	-	-	-	-	64.710	52.663	3.960.112	5.505.308	36.923.837	34.286.180
Залог на подвижен имот	-	-	3.575.648	2.692.468	-	-	-	-	-	-	22.781	47.433	4.015.862	212.777	4.015.862	2.917.942
Останати видови на обезбедување	-	-	11.662.340	11.116.379	-	-	-	-	-	-	4.712	3.878	1.494.463	967.220	13.161.515	12.087.477
Вкупна вредност на обезбедувањето на кредитната изложеност којашто се оценува за оштетување на групна основа	-	-	78.473.405	69.619.721	-	-	-	-	-	-	134.701	120.570	6.372.155	7.050.893	84.980.261	76.791.184

БЕЛЕШКИ КОН ЕДИНЕЧНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2022

2. УПРАВУВАЊЕ СО РИЗИЦИ (продолжение)
2.1 Кредитен ризик (продолжение)
В. Концентрација на кредитниот ризик по сектори и дејности

	Кредити на и побарувања од банки		Кредити на и побарувања од други компитенти		Вложувања во финансиски средства расположливи за продажба		Вложувања во финансиски средства кои се чуваат до достапување		Парични средства и парични еквиваленти		Побарувања од провизии и надомести		Останати побарувања		Вонбилансни изложбености		Вкупно	
	тековна година 2022	претходна година 2021	тековна година 2022	претходна година 2021	тековна година 2022	претходна година 2021	тековна година 2022	претходна година 2021	тековна година 2022	претходна година 2021	тековна година 2022	претходна година 2021	тековна година 2022	претходна година 2021	тековна година 2022	претходна година 2021	тековна година 2022	претходна година 2021
Нерезиденти	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Земјоделство, шумарство и рибарство	-	-	278.655	138.463	-	-	-	-	-	-	72	86	-	-	86.682	156.492	365.409	295.04
Рударство и вадење на камен	-	-	156.985	548.424	-	-	-	-	-	-	39	28	-	-	11.352	11.352	158.018	559.808
Прехрамбена индустрија	-	-	1.384.993	1.243.623	-	-	-	-	-	-	60	141	-	-	148.530	131.941	1.533.583	1.376.708
Текстилна индустрија и производство на облека и обуки	-	-	698.463	574.528	-	-	-	-	-	-	1.127	72	-	-	88.748	87.078	789.336	661.678
Хемиска индустрија, производство на градежни материјали, производство и преработка на горива, фармацевтска индустрија	-	-	831.944	703.130	-	-	-	-	-	-	84	65	-	-	121.689	96.080	953.718	799.278
Производство на метали, машини, алати и опрема	-	-	1.406.709	1.372.770	-	-	-	-	-	-	861	513	-	-	834.513	722.076	2.242.083	2.085.358
Останата преработувачка индустрија	-	-	789.045	805.690	-	-	-	-	-	-	168	117	-	-	871.978	459.853	1.661.195	1.265.462
Снабдување со електрична енергија, гас, пареа и климатизација	-	-	2.564.887	2.842.701	-	-	-	-	-	-	555	49	-	-	498.392	352.241	3.463.834	3.194.998
Снабдување со вода, отстранување на отпадни води, управување со отпад и дејности за санација на околината	-	-	160.294	112.418	-	-	-	-	-	-	13	12	-	-	10.475	17.942	170.782	130.372
Градежништво	-	-	3.311.859	3.109.001	-	-	-	-	-	-	555	357	-	-	2.055.921	1.833.940	5.368.349	4.943.298
Трговија на големо и трговија на мало; поправка на моторни возила и мотоцикли	-	-	11.824.945	10.162.539	-	-	-	-	-	-	1.994	1.361	-	-	3.375.421	3.795.906	15.204.416	13.959.808
Транспорт и складирање	-	-	2.227.083	2.055.580	-	-	-	-	-	-	736	909	-	-	1.305.259	1.325.689	3.533.079	3.382.158
Објекти за сместување и сервисни дејности со храна	-	-	532.305	583.352	-	-	-	-	-	-	184	96	-	-	32.642	37.977	585.132	621.428
Информации и комуникации	-	-	320.414	248.777	-	-	-	-	-	-	121	107	-	-	398.096	524.838	718.631	773.778
Финансиски дејности и дејности на осигурување	46.319	26.978	269.141	206.688	-	-	-	-	10.088.401	10.088.401	6.742	17.739	-	-	12.215	69.205	13.985.506	10.417.578
Дејности во врска со недвижен имот	-	-	711.461	824.059	-	-	-	-	-	-	24	11	-	-	1.199	16.622	712.684	840.698
Стручни, научни и технички дејности	-	-	766.123	837.825	-	-	-	-	-	-	457	159	-	-	60.150	61.065	826.730	899.048
Административни и помошни услужни дејности	-	-	1.246.233	352.015	-	-	-	-	-	-	116	113	-	-	335.923	20.953	1.582.272	373.088
Јавна управа и одбрана; задолжително социјално осигурување	-	-	63.267	63.267	-	-	-	-	-	-	13	5	-	-	537.904	420.456	8.018.106	7.428.118
Образование	-	-	23.964	45.871	-	-	-	-	-	-	16	9	-	-	31.196	13.018	54.876	56.888
Дејности на здравствена и социјална заштита	-	-	248.169	159.904	-	-	-	-	-	-	42	42	-	-	41.054	69.425	289.265	229.378
Уметност, забава и рекреација	-	-	11.993	11.993	-	-	-	-	-	-	83	47	-	-	24	2.093	33.956	14.138
Други услужни дејности	-	-	3.851	11.051	-	-	-	-	-	-	128	38	-	-	261	368	4.240	11.457
Дејности на домаќинствата како работодавачи; дејности на домаќинствата кои произведуваат дејности на стока и вршат различни услуги за сопствени потреби	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Дејности на екстериторјални организации и тела	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Физички лица	-	-	26.911.153	24.675.795	-	-	-	-	-	-	7.320	4.377	-	-	1.121.101	1.110.297	28.040.425	25.790.888
Трговци поединци и физички лица кои не се сметаат за трговци	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Вкупно	46.319	26.978	58.994.184	51.761.750	7.452.067	6.942.978	-	-	10.088.401	10.088.401	21.534	26.544	550.858	429.562	11.446.249	10.917.865	90.150.317	80.194.071

БЕЛЕШКИ КОН ЕДИНЕЧНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2022

2. УПРАВУВАЊЕ СО РИЗИЦИ (продолжение)

2.1 Кредитен ризик (продолжение)

Г. Концентрација на кредитниот ризик по географска локација

Кредити на и побарувања од банки		Кредити на и побарувања од други комитенти		Вложувања во финансиски средства расположливи за продажба		Вложувања во финансиски средства кои се чуваат до досадување		Парични средства и парични еквиваленти		Побарувања за провизии и надомести		Останати побарувања		Вонбилансни изложености		Вкупно	
тековна година 2022	претходна година 2021	тековна година 2022	претходна година 2021	тековна година 2022	претходна година 2021	тековна година 2022	претходна година 2021	тековна година 2022	претходна година 2021	тековна година 2022	претходна година 2021	тековна година 2022	претходна година 2021	тековна година 2022	претходна година 2021	тековна година 2022	претходна година 2021
596	26.978	61.032.774	51.761.364	6.577.209	6.288.941	-	-	11.141.156	8.670.155	21.524	26.488	550.858	429.511	11.445.734	10.703.710	90.769.851	77.907.147
16.093	-	160	99	874.858	654.037	-	-	1.851.334	1.051.873	4	23	-	-	356	61.675	2.742.805	1.767.707
21.630	-	-	-	-	-	-	-	548.259	309.637	2	28	51	51	-	152.465	577.891	462.181
-	-	141	287	-	-	-	-	98.347	56.736	1	4	-	-	159	15	98.648	57.042
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
46.319	26.978	61.033.075	51.761.750	7.452.067	6.942.978	-	-	13.539.096	10.088.401	21.534	26.544	550.858	429.562	11.446.249	10.917.865	94.189.198	80.194.078

Географска локација

Република Македонија
Земји-членки на Европската унија
Европа (останато)

Земји-членки на ОЕЦД (без европските земји-членки на ОЕЦД)

Останато (неведете ја поединечно изложеноста која претставува повеќе од 10% од вкупната кредитна изложеност)

Изложеноста на кредитите и побарувања според географска положба на должниците е 100% концентрирано во Р.Македонија (2021: 100%)

БЕЛЕШКИ КОН ЕДИНЕЧНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2022

2. УПРАВУВАЊЕ СО РИЗИЦИ (продолжение)
2.1 Кредитен ризик (продолжение)
Д. Анализа на кредитниот ризик на средствата кои се мерат по објективна вредност преку билансот на успех

	Средства за тргување				Финансиски средства по објективна вредност преку Билансот на успех определени како такви при почетното признавање							
	Должнички хартии од вредност за тргување		Сопственички хартии од вредност за тргување		Должнички хартии од вредност		Сопственички хартии од вредност		Кредити на и побарувања од банки		Кредити на и побарувања од други коинтенти	
	тековна година 2022	претходна година 2021	тековна година 2022	претходна година 2021	тековна година 2022	претходна година 2021	тековна година 2022	претходна година 2021	тековна година 2022	претходна година 2021	тековна година 2022	претходна година 2021
во илјади денари												
Сметководствена вредност на финансиските средства кои се мерат по објективна вредност												
категиорија на ризик												
категиорија на ризик												
категиорија на ризик												
категиорија на ризик												
категиорија на ризик												
категиорија на ризик												
категиорија на ризик												
категиорија на ризик												
категиорија на ризик												
категиорија на ризик												
Вкупна сметководствена вредност												

БЕЛЕШКИ КОН ЕДИНЕЧНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2022

2. УПРАВУВАЊЕ СО РИЗИЦИ (продолжение)

2.2. Ликвидносен ризик

Ликвидносниот ризик претставува ризик од неможност Банката да обезбеди доволно парични средства за измирување на своите краткорочни обврски во моментот на нивното достасување, односно ризик дека потребните ликвидни средства ќе се обезбедат со многу повисоки трошоци.

2.2.1 Процес на управување со ликвидносниот ризик

Банката управува со ризикот на ликвидност преку обезбедување на доволна количина на ликвидни средства, првенствено на пари и парични еквиваленти, со цел да се овозможи редовно работење на Банката. Совпаѓањето и контролираната неусогласеност на средствата и обврските е од фундаментално значење за раководството на Банката.

Банката управува со ризикот на ликвидност преку постојано набљудување на доспеаноста на средствата и обврските.

Банката активно ја следи, управува и ја контролира изложеноста на ликвидносен ризик што опфаќа управување со средствата во активата и изворите на средства согласно финансиските и готовински текови како и нивната концентрација, а се со цел хармонизирање на паричните приливи и одливи. Изложеноста на ликвидносен ризик се мери преку екстерно и интерно утврдените лимити, односно усогласеноста на Банката со истите.

Покрај екстерните ликвидносни индикатори, Банката ги пресметува и следи интерните ликвидносни индикатори кои се дел од процесот на управување со ликвидноста а подразбираат усогласеност со Групациските Барања и Барањата на Европската регулатива (LCR, NSFR).

Методологија од НБРСМ за управување со ликвидносниот ризик е во примена од 01.01.2021 година.

Како дел од процесот на управување со ликвидносниот ризик, Банката ги анализира нивото на концентрација и учеството на 10 најголеми депоненти со состојба на депозитна база на крај на месец, како и нивната усогласеност со интерно воспоставените лимити.

Банката континуирано ја следеше законската обврска за задолжителна резерва во денари и во девизи во насока на почитување во целост на Законската регулатива која ја уредува оваа област.

Следните табели ги анализираат средствата и обврските на Банката, групирани според нивната договорна достасаност, односно преостанатиот период од датумот на известување до договорениот. Прикажаните износи се намалени за износите на акумулирана амортизација, исправка на вредност и издвоената посебна резерва. Постојат индикации за рочна неусогласеност за периодот од 1 до 12 месеци. Основна причина е фактот што краткорочните извори на средства се ангажирани за одобрување кредити со подолг временски период на доспевање. Банката изработува и очекувана рочна структура во која е вграден елементот на предвидување и имајќи го предвид искуството од минатите години истата укажува на стабилна ликвидносна позиција.

БЕЛЕШКИ КОН ЕДИНЕЧНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2022

2. УПРАВУВАЊЕ СО РИЗИЦИ (продолжение)

2.2 Ликвидносен ризик (продолжение)

2.2.1 Процес на управување со ликвидносниот ризик (продолжение)

Анализа според достасаноста на финансиските средства и обврски (преостаната рочност)

во илјади денари

2022 (тековна година)

Финансиски средства

Парични средства и парични еквиваленти

Средства за тргување
 Финансиски средства по објективна вредност преку билансот на успех
 определени како такви при почетното признавање
 Дериватни средства чувани за управување со ризик

Кредити на и побарувања од банки
 Кредити на и побарувања од други комитенти

Вложувања во хартии од вредност

Вложувања во придружени друштва
 Побарувања за данок на добивка (тековен)

Останати побарувања

Заложени средства

Одложени даночни средства

Вкупна финансиски средства

Финансиски обврски

Обврски за тргување
 Финансиски обврски по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање
 Дериватни обврски чувани за управување со ризик

Депозити на банки

Депозити на други комитенти
 Издадени должнички хартии од вредност

Обврски по кредити

Субординирани обврски
 Обврски за данок на добивка (тековен)

Одложени даночни обврски

Останати обврски

Вкупно финансиски обврски

Вонбилансни ставки

Вонбилансна актива

Вонбилансна пасива

Рочна неусогласеност

	до 1 месец	од 1 до 3 месеци	од 3 до 12 месеци	од 1 до 2 години	од 2 до 5 години	над 5 години	Вкупно
2022 (тековна година)							
Финансиски средства							
Парични средства и парични еквиваленти	12.239.721	-	4.397.607	-	-	-	16.637.328
Средства за тргување	-	-	-	-	-	-	-
Финансиски средства по објективна вредност преку билансот на успех определени како такви при почетното признавање	-	-	-	-	-	-	-
Дериватни средства чувани за управување со ризик	-	-	-	-	-	-	-
Кредити на и побарувања од банки	16.448	-	29.871	-	-	-	46.319
Кредити на и побарувања од други комитенти	3.827.187	3.952.832	16.338.272	6.204.291	13.916.682	12.754.930	56.994.194
Вложувања во хартии од вредност	170.232	307.168	2.199.965	100.729	3.246.909	1.427.064	7.452.067
Вложувања во придружени друштва	46.598	-	-	-	-	-	46.598
Побарувања за данок на добивка (тековен)	-	-	-	-	-	-	-
Останати побарувања	471.222	101.130	24	11	5	-	572.392
Заложени средства	-	-	-	-	-	-	-
Одложени даночни средства	32.839	-	-	-	-	-	32.839
Вкупна финансиски средства	16.804.247	4.361.130	22.965.739	6.305.031	17.163.596	14.181.994	81.781.737
Финансиски обврски							
Обврски за тргување	-	-	-	-	-	-	-
Финансиски обврски по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	-	-	-	-	-	-	-
Дериватни обврски чувани за управување со ризик	-	-	-	-	-	-	-
Депозити на банки	276.823	1.844.796	1.106.878	1.106.877	-	-	4.335.374
Депозити на други комитенти	51.169.110	314.992	1.049.563	1.827.933	648.403	56.456	55.066.457
Издадени должнички хартии од вредност	-	-	-	-	-	-	-
Обврски по кредити	95.448	769	37.086	409.250	3.241.003	5.940.577	9.724.133
Субординирани обврски	23.528	-	-	491.946	1.906.289	-	2.421.763
Обврски за данок на добивка (тековен)	48.461	-	-	-	-	-	48.461
Одложени даночни обврски	-	-	-	-	-	-	-
Останати обврски	466.416	-	-	-	-	-	466.416
Вкупно финансиски обврски	52.079.786	2.160.557	2.193.527	3.836.006	5.795.695	5.997.033	72.062.604
Вонбилансни ставки							
Вонбилансна актива	-	-	-	-	-	-	-
Вонбилансна пасива	28.654.218	-	-	-	-	-	28.654.218
Рочна неусогласеност	(63.929.757)	2.200.573	20.772.212	2.469.025	11.367.901	8.184.961	(18.935.085)

БЕЛЕШКИ КОН ЕДИНЕЧНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2022

2. УПРАВУВАЊЕ СО РИЗИЦИ (продолжение)

2.2 Ликвидносен ризик (продолжение)

2.2.1 Процес на управување со ликвидносниот ризик (продолжение)

Анализа според достасаноста на финансиските средства и обврски (преостаната рочност)
(продолжение)

во илјади денари

2021 (претходна година)

Финансиски средства

	до 1 месец	од 1 до 3 месеци	од 3 до 12 месеци	од 1 до 2 години	од 2 до 5 години	над 5 години	Вкупно
Парични средства и парични еквиваленти	9.556.585	-	3.013.522	-	-	-	12.570.107
Средства за тргување	-	-	-	-	-	-	-
Финансиски средства по објективна вредност преку билансот на успех определени како такви при почетното признавање	-	-	-	-	-	-	-
Дериватни средства чувани за управување со ризик	-	-	-	-	-	-	-
Кредити на и побарувања од банки	26.012	47	212	283	424	-	26.978
Кредити на и побарувања од други комитенти	4.006.364	6.836.636	13.441.545	7.708.309	11.961.443	7.770.350	51.724.647
Вложувања во хартии од вредност	308	-	914.684	1.231.159	3.146.455	1.650.372	6.942.978
Вложувања во придружени друштва	-	-	-	-	-	46.598	46.598
Побарувања за данок на добивка (тековен)	-	-	-	-	-	-	-
Останати побарувања	458.363	-	-	-	-	-	458.363
Заложени средства	-	-	-	-	-	-	-
Одложени даночни средства	-	-	-	-	-	-	-
Вкупна финансиски средства	14.047.632	6.836.683	17.369.963	8.939.751	15.108.322	9.467.320	71.769.671
Финансиски обврски							
Обврски за тргување	-	-	-	-	-	-	-
Финансиски обврски по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	-	-	-	-	-	-	-
Дериватни обврски чувани за управување со ризик	-	-	-	-	-	-	-
Депозити на банки	769.993	1.232.540	308.135	431.389	-	-	2.742.057
Депозити на други комитенти	45.589.365	953.001	1.508.206	547.297	628.922	283.855	49.510.646
Издадени должнички хартии од вредност	-	-	-	-	-	-	-
Обврски по кредити	28.893	-	1.257.756	114.291	1.888.041	5.251.788	8.540.769
Субординирани обврски	22.162	-	-	308.135	862.778	1.232.540	2.425.615
Обврски за данок на добивка (тековен)	18.483	-	-	-	-	-	18.483
Одложени даночни обврски	20.711	-	-	-	-	-	20.711
Останати обврски	555.647	-	-	-	-	-	555.647
Вкупно финансиски обврски	47.005.254	2.185.541	3.074.097	1.401.112	3.379.741	6.768.183	63.813.928
Вонбилансни стапки							
Вонбилансна актива	-	-	-	-	-	-	-
Вонбилансна пасива	29.913.875	-	-	-	-	-	29.913.875
Рочна неусогласеност	(62.871.497)	4.651.142	14.295.866	7.538.639	11.728.581	2.699.137	(21.958.132)

БЕЛЕШКИ КОН ЕДИНЕЧНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2022

2. УПРАВУВАЊЕ СО РИЗИЦИ (продолжение)

2.3 Пазарен ризик

Банката е изложена на пазарни ризици. Пазарните ризици произлегуваат од отворената позиција на Банката на ефектот од флукуацијата на пазарните каматни стапки, како и од ефектот од флукуацијата на курсевите на странските валути. Раководството на Банката утврдува прифатливи лимити на ризик, кои се базираат на нивно секојдневно следење.

За следење на каматниот ризик Банката има донесено интерни акти за управувањето со каматниот ризик кои претставуваат интегрален дел од процесот на управување со пазарните ризици. Покрај интерните документи најмалку квартално се врши анализа на каматниот ризик и неговото влијание врз капиталот на Банката (duration of equity). Основна цел е ограничување на потенцијалната загуба поради промените во висината на пазарните каматни стапки, одржување на профитабилноста, сигурноста во работењето и пазарната вредност на капиталот на Банката.

Каматниот ризик, како дел од пазарниот ризик, претставува важен дел од процесот на управување со ризиците и истиот е под постојан мониторинг и контрола се со цел да се овозможи ефикасно управување со истиот и да се постигнат планираните финансиски резултати, како и да се зголеми економската и пазарната вредност на средствата и капиталот на Банката.

Банката води активна политика на каматни стапки, која се темели на Деловниот план на Банката, како и на конкурентската позиција во однос на другите банки на пазарот. Во текот на целата година, континуирано се врши анализа на каматносноста актива и пасива, степенот на чувствителност на промената на каматните стапки, просечна пондерирана активна и пасивна каматна стапка, големината на каматносноста актива и пасива со интерно и екстерно определување на каматните стапки, како и други релевантни показатели. Врз основа на сите овие анализи АЛКО Комитетот донесува понатамошни одлуки во насока на промена на каматните стапки.

Управувањето со валутниот ризик, кој исто така е дел од процесот на управување со пазарниот ризик, се остварува во услови на стабилен курс на денарот, односно во услови на продолжување на рестриктивната монетарна политика на ниво на држава. Банката активно превзема активности за адекватна идентификација, мерење, следење и контрола на изложеноста на валутен ризик кои опфаќаат утврдување на изворите на валутен ризик, методи на мерење на истиот, воспоставување на лимити и други контролни механизми.

Основниот инструмент за управување со валутниот ризик, отворената девизна позиција на Банката, се пресметува на агрегатно ниво како и поодделно по валути и се следи нивната усогласеност со екстерно и интерно утврдените лимити. Потенцијалната максимална загуба од валутниот ризик Банката исто така ја проценува и со употреба на VaR-Value at Risk методата согласно групациските стандарди.

БЕЛЕШКИ КОН ЕДИНЕЧНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2022

2. УПРАВУВАЊЕ СО РИЗИЦИ (продолжение)

2.3 Пазарен ризик (продолжение)

2.3.1 Анализа на чувствителноста на средствата и обврските на промени на пазарниот ризик

A. Анализа на чувствителноста на промените на пазарниот ризик на средствата и обврските

	Добивка/Загуба	Сопствени средства	Актива пондерирана според ризици	Стапка на адекватност на капиталот
	во илјади денари	во илјади денари	во илјади денари	во %
2022 (тековна година)				
Износ пред анализи на чувствителност/стрес-тестови (состојба на 31.12.2022)	1.033.059	12.477.946	67.499.403	18,49%
Ефекти од примена на сценарија				
Ризик од промена на девизен курс (наведете ги одделно различните сценарија, вклучително и основните карактеристики на сценариото)				
Депрецијација на денарот за 15%	1.198.784	12.643.671	75.611.594	16,72%
Депрецијација на денарот за 10%	1.143.542	12.588.429	72.907.495	17,27%
Апрецијација на денарот за 15%	867.334	12.312.221	59.387.000	20,73%
Апрецијација на денарот за 10%	922.576	12.367.463	62.091.099	19,92%
Ризик од промена на каматните стапка (наведете ги одделно различните сценарија, вклучително и основните карактеристики на сценариото)				
Каматен шок од 300 базични поени кој влијае врз повлекување на 30% од депозитите на физички и правни лица чија каматна стапка е променлива и прилагодлива.	913.775	12.358.662	67.489.645	18,31%
Ризик од промена на пазарната цена кај вложувањата во сопственички хартии од вредност (наведете ги одделно различните сценарија, вклучително и основните карактеристики на сценариото)				
вложувањата на Банката во сопственички хартии од вредност е незначително во однос на вкупната актива, па согласно тоа Банката не врши стрес-тест	/	/	/	/
Комбинирани сценарија, ако има (наведете ги одделно различните сценарија, вклучително и основните карактеристики на сценариото)				
Комбинација од депрецијација на денарот за 10% и пораст на износот на вкупните кредити класифицирани во категориите на ризик В, Г и Д за 10% со трансфер на подеднаков износ на кредити од категориите А и Б	863.186	12.308.073	72.627.138	16,95%
Комбинација од депрецијација на денарот за 10% и пораст на износот на вкупните кредити класифицирани во категориите на ризик В, Г и Д за 30% со трансфер на подеднаков износ на кредити од категориите А и Б	694.909	12.139.796	72.458.862	16,75%
Комбинација од депрецијација на денарот за 10% и пораст на износот на вкупните кредити класифицирани во категориите на ризик В, Г и Д за 50% со трансфер на подеднаков износ на кредити од категориите А и Б	526.633	11.971.520	72.290.586	16,56%

БЕЛЕШКИ КОН ЕДИНЕЧНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2022

2. УПРАВУВАЊЕ СО РИЗИЦИ (продолжение)

2.3 Пазарен ризик (продолжение)

2.3.1 Анализа на чувствителноста на средствата и обврските на промени на пазарниот ризик (продолжение)

A. Анализа на чувствителноста на промените на пазарниот ризик на средствата и обврските (продолжение)

	Добивка/Загуба	Сопствени средства	Актива пондерирана според ризици	Стапка на адекватност на капиталот
	во илјади денари	во илјади денари	во илјади денари	во %
2021 (претходна година)				
Износ пред анализи на чувствителност/стрес-тестови (состојба на 31.12.2021)	640.450	10.375.305	61.753.756	16,80%
Ефекти од примена на сценарија				
Ризик од промена на девизен курс (наведете ги одделно различните сценарија, вклучително и основните карактеристики на сценариото)				
<i>Депрецијација на денарот за 15%</i>	702.177	10.437.032	68.257.707	15,29%
<i>Депрецијација на денарот за 10%</i>	681.602	10.416.456	66.089.723	15,76%
<i>Апрецијација на денарот за 15%</i>	578.723	10.313.577	55.249.806	18,67%
<i>Апрецијација на денарот за 10%</i>	599.298	10.334.153	57.417.789	18,00%
Ризик од промена на каматните стапка (наведете ги одделно различните сценарија, вклучително и основните карактеристики на сценариото)				
<i>Каматен шок од 300 базични поени кој влијае врз повлекување на 30% од депозитите на физички и правни лица чија каматна стапка е променлива и прилагодлива.</i>	553.511	10.288.365	61.773.923	16,65%
Ризик од промена на пазарната цена кај вложувањата во сопственички хартии од вредност (наведете ги одделно различните сценарија, вклучително и основните карактеристики на сценариото)				
<i>вложувањата на Банката во сопственички хартии од вредност е незначително во однос на вкупната актива, па согласно тоа Банката не врши стрес-тест</i>	/	/	/	/
Комбинирани сценарија, ако има (наведете ги одделно различните сценарија, вклучително и основните карактеристики на сценариото)				
<i>Комбинација од депрецијација на денарот за 20% и пораст на износот на вкупните кредити класифицирани во категориите на ризик В, Г и Д за 10% со трансфер на подеднаков износ на кредити од категориите А и Б</i>	90.104	9.824.959	65.498.225	15,00%
<i>Комбинација од депрецијација на денарот за 20% и пораст на износот на вкупните кредити класифицирани во категориите на ризик В, Г и Д за 30% со трансфер на подеднаков износ на кредити од категориите А и Б</i>	(354.980)	9.379.875	65.053.141	14,42%
<i>Комбинација од депрецијација на денарот за 20% и пораст на износот на вкупните кредити класифицирани во категориите на ризик В, Г и Д за 50% со трансфер на подеднаков износ на кредити од категориите А и Б</i>	(800.064)	8.934.791	64.608.057	13,83%

БЕЛЕШКИ КОН ЕДИНЕЧНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2022

2. УПРАВУВАЊЕ СО РИЗИЦИ (продолжение)

2.3 Пазарен ризик (продолжение)

2.3.1 Анализа на чувствителноста на средствата и обврските на промени на пазарниот ризик (продолжение)

Б. Анализа на вредноста изложена на пазарен ризик за портфолио за тргување

во илјади денари

Вредност изложена на
ризик кај каматоносните
инструменти
Вредност изложена на
ризик кај инструментите
во странска валута
Вредност изложена на
ризик кај сопственичките
инструменти
Варијанса (ефект на
нетирање)
Вкупно

тековна година 2022				претходна година 2021			
состојба на 31 декември	просечна вредност	највисока вредност (максимум)	најниска вредност (минимум)	состојба на 31 декември	просечна вредност	највисока вредност (максимум)	најниска вредност (минимум)
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-

БЕЛЕШКИ КОН ЕДИНЕЧНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2022

2. УПРАВУВАЊЕ СО РИЗИЦИ (продолжение)

2.3.2 Пазарен ризик (продолжение)

А. Анализа на чувствителноста на промени на каматните стапки

Во табелата подолу е даден преглед на Образецот ВПВ од Упатството за спроведување на Одлуката за управување со ризикот од промена на каматните стапки во портфолио на банкарски активности согласно важечката пропишана регулатива на НБРСМ на 31 декември 2022 и 2021 година.

Позиција		Валута	тековна година 2022	претходна година 2021
1.1	НЕТО ПОНДЕРИРАНА ПОЗИЦИЈА ЗА ВАЛУТА МКД (ФКС + ВКС + ПКС)	МКД	363.247	504.945
1.2	НЕТО ПОНДЕРИРАНА ПОЗИЦИЈА ЗА ВАЛУТА ЕУР (ФКС + ВКС + ПКС)	ЕУР	282.665	(259.148)
1.3	НЕТО ПОНДЕРИРАНА ПОЗИЦИЈА ЗА ВАЛУТА УСД (ФКС + ВКС + ПКС)	УСД	(5.735)	(7.142)
1.4	НЕТО ПОНДЕРИРАНА ПОЗИЦИЈА ЗА ВАЛУТА остан (ФКС + ВКС + ПКС)	остан	(3.391)	(3.024)
1.5	НЕТО ПОНДЕРИРАНА ПОЗИЦИЈА ЗА ВАЛУТА МКДкпЕУР (ФКС + ВКС + ПКС)	МКДкпЕУР	414.643	479.880
1.6	НЕТО ПОНДЕРИРАНА ПОЗИЦИЈА ЗА ВАЛУТА МКДкпУСД (ФКС + ВКС + ПКС)	МКДкпУСД	(15.773)	(28.232)
2.	ВКУПНА ПОНДЕРИРАНА ВРЕДНОСТ - ПРОМЕНА НА ЕКОНОМСКАТА ВРЕДНОСТ НА ПОРТФОЛИОТО НА БАНКАРСКИ АКТИВНОСТИ (1.1 + 1.2 + 1.3 + 1.4 + 1.5 + 1.6)		1.035.656	687.279
3.	СОПСТВЕНИ СРЕДСТВА		11.527.173	10.375.305
4.	ВКУПНА ПОНДЕРИРАНА ВРЕДНОСТ/СОПСТВЕНИ СРЕДСТВА (2/3*100)		8,98%	6,62%

БЕЛЕШКИ КОН ЕДИНЕЧНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2022

2. УПРАВУВАЊЕ СО РИЗИЦИ (продолжение)

2.3 Пазарен ризик (продолжение)

2.3.2 Анализа на ризикот од промена на каматните стапки на финансиските средства и обврски (без средствата за тргување) (продолжение)

Б. Анализа на усогласеноста на каматните стапки

Банката е изложена на ризици во однос на ефектите од движењата на нивото на каматните стапки на пазарот, врз финансиските позиции и готовинските текови. Каматните маргини можат да се зголемат како резултат на таквите промени, но исто така можат и да се намалат или да предизвикаат загуба во случај на појава на непланирани движења. Активностите за управување со средствата и обврските се спроведуваат од аспект на реагирање на сензитивноста на Банката на промените на каматните стапки. Банката секогаш настојува да ја контролира и управува каматната маргина. Крајниот ефект ќе зависи од различни фактори, вклучувајќи ја стабилноста на економијата, опкружувањето и стапката на инфлација. Во табелата е прикажана Анализа на усогласеноста на каматните стапки на финансиските средства и обврски со состојба на 31 декември 2022 и 2021 година.

во илјади денари

2022 (тековна година)	до 1 месец	од 1 до 3 месеци	од 3 до 12 месеци	од 1 до 2 години	од 2 до 5 години	над 5 години	Вкупно каматноосни средства / обврски
Финансиски средства							
Парични средства и парични еквиваленти	8.467.236	-	-	-	-	-	8.467.236
Финансиски средства по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	-	-	-	-	-	-	-
Кредити на и побарувања од банки	-	-	-	-	-	-	-
Кредити на и побарувања од други комитенти	21.876.222	5.212.674	8.912.426	5.821.106	7.895.200	6.787.420	56.505.048
Вложувања во хартии од вредност	-	-	1.087.953	1.209.583	3.243.617	1.425.104	6.966.257
Останата неспомната каматочувствителна актива	-	-	-	-	-	-	-
Вкупно каматочувствителни финансиски средства	30.343.458	5.212.674	10.000.379	7.030.689	11.138.817	8.212.524	71.938.541
Финансиски обврски							
Финансиски обврски по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	-	-	-	-	-	-	-
Депозити на банки	-	1.232.540	-	-	-	-	1.232.540
Депозити на други комитенти	3.426.651	2.339.668	5.186.986	4.444.612	4.566.307	258.573	20.222.797
Издадени должнички хартии од вредност	-	-	-	-	-	-	-
Обврски по кредити	1.052.166	2.320.987	2.378.907	748.979	1.551.271	1.639.475	9.691.785
Субординирани обврски и хибридни инструменти	-	307.466	-	491.946	1.598.823	-	2.398.235
Останати неспомнати каматочувствителни обврски	-	-	-	-	-	-	-
Вкупно каматочувствителни финансиски обврски	4.478.817	6.200.661	7.565.893	5.685.537	7.716.401	1.898.048	33.545.357
Нето-билансна позиција	25.864.641	(987.987)	2.434.486	1.345.152	3.422.416	6.314.476	38.393.184
Вонбилансни каматочувствителни активни позиции	-	-	-	-	-	-	-
Вонбилансни каматочувствителни пасивни позиции	-	-	-	-	-	-	-
Нето-вонбилансна позиција	-	-	-	-	-	-	-
Вкупна нето-позиција	25.864.641	(987.987)	2.434.486	1.345.152	3.422.416	6.314.476	38.393.184

БЕЛЕШКИ КОН ЕДИНЕЧНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2022

2. УПРАВУВАЊЕ СО РИЗИЦИ (продолжение)

2.3 Пазарен ризик (продолжение)

2.3.2 Анализа на ризикот од промена на каматните стапки на финансиските средства и обврски (без средствата за тргување) (продолжение)

Б. Анализа на усогласеноста на каматните стапки (продолжение)

во илјади денари		до 1 месец	од 1 до 3 месеци	од 3 до 12 месеци	од 1 до 2 години	од 2 до 5 години	над 5 години	Вкупно каматноосни средства / обврски
2021 (претходна година)								
Финансиски средства								
Парични средства и парични еквиваленти		1.737.741	-	-	-	-	-	1.737.741
Финансиски средства по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање		-	-	-	-	-	-	-
Кредити на и побарувања од банки		-	-	-	-	-	-	-
Кредити на и побарувања од други комитенти		2.932.704	23.193.468	8.564.976	5.029.226	7.483.057	4.248.440	51.451.871
Вложувања во хартии од вредност		-	-	914.538	1.225.022	3.093.477	1.543.416	6.776.453
Останата неспомната каматочувствителна актива		-	-	-	-	-	-	-
Вкупно каматочувствителни финансиски средства		4.670.445	23.193.468	9.479.514	6.254.248	10.576.534	5.791.856	59.966.065
Финансиски обврски								
Финансиски обврски по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање		-	-	-	-	-	-	-
Депозити на банки		-	1.232.540	-	-	-	-	1.232.540
Депозити на други комитенти		1.641.812	3.776.750	5.230.873	2.704.957	2.098.857	77.671	15.530.920
Издадени должнички хартии од вредност		-	-	-	-	-	-	-
Обврски по кредити		61.627	1.279.008	2.130.337	114.291	1.357.456	3.570.698	8.513.417
Субординирани обврски и хибридни инструменти		-	308.135	-	-	862.778	1.232.540	2.403.453
Останати неспомнати каматочувствителни обврски		-	-	-	-	-	-	-
Вкупно каматочувствителни финансиски обврски		1.703.439	6.596.433	7.361.210	2.819.248	4.319.091	4.880.909	27.680.330
Нето-билансна позиција		2.967.006	16.597.035	2.118.304	3.435.000	6.257.443	910.947	32.285.735
Вонбилансни каматочувствителни активни позиции		-	-	-	-	-	-	-
Вонбилансни каматочувствителни пасивни позиции		-	-	-	-	-	-	-
Нето-вонбилансна позиција		-	-	-	-	-	-	-
Вкупна нето-позиција		2.967.006	16.597.035	2.118.304	3.435.000	6.257.443	910.947	32.285.735

БЕЛЕШКИ КОН ЕДИНЕЧНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2022
2. УПРАВУВАЊЕ СО РИЗИЦИ (продолжение)
2.3 Пазарен ризик (продолжение)
2.3.3 Валутен ризик

Управувањето со валутниот ризик, кој исто така е дел од процесот на управување со пазарниот ризик, се остварува во услови на стабилен курс на денарот, односно во услови на продолжување на рестриktivната монетарна политика на ниво на држава. Банката активно превзема активности за адекватна идентификација, мерење, следење и контрола на изложеноста на валутен ризик кои опфаќаат утврдување на изворите на валутен ризик, методи на мерење на истиот, воспоставување на лимити и други контролни механизми.

Основниот инструмент за управување со валутниот ризик, отворената девизна позиција на Банката, се пресметува на агрегатно ниво како и поодделно по валути и се следи нивната усогласеност со екстерно и интерно утврдените лимити.

во илјади денари	МКД	ЕУР	УСД	наведете ги одделно валутите кои претставуваат повеќе од 10% од вкупните монетарни средства/обврски				Други валути	Вкупно
2022 (тековна година)									
Монетарни средства									
Парични средства и парични еквиваленти	8.389.354	6.475.106	818.392	-	-	-	-	954.476	16.637.328
Средства за тргување	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Финансиски средства по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Дериватни средства чувани за управување со ризик	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Кредити на и побарувања од банки	16.685	-	29.634	-	-	-	-	-	46.319
Кредити на и побарувања од други комитенти	24.061.227	32.926.937	6.030	-	-	-	-	-	56.994.194
Вложувања во хартии од вредност	3.533.952	3.918.115	-	-	-	-	-	-	7.452.067
Вложувања во придружени друштва	46.598	-	-	-	-	-	-	-	46.598
Побарувања за данок на добивка (тековен)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Останати побарувања	561.226	7.906	1.844	-	-	-	-	1.416	572.392
Заложени средства	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Одложени даночни средства	32.839	-	-	-	-	-	-	-	32.839
Вкупно монетарни средства	36.641.881	43.328.064	855.900	-	-	-	-	955.892	81.781.737
Монетарни обврски									
Обврски за тргување	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Финансиски обврски по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Дериватни обврски чувани за управување со ризик	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Депозити на банки	127.141	4.134.990	28.432	-	-	-	-	44.811	4.335.374
Депозити на други комитенти	26.427.672	24.877.498	2.503.216	-	-	-	-	1.258.071	55.066.457
Издадени должнички хартии од вредност	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Обврски по кредити	127.300	9.448.439	148.394	-	-	-	-	-	9.724.133
Субординирани обврски	-	2.421.763	-	-	-	-	-	-	2.421.763
Обврски за данок на добивка (тековен)	48.461	-	-	-	-	-	-	-	48.461
Одложени даночни обврски	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Останати обврски	287.813	113.651	57.257	-	-	-	-	7.695	466.416
Вкупно монетарни обврски	27.018.387	40.996.341	2.737.299	-	-	-	-	1.310.577	72.062.604
Нето-позиција	9.623.494	2.331.723	(1.881.399)	-	-	-	-	(354.685)	9.719.133

БЕЛЕШКИ КОН ЕДИНЕЧНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2022

2. УПРАВУВАЊЕ СО РИЗИЦИ (продолжение)

2.3 Пазарен ризик (продолжение)

2.3.3. Валутен ризик (продолжение)

во илјади денари

2021 (претходна година)

Монетарни средства

Парични средства и парични еквиваленти

Средства за тргување

Финансиски средства по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање

Дериватни средства чувани за управување со ризик

Кредити на и побарувања од банки

Кредити на и побарувања од други комитенти

Вложувања во хартии од вредност

Вложувања во придружени друштва

Побарувања за данок на добивка (тековен)

Останати побарувања

Заложени средства

Одложени даночни средства

Вкупно монетарни средства

Монетарни обврски

Обврски за тргување

Финансиски обврски по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање

Дериватни обврски чувани за управување со ризик

Депозити на банки

Депозити на други комитенти

Издадени должнички хартии од вредност

Обврски по кредити

Субординирани обврски

Обврски за данок на добивка (тековен)

Одложени даночни обврски

Останати обврски

Вкупно монетарни обврски

Нето-позиција

	МКД	ЕУР	УСД	наведете ги одделно валутите кои претставуваат повеќе од 10% од вкупните монетарни средства/обврски				Други валути	Вкупно
2021 (претходна година)									
Монетарни средства									
Парични средства и парични еквиваленти	4.673.447	6.556.227	540.890	-	-	-	-	799.543	12.570.107
Средства за тргување	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Финансиски средства по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Дериватни средства чувани за управување со ризик	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Кредити на и побарувања од банки	26.978	-	-	-	-	-	-	-	26.978
Кредити на и побарувања од други комитенти	24.149.911	27.567.664	7.072	-	-	-	-	-	51.724.647
Вложувања во хартии од вредност	3.278.039	3.664.939	-	-	-	-	-	-	6.942.978
Вложувања во придружени друштва	46.598	-	-	-	-	-	-	-	46.598
Побарувања за данок на добивка (тековен)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Останати побарувања	451.471	3.933	1.655	-	-	-	-	1.304	458.363
Заложени средства	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Одложени даночни средства	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Вкупно монетарни средства	32.626.444	37.792.763	549.617	-	-	-	-	800.847	71.769.671
Монетарни обврски									
Обврски за тргување	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Финансиски обврски по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Дериватни обврски чувани за управување со ризик	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Депозити на банки	109.231	2.516.564	86.697	-	-	-	-	29.565	2.742.057
Депозити на други комитенти	23.955.336	22.073.550	2.333.184	-	-	-	-	1.148.576	49.510.646
Издадени должнички хартии од вредност	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Обврски по кредити	-	8.382.215	158.554	-	-	-	-	-	8.540.769
Субординирани обврски	-	2.425.615	-	-	-	-	-	-	2.425.615
Обврски за данок на добивка (тековен)	18.483	-	-	-	-	-	-	-	18.483
Одложени даночни обврски	20.711	-	-	-	-	-	-	-	20.711
Останати обврски	262.768	228.915	48.744	-	-	-	-	15.220	555.647
Вкупно монетарни обврски	24.366.529	35.626.859	2.627.179	-	-	-	-	1.193.361	63.813.928
Нето-позиција	8.259.915	2.165.904	(2.077.562)	-	-	-	-	(392.514)	7.955.743

БЕЛЕШКИ КОН ЕДИНЕЧНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ 31 декември 2022

2. УПРАВУВАЊЕ СО РИЗИЦИ (продолжение)

2.4 Оперативен ризик

Во рамките на своите интерни акти Банката ги дефинира оперативните ризици како ризици коишто настануваат заради недостатоци или грешки при делувањето на внатрешните процеси, системи и луѓе или заради надворешни настани. Определбата го вклучува и правниот ризик, а не го вклучува стратемскиот ризик и ризикот од губење на доброто име (репутацискиот ризик). Меѓутоа поради значењето што го има репутациониот ризик, истиот се зема во предвид при управувањето со оперативните ризици.

Цел во управувањето со оперативните ризици е да се ограничи обемот на потенцијалните загуби и веројатноста за нивна реализација на ниво кое е прифатливо за Банката гледано од финансиски аспект, како и од аспект на угледот на Банката. Банката ги прифаќа оние оперативни ризици кои доколку се реализираат нема да имаат значаен ефект врз единечниот финансиски резултат, односно нема да го загрозат понатамошното работење на Банката. За постигнување на таа цел политиката и актите кои произлегуваат од неа воспоставуваат конзистентен пристап во управувањето со оперативните ризици.

И во 2022 година Банката ги применуваше Клучните индикатори на оперативен ризик (KRI – Key Risk Indicators) при контрола и оценка на нивото на оперативен ризик како и методот на самооценување (Risk Control Self Assessment) за оценка на клучните ризици.

Банката врши пресметка на капиталното барање за покривање на оперативните ризици користејќи го стандардизираниот пристап според локалната регулатива.

3. АДЕКВАТНОСТ НА КАПИТАЛОТ

Управување со капиталот

Основна цел е Банката да ги одржува сопствените средства на оптимално ниво, при тоа запазувајќи го пропишаниот регулаторен минимум. Банката е должна постојано да одржува стапка на адекватност на капиталот, која не може да биде пониска од 8%.

Во текот на 2017 година, стапија на сила измени во Одлуката за методологијата за адекватност на капиталот, со кои има промена во структурата на сопствените средства со поголем акцент на редовниот основен капитал (подобар квалитет), построги барања за капиталните инструменти кои припаѓаат на основниот и дополнителниот капитал; соодветна промена во минималните капитални барања спгласно новата структура:

- Стапка на редовен основен капитал - 4,5%;
- Стапка на основен капитал – 6%;
- Стапка на сопствени средства – 8%.

Исто така, согласно измените во Законот за Банки од октомври 2016 година, НБРСМ вовеле и нова подзаконска регулатива во насока на усогласување со Базелската капитална спогодба Базел 3, како и со соодветните европски регулативи. Со измените на Законот за Банките, банките се должни да одржуваат соодветен износ на капитал за покривање на заштитни слоеви на капиталот и тоа четири заштитни слоеви на капиталот: заштитен слој за зачувување на капиталот утврден на ниво од 2,5% од активата пондерирана според ризиците, противцикличен заштитен слој на капиталот кој може да изнесува до 2,5% од активата пондерирана според ризиците, но и повеќе во зависност од други системски фактори/индикатори, заштитен слој на капиталот за системски значајни банки кој може да се движи од 1% до 3,5% од активата пондерирана според ризиците и системски заштитен слој на капиталот којшто може да се движи од 1% до 3% од активата пондерирана според ризиците. Новата регулатива се однесува на следното:

- Одлука за методологија за управување со ризикот на задолженост;
- Одлука за методологија за утврдување на максималниот износ за распределба на резултатот од работењето;
- Одлука за методологијата за утврдување на стапката на противцикличен заштитен слој на капиталот за изложености во РСМ.
- Одлука за методологијата за идентификување системски значајни банки;
- Одлука за методологијата за изработка на план за опоравување на системски значајни банки;

БЕЛЕШКИ КОН ЕДИНЕЧНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2022

3. АДЕКВАТНОСТ НА КАПИТАЛОТ (продолжение)

Управување со капиталот (продолжение)

Банката беше идентификувана како системски значајна банка од страна на НБРСМ за што има обврска да издвојува редовен основен капитал од 1,5% од активата пондерирана според ризиците. Исто така, согласно супервизорската оцена на профилот на ризикот од страна на НБРСМ, Банката е должна да издвојува дополнителен капитален додаток од 3,25%, кој може да го исполни со било кој квалитет на капитал, односно било која компонента на сопствените средства.

Банката настојува веродостојно да ја измери постојната ризичност на активата, да ја предвиди идната ризичност, како и потребата за сопствени средства со цел одржување оптимално ниво на адекватност на капиталот.

Банката има воспоставено систем на одржувањето на адекватното ниво на сопствените средства во однос на активата пондерирана според ризикот и континуирано ја одржува адекватноста на капиталот на високо ниво.

Доколку се зголеми ризичноста на активата, Банката може да ги зголеми сопствените средства или да превземе мерки за намалување на ризично пондерираната актива за да одржи оптимално ниво на адекватност на капиталот.

Политиката на Банката за реинвестирање на добивката претставува инструмент за зголемување на сопствените средства.

Капиталот потребен за покривање на ризиците претставува збир од капиталот потребен за покривање на кредитниот ризик, капиталот потребен за покривање на валутниот ризик, капиталот потребен за покривање на ризикот од промена на цените на стоките, капиталот потребен за покривање на пазарните ризици и капиталот потребен за покривање на оперативниот ризик. Банката е должна да располага со адекватно ниво на капитал потребен за покривање на наведените ризици.

Во процесот на управување со ризиците, Банката воведува процедури и методологија за утврдување за адекватноста на капиталот и го пресметува на квартално ниво. Банката врши стрес тест на адекватноста на капиталот каде проверува дали стапката на адекватност на капиталот го одржува пропишаното ниво по законска регулатива односно зацртаната деловна политика на Банката и препораката од регулаторот.

Адекватноста на капиталот на 31 декември 2022 и 31 декември 2021 година е прикажана во продолжение.

Сопствени средства

Во табелата подолу е даден преглед на Извештајот за сопствени средства (Образец СС) подготвен во согласност со Упатството за спроведување на Одлуката за методологијата за утврдување на адекватноста на капиталот, согласно важечката пропишана регулатива на НБРСМ на 31 декември 2022 и 2021 година.

БЕЛЕШКИ КОН ЕДИНЕЧНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2022

3. АДЕКВАТНОСТ НА КАПИТАЛОТ (продолжение)

Сопствени средства		тековна година 2022	претходна година 2021
Ред. бр.	Опис	во илјади денари	
1.	Сопствени средства	12.477.946	10.375.305
2.	Основен капитал	10.650.318	8.231.400
3.	Редовен основен капитал (РОК)	10.650.318	8.231.400
3.1.	Позиции во РОК	10.617.479	8.252.111
3.1.1.	Капитални инструменти од РОК	5.594.758	4.478.773
3.1.2.	Премија од капиталните инструменти од РОК	666.348	558.522
3.1.3.	Задолжителна општа резерва (општ резервен фонд)	450.544	418.521
3.1.4.	Задржана нераспоредена добивка	3.210.110	2.590.312
3.1.5.	(-) Акумулирана загуба од претходни години	-	-
3.1.6.	Тековна добивка или добивка на крајот на годината	1.033.059	-
3.1.7.	Збирна сеопфатна добивка или загуба	(337.340)	205.983
3.2.	(-) Одбитни ставки од РОК	32.839	(20.711)
3.2.1.	(-) Загуба на крајот на годината или тековна загуба	-	-
	(-) Нематеријални средства се средствата поврзани со основањето, лиценците, патентите, концесиите и заштитните знаци (вклучително и предговорите за нивно стекнување/користење) и гудвилот. Програмската поддршка (англ. software) или програмската поддршка во развој не се сметаат за нематеријални средства. Нематеријалните средства се искажуваат во нето-износ, намалени за износот на акумулираната амортизација и загубите за оштетување;	-	-
3.2.2.	(-) Одложени даночни средства коишто зависат од идната профитабилност на банката	32.839	(20.711)
3.2.3.	(-) Вложувања во сопствени капитални инструменти од РОК	-	-
3.2.4.	(-) Директни вложувања во сопствени капитални инструменти од РОК	-	-
3.2.4.1.	(-) Индиректни вложувања во сопствени капитални инструменти од РОК	-	-
3.2.4.2.	(-) Синтетички вложувања во сопствени капитални инструменти од РОК	-	-
3.2.4.3.	(-) Вложувања во сопствени капитални инструменти од РОК за кои банката има договорна обврска да ги купи	-	-
3.2.4.4.	(-) Директни, индиректни и синтетички вложувања во капитални инструменти од РОК на лица од финансискиот сектор, при што тие лица имаат вложувања во банката	-	-
3.2.5.	(-) Директни, индиректни и синтетички вложувања во капитални инструменти од РОК на лица од финансискиот сектор во кои банката нема значајно вложување	-	-
3.2.6.	(-) Директни, индиректни и синтетички вложувања во капитални инструменти од РОК на лица од финансискиот сектор во кои банката има значајно вложување	-	-
3.2.7.	(-) Износ на одбитни ставки од ДОК којшто го надминува вкупниот износ на ДОК	-	-
3.2.8.	(-) Износ на надминувањето на лимитите за вложувања во нефинансиски институции	-	-
3.2.9.	(-) Трошоци за данок	-	-
3.2.10.	(-) Разлика меѓу висината на потребната и извршената исправка на вредноста/посебната резерва	-	-
3.2.11.	Регулаторни усогласувања на РОК	-	-
3.3.	(-) Зголемување на РОК коешто произлегува од позиции на секјуритизација	-	-
3.3.1.	(-) Добивки или (+) загуби од заштитата од ризикот од парични текови	-	-
3.3.2.	(-) Добивки или (+) загуби од обврски на банката коишто се мерат по објективна вредност	-	-
3.3.3.	(-) Добивки или (+) загуби поврзани со обврски врз основа на деривати коишто се мерат по објективна вредност	-	-
3.3.4.	Позиции како резултат на консолидација	-	-
3.4.	Неконтролирачко (малцинско) учество коешто се признава во РОК на консолидирана основа	-	-
3.4.1.	Останато	-	-
3.4.2.	Други позиции од РОК	-	-

БЕЛЕШКИ КОН ЕДИНЕЧНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2022

3. АДЕКВАТНОСТ НА КАПИТАЛОТ (продолжение)
Сопствени средства (продолжение)

	тековна година 2022	претходна година 2021
4. Додатен основен капитал (ДОК)	-	-
4.1. Позиции во ДОК	-	-
4.1.1. Капитални инструменти од ДОК	-	-
4.1.2. Премија од капиталните инструменти од ДОК	-	-
4.2. (-) Одбитни ставки од ДОК	-	-
4.2.1. (-) Вложувања во сопствени капитални инструменти од ДОК	-	-
4.2.1.1. (-) Директни вложувања во сопствени капитални инструменти од ДОК	-	-
4.2.1.2. (-) Индиректни вложувања во сопствени капитални инструменти од ДОК	-	-
4.2.1.3. (-) Синтетички вложувања во сопствени капитални инструменти од ДОК	-	-
4.2.1.4. (-) Вложувања во сопствени капитални инструменти од ДОК за кои банката има договорна обврска да ги купи	-	-
4.2.2. (-) Директни, индиректни и синтетички вложувања во капитални инструменти од ДОК на лица од финансискиот сектор, при што тие лица имаат вложувања во банката	-	-
4.2.3. ДОК на лица од финансискиот сектор во кои банката нема значајно вложување	-	-
4.2.4. (-) Директни, индиректни и синтетички вложувања во капитални инструменти од ДОК на лица од финансискиот сектор во кои банката има значајно вложување	-	-
4.2.5. (-) Износ на одбитни ставки од ДК којшто го надминува вкупниот износ на ДК	-	-
4.2.6. (-) Трошоци за данок	-	-
4.3. Регулаторни усогласувања на ДОК	-	-
4.3.1. (-) Зголемување на ДОК коешто произлегува од позиции на секјуритизација	-	-
4.3.2. (-) Добивки или (+) загуби од заштитата од ризикот од парични текови	-	-
4.3.3. (-) Добивки или (+) загуби од обврски на банката коишто се мерат по објективна вредност	-	-
4.3.4. (-) Добивки или (+) загуби поврзани со обврски врз основа на деривати коишто се мерат по објективна вредност	-	-
4.4. Позиции како резултат на консолидација	-	-
4.4.1. Прифатлив додатен основен капитал којшто се признава во ДОК на консолидирана основа	-	-
4.4.2. Останато	-	-
4.5. Други позиции од ДОК	-	-
5. Дополнителен капитал (ДК)	1.827.628	2.143.904
5.1. Позиции во ДК	1.827.628	2.143.904
5.1.1. Капитални инструменти од ДК	-	-
5.1.2. Субординирани кредити	1.827.628	2.143.904
5.1.3. Премија од капиталните инструменти од ДК	-	-
5.2. (-) Одбитни ставки од ДК	-	-
5.2.1. (-) Вложувања во сопствени капитални инструменти од ДК	-	-
5.2.1.1. (-) Директни вложувања во сопствени капитални инструменти од ДК	-	-
5.2.1.2. (-) Индиректни вложувања во сопствени капитални инструменти од ДК	-	-
5.2.1.3. (-) Синтетички вложувања во сопствени капитални инструменти од ДК	-	-
5.2.1.4. (-) Вложувања во сопствени капитални инструменти од ДК за кои банката има договорна обврска да ги купи	-	-
5.2.2. (-) директни, индиректни и синтетички вложувања во позиции од ДК на лица од финансискиот сектор, при што тие лица имаат вложувања во банката	-	-
5.2.3. (-) директни, индиректни и синтетички вложувања во позиции од ДК на лица од финансискиот сектор во кои банката нема значајно вложување	-	-
5.2.4. (-) директни, индиректни и синтетички вложувања во позиции од ДК на лица од финансискиот сектор во кои банката има значајно вложување	-	-
5.3. Регулаторни усогласувања на ДК	-	-
5.3.1. (-) Зголемување на ДК коешто произлегува од позиции на секјуритизација	-	-
5.3.2. (-) Добивки или (+) загуби од заштитата од ризикот од парични текови	-	-
5.3.3. (-) Добивки или (+) загуби од обврски на банката коишто се мерат по објективна вредност	-	-
5.3.4. (-) Добивки или (+) загуби поврзани со обврски врз основа на деривати коишто се мерат по објективна вредност	-	-
5.4. Позиции како резултат на консолидација	-	-
5.4.1. Прифатлив дополнителен капитал којшто се признава во ДК на консолидирана основа	-	-
5.4.2. Останато	-	-
5.5. Други позиции од ДК	-	-

БЕЛЕШКИ КОН ЕДИНЕЧНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2022

3. АДЕКВАТНОСТ НА КАПИТАЛОТ (продолжение)

Управување со капиталот (продолжение)

Стапка на адекватност на капиталот

Во табелата подолу е даден преглед на Извештајот за стапката на адекватност на капиталот (Образец АК) подготвен во согласност со Упатството за спроведување на Одлуката за методологијата за утврдување на адекватноста на капиталот, согласно важечката пропишана регулатива на НБРСМ на 31 декември 2022 и 2021 година.

Ред. бр. ОПИС

I АКТИВА ПОНДЕРИРАНА СПОРЕД КРЕДИТНИОТ РИЗИК	
1	Актива пондерирана според кредитниот ризик со примена на стандардизиран пристап
2	Капитал потребен за покривање на кредитниот ризик
II АКТИВА ПОНДЕРИРАНА СПОРЕД ВАЛУТНИОТ РИЗИК	
3	Агрегатна девизна позиција
4	Нето-позиција во злато
5	Капитал потребен за покривање на валутниот ризик
6	Актива пондерирана според валутниот ризик
III АКТИВА ПОНДЕРИРАНА СПОРЕД ОПЕРАТИВНИОТ РИЗИК	
7	Капитал потребен за покривање на оперативниот ризик со примена на пристапот на базичен индикатор
8	Капитал потребен за покривање на оперативниот ризик со примена на стандардизираниот пристап
9	Актива пондерирана според оперативниот ризик
IV АКТИВА ПОНДЕРИРАНА СПОРЕД ДРУГИТЕ РИЗИЦИ	
10	Капитал потребен за покривање на ризикот од промена на цените на стоките
11	Капитал потребен за покривање на пазарните ризици (11.1+11.2+11.3+11.4+11.5)
11.1	Капитал потребен за покривање на позицискиот ризик (11.1.1+11.1.2+11.1.3+11.1.4)
11.1.1	Капитал потребен за покривање на специфичниот ризик од вложувања во должнички инструменти
11.1.2	Капитал потребен за покривање на генералниот ризик од вложувања во должнички инструменти
11.1.3	Капитал потребен за покривање на специфичниот ризик од вложувања во сопственички инструменти
11.1.4	Капитал потребен за покривање на генералниот ризик од вложувања во сопственички инструменти
11.2	Капитал потребен за покривање на ризикот од порамнување/испорака
11.3	Капитал потребен за покривање на ризикот од другата договорна страна
11.4	Капитал потребен за покривање на надминувањето на лимитите на изложеност
11.5	Капитал потребен за покривање на пазарните ризици од позиции во опции
12	Капитал потребен за покривање на другите ризици (10+11)
13	Актива пондерирана според други ризици
V АКТИВА ПОНДЕРИРАНА СПОРЕД РИЗИЦИ	
14	Капитал потребен за покривање на ризиците
VI СОПСТВЕНИ СРЕДСТВА	
VII АДЕКВАТНОСТ НА КАПИТАЛОТ (VIV)	

тековна година 2022	претходна година 2021
<i>во илјади денари</i>	
61.410.953	56.566.487
4.912.876	4.525.319
1.105.577	423.639
-	-
88.446	33.891
1.105.577	423.639
398.630	381.090
-	-
4.982.873	4.763.630
-	-
-	-
-	-
-	-
-	-
-	-
-	-
-	-
-	-
-	-
-	-
-	-
-	-
-	-
-	-
-	-
67.499.403	61.753.756
5.399.952	4.940.300
12.477.946	10.375.305
18,49%	16,80%

БЕЛЕШКИ КОН ЕДИНЕЧНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2022

4. ИЗВЕСТУВАЊЕ СПОРЕД СЕГМЕНТИТЕ

Известувањето според сегментите се врши според оперативните сегменти на Банката.

Оперативен сегмент е компонента од активностите на Банката за која што се исполнети следниве услови:

- извршува активности како резултат на кои се остваруваат приходи и настануваат трошоци;
- Надзорниот одбор на Банката ги разгледува оперативните резултати на одделниот оперативен сегмент на редовна основа, со цел да се оценат остварувањата и да се донесе одлука за идните деловни активности на тој сегмент; и
- достапни се одделни финансиски информации за сегментот.

Примарни деловни сегменти на Банката се:

- работа со население (работа со физички лица и самостојни вршители на дејност) – дадени кредити, гаранции и акредитиви, услуги за платен промет, кредитни картички, тековни и орочени депозити итн.
- корпоративно банкарство (работа со нефинансиски и финансиски друштва) – дадени кредити, гаранции и акредитиви, тековни и орочени депозити, услуги за платен промет, деривати итн.

Секундарни географски сегменти за Банката се:

- земји – членки на Европска унија.
- други европски земји надвор од Европската унија.
- земји надвор од Европа членки на Организацијата за економска соработка и развој (ОЕЦД).

Следната табела ги прикажува единечниот биланс на состојба и единечниот биланс на успех по одделни деловни сегменти и ги идентификува приходите/расходите кои се јавуваат меѓу сегментите.

БЕЛЕШКИ КОН ЕДИНЕЧНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2022

4. ИЗВЕСТУВАЊЕ СПОРЕД СЕГМЕНТИТЕ (продолжение)

A. Оперативни сегменти (продолжение)

Оперативни сегменти

	Оперативни сегменти (наведете ги одделно значајните оперативни сегменти)				Сите останати незначајни оперативни сегменти	Неалоцирано	Вкупно
	Работа со население	Корпоративно банкарство	Инвестициско банкарство	Држава			
2022 (тековна година)							
Нето-приходи/(расходи) од камата	1.250.102	569.083	-	160.022	-	-	1.979.207
Нето-приходи/(расходи) од провизии и надомести	272.578	370.149	-	344	-	-	643.071
Нето-приходи од тргување	-	-	-	-	-	-	-
Нето-приходи од други финансиски инструменти евидентирани по објективната вредност	-	-	-	-	-	-	-
Останати оперативни приходи	(148.665)	1.649.488	-	(6.850)	-	(1.042.868)	451.105
Приходи реализирани помеѓу сегментите	-	-	-	-	-	-	-
Вкупно приходи по сегмент	1.374.015	2.588.720	-	153.516	-	(1.042.868)	3.073.383
Исправка на вредноста на финансиските средства, на нето-основа	-	(450.723)	-	(7.735)	-	-	(458.458)
Загуба поради оштетување на нефинансиските средства, на нето-основа	-	(19.036)	-	-	-	-	(19.036)
Амортизација	-	-	-	-	-	(153.206)	(153.206)
Трошоци за реструктурирање	-	-	-	-	-	-	-
Трошоци за вложување во недвижности и опрема	(496.543)	(204.077)	-	-	-	(613.614)	(1.314.234)
Останати расходи	(496.543)	(673.836)	-	(7.735)	-	(766.820)	(1.944.934)
Вкупно расходи по сегмент	877.472	1.914.884	-	145.781	-	(1.809.688)	1.128.449
Финансиски резултат по сегмент	-	-	-	-	-	(95.390)	(95.390)
Данок од добивка	877.472	1.914.884	-	145.781	-	(1.905.078)	1.033.059
Добивка/(загуба) за финансиската година							
Вкупна актива по сегмент	26.875.084	31.909.289	-	12.984.158	-	-	71.768.531
Неалоцирана актива по сегмент	-	-	-	-	-	11.343.952	11.343.952
Вкупна актива	26.875.084	31.909.289	-	12.984.158	-	11.343.952	83.112.483
Вкупно обврски по сегмент	25.925.265	46.123.675	-	49.806	-	-	72.098.746
Неалоцирани обврски по сегмент	-	-	-	-	-	354.586	354.586
Вкупно обврски	25.925.265	46.123.675	-	49.806	-	354.586	72.453.332

во илјади денари

БЕЛЕШКИ КОН ЕДИНЕЧНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2022

4. ИЗВЕСТУВАЊЕ СПОРЕД СЕГМЕНТИТЕ (продолжение)

А. Оперативни сегменти (продолжение)

Оперативни сегменти

	Оперативни сегменти (наведете ги одделно значајните оперативни сегменти)				Сите останати незначајни оперативни сегменти	Неалоцирано	Вкупно
	Работа со население	Корпоративно банкарство	Инвестициско банкарство	Држава			
2021 (претходна година)							
Нето-приходи/(расходи) од камата	1.190.400	507.100	-	112.659	-	-	1.810.159
Нето-приходи/(расходи) од провизии и надомести	294.737	267.788	-	293	-	-	562.818
Нето-приходи од тргување	-	-	-	-	-	-	-
Нето-приходи од други финансиски инструменти	-	-	-	-	-	-	-
евидентирани по објективната вредност	(148.007)	895.826	-	(3.025)	-	(397.910)	346.884
Останати оперативни приходи	-	-	-	-	-	-	-
Приходи реализирани помеѓу сегментите	1.337.130	1.670.714	-	109.927	-	(397.910)	2.719.861
Вкупно приходи по сегмент							
Исправка на вредноста на финансиските средства, на нето-основа	-	(542.613)	-	10.547	-	-	(532.066)
Загуба поради оштетување на нефинансиските средства, на нето-основа	-	(28.621)	-	-	-	-	(28.621)
Амортизација	-	-	-	-	-	(131.966)	(131.966)
Трошоци за реструктурирање	-	-	-	-	-	-	-
Трошоци за вложување во недвижности и опрема	(490.314)	(193.745)	-	-	-	(652.156)	(1.336.215)
Останати расходи	(490.314)	(764.979)	-	10.547	-	(784.122)	(2.028.868)
Вкупно расходи по сегмент	846.816	905.735	-	120.474	-	(1.182.032)	690.993
финансиски резултат по сегмент	-	-	-	-	-	(50.543)	(50.543)
Данок од Добивка	846.816	905.735	-	120.474	-	(1.232.575)	640.450
Добивка/(загуба) за финансиската година							
Вкупна актива по сегмент	25.219.255	27.737.225	-	7.726.540	-	-	60.683.020
Неалоцирана актива по сегмент						12.384.381	12.384.381
Вкупна актива	25.219.255	27.737.225	-	7.726.540	-	12.384.381	73.067.401
Вкупно обврски по сегмент	23.866.419	39.874.023	-	12.284	-	-	63.752.726
Неалоцирани обврски по сегмент						441.701	441.701
Вкупно обврски	23.866.419	39.874.023	-	12.284	-	441.701	64.194.427

во илјади денари

БЕЛЕШКИ КОН ЕДИНЕЧНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2022

4. ИЗВЕСТУВАЊЕ СПОРЕД СЕГМЕНТИТЕ (продолжение)

Б. Концентрација на вкупните приходи и расходи по значајни клиенти

во илјади денари

	Оперативни сегменти (наведете ги одделно значајните оперативни сегменти)				Сите останати незначајни оперативни сегменти	Неалоцирано	Вкупно по значаен комитент
	Работа со население	Корпоративно банкарство	Инвестициско банкарство	Држава			
2022 (тековна година)							
Клиент 1							
приходи	-	1.556.568	-	-	-	-	1.556.568
(расходи)	-	(213.738)	-	-	-	-	(213.738)
Клиент 2	-	-	-	-	-	-	-
приходи	-	-	-	-	-	-	-
(расходи)	-	(111.844)	-	-	-	-	(111.844)
Клиент 3	-	-	-	-	-	-	-
приходи	-	-	-	-	-	-	-
(расходи)	-	-	-	-	-	-	-
Вкупно по сегмент	-	1.230.986	-	-	-	-	1.230.986
2021 (претходна година)							
Клиент 1							
приходи	-	-	-	-	-	-	-
(расходи)	-	-	-	-	-	-	-
Клиент 2	-	-	-	-	-	-	-
приходи	-	-	-	-	-	-	-
(расходи)	-	-	-	-	-	-	-
Клиент 3	-	-	-	-	-	-	-
приходи	-	-	-	-	-	-	-
(расходи)	-	-	-	-	-	-	-
Вкупно по сегмент	-	-	-	-	-	-	-

во илјади денари

БЕЛЕШКИ КОН ЕДИНЕЧНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2022

4. ИЗВЕСТУВАЊЕ СПОРЕД СЕГМЕНТИТЕ (продолжение)

В. Географски подрачја

	Република Македонија	Земји-членки на Европската унија	Европа (останато)	Земји-членки на ОЕЦД (без европските земји- членки на ОЕЦД)	Останато (наведете ги одделно значајните географски сегменти)				Неалоцирано	Вкупно
2022 (тековна година)										
Вкупни приходи	2.327.948	1.657.680	-	6.450	-	-	-	-	-	3.992.078
Вкупна актива	74.670.071	7.720.796	668.274	53.342	-	-	-	-	-	83.112.483
2021 (претходна година)										
Вкупни приходи	3.265.474	333.932	-	17.099	-	-	-	-	-	3.616.505
Вкупна актива	71.003.204	1.698.283	-	365.914	-	-	-	-	-	73.067.401

во илјади денари

БЕЛЕШКИ КОН ЕДИНЕЧНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2022

5. ОБЈЕКТИВНА ВРЕДНОСТ НА ФИНАНСИСКИТЕ СРЕДСТВА И ФИНАНСИСКИТЕ ОБВРСКИ

Објективната вредност претставува износ за кој некое средство може да се замени или обврска да се подмири по пазарни услови. Објективната вредност се базира на проценката од страна на раководството зависно од видот на средствата и обврските.

Следната табела ги сумира сметководствените вредности и објективните вредности на тие финансиски средства и обврски кои што не се презентирани во единечниот Биланс на состојба по нивната објективна вредност.

А. Објективна вредност на финансиските средства и обврски

	тековна година 2022		претходна година 2021	
	сметководствена вредност	објективна вредност	сметководствена вредност	објективна вредност
<i>во илјади денари</i>				
Финансиски средства				
Парични средства и парични еквиваленти	16.637.328	16.637.328	12.570.107	12.570.107
Средства за тргување	-	-	-	-
Финансиски средства по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	-	-	-	-
Дериватни средства чувани за управување со ризик	-	-	-	-
Кредити на и побарувања од банки	46.319	46.319	26.978	26.978
Кредити на и побарувања од други комитенти	56.994.194	56.994.194	51.724.647	51.724.647
Вложувања во хартии од вредност	7.452.067	7.452.067	6.942.978	6.942.978
Вложувања во придружени друштва	46.598	46.598	46.598	46.598
Побарувања за данок на добивка (тековен)	-	-	-	-
Останати побарувања	572.392	572.392	458.363	458.363
Заложени средства	-	-	-	-
Одложени даночни средства	-	-	-	-
Финансиски обврски				
Обврски за тргување	-	-	-	-
Финансиски обврски по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	-	-	-	-
Дериватни обврски чувани за управување со ризик	-	-	-	-
Депозити на банки	4.335.374	4.335.374	2.742.057	2.742.057
Депозити на други комитенти	55.066.457	55.066.457	49.510.646	49.510.646
Издадени должнички хартии од вредност	-	-	-	-
Обврски по кредити	9.724.133	9.724.133	8.540.769	8.540.769
Субординирани обврски	2.421.763	2.421.763	2.425.615	2.425.615
Обврски за данок на добивка (тековен)	48.461	48.461	18.483	18.483
Одложени даночни обврски	-	-	20.711	20.711
Останати обврски	466.416	466.416	555.647	555.647

БЕЛЕШКИ КОН ЕДИНЕЧНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2022

5. ОБЈЕКТИВНА ВРЕДНОСТ НА ФИНАНСИСКИТЕ СРЕДСТВА И ФИНАНСИСКИТЕ ОБВРСКИ
(продолжение)

A. Објективна вредност на финансиските средства и обврски (продолжение)

а) Парични средства и парични еквиваленти

Сметководствената вредност на парични средства и парични еквиваленти е еднаква на нивната објективна вредност со оглед дека вклучуваат готовина и ностро сметки кои претставуваат нерестриктивни побарувања по депозити и пласмани во НБРСМ и достасуваат во краток рок.

б) Кредити на и побарувања од банки

Побарувањата од банки ги вклучуваат меѓубанкарските пласмани. Објективната вредност на пласманите и т.н. "overnight" депозити поради нивната краткорочност е иста со нивната евидентирана вредност.

в) Кредити на и побарувања од други комитенти

Кредитите се прикажани по амортизирана вредност намалени за нивната резервација поради оштетување. Кредитите одобрени на комитенти имаат претежно флукуираща каматна стапка. Објективната вредност е приближна на нивната евидентирана вредност.

г) Вложување во хартии од вредност до доспевање

Хартиите од вредност кои се чуваат до достасување се мерат според нивната објективна вредност. Објективната вредност се заснова на пазарните цени или брокерските/дилерските цени за котирање.

Во отсуство на такви информации, објективната вредност се проценува користејќи ги пазарните цени за котирање на хартии од вредност со слични карактеристики во однос на кредит, достасување и добивка.

д) Останати финансиски средства

Објективната вредност на монетарните средства кои ги вклучуваат паричните средства и паричните еквиваленти поради нивниот краткорочен карактер, се смета дека е апроксимативна на нивната евидентирана вредност.

ф) Останати побарувања

Со оглед на краткиот рок на достасување, сметководствената вредност на останатите побарувања е еднаква на нивната објективна вредност.

е) Депозити и обврски по кредити

Проценетата објективна вредност на депозитите по видување вклучувајќи ги и некаматносни депозити претставува износот кој ќе се исплати по видување.

Објективната вредност на орочените депозити по варијабилни каматни стапки е нивната евидентирана вредност на денот на изготвување на единичниот Биланс на состојба.

Евидентираната вредност на обврските по кредити битно не се разликува од нивната објективна вредност главно поради варијабилните каматни стапки и нивните промени.

ж) Останати обврски

Со оглед на краткиот рок на достасување, сметководствената вредност на останатите обврски е еднаква на нивната објективна вредност.

БЕЛЕШКИ КОН ЕДИНЕЧНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2022

5. ОБЈЕКТИВНА ВРЕДНОСТ НА ФИНАНСИСКИ СРЕДСТВА И ФИНАНСИСКИ ОБВРСКИ
(продолжение)

Б. Нивоа на објективна вредност на финансиските средства и обврски, мерени по објективна вредност

Б.1. Нивоа на објективна вредност на финансиските средства и обврски, мерени по објективна вредност

во илјади денари

	Белешка	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Вкупно
31 декември 2022 (тековна година)					
Финансиски средства мерени по објективна вредност					
Средства за тргување	19	-	-	-	-
Финансиски средства по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	20	-	-	-	-
Дериватни средства чувани за управување со ризик	21	-	-	-	-
Вложувања во хартии од вредност, расположливи за продажба	23.1	876.778	6.490.538	84.751	7.452.067
Вкупно		876.778	6.490.538	84.751	7.452.067
Финансиски обврски мерени по објективна вредност					
Обврски за тргување	32	-	-	-	-
Финансиски обврски по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	33	-	-	-	-
Дериватни обврски чувани за управување со ризик	21	-	-	-	-
Вкупно		-	-	-	-
31 декември 2021 (претходна година)					
Финансиски средства мерени по објективна вредност					
Средства за тргување	19	-	-	-	-
Финансиски средства по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	20	-	-	-	-
Дериватни средства чувани за управување со ризик	21	-	-	-	-
Вложувања во хартии од вредност, расположливи за продажба	23.1	655.438	6.199.323	88.217	6.942.978
Вкупно		655.438	6.199.323	88.217	6.942.978
Финансиски обврски мерени по објективна вредност					
Обврски за тргување	32	-	-	-	-
Финансиски обврски по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	33	-	-	-	-
Дериватни обврски чувани за управување со ризик	21	-	-	-	-
Вкупно		-	-	-	-

БЕЛЕШКИ КОН ЕДИНЕЧНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2022

5. ОБЈЕКТИВНА ВРЕДНОСТ НА ФИНАНСИСКИ СРЕДСТВА И ФИНАНСИСКИ ОБВРСКИ
(продолжение)

Б. Нивоа на објективна вредност на финансиските средства и обврски, мерени по објективна вредност (продолжение)

Б.1. Нивоа на објективна вредност на финансиските средства и обврски, мерени по објективна вредност (продолжение)

Банката ги класификува финансиските средства и обврски согласно хиерархијата за техники на вреднување и информациите дали потребните инпути за вреднување се јавно достапни или не, согласно која постојат три нивоа на хиерархија на објективна вредност и тоа:

- Ниво 1 - објективната вредност е утврдена со директна примена/повикување на котирана пазарна цена на финансиските инструменти на активен пазар. Во Ниво 1 влегуваат државни обврзници од Република Австрија;
- Ниво 2 - објективната вредност е утврдена со примена на техники за вреднување коишто содржат влезни информации (инпути) од активни пазари (влезните информации може директно или индиректно да се потврдат и да се следат на активните пазари, како на пр.: котираны цени на активен пазар за слични финансиски инструменти, или сите значајни влезни информации во моделот за одредување на објективната вредност може да се потврдат и да се следат на активниот пазар). Во 2022 година нема трансфер од Ниво 2 во Ниво 1 на сопственички инструмент (2021: нема);
- Ниво 3 - објективната вредност е утврдена со примена на техники за вреднување коишто содржат влезни информации (инпути) коишто не можат директно или индиректно да се потврдат и да се следат на активни пазари, односно врз основа на техники за вреднување во кои најголемо учество имаат информациите за ризиците на финансиските инструменти. Во 2022 година нема трансфер на сопственички инструмент од Ниво 3 во Ниво 1. (2021: нема).

Во белешката 5 Б.1 се прикажани квантитативните информации за класификација на финансиските средства и обврски според нивото на хиерархија.

БЕЛЕШКИ КОН ЕДИНЕЧНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2022

5. ОБЈЕКТИВНА ВРЕДНОСТ НА ФИНАНСИСКИ СРЕДСТВА И ФИНАНСИСКИ ОБВРСКИ
(продолжение)

Б. Нивоа на објективна вредност на финансиските средства и обврски, мерени по објективна вредност (продолжение)

Б.2. Трансфери помеѓу нивоата 1 и 2 на објективна вредност

	тековна година 2022		претходна година 2021	
	трансфери од Ниво 1 во Ниво 2	трансфери од Ниво 2 во Ниво 1	трансфери од Ниво 1 во Ниво 2	трансфери од Ниво 2 во Ниво 1
<i>во илјади денари</i>				
Финансиски средства мерени по објективна вредност				
Средства за тргување	-	-	-	-
Финансиски средства по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	-	-	-	-
Дериватни средства чувани за управување со ризик	-	-	-	-
Вложувања во хартии од вредност, расположливи за продажба	-	-	-	-
Вкупно	-	-	-	-
Финансиски обврски мерени по објективна вредност				
Обврски за тргување	-	-	-	-
Финансиски обврски по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	-	-	-	-
Дериватни обврски чувани за управување со ризик	-	-	-	-
Вкупно	-	-	-	-

БЕЛЕШКИ КОН ЕДИНЕЧНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2022

5. ОБЈЕКТИВНА ВРЕДНОСТ НА ФИНАНСИСКИ СРЕДСТВА И ФИНАНСИСКИ ОБВРСКИ (продолжение)

Б. Нивоа на објективна вредност на финансиските средства и обврски, мерени по објективна вредност (продолжение)

Б.3. Усогласување на движењата во текот на годината во објективните вредности мерени во Ниво 3

во илјади денари

Средства за тргување	Финансиски средства по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	Вложувања во хартии од вредност расположливи за продажба	Вкупно средства	Обврски за тргување	Финансиски обврски по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	Вкупно обврски
-	-	28.371	28.371	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-
-	-	(1.792)	(1.792)	-	-	-
-	-	(212)	(212)	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-
-	-	61.850	61.850	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-
-	-	88.217	88.217	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-
-	-	88.217	88.217	-	-	-
-	-	2.493	2.493	-	-	-
-	-	(5.959)	(5.959)	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-
-	-	84.751	84.751	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-

Состојба на 1 јануари 2021 (претходна година)

Добивки/(загуби) признаени во:

- Билансот на успех
- Останати добивки/(загуби) во периодот кои не се прикажуваат во Билансот на успех
- Купувања на финансиски инструменти во периодот
- Продадени финансиски инструменти во периодот
- Издадени финансиски инструменти во периодот
- Платени финансиски инструменти во периодот
- Прекласифицирани финансиски инструменти во(од) нивото 3
- Прекласифицирани во кредити и побарувања

Состојба на 31 декември 2021 (претходна година)

Вкупно добивки/(загуби) признаени во Билансот на успех за финансиските средства и обврски кои се чуваат на 31 декември 2021 (претходна година)

Состојба на 1 јануари 2022 (тековна година)

Добивки/(загуби) признаени во:

- Билансот на успех
- Останати добивки/(загуби) во периодот кои не се прикажуваат во Билансот на успех
- Купувања на финансиски инструменти во периодот
- Продадени финансиски инструменти во периодот
- Издадени финансиски инструменти во периодот
- Платени финансиски инструменти во периодот
- Прекласифицирани финансиски инструменти во(од) нивото 3
- Прекласифицирани во кредити и побарувања

Состојба на 31 декември 2022 (тековна година)

Вкупно добивки/(загуби) признаени во Билансот на успех за финансиските средства и обврски кои се чуваат на 31 декември 2022 (тековна година)

БЕЛЕШКИ КОН ЕДИНЕЧНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2022

6. НЕТО-ПРИХОДИ/(РАСХОДИ) ОД КАМАТА

Приходите и расходите по камати се признати во единичниот Биланс на успех за сите каматоносни финансиски средства и обврски со примена на методот на ефективна каматна стапка.

Структура на приходите и расходите по камата според видот на финансиските инструменти:

А. Структура на приходите и расходите од камата според видот на финансиските инструменти

во илјади денари	
тековна година 2022	претходна година 2021
Приходи од камата	
Парични средства и парични еквиваленти	34.224 14.157
Финансиски средства по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	- -
Дериватни средства чувани за управување со ризик	- -
Кредити на и побарувања од банки	2.013 85
Кредити на и побарувања од други комитенти	2.229.130 2.100.277
Вложувања во хартии од вредност	125.539 107.106
Останати побарувања	- -
(Исправка на вредноста на приход од камата, на нето-основа)	(8.765) (14.113)
Наплатени претходно отпишани камати	85.878 72.749
Вкупно приходи од камата	2.468.019 2.280.261
Расходи за камата	
Финансиски обврски по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	- -
Дериватни обврски чувани за управување со ризик	- -
Депозити на банки	2.276 368
Депозити на други комитенти	212.827 199.280
Издадени должнички хартии од вредност	- -
Обврски по кредити	144.317 149.523
Субординирани обврски	112.861 105.680
Останати обврски	16.531 15.251
Вкупно расходи за камата	488.812 470.102
Нето-приходи/(расходи) од камата	1.979.207 1.810.159

БЕЛЕШКИ КОН ЕДИНЕЧНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2022

6. НЕТО-ПРИХОДИ/(РАСХОДИ) ОД КАМАТА (продолжение)

Б. Секторска анализа на приходите и расходите од камата според секторот

	во илјади денари	
	тековна година 2022	претходна година 2021
Приходи од камата		
Нефинансиски друштва	855.246	794.982
Држава	156.778	110.834
Непрофитни институции кои им служат на домаќинствата	224	313
Банки	36.237	14.242
Останати финансиски друштва (небанкарски)	7.888	8.696
Домаќинства	1.319.528	1.286.429
Нерезиденти	15.005	6.129
(Исправка на вредноста на приход од камата, на нето-основа)	(8.765)	(14.113)
Наплатени претходно отпишани камати	85.878	72.749
Вкупно приходи од камата	2.468.019	2.280.261
Расходи за камата		
Нефинансиски друштва	21.403	13.722
Држава	136	12
Непрофитни институции кои им служат на домаќинствата	1.912	3.706
Банки	30.545	29.360
Останати финансиски друштва (небанкарски)	33.625	50.359
Домаќинства	91.977	111.520
Нерезиденти	309.214	261.423
Вкупно расходи за камата	488.812	470.102
Нето-приходи/(расходи) од камата	1.979.207	1.810.159

БЕЛЕШКИ КОН ЕДИНЕЧНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2022

7. НЕТО-ПРИХОДИ/(РАСХОДИ) ОД ПРОВИЗИИ И НАДОМЕСТИ

Приходите од надоместоци и провизии се евидентираат врз основа на принципот на фактичност на настаните, кога услугата е обезбедена.

А. Структура на приходите и расходите од провизии и надомести според видот на финансиските активности

	во илјади денари	
	тековна година 2022	претходна година 2021
Приходи од провизии и надомести		
Кредитирање	93.517	86.204
Платен промет		
во земјата	315.250	318.631
со странство	136.926	132.534
Картични трансакции	409.046	316.931
Акредитиви и гаранции	64.067	67.578
Брокерско работење	10.884	10.243
Управување со средствата	-	-
Комисиски и доверителски активности	11.049	21.657
Издавање хартии од вредност	-	-
Останато (наведете ги поединечно приходите кои претставуваат повеќе од 10% од вкупните приходи од провизии и надомести)	32.215	35.582
	-	-
	-	-
Вкупно приходи од провизии и надомести	1.072.954	989.360
Расходи за провизии и надомести		
Кредитирање	-	-
Платен промет		
во земјата	49.817	55.997
со странство	17.215	27.941
Картични трансакции	311.649	302.505
Акредитиви и гаранции	1.504	1.605
Брокерско работење	3.587	3.090
Управување со средствата	-	-
Комисиски и доверителски активности	1.672	2.277
Издавање на хартии од вредност	-	-
Останато (наведете ги поединечно расходите кои претставуваат повеќе од 10% од вкупните расходи од провизии и надомести)	44.339	33.127
	-	-
	-	-
Вкупно расходи за провизии и надомести	429.883	426.542
Нето-приходи/(расходи) од провизии и надомести	643.071	562.818

БЕЛЕШКИ КОН ЕДИНЕЧНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2022

7. НЕТО-ПРИХОДИ/(РАСХОДИ) ОД ПРОВИЗИИ И НАДОМЕСТИ (продолжение)

Б. Секторска анализа на приходите и расходите од провизии и надомести

	во илјади денари	
	тековна година 2022	претходна година 2021
Приходи од провизии и надомести		
Нефинансиски друштва	488.094	463.164
Држава	344	293
Непрофитни институции кои им служат на домаќинствата	3.774	3.372
Банки	95.086	90.355
Останати финансиски друштва (небанкарски)	59.090	59.115
Домаќинства	270.772	274.223
Нерезиденти	155.794	98.838
Вкупно приходи од провизии и надомести	1.072.954	989.360
Расходи за провизии и надомести		
Нефинансиски друштва	8.470	6.754
Држава	-	-
Непрофитни институции кои им служат на домаќинствата	-	-
Банки	102.288	88.659
Останати финансиски друштва (небанкарски)	30.325	37.858
Нерезиденти	288.800	293.271
Вкупно расходи за провизии и надомести	429.883	426.542
Нето-приходи/(расходи) од провизии и надомести	643.071	562.818

БЕЛЕШКИ КОН ЕДИНЕЧНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2022

8. НЕТО-ПРИХОДИ ОД ТРГУВАЊЕ

во илјади денари	
тековна година 2022	претходна година 2021
<i>Средства за тргување</i>	
Добивка/(загуба) од промените на објективната вредност на должничките хартии од вредност, на нето-основа	
реализирана	-
нереализирана	-
Добивка/(загуба) од промените на објективната вредност на сопственичките инструменти, на нето-основа	
реализирана	-
нереализирана	-
Приходи од дивиденда од средствата за тргување	-
Приходи од камата од средствата за тргување	-
<i>Обврски за тргување</i>	
Добивка/(загуба) од промените на објективната вредност на должничките хартии од вредност, на нето-основа	
реализирана	-
нереализирана	-
Добивка/(загуба) од промените на објективната вредност на депозитите за тргување, на нето-основа	
реализирана	-
нереализирана	-
Добивка/(загуба) од промените на објективната вредност на останатите финансиски обврски за тргување, на нето-основа	
реализирана	-
нереализирана	-
Расходи за камата од финансиски обврски чувани за тргување	
Добивка/(загуба) од промените на објективната вредност на дериватите чувани за тргување, на нето-основа	
реализирана	-
нереализирана	-
Нето-приходи од тргување	*

БЕЛЕШКИ КОН ЕДИНЕЧНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2022

10. НЕТО-ПРИХОДИ/(РАСХОДИ) ОД КУРСНИ РАЗЛИКИ

	во илјади денари	
	тековна година 2022	претходна година 2021
Реализирани приходи/(расходи) од курсните разлики, на нето-основа	455.106	403.643
Нереализирани приходи/(расходи) од курсните разлики, на нето-основа	(90.490)	(165.556)
курсни разлики на исправката на вредноста на финансиските средства, на нето-основа	7.418	6.221
останати курсни разлики, на нето-основа	(97.908)	(171.777)
Нето-приходи/(расходи) од курсните разлики	364.616	238.087

Нето приходите и расходите од курсни разлики вклучуваат реализирани и нереализирани курсни разлики кои произлегуваат од:

- порамнување на трансакции во странска валута (монетарни и немонетарни) во текот на целата финансиска година,
- курсирање во МКД на монетарните ставки деноминирани во странска валута на датумот на единичниот биланс на состојба.

11. ОСТАНАТИ ПРИХОДИ ОД ДЕЈНОСТА

	во илјади денари	
	тековна година 2022	претходна година 2021
Добивка од продажбата на средствата расположливи за продажба	-	-
Дивиденда од сопственичките инструменти расположливи за продажба	3.915	15.113
Нето-приходи од вложувањата во подружници и придружени друштва	-	-
Капитална добивка од продажбата на:		
недвижности и опрема	98	19.469
нематеријални средства	-	-
преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања	8.202	2.852
нетековни средства кои се чуваат за продажба и група за отуѓување	-	-
Приходи од кирии	3.273	2.372
Приходи од добиени судски спорови	-	-
Наплатени претходно отпишани побарувања	60.263	32.996
Ослободување на резервирања за:		
потенцијални обврски врз основа на судски спорови	(50)	5.954
пензии и други користи за вработените	-	-
преструктурирања	-	-
неповолни договори	-	-
останати резервирања	-	2.236
Останато (наведете ги поединечно приходите кои претставуваат повеќе од 10% од вкупните останати приходи од дејноста)	10.788	27.805
<u>надомест на штета</u>	-	-
Вкупно останати приходи од дејноста	86.489	108.797

БЕЛЕШКИ КОН ЕДИНЕЧНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2022

12. ИСПРАВКА НА ВРЕДНОСТА НА ФИНАНСИСКИТЕ СРЕДСТВА, НА НЕТО-ОСНОВА

во илјади денари	2022 (тековна година)									
	Кредити на и побарувања од банки	Кредити на и побарувања од други комитенти	Вложувања во финансиските средства расположливи за продажба	Вложувања во финансиските средства кои се чуваат до достасување	Парични средства и парични еквиваленти	Побарувања за провизии и надомести	Останати побарувања	Вкупно исправка на вредноста на финансиските средства	Посебна резерва за вонбилансна изложеност	Вкупно
Исправка на вредноста и посебна резерва Дополнителна исправка на вредноста и посебна резерва (Ослободување на исправката на вредноста и посебна резерва)	783	1.487.201 (1.056.007)	11.472 (3.737)	-	80 (2.407)	-	47.693 (30.660)	1.547.229 (1.092.805)	389.779 (385.745)	1.937.008 (1.478.550)
	783	431.194	7.735	-	(2.321)	-	17.033	454.424	4.034	458.458
Исправка на вредноста и посебна резерва Дополнителна исправка на вредноста и посебна резерва (Ослободување на исправката на вредноста и посебна резерва)	15	1.528.524 (957.176)	6.614 (25.065)	-	8.370 (16.280)	-	18.610 (8.599)	1.562.133 (1.007.120)	894.645 (917.592)	2.456.778 (1.924.712)
	15	571.348	(18.451)	-	(7.910)	-	10.011	555.013	(22.947)	532.066
Вкупно исправка на вредноста на финансиските средства и посебна резерва за вонбилансната изложеност, на нето-основа										
2021 (претходна година)										
Исправка на вредноста и посебна резерва Дополнителна исправка на вредноста и посебна резерва (Ослободување на исправката на вредноста и посебна резерва)	15	1.528.524 (957.176)	6.614 (25.065)	-	8.370 (16.280)	-	18.610 (8.599)	1.562.133 (1.007.120)	894.645 (917.592)	2.456.778 (1.924.712)
	15	571.348	(18.451)	-	(7.910)	-	10.011	555.013	(22.947)	532.066
Вкупно исправка на вредноста на финансиските средства и посебна резерва за вонбилансната изложеност, на нето-основа										

БЕЛЕШКИ КОН ЕДИНЕЧНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2022

13. ЗАГУБА ПОРАДИ ОШТЕТУВАЊЕ НА НЕФИНАНСИСКИТЕ СРЕДСТВА, НА НЕТО-ОСНОВА

во илјади денари

	Недвижности и опрема	Нематеријални средства	Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања	Нетоковни средства кои се чуваат за продажба и група за отуѓување	Останати нефинансиски средства	Неконтролирано учество*	Вкупно
2022 (тековна година)							
Дополнителна загуба поради оштетување (Ослободување на загубата поради оштетување)	-	-	23.567 (4.531)	-	-	-	23.567 (4.531)
Вкупно загуба поради оштетување на нефинансиските средства, на нето-основа	-	-	19.036	-	-	-	19.036
2021 (претходна година)							
Дополнителна загуба поради оштетување (Ослободување на загубата поради оштетување)	-	-	30.328 (1.707)	-	-	-	30.328 (1.707)
Вкупно загуба поради оштетување на нефинансиските средства, на нето-основа	-	-	28.621	-	-	-	28.621

БЕЛЕШКИ КОН ЕДИНЕЧНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2022

14. ТРОШОЦИ ЗА ВРАБОТЕНИТЕ

Краткорочни користи за вработените

Плати	365.559	367.406
Задолжителни придонеси за социјално и здравствено осигурување	199.852	196.320
Краткорочни платени отсуства	6.252	3.830
Трошоци за привремено вработување	9.079	32.302
Удел во добивката и награди	102.003	105.645
Немонетарни користи	-	-

во илјади денари

тековна година 2022	претходна година 2021
682.745	705.503
Придонеси кон пензиските планови за дефинирани придонеси	-
Користи при пензионирањето	-
Зголемување на обврската за пензиски планови за дефинирани користи	-
Зголемување на обврската за други долгорочни користи	4.816
Други користи при престанокот на вработувањето	-
4.816	3.362
Плаќања на вработените врз основа на акции, подмирени со сопственички инструменти	-
Плаќања на вработените врз основа на акции, подмирени со парични средства	-
Останато (наведете ги поединечно оние трошоци за вработените кои претставуваат повеќе од 10% од вкупните трошоци за вработените)	13.369
Трошоци за признанија и награди на вработените	-
Новогодишен надоместок	-
700.930	724.785

Користи поради престанокот на вработувањето

Останато (наведете ги поединечно оние трошоци за вработените кои претставуваат повеќе од 10% од вкупните трошоци за вработените)	13.369	1.643
Трошоци за признанија и награди на вработените	-	14.277
Новогодишен надоместок	-	-
Вкупно трошоци за вработените	700.930	724.785

БЕЛЕШКИ КОН ЕДИНЕЧНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2022

15. АМОРТИЗАЦИЈА

Амортизација на нематеријалните средства
 Интерно развиен софтвер

Купен софтвер од надворешни добавувачи
 Други интерно развиени нематеријални средства
 Други нематеријални средства

Вложувања во нематеријалните средства земени под закуп

Амортизација на недвижностите и опремата

Градежни објекти
 Транспортни средства
 Мебел и канцелариска опрема
 Останата опрема
 Други ставки на недвижностите и опремата

Вложувања во недвижностите и опремата земени под закуп

Вкупно амортизација

во илјади денари	
тековна година 2022	претходна година 2021
-	-
74.320	46.047
-	-
-	-
-	-
74.320	46.047
27.600	27.642
3.149	4.530
7.644	6.582
40.493	47.165
-	-
-	-
78.886	85.919
153.206	131.966

16. ОСТАНАТИ РАСХОДИ ОД ДЕЈНОСТА

Загуба од продажбата на средствата расположливи за продажба

Трошоци за лиценцирање на софтверот

Премии за осигурување на депозитите

Премии за осигурување на имотот и на вработените

Материјали и услуги

Административни и трошоци за маркетинг

Останати даноци и придонеси

Трошоци за кирии

Трошоци за судски спорови

Резервирања за пензиските и за други користи за вработените, на нето-основа

Резервирања за потенцијалните обврски врз основа на судски спорови, на нето-основа

Други резервирања, на нето-основа

Загуба од продажбата на:

недвижности и опрема

нематеријални средства

преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања

нетековни средства кои се чуваат за продажба и група за отуѓување

Останато (наведете ги поединечно расходите кои претставуваат повеќе од 10% од вкупните останати расходи од дејноста)

Вкупно останати расходи од дејноста

во илјади денари	
тековна година 2022	претходна година 2021
-	-
-	-
61.003	58.744
4.882	4.480
376.109	337.153
84.436	55.366
16.278	17.054
52.893	68.032
5.325	3.097
-	-
-	-
-	-
-	169
-	-
144	-
-	-
12.234	67.335
613.304	611.430

БЕЛЕШКИ КОН ЕДИНЕЧНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2022

17. ДАНОК НА ДОБИВКА

А. Расходи/(приходи) за тековен и одложен данок

во илјади денари		
	тековна година 2022	претходна година 2021
Тековен данок на добивка		
Расход/(приход) за тековниот данок на добивка за годината	95.390	50.543
Корекции за претходни години	-	-
Користи од претходно непризнаени даночни загуби, даночни кредити или привремени разлики од претходни години	-	-
Промени во сметководствени политики и грешки	-	-
Останато	-	-
	95.390	50.543
Одложен данок на добивка		
Одложен данок од добивка кој произлегува од привремени разлики за годината	-	-
Признавање на претходно непризнаени даночни загуби	-	-
Промени во даночната стапка	-	-
Воведување нови даноци	-	-
Користи од претходно непризнаени даночни загуби, даночни кредити или привремени разлики од претходни години	-	-
Останато	-	-
	95.390	50.543
Вкупно расходи/(поврат) на данокот на добивка		

во илјади денари		
	тековна година 2022	претходна година 2021
Тековен данок на добивка		
Признаен во билансот на успех	95.390	50.543
Признаен во капиталот и резервите	-	-
	95.390	50.543
Одложен данок на добивка		
Признаен во билансот на успех	-	-
Признаен во капиталот и резервите	(53.549)	4.825
	(53.549)	4.825
Вкупно расходи/(поврат) на данокот на добивка	41.841	55.538

Тековниот данок на добивка за годината изнесува 95.390 илјади денари, а износот од 53.549 е одложен данок кој е признаен во текот на годината преку капиталот.

БЕЛЕШКИ КОН ЕДИНЕЧНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2022

17. ДАНОК НА ДОБИВКА (продолжение)

Б. Усогласувањето помеѓу просечната ефективна даночна стапка и применливата даночна стапка

Согласно Законот за данок на добивка, основа за пресметување на данок на добивка е добивката која се утврдува во даночниот биланс како разлика меѓу вкупните приходи и вкупните расходи во износи утврдени согласно прописите за сметководство и сметководствените стандарди зголемена за износот на непризнаените расходи за даночни цели и намалена за износот на даночниот кредит. Даночната основа се намалува за даночните олеснувања (инвестиции во развој и донации).

	во %	во илјади денари	во %	во илјади денари
	тековна година 2022		претходна година 2021	
Добивка/(загуба) пред оданочувањето		1.128.449		690.993
Данок од добивка согласно со применливата даночна стапка	10,00	112.845	10,00	69.099
Ефект од различни даночни стапки во други земји		-		-
Корекции за претходни години и промени во даночната стапка		-		-
Оданочен приход во странство				
Расходи непризнаени за даночни цели	0,83	9.350	0,14	938
Даночно ослободени приходи	(1,80)	(20.345)	(2,19)	(15.113)
Даночни ослободувања непризнаени во билансот на успех		-		-
Признавање на претходно непризнаени даночни загуби		-		-
Користи од претходно непризнаени даночни загуби, даночни кредити или привремени разлики од претходни години		-		-
Промени на одложениот данок				
Останато		(6.460)		(4.381)
Вкупно расходи/(поврат) на данокот на добивка		95.390		50.543
Просечна ефективна даночна стапка	8,45		7,31	

БЕЛЕШКИ КОН ЕДИНЕЧНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2022

17. ДАНОК НА ДОБИВКА (продолжение)

В. Данок на добивка од останати добивки/(загуби) во периодот кои не се прикажани во единечни Биланс на успех

	тековна година 2022		претходна година 2021		
	пред оданочување	(расход)/поврат на данок на добивка	намалено за данок на добивка	(расход)/поврат на данок на добивка	намалено за данок на добивка
Ревалоризациска резерва за средства расположливи за продажба	-	-	-	-	-
Резерва за инструменти за заштита од ризикот од паричните текови	-	-	-	-	-
Резерва за инструменти за заштита од ризикот од нето-вложување во странско работење	-	-	-	-	-
Резерва од курсни разлики од вложување во странско работење	-	-	-	-	-
Удел во останатите добивки/(загуби) од придружените друштва кои не се прикажуваат во Билансот на успех	-	-	-	-	-
Останати добивки/(загуби) кои не се прикажуваат во Билансот на успех	-	-	-	-	-
Вкупно останати добивки/(загуби) во периодот кои не се прикажуваат во Билансот на успех	-	-	-	-	-

во илјади денари

БЕЛЕШКИ КОН ЕДИНЕЧНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2022

18. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ

Парични средства во благајна
Сметка и депозити во НБРМ, освен задолжителни депозити во странска валута
Тековни сметки и трансакциски депозити кај странски банки
Тековни сметки и трансакциски депозити кај домашни банки
Благајнички записи со кои може да се тргува на секундарниот пазар
Државни записи со кои може да се тргува на секундарниот пазар
Орочени депозити со период на достасување до три месеци
Останати краткорочни високо ликвидни средства
Побарувања врз основа на камати
(Исправка на вредноста)
Вклучено во паричните средства и паричните еквиваленти за потребите на Извештајот за паричниот тек

Задолжителни депозити во странска валута
Ограничени депозити
(Исправка на вредноста)
Вкупно

во илјади денари	
тековна година 2022	претходна година 2021
1.553.419	1.176.038
7.369.906	6.246.550
1.852.672	1.109.197
-	-
916.827	810.438
-	-
547.708	217.494
-	-
-	-
(811)	(3.132)
12.239.721	9.556.585
3.814.583	2.481.706
583.024	531.816
-	-
16.637.328	12.570.107

во илјади денари	тековна година 2022				претходна година 2021			
	Исправка на вредноста за Група 1	Исправка на вредноста за Група 2	Исправка на вредноста за Група 3	Вкупно исправка на вредноста	Исправка на вредноста за Група 1	Исправка на вредноста за Група 2	Исправка на вредноста за Група 3	Вкупно исправка на вредноста
Движење на исправката на вредноста								
Состојба на 1 јануари	3.110	22	-	3.132	11.020	22	-	11.042
Исправка на вредноста за годината	-	-	-	-	-	-	-	-
дополнителна исправка на вредноста	80	-	-	80	8.370	-	-	8.370
(ослободување на исправката на вредноста)	(2.401)	-	-	(2.379)	(16.280)	-	-	(16.280)
Трансфер во:								
- исправка на вредноста за Група 1	-	-	-	-	-	-	-	-
- исправка на вредноста за Група 2	-	-	-	-	-	-	-	-
- исправка на вредноста за Група 3	-	-	-	-	-	-	-	-
(Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања)	-	-	-	-	-	-	-	-
Ефект од курсни разлики (Отпишани побарувања)	-	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември	789	22	-	811	3.110	22	-	3.132

Нивото на задолжителната резерва во странска валута во износ од 3.814.583 илјади денари (2021: 2.481.706 илјади денари) го претставуваат пропишаниот износ на резерва која е издвоена во согласност со Одлуката за задолжителни резерви кај НБРМ.

Задолжителните резерви во странска валута се пресметуваат врз основа на просечниот износ на депозитите во странска валута во текот на еден календарски месец. На задолжителната резерва во странска валута, согласно измените во Одлуката кои стапија на сила од периодот кој започна на 10. август 2022, се утврдува надомест по стапка еднаква на пониската стапка од 0% и каматната стапка на расположливиот депозит преку ноќ на Европската централна банка, којашто важела на последниот ден од

БЕЛЕШКИ КОН ЕДИНЕЧНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2022

18. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ (продолжение)

периодот на исполнување. Доколку просечната дневна состојба на издвоените средства на банката согласно со точка 13 од оваа одлука е повисока од потврдената задолжителна резерва во странска валута за целиот период на исполнување, на вишокот издвоени средства се утврдува надомест по стапка еднаква на пониската стапка од 0% и каматната стапка на расположливиот депозит преку ноќ на Европската централна банка, којашто важела на последниот ден од периодот на исполнувањето, намалена за 0,15 процентни поени.

Банката учествува во Резервниот Гарантен Фонд со кој управува клириншката куќа КИБС со износ од 484.657 илјади денари (2021: 439.725 илјади денари), кои се користат за исполнување на обврската за задолжителна резерва во денари, кои заедно со просечната дневна состојба од средствата на сметката на банката кај Народната банка треба да бидат најмалку еднакви на пресметаната задолжителна резерва во денари. Сметките и депозитите во НБРСМ, во износ од 7.369.906 илјади денари (2021: 6.246.550 илјади денари) ја вклучуваат состојбата на жиро сметката на Банката во НБРСМ, како и депозит преку ноќ во НБРСМ.

Благајничките записи со кои може да се тргува на секундарниот пазар во износ од 916.827 илјади денари (2021: 810.438 илјади денари) се набавени од НБРСМ со период на доспевање до 35 дена и каматна стапка од 4,75% (2021: 1,25%).

19. СРЕДСТВА ЗА ТРГУВАЊЕ

Хартии од вредност за тргување

Должнички хартии од вредност за тргување

Благајнички записи за тргување

Државни записи за тргување

Останати инструменти на пазарот на пари

Обврзници издадени од државата

Корпоративни обврзници

Останати должнички инструменти

Котирани

Некотирани

Сопственички инструменти за тргување

Сопственички инструменти издадени од банки

Останати сопственички инструменти

Котирани

Некотирани

Деривати за тргување

Договори зависни од промената на каматната стапка

Договори зависни од промената на курсот

Договори зависни од промената на цената на хартиите од вредност

Други договори кои ги исполнуваат критериумите на МСФИ 9

Кредити и побарувања

Кредити на и побарувања од банки

Кредити на и побарувања од други комитенти

Вкупно средства за тргување[illegible]

БЕЛЕШКИ КОН ЕДИНЕЧНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2022

20. ФИНАНСИСКИ СРЕДСТВА ПО ОБЈЕКТИВНА ВРЕДНОСТ ПРЕКУ ЕДИНЕЧНИОТ БИЛАНС НА УСПЕХ ОПРЕДЕЛЕНИ КАКО ТАКВИ ПРИ ПОЧЕТНОТО ПРИЗНАВАЊЕ

<i>во илјади денари</i>	
тековна година 2022	претходна година 2021
<i>Должнички хартии од вредност</i>	
Благајнички записи	-
Државни записи	-
Останати инструменти на пазарот на пари	-
Обврзници издадени од државата	-
Корпоративни обврзници	-
Останати должнички инструменти	-
	-
Котирани	-
Некотирани	-
<i>Сопственички инструменти</i>	
Сопственички инструменти издадени од банки	-
Останати сопственички инструменти	-
	-
Котирани	-
Некотирани	-
Кредити на и побарувања од банки	-
Кредити на и побарувања од други комитенти	-
Вкупно финансиски средства по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	-

БЕЛЕШКИ КОН ЕДИНЕЧНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2022

21. ДЕРИВАТНИ СРЕДСТВА И ОБВРСКИ ЧУВАНИ ЗА УПРАВУВАЊЕ СО РИЗИК

во илјади денари			
тековна година 2022		претходна година 2021	
дериватни средства	(дериватни обврски)	дериватни средства	(дериватни обврски)
Деривати за заштита од ризик/Деривати чувани за управување со ризик			
<i>според видот на променливата</i>			
Деривати чувани за управување со ризик			
Договори зависни од промената на каматната стапка	-	-	-
Договори зависни од промената на курсот	-	-	-
Договори зависни од промената на цената на хартиите од вредност	-	-	-
Други договори кои ги исполнуваат критериумите на МСФИ 9	-	-	-
Вкупно деривати чувани за управување со ризик	-	-	-
<i>според видот на заштита од ризик</i>			
Заштита од ризикот од објективната вредност	-	-	-
Заштита од ризикот од паричните текови	-	-	-
Заштита од ризикот од нето-вложување во странско работење	-	-	-
Вкупно деривати чувани за управување со ризик	-	-	-
Вградени деривати			
Договори зависни од промената на каматната стапка	-	-	-
Договори зависни од промената на курсот	-	-	-
Договори зависни од промената на цената на хартиите од вредност	-	-	-
Други договори кои ги исполнуваат критериумите на МСФИ 9	-	-	-
Вкупно вградени деривати	-	-	-
Вкупно деривати чувани за управување со ризик	-	-	-

БЕЛЕШКИ КОН ЕДИНЕЧНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2022

22. КРЕДИТИ И ПОБАРУВАЊА

22.1 КРЕДИТИ НА И ПОБАРУВАЊА ОД БАНКИ

Кредити на банки
 домашни банки
 странски банки
Орочени депозити, со период на достасување над три месеци
 домашни банки
 странски банки
Репо
 домашни банки
 странски банки
Останати побарувања
 домашни банки
 странски банки
 Побарувања врз основа на камати
 Тековна достасаност
Вкупно кредити на и побарувања од банки пред исправката на вредноста
 (Исправка на вредноста)
Вкупно кредити на и побарувања од банки намалени за исправката на вредноста

во илјади денари			
тековна година 2022		претходна година 2021	
краткорочни	долгорочни	краткорочни	долгорочни
17.483	-	26.884	-
1.383	-	884	-
16.100	-	26.000	-
-	29.634	-	-
-	-	-	-
-	29.634	-	-
-	-	109	-
-	-	109	-
-	-	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
17.483	29.634	26.993	-
(798)	-	(15)	-
16.685	29.634	26.978	-

во илјади денари

Движење на исправката на вредноста

Состојба на 1 јануари
 Исправка на вредноста за годината
 дополнителна исправка на вредноста
 (ослободување на исправката на вредноста)
 Трансфер во:
 - исправка на вредноста за Група 1
 - исправка на вредноста за Група 2
 - исправка на вредноста за Група 3
 (Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања)
 Ефект од курсни разлики
 (Отпишани побарувања)
 Состојба на 31 декември

тековна година 2022				претходна година 2021			
Исправка на вредноста за Група 1	Исправка на вредноста за Група 2	Исправка на вредноста за Група 3	Вкупно исправка на вредноста	Исправка на вредноста за Група 1	Исправка на вредноста за Група 2	Исправка на вредноста за Група 3	Вкупно исправка на вредноста
15	-	-	15	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
783	-	-	783	15	-	-	15
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
798	-	-	798	15	-	-	15

БЕЛЕШКИ КОН ЕДИНЕЧНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2022

22. КРЕДИТИ И ПОБАРУВАЊА (продолжение)

22.2 КРЕДИТИ НА И ПОБАРУВАЊА ОД ДРУГИ КОМИТЕНТИ

A. Структура на кредитите на и побарувањата од други комитенти според видот на должникот

	во илјади денари			
	тековна година 2022		претходна година 2021	
	краткорочни	долгорочни	краткорочни	долгорочни
Нефинансиски друштва	17.129.510	15.172.333	12.398.011	16.073.286
побарувања по главница	17.014.623	15.172.333	12.319.186	16.073.286
побарувања врз основа на камати	114.887	-	78.825	-
Држава	-	-	162	61.114
побарувања по главница	-	-	-	61.114
побарувања врз основа на камати	-	-	162	-
Непрофитни институции кои им служат на домаќинствата	731	2.597	2.458	2.578
побарувања по главница	716	2.597	2.430	2.578
побарувања врз основа на камати	15	-	28	-
Финансиски друштва, освен банки	32.340	220.667	54.524	148.701
побарувања по главница	31.509	220.667	54.270	148.701
побарувања врз основа на камати	831	-	254	-
Домаќинства	2.145.322	25.740.025	2.334.721	23.949.588
побарувања по главница	1.901.649	25.740.025	2.035.991	23.949.588
станбени кредити	43.526	13.290.424	45.651	11.892.360
потрошувачки кредити	522.220	11.326.278	582.357	10.658.384
автомобилски кредити	-	13.238	-	17.787
хипотекарни кредити	93.881	-	117.880	-
кредитни картички	577.065	-	602.524	-
други кредити	664.957	1.110.085	687.579	1.381.058
побарувања врз основа на камати	243.673	-	298.730	-
Нерезиденти, освен банки	306	-	393	-
побарувања по главница	296	-	386	-
побарувања врз основа на камати	10	-	7	-
Тековна достасаност	24.118.291	(24.118.291)	24.285.062	(24.285.062)
Вкупно кредити на и побарувања од други комитенти пред исправката на вредноста	43.426.500	17.017.331	39.075.331	15.950.205
(Исправка на вредноста)	(1.390.527)	(2.059.110)	(1.650.359)	(1.650.530)
Вкупно кредити на и побарувања од други комитенти намалени за исправката на вредноста	42.035.973	14.958.221	37.424.972	14.299.675

БЕЛЕШКИ КОН ЕДИНЕЧНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2022

22. КРЕДИТИ И ПОБАРУВАЊА (продолжение)

22.2 КРЕДИТИ НА И ПОБАРУВАЊА ОД ДРУГИ КОМИТЕНТИ (продолжение)

А. Структура на кредитите на и побарувањата од други комитенти според видот на должникот (продолжение)

во илјади денари	тековна година 2022				претходна година 2021			
	Исправка на вредноста за Група 1	Исправка на вредноста за Група 2	Исправка на вредноста за Група 3	Вкупно исправка на вредноста	Исправка на вредноста за Група 1	Исправка на вредноста за Група 2	Исправка на вредноста за Група 3	Вкупно исправка на вредноста
Движење на исправката на вредноста								
Состојба на 1 јануари	804.289	842.081	1.654.519	3.300.889	503.236	1.107.203	1.364.326	2.974.765
Исправка на вредноста за годината								
дополнителна исправка на вредноста	217.541	1.010.163	259.497	1.487.201	568.556	191.378	768.590	1.521.264
(ослободување на исправката на вредноста)	(422.129)	(377.291)	(256.587)	(1.056.007)	(269.955)	(459.654)	(227.567)	(957.176)
Трансфер во:								
- исправка на вредноста за Група 1	(548.727)	71.623	57.566	(419.538)	(347.283)	(296.295)	(13.860)	(657.438)
- исправка на вредноста за Група 2	438.602	(165.509)	78.310	351.403	332.460	293.446	(6.217)	619.689
- исправка на вредноста за Група 3	110.125	93.886	(135.876)	68.135	14.823	2.848	20.077	37.748
(Превземени средства врз основа на превземени побарувања)	-	-	-	-	-	-	-	-
Ефект од курсни разлики	(1.314)	(2.424)	(3.691)	(7.429)	2.452	3.155	5.276	18.144
(Отпишани побарувања)	-	-	(275.017)	(275.017)	-	-	(256.106)	(256.106)
Состојба на 31 декември	598.387	1.472.529	1.378.721	3.449.637	804.289	842.081	1.654.519	3.300.889

Б. Структура на кредитите на и побарувањата од други комитенти според видот на обезбедувањето

	во илјади денари	
	тековна година 2022	претходна година 2021
Првокласни инструменти за обезбедување (сегашна сметководствена вредност на кредитите и побарувањата)		
Првокласни инструменти за обезбедување		
парични депозити (во депо и/или ограничени на сметки во банката)	1.166.944	965.509
државни хартии од вредност	-	-
државни безусловни гаранции	-	-
банкарски гаранции	-	-
Гаранции од друштвата за осигурување и полиси за осигурување	-	-
Корпоративни гаранции (освен банкарски и од друштвата за осигурување)	-	-
Гаранции од физички лица	-	-
Залог на недвижен имот	-	-
имот за сопствена употреба (станови, куќи)	12.698.354	11.933.956
имот за вршење дејност	13.788.368	12.608.766
Залог на подвижен имот	1.373.688	1.292.756
Останати видови обезбедување	16.379.096	16.620.682
Необезбедени	11.587.744	8.302.978
Вкупно кредити на и побарувања од други комитенти намалени за исправката на вредноста	56.994.194	51.724.647

**БЕЛЕШКИ КОН ЕДИНЕЧНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2022****22. КРЕДИТИ И ПОБАРУВАЊА (продолжение)****22.2 КРЕДИТИ НА И ПОБАРУВАЊА ОД ДРУГИ КОМИТЕНТИ (продолжение)****Ризици и неизвесности**

Банката евидентираше резервации за загуби поради оштетување за сите познати и предвидливи ризици на датумот на единечните финансиски извештаи.

Портфолиото на Банката содржи одреден број на должници чија можност за отплата на долговите беше под влијание на економските случувања во Република Северна Македонија.

Банката продолжува да ги обезбедува побарувањата првенствено со недвижен имот, градежни објекти и опрема, а во случај на банкарски услуги на мало обезбедувањето на кредитите е во зависност од видот на производот.

Во зависност од класификацијата на кредитите, Банката вложува крајни напори за навремена реализација на средствата за обезбедување. Во случај истото да се покаже како неуспешно, во иднина ќе биде неопходно да биде извршена дополнителна резервација за загуби поради оштетување.

Во текот на 2022 година Банката изврши отпис на побарувања во износ од 275.017 илјади денари (2021: 256.106 илјади денари).

БЕЛЕШКИ КОН ЕДИНЕЧНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2022

23. ВЛОЖУВАЊА ВО ХАРТИИ ОД ВРЕДНОСТ

23.1 ВЛОЖУВАЊА ВО ФИНАНСИСКИТЕ СРЕДСТВА РАСПОЛОЖЛИВИ ЗА ПРОДАЖБА

А. Структура на вложувањата во финансиски средства расположливи за продажба според видот на финансискиот инструмент

во илјади денари		тековна година 2022	претходна година 2021
<i>Должнички хартии од вредност</i>			
Благајнички записи	-	-	-
Државни записи	1.329.789	676.381	-
Останати инструменти на пазарот на пари	-	-	-
Обврзници издадени од државата	6.037.527	5.522.942	-
Корпоративни обврзници	-	-	655.438
Останати должнички инструменти	-	-	-
	7.367.316	6.854.761	
Котирани	876.778	655.438	
Некотирани	6.490.538	6.199.323	
	7.367.316	6.854.761	
<i>Сопственички инструменти</i>			
Сопственички инструменти издадени од банки	-	-	-
Останати сопственички инструменти	84.751	88.217	-
	84.751	88.217	
Котирани	-	-	-
Некотирани	84.751	88.217	-
Вкупно вложувања во финансиските инструменти расположливи за продажба	7.452.067	6.942.978	

во илјади денари	тековна година 2022				претходна година 2021			
	Исправка на вредноста за Група 1	Исправка на вредноста за Група 2	Исправка на вредноста за Група 3	Вкупно исправка на вредноста	Исправка на вредноста за Група 1	Исправка на вредноста за Група 2	Исправка на вредноста за Група 3	Вкупно исправка на вредноста
Движење на исправката на вредноста								
Состојба на 1 јануари	1.123	-	-	1.123	19.572	-	-	19.572
Исправка на вредноста за годината	-	-	-	-	-	-	-	-
дополнителна исправка на вредноста	11.472	-	-	11.472	6.614	-	-	6.614
(ослободување на исправката на вредноста)	(3.737)	-	-	(3.737)	(25.065)	-	-	(25.065)
Трансфер во:								
- исправка на вредноста за Група 1	-	-	-	-	-	-	-	-
- исправка на вредноста за Група 2	-	-	-	-	-	-	-	-
- исправка на вредноста за Група 3	-	-	-	-	-	-	-	-
(Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања)	-	-	-	-	-	-	-	-
Ефект од курсни разлики	(26)	-	-	(26)	2	-	-	2
(Отпишани побарувања)	-	-	-	-	-	-	-	-
(Отуѓување)	-	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември	8.832	-	-	8.832	1.123	-	-	1.123

БЕЛЕШКИ КОН ЕДИНЕЧНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2022

23. ВЛОЖУВАЊА ВО ХАРТИИ ОД ВРЕДНОСТ

23.1 ВЛОЖУВАЊА ВО ФИНАНСИСКИТЕ СРЕДСТВА РАСПОЛОЖЛИВИ ЗА ПРОДАЖБА
(продолжение)

A. Структура на вложувањата во финансиски средства расположливи за продажба според видот на финансискиот инструмент (продолжение)

Износот 6.037.527 илјади денари го сочинуваат обврзници издадени од Министерство за Финансии во износ од 5.160.749 илјади денари и обврзници издадени од страна на Република Австрија во износ од 876.778 илјади денари.

Обврзниците од Министерство за Финансии во износ од 5.160.749 илјади денари го сочинуваат обврзници издадени во денари во износ од 2.119.355 илјади денари, 2.478.427 илјади денари се номинирани во евра, а 562.967 илјади денари се со валутна клаузула.

Обврзниците издадени од страна на Република Австрија се номинирани во износ од 9.500.000 евра и 5.500.000 евра. Во текот на 2022 година се купени дополнително 5 милиони евра. Овие должнични инструменти достасуваат до 20 октомври 2025 година и 20 октомври 2026 година и имаат каматна стапка од 1,20% и 0,75%, соодветно.

Останати сопственички инструменти

На 3 јуни 2016 година, Банката се стекна со 100% удел во Друштвото за градежништво, трговија и услуги С-АМЦ 1 ДООЕЛ Скопје во номинален износ од ЕУР 5.000, кој е вклучен во позицијата останати сопственички инструменти. Претходен сопственик на С-АМЦ 1 ДООЕЛ Скопје беше ШПАРКАСЕ ЛИЗИНГ ДОО Скопје.

Останатите сопственички инструменти вклучуваат и учество на Банката во капиталот на Македонска Берза АД Скопје во износ од 26.872 илјади денари сметководствена вредност или 19,52%, како и учество во капиталот на Централен Депозитар за хартии во износ од 13.208 илјади денари сметководствена вредност или 19,00% и учество во капиталот на Клириншка куќа КИБС АД Скопје во износ од 47.531 илјади денари сметководствена вредност или 18,47%.

БЕЛЕШКИ КОН ЕДИНЕЧНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2022

23. ВЛОЖУВАЊА ВО ХАРТИИ ОД ВРЕДНОСТ (продолжение)

23.2 ВЛОЖУВАЊЕ ВО ХАРТИИ ОД ВРЕДНОСТ КОИ СЕ ЧУВААТ ДО ДОСТАСУВАЊЕ

	во илјади денари	
	тековна година 2022	претходна година 2021
<i>Должнички хартии од вредност</i>		
Благајнички записи	-	-
Државни записи	-	-
Останати инструменти на пазарот на пари	-	-
Обврзници издадени од државата	-	-
Корпоративни обврзници	-	-
Останати должнички инструменти	-	-
	-	-
Котирани	-	-
Некотирани	-	-
Вкупно вложувања во финансиските инструменти кои се чуваат до достасување пред исправката на вредноста	-	-
(Исправка на вредноста)	-	-
Вкупно вложувања во финансиските инструменти кои се чуваат до достасување намалени за исправката на вредноста	-	-

	тековна година 2022				претходна година 2021			
во илјади денари	Исправка на вредноста за Група 1	Исправка на вредноста за Група 2	Исправка на вредноста за Група 3	Вкупно исправка на вредноста	Исправка на вредноста за Група 1	Исправка на вредноста за Група 2	Исправка на вредноста за Група 3	Вкупно исправка на вредноста
вредноста на								
и	-	-	-	-	-	-	-	-
оста за годината								
равка на	-	-	-	-	-	-	-	-
исправката на	-	-	-	-	-	-	-	-
вредноста за Група 1	-	-	-	-	-	-	-	-
вредноста за Група 2	-	-	-	-	-	-	-	-
вредноста за Група 3	-	-	-	-	-	-	-	-
а врз основа на								
(вања)	-	-	-	-	-	-	-	-
или	-	-	-	-	-	-	-	-
(вања)	-	-	-	-	-	-	-	-
ември	-	-	-	-	-	-	-	-

БЕЛЕШКИ КОН ЕДИНЕЧНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2022

24. ВЛОЖУВАЊА ВО ПРИДРУЖЕНИ ДРУШТВА

А. Процент на учество на банката во подружници и во придружени друштва

Назив на подружниците и на придружените друштва	Земја	во %			
		Процент на учество во сопственоста		Процент на право на глас	
		тековна година 2022	претходна година 2021	тековна година 2022	претходна година 2021
С.АМЦ 1 ДООЕЛ Скопје - подружница ШПАРКАСЕ ЛИЗИНГ ДОО Скопје – придружено друштво	Р. Македонија Р. Македонија	100% 49%	100% 49%	100% 49%	100% 49%

Б. Финансиски информации за придружените друштва - 100%

Назив на придружените друштва	во илјади денари					Добивка/(загуба) за финансиската година
	Вкупна актива	Вкупни обврски	Вкупно капитал и резерви	Приходи		
тековна година 2022						
ШПАРКАСЕ ЛИЗИНГ ДОО Скопје – придружено друштво	4.045.584	3.642.229	403.356	2.855.247		101.393
	4.045.584	3.642.229	403.356	2.855.247		101.393
претходна година 2021						
ШПАРКАСЕ ЛИЗИНГ ДОО Скопје – придружено друштво	2.868.828	2.566.865	301.963	1.839.922		73.554
	2.868.828	2.566.865	301.963	1.839.922		73.554

БЕЛЕШКИ КОН ЕДИНЕЧНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2022

25. ОСТАНАТИ ПОБАРУВАЊА

Побарувања од купувачите
 Однапред платени трошоци
 Пресметани одложени приходи
 Побарувања за провизии и надомести
 Побарувања од вработените
 Аванси за нематеријални средства
 Аванси за недвижности и опрема
 Останато (наведете ги поединечно побарувањата кои претставуваат повеќе од 10% од вкупните останати побарувања)
Побарувања по основ на пензии од Фонд за пензиско и инвалидско осигурување на РСМ
Побарувања за картични трансакции
Ситен инвентар во употреба
Вкупно останати побарувања пред исправката на вредноста
 (Исправка на вредноста)
Вкупно останати побарувања намалени за исправката на вредноста

во илјади денари	
тековна година 2022	претходна година 2021
2.113	2.107
171.090	167.642
57.388	46.601
-	-
-	-
-	-
30.324	35.279
350.943	237.558
11.882	10.006
767	2.256
624.507	501.449
(52.115)	(43.086)
572.392	458.363

во илјади денари

Движење на исправката на вредноста

Состојба на 1 јануари
 Исправка на вредноста за годината
 дополнителна исправка на вредноста
 (ослободување на исправката на вредноста)
 Трансфер во:
 - исправка на вредноста за Група 1
 - исправка на вредноста за Група 2
 - исправка на вредноста за Група 3
 (Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања)
 Ефект од курсни разлики
 (Отпишани побарувања)
 Состојба на 31 декември

тековна година 2022				претходна година 2021			
Исправка на вредноста за Група 1	Исправка на вредноста за Група 2	Исправка на вредноста за Група 3	Вкупно исправка на вредноста	Исправка на вредноста за Група 1	Исправка на вредноста за Група 2	Исправка на вредноста за Група 3	Вкупно исправка на вредноста
13.613	535	28.938	43.086	22.121	626	13.148	35.895
1.790	4.439	41.464	47.693	-	-	18.610	18.610
(14.642)	(4.034)	(11.984)	(30.660)	(8.508)	(91)	-	(8.599)
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	(8.004)	(8.004)	-	-	(2.820)	(2.820)
761	940	50.414	52.115	13.613	535	28.938	43.086

26. ЗАЛОЖЕНИ СРЕДСТВА

Должнички хартии од вредност
 Сопственички инструменти
 Кредити на и побарувања од банки
 Кредити на и побарувања од други клиенти
 Останати побарувања
Вкупно заложени средства

во илјади денари	
тековна година 2022	претходна година 2021
-	-
-	-
-	-
-	-
-	-
-	-

БЕЛЕШКИ КОН ЕДИНЕЧНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2022

27. ПРЕЗЕМЕНИ СРЕДСТВА ВРЗ ОСНОВА НА НЕНАПЛАТЕНИ ПОБАРУВАЊА

во илјади денари

	Земјиште	Градежни објекти	Опрема	Станбени објекти и станови	Други вредности	Вкупно
Почетна сметководствена вредност						
Состојба на 1 јануари 2021 (претходна година)	23.283	238.932	3.060	8.769	-	274.044
усогласување со сметководствена евиденција	-	-	-	-	-	-
преземени во текот на годината	-	2.187	-	-	-	2.187
(продадени во текот на годината)	-	(3.346)	-	(5.249)	-	(8.595)
(пренос во сопствени средства)	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември 2021 (претходна година)	23.283	237.773	3.060	3.520	-	267.636
Состојба на 1 јануари 2022 (тековна година)	23.283	237.773	3.060	3.520	-	267.636
преземени во текот на годината	-	1.067	13.922	-	-	14.989
(продадени во текот на годината)	(935)	(7.944)	(13.922)	(3.520)	-	(26.321)
(пренос во сопствени средства)	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември 2022 (тековна година)	22.348	230.896	3.060	-	-	256.304
Оштетување						
Состојба на 1 јануари 2021 (претходна година)	8.702	101.915	3.060	8.769	-	122.446
усогласување со сметководствена евиденција	-	-	-	-	-	-
загуба поради оштетување во текот на годината	2.916	27.412	-	-	-	30.328
(продадени во текот на годината)	-	(1.204)	-	(5.249)	-	(6.453)
(пренос во сопствени средства)	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември 2021 (претходна година)	11.618	128.123	3.060	3.520	-	146.321
Состојба на 1 јануари 2022 (тековна година)	11.618	128.123	3.060	3.520	-	146.321
загуба поради оштетување во текот на годината	2.237	21.329	-	-	-	23.566
(продадени во текот на годината)	(456)	(3.875)	-	(3.520)	-	(7.852)
(пренос во сопствени средства)	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември 2022 (тековна година)	13.399	145.577	3.060	-	-	162.036
Сегашна сметководствена вредност						
на 1 јануари 2021 (претходна година)	14.581	137.017	-	-	-	151.598
на 31 декември 2021 (претходна година)	11.665	109.649	-	-	-	121.314
на 31 декември 2022 (тековна година)	8.949	85.319	-	-	-	94.268

Проценета објективна вредност по намалување на трошокот за продажба изнесува 117.833 илјади денари (2021: 121.314 илјади денари).

БЕЛЕШКИ КОН ЕДИНЕЧНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2022

28. НЕМАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА

А. Усогласување на сегашната сметководствена вредност

Во илјади денари

	Интерно развиен софтвер	Купен софтвер од надворешни добавувачи	Други интериоризирани нематеријални средства	Други нематеријални средства	Нематеријални средства во подготовка	Вложувања во нематеријални средства земени под закуп	Неконтролирано учество*	Вкупно
Набавна вредност								
Состојба на 1 јануари 2021 (претходна година)	-	454.967	-	3.053	91.188	-	-	549.208
Усогласување со сметководствена евиденција	-	-	-	-	-	-	-	-
Зголемувања преку нови набавки	-	5.359	-	-	128.753	-	-	134.112
Зголемувања преку интерен развој	-	-	-	-	-	-	-	-
Зголемувања преку деловни комбинации (отуѓување и расходување)	-	-	-	-	-	-	-	-
Зголемувања преку деловни комбинации (отуѓување и расходување)	-	-	-	-	-	-	-	-
(пренос во нетековни средства кои се чуваат за продажба)	-	-	-	-	-	-	-	-
Пренос од нетековни средства кои се чуваат за продажба	-	-	-	-	-	-	-	-
Пренос од инвестиции во тек	-	214.852	-	-	(214.852)	-	-	-
Останати преноси	-	-	-	(3.053)	-	-	-	3.053
Состојба на 31 декември 2022 (тековна година)	-	675.178	-	-	5.089	-	-	680.267
Состојба на 1 јануари 2022 (тековна година)	-	675.178	-	-	5.089	-	-	680.267
Зголемувања преку нови набавки	-	-	-	-	115.217	-	-	115.217
Зголемувања преку интерен развој	-	-	-	-	-	-	-	-
Зголемувања преку деловни комбинации (отуѓување и расходување)	-	-	-	-	-	-	-	-
(отуѓување и расходување)	-	-	-	-	-	-	-	-
(пренос во нетековни средства кои се чуваат за продажба)	-	-	-	-	-	-	-	-
Пренос од нетековни средства кои се чуваат за продажба	-	-	-	-	-	-	-	-
Пренос од нетековни средства кои се чуваат за продажба	-	84.040	-	-	(84.040)	-	-	-
Пренос од инвестиции во тек	-	-	-	-	-	-	-	-
Останати преноси	-	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември 2022 (тековна година)	-	759.218	-	-	36.266	-	-	795.484
Амортизација и оштетување								
Состојба на 1 јануари 2021 (претходна година)	866	358.714	-	378	-	-	-	359.958
Усогласување со сметководствена евиденција	-	-	-	-	-	-	-	-
Амортизација за годината	-	46.047	-	-	-	-	-	46.047
Загуба поради оштетување во текот на годината (ослободување на загубата поради оштетување во текот на годината)	-	-	-	-	-	-	-	-
(отуѓување и расходување)	-	-	-	-	-	-	-	-
Останати преноси – деловни комбинации	-	-	-	-	-	-	-	-
Останати преноси	(866)	-	-	(378)	-	-	-	(1.244)
Состојба на 31 декември 2021 (претходна година)	-	404.761	-	-	-	-	-	404.761
Состојба на 1 јануари 2022 (тековна година)	-	404.761	-	-	-	-	-	404.761
Амортизација за годината	-	74.320	-	-	-	-	-	74.320
Загуба поради оштетување во текот на годината (ослободување на загубата поради оштетување во текот на годината)	-	-	-	-	-	-	-	-
(отуѓување и расходување)	-	-	-	-	-	-	-	-
Останати преноси	-	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември 2022 (тековна година)	-	479.081	-	-	-	-	-	479.081
Сегашна сметководствена вредност								
На 1 јануари 2021 (претходна година)	(866)	96.253	-	-	91.188	-	-	189.250
На 31 декември 2021 (претходна година)	-	270.417	-	-	5.089	-	-	275.506
На 31 декември 2022 (тековна година)	-	280.137	-	-	36.266	-	-	316.403

БЕЛЕШКИ КОН ЕДИНЕЧНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2022

28. НЕМАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА (продолжение)

Б. Сметководствена вредност на нематеријалните средства каде што постои ограничување на сопственоста и/или се заложени како обезбедување за обврските на Банката

во илјади денари

Интерно развиен софтвер	Купен софтвер од надворешни добавувачи	Други интерно развиени нематеријални средства	Други нематеријални средства	Вложувања во нематеријалните средства земени под закуп	Вкупно
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-

Сегашна сметководствена вредност на:
на 31 декември 2021 (претходна година)
на 31 декември 2022 (тековна година)

На 31 декември 2022 и 2021 година, Банката нема материјални средства каде што постои ограничување на сопственоста и/или се заложени како обезбедување за обврските на Банката.

БЕЛЕШКИ КОН ЕДИНЕЧНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2022

29. НЕДВИЖНОСТИ И ОПРЕМА

А. Усогласување на сегашната сметководствена вредност

ево илјади денари		Земјиште	Градежни објекти	Транспортни средства	Мебел и канцела- риска опрема	Останата опрема	Други ставки на недвижностите и опремата	Недвижности и опрема во подготовка	Вложувања во недвижностите и опремата земени под закуп	Вкупно
Набавна вредност		193	1.118.634	50.159	125.098	528.281	5.988	-	-	1.828.353
Состојба на 1 јануари 2021 (претходна година)		-	-	-	-	-	-	-	-	-
усогласување со сметководствена евиденција		-	6.250	3.646	10.986	47.214	-	1.211	-	69.307
зголемувања		-	-	-	-	-	-	-	-	-
зголемувања преку деловни комбинации		-	-	-	-	-	-	-	-	-
(отуѓување и расходување)		-	(18.615)	(17.505)	(547)	(34.465)	-	-	-	(71.132)
(отуѓувања преку деловни комбинации)		-	-	-	-	-	-	-	-	-
(пренос во нетековни средства кои се чуваат за продажба)		-	-	-	-	-	-	-	-	-
пренос од нетековни средства кои се чуваат за продажба		-	-	-	-	-	-	-	-	-
останати преноси -деловни комбинации		-	-	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември 2021 (претходна година)		193	1.106.269	36.300	135.537	541.030	5.988	1.211	-	1.826.528
Состојба на 1 јануари 2022 (тековна година)		193	1.106.269	36.300	135.537	541.030	5.988	1.211	-	1.826.528
зголемувања		-	8.008	14.560	17.673	56.353	615	1.053	-	98.262
зголемувања преку деловни комбинации		-	-	-	-	-	-	-	-	-
(отуѓување и расходување)		-	-	(2.472)	-	(154)	-	-	-	(2.626)
(отуѓувања преку деловни комбинации)		-	-	-	-	-	-	-	-	-
(пренос во нетековни средства кои се чуваат за продажба)		-	-	-	-	-	-	-	-	-
пренос од нетековни средства кои се чуваат за продажба		-	-	-	-	-	-	-	-	-
останати преноси		-	-	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември 2022 (тековна година)		193	1.114.277	48.388	153.210	597.229	6.603	2.264	-	1.922.164

БЕЛЕШКИ КОН ЕДИНЕЧНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2022

29. НЕДВИЖНОСТИ И ОПРЕМА (продолжение)

А. Усогласување на сегашната сметководствена вредност (продолжение)

Земјиште	Градежни објекти	Транспорт ни средства	Мебел и канцела- риска опрема	Останат а опрема	Други ставки на недвижност е и опрема	Недвижност и и опрема во подготовка	Вложувања во недвижност е и опрема земени под закуп	Вкупно
Амортизација и оштетување								
Состојба на 1 јануари 2021 (претходна година)								
усогласување со сметководствена евиденција	312.592	41.957	105.166	438.999	156	-	-	898.870
амортизација за годината	-	-	-	-	-	-	-	-
загуба поради оштетување во текот на годината	27.642	4.530	6.582	47.165	-	-	-	85.919
(ослободување на загубата поради оштетување во текот на годината)	-	-	-	-	-	-	-	-
(отуѓување и расходување)	(8.474)	(15.685)	(547)	(34.465)	-	-	-	(59.171)
(пренос во нетековни средства кои се чуваат за продажба)	-	-	-	-	-	-	-	-
пренос од нетековни средства кои се чуваат за продажба	-	-	-	-	-	-	-	-
останати преноси -деловни комбинации	-	-	-	-	-	-	-	-
останати преноси	-	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември 2021 (претходна година)	331.760	30.802	111.201	451.699	156	-	-	925.618
Состојба на 1 јануари 2022 (тековна година)								
амортизација за годината	331.760	30.802	111.201	451.699	156	-	-	925.618
загуба поради оштетување во текот на годината	27.600	3.149	7.644	40.493	-	-	-	78.886
(ослободување на загубата поради оштетување во текот на годината)	-	-	-	-	-	-	-	-
(отуѓување и расходување)	-	(2.262)	-	(154)	-	-	-	(2.416)
(пренос во нетековни средства кои се чуваат за продажба)	-	-	-	-	-	-	-	-
пренос од нетековни средства кои се чуваат за продажба	-	-	-	-	-	-	-	-
останати преноси	-	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември 2022 (тековна година)	359.360	31.689	118.845	492.038	156	-	-	1.002.088
Сегашна сметководствена вредност								
на 1 јануари 2021 (претходна година)	193	806.042	8.202	19.932	89.282	5.832	-	929.483
на 31 декември 2021 (претходна година)	193	774.509	5.498	24.336	89.331	5.832	1.211	900.910
на 31 декември 2022 (тековна година)	193	754.917	16.699	34.365	105.191	6.447	2.264	920.076

БЕЛЕШКИ КОН ЕДИНЕЧНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2022

29. НЕДВИЖНОСТИ И ОПРЕМА (продолжува)

Б. Сметководствена вредност на материјалните средства каде што постои ограничување на сопственоста и/или се заложени како обезбедување за обврските на банката

во илјади денари		Земјиште	Градежни објекти	Транспортни средства	Мебел и канцелариска опрема	Останата опрема	Други ставки на недвижностите и опремата	Недвижности и опрема во подготовка	Вложувања во недвижностите и опремата земени под закуп	Вкупно
Сегашна сметководствена вредност на:		-	-	-	-	-	-	-	-	-
на 31 декември 2021 (претходна година)		-	-	-	-	-	-	-	-	-
на 31 декември 2022 (тековна година)		-	-	-	-	-	-	-	-	-

На 31 декември 2022 и 2021 година, Банката нема нематеријални средства каде што постои ограничување на сопственоста и/или се заложени како обезбедување за обврските на Банката.

БЕЛЕШКИ КОН ЕДИНЕЧНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2022

30. ТЕКОВНИ И ОДЛОЖЕНИ ДАНОЧНИ СРЕДСТВА И ОБВРСКИ

30.1 Тековни даночни средства и тековни даночни обврски

<i>во илјади денари</i>	
тековна година 2022	претходна година 2021
Побарувања за данок на добивка (тековен)	-
Обврски за данок на добивка (тековен)	18.483
48.461	

30.2 Одложени даночни средства и одложени даночни обврски

А. Признаени одложени даночни средства и одложени даночни обврски

<i>во илјади денари</i>	тековна година 2022			претходна година 2021		
	Одложени даночни средства	(Одложени даночни обврски)	на нето-основа	Одложени даночни средства	(Одложени даночни обврски)	на нето-основа
Дериватни средства чувани за управување со ризик	-	-	-	-	-	-
Кредити на и побарувања од банки	-	-	-	-	-	-
Кредити на и побарувања од други комитенти	-	-	-	-	-	-
Вложувања во хартии од вредност	(44.324)	-	(44.324)	-	11.938	11.938
Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања	11.485	-	11.485	-	8.773	8.773
Нематеријални средства	-	-	-	-	-	-
Недвижности и опрема	-	-	-	-	-	-
Останати побарувања	-	-	-	-	-	-
Дериватни обврски чувани за управување со ризик	-	-	-	-	-	-
Останати обврски	-	-	-	-	-	-
Неискористени даночни загуби и неискористени даночни кредити	-	-	-	-	-	-
Останато	-	-	-	-	-	-
Одложени даночни средства/обврски признаени во билансот на успех	(32.839)	-	(32.839)	-	20.711	20.711
Вложувања во финансиските средства расположливи за продажба	-	-	-	-	-	-
Заштита од ризик од паричните текови	-	-	-	-	-	-
Одложени даночни средства/обврски признаени во капиталот	-	-	-	-	-	-
Вкупно признаени одложени даночни средства/обврски	(32.839)	-	(32.839)	-	20.711	20.711

Б. Непризнаени одложени даночни средства

<i>во илјади денари</i>	
тековна година 2022	претходна година 2021
Даночни загуби	-
Даночни кредити	-
Вкупно непризнаени одложени даночни средства	-

БЕЛЕШКИ КОН ЕДИНЕЧНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2022
30. ТЕКОВНИ И ОДЛОЖЕНИ ДАНОЧНИ СРЕДСТВА И ОБВРСКИ (продолжение)
30.2 Одложени даночни средства и одложени даночни обврски (продолжение)
В. Усогласување на движењата на одложените даночни средства и одложените даночни обврски во текот на годината

во илјади денари	Признаени во текот на годината во:			Состојба на 31 декември
	Состојба на 1 јануари	Билансот на успех	Капиталот	
претходна година 2021				
Дериватни средства чувани за управување со ризик	-	-	-	-
Кредити на и побарувања од банки	-	-	-	-
Кредити на и побарувања од други комитенти	-	-	-	-
Вложувања во хартии од вредност	15.886	-	(7.113)	8.773
Нематеријални средства	-	-	-	-
Недвижности и опрема	-	-	-	-
Останати побарувања	-	-	-	-
Дериватни обврски чувани за управување со ризик	-	-	-	-
Останати обврски	-	-	-	-
Неискористени даночни загуби и неискористени даночни кредити	-	-	-	-
Останато (преземени средства)	-	-	11.938	11.938
Вложувања во финансиските средства расположливи за продажба	-	-	-	-
Заштита од ризик од паричните текови	-	-	-	-
Вкупно признаени одложени даночни средства/обврски	15.886	-	4.825	20.711
тековна година 2022				
Дериватни средства чувани за управување со ризик	-	-	-	-
Кредити на и побарувања од банки	-	-	-	-
Кредити на и побарувања од други комитенти	-	-	-	-
Вложувања во хартии од вредност	8.773	-	(53.097)	(44.324)
Нематеријални средства	-	-	-	-
Недвижности и опрема	-	-	-	-
Останати побарувања	-	-	-	-
Дериватни обврски чувани за управување со ризик	-	-	-	-
Останати обврски	-	-	-	-
Неискористени даночни загуби и неискористени даночни кредити	-	-	-	-
Останато (преземени средства)	11.938	-	(453)	11.485
Вложувања во финансиските средства расположливи за продажба	-	-	-	-
Заштита од ризик од паричните текови	-	-	-	-
Вкупно признаени одложени даночни средства/обврски	20.711	-	(53.549)	(32.839)

БЕЛЕШКИ КОН ЕДИНЕЧНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2022

32. ОБВРСКИ ЗА ТРГУВАЊЕ

во илјади денари	
тековна година 2022	претходна година 2021
<i>Депозити на банки</i>	
Тековни сметки, депозити по видување и депозити преку ноќ	-
Орочени депозити	-
Останати депозити	-
	-
<i>Депозити на други комитенти</i>	
Тековни сметки, депозити по видување и депозити преку ноќ	-
Орочени депозити	-
Останати депозити	-
	-
<i>Издадени должнички хартии од вредност</i>	
Инструменти на пазарот на пари	-
Сертификати за депозит	-
Издадени обврзници	-
Останато	-
	-
<i>Останати финансиски обврски</i>	
	-
<i>Деривати за тргување</i>	
Договори зависни од промената на каматната стапка	-
Договори зависни од промената на курсот	-
Договори зависни од промената на цената на хартиите од вредност	-
Други договори кои ги исполнуваат критериумите на МСФИ 9	-
	-
Вкупно обврски за тргување	-

БЕЛЕШКИ КОН ЕДИНЕЧНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2022

33. ФИНАНСИСКИ ОБВРСКИ ПО ОБЈЕКТИВНА ВРЕДНОСТ ПРЕКУ ЕДИНЕЧНИОТ БИЛАНС НА УСПЕХ, ОПРЕДЕЛЕНИ КАКО ТАКВИ ПРИ ПОЧЕТНОТО ПРИЗНАВАЊЕ

во илјади денари			
тековна година 2022		претходна година 2021	
сегашна сметководствена вредност	договорна вредност, платлива на достасување	сегашна сметководствена вредност	договорна вредност, платлива на достасување
<i>Депозити на банки</i>			
Тековни сметки, депозити по видување и депозити преку нок	-	-	-
Орочени депозити	-	-	-
Останати депозити	-	-	-
	-	-	-
<i>Депозити на други комитенти</i>			
Тековни сметки, депозити по видување и депозити преку нок	-	-	-
Орочени депозити	-	-	-
Останати депозити	-	-	-
	-	-	-
<i>Издадени должнички хартии од вредност</i>			
Инструменти на пазарот на пари	-	-	-
Сертификати за депозит	-	-	-
Издадени обврзници	-	-	-
Останато	-	-	-
	-	-	-
<i>Субординирани обврски</i>			
Останати финансиски обврски	-	-	-
Вкупно финансиски обврски по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	-	-	-

Движење на промените во кредитната способност на банката, за финансиски обврски кои се мерат по објективна вредност
 Состојба на 1 јануари
 Признаено во Останата сеопфатна добивка за годината (Трансфер во други резервни фондови)
Состојба на 31 декември

во илјади денари	
тековна година 2022	претходна година 2021
-	-
-	-
-	-
-	-

БЕЛЕШКИ КОН ЕДИНЕЧНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2022

34. ДЕПОЗИТИ

34.1 ДЕПОЗИТИ НА БАНКИ

Тековни сметки

домашни банки

141.950

-

186.154

-

странски банки

108.673

-

275.254

-

Депозити по видување

домашни банки

-

-

308.135

-

странски банки

-

-

-

-

Орочени депозити

домашни банки

-

-

-

-

странски банки

1.844.796

2.213.755

1.232.540

739.524

Ограничени депозити

домашни банки

-

-

-

-

странски банки

-

-

-

-

Останати депозити

домашни банки

-

-

-

-

странски банки

-

-

-

-

Обврски врз основа на камати за депозити

домашни банки

-

-

-

-

странски банки

26.200

-

450

-

Тековна достасаност

-

-

-

-

Вкупно депозити на банки

2.121.619

2.213.755

2.002.533

739.524

во илјади денари

тековна година 2022

претходна година 2021

краткорочни

долгорочни

краткорочни

долгорочни

БЕЛЕШКИ КОН ЕДИНЕЧНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2022

34. ДЕПОЗИТИ (продолжение)

34.2 ДЕПОЗИТИ НА ДРУГИ КОМИТЕНТИ

	во илјади денари			
	тековна година 2022		претходна година 2021	
	краткорочни	долгорочни	краткорочни	долгорочни
Нефинансиски друштва				
Тековни сметки	21.220.113	-	20.107.698	-
Депозити по видување	122	-	395	-
Орочени депозити	1.993.623	879.023	1.516.422	507.434
Ограничени депозити	630.159	789.816	540.165	582.620
Останати депозити	-	-	-	-
Обврски врз основа на камати за депозити	6.861	-	8.122	-
	23.850.878	1.668.839	22.172.802	1.090.054
Држава				
Тековни сметки	49.791	-	12.057	-
Депозити по видување	-	-	-	-
Орочени депозити	-	-	-	-
Ограничени депозити	-	-	-	-
Останати депозити	-	-	-	-
Обврски врз основа на камати за депозити	15	-	2	-
	49.806	-	12.059	-
Непрофитни институции кои им служат на домаќинствата				
Тековни сметки	236.383	-	250.034	-
Депозити по видување	-	-	-	-
Орочени депозити	163.428	37.000	164.589	55.000
Ограничени депозити	5.843	9.354	5.265	13.404
Останати депозити	-	-	-	-
Обврски врз основа на камати за депозити	530	-	794	-
	406.184	46.354	420.682	68.404
Финансиски друштва, освен банки				
Тековни сметки	286.849	-	125.666	-
Депозити по видување	-	-	185	-
Орочени депозити	160.226	1.859.131	14.319	1.474.389
Ограничени депозити	9.174	3.000	9.264	3.000
Останати депозити	-	-	-	-
Обврски врз основа на камати за депозити	20.009	-	15.950	-
	476.258	1.862.131	165.384	1.477.389
Домаќинства				
Тековни сметки	12.682.533	-	12.118.512	-
Депозити по видување	560.684	-	595.663	-
Орочени депозити	1.973.745	9.260.981	2.480.461	7.127.770
Ограничени депозити	132.891	918.189	155.877	886.428
Останати депозити	-	-	-	-
Обврски врз основа на камати за депозити	34.446	-	46.048	-
	15.384.299	10.179.170	15.396.561	8.014.198
Нерезиденти, освен банки				
Тековни сметки	932.895	-	367.856	-
Депозити по видување	870	-	1.071	-
Орочени депозити	17.602	143.090	18.258	248.395
Ограничени депозити	36.009	646	44.247	646
Останати депозити	-	-	-	-
Обврски врз основа на камати за депозити	11.426	-	12.640	-
	998.802	143.736	444.072	249.041
	41.166.227	13.900.230	38.611.560	10.899.086
Тековна достасаност	1.365.158	(1.365.158)	1.365.158	(1.365.158)
Вкупно депозити на други комитенти	42.531.385	12.535.072	39.976.718	9.533.928

БЕЛЕШКИ КОН ЕДИНЕЧНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2022

35. ИЗДАДЕНИ ДОЛЖНИЧКИ ХАРТИИ ОД ВРЕДНОСТ

	во илјади денари	
	тековна година 2022	претходна година 2021
Инструменти на пазарот на пари	-	-
Сертификати за депозит	-	-
Издадени обврзници	-	-
Останато	-	-
Обврски врз основа на камати за издадени хартии од вредност	-	-
Вкупно издадени должнички хартии од вредност	-	-

36. ОБВРСКИ ПО КРЕДИТИ

А. Структура на обврските по кредити според видот на обврската и секторот на давателот

	во илјади денари			
	тековна година 2022		претходна година 2021	
	краткорочни	долгорочни	краткорочни	долгорочни
Банки				
<i>Резиденти</i>				
Обврски по кредити	-	3.564.053	-	1.772.573
Репо-трансакции	-	-	-	-
Обврски врз основа на камати	1.203	-	1.579	-
<i>Нерезиденти</i>				
Обврски по кредити	43.564	6.084.169	-	6.740.618
Репо-трансакции	-	-	-	-
Обврски врз основа на камати	18.225	-	18.456	-
Нефинансиски друштва				
Обврски по кредити	-	-	-	-
Репо-трансакции	-	-	-	-
Обврски врз основа на камати	-	-	-	-
Држава				
Обврски по кредити	-	-	-	225
Репо-трансакции	-	-	-	-
Обврски врз основа на камати	-	-	-	-
Непрофитни институции кои им служат на домаќинствата				
Обврски по кредити	-	-	-	-
Обврски врз основа на камати	-	-	-	-
Финансиски друштва, освен банки				
Обврски по кредити	-	-	-	-
Репо-трансакции	-	-	-	-
Обврски врз основа на камати	-	-	-	-
Нерезиденти, освен банки				
Нефинансиски друштва				
Обврски по кредити	-	-	-	-
Репо-трансакции	-	-	-	-
Обврски врз основа на камати	-	-	-	-
Држава	-	-	-	-
Обврски по кредити	-	-	-	-
Репо-трансакции	-	-	-	-
Обврски врз основа на камати	-	-	-	-
Непрофитни институции кои им служат на домаќинствата	-	-	-	-
Обврски по кредити	-	-	-	-
Репо-трансакции	-	-	-	-
Обврски врз основа на камати	-	-	-	-
Финансиски друштва, освен банки	-	-	-	-
Обврски по кредити	-	-	-	-
Репо-трансакции	-	-	-	-
Обврски врз основа на камати	12.919	-	7.318	-
Домаќинства	-	-	-	-
Обврски по кредити	-	-	-	-
Обврски врз основа на камати	-	-	-	-
Тековна достасаност	284.278	(284.278)	284.278	(284.278)
Вкупно обврски по кредити	360.189	9.363.944	311.631	8.229.138

БЕЛЕШКИ КОН ЕДИНЕЧНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2022

36. ОБВРСКИ ПО КРЕДИТИ (продолжение)

Б. Обврски по кредити според кредитодавателот

во илјади денари				
тековна година 2022		претходна година 2021		
краткорочни	долгорочни	краткорочни	долгорочни	
<i>домашни извори:</i>				
<u>ДЕЛОВНИ БАНКИ</u>				
-	-	-	-	-
МБПР	1.203	3.564.053	1.579	1.772.573
ДРЖАВА	-	-	-	225
1.203	3.564.053	1.579	1.772.798	
<i>странски извори:</i>				
ЕБРД	18.226	3.180.876	18.456	4.042.172
ГФ	9.571	1.135.816	3.925	623.520
ЕФСЕ	3.347	852.766	3.393	1.019.564
Steiermärkische Bank und Sparkassen AG	43.564	914.711	-	1.055.362
74.708	6.084.169	25.774	6.740.618	
Тековна достасаност	284.278	(284.278)	284.278	(284.278)
Вкупно обврски по кредити	360.189	9.363.944	311.631	8.229.138

Долгорочните извори на средства се финансирани во соработка со Македонска Банка за Поддршка и Развој (МБПР), Европска Банка за Обнова и Развој (ЕБОР), Европски фонд за југоисточна Европа (EFSE) и Green for Growth Fund (GGF).

Долгорочните извори на средства финансирани во соработка со МБПР се преку следните кредитни линии:

- Европска инвестициона банка III во износ од 348.079 илјади денари со пондерирана каматна стапка од 0,35% и најдолг рок на доспевање до 15.07.2030 година;
- Европска инвестициона банка III во износ од 769 илјади денари со каматна стапка од 1% и најдолг рок на доспевање до 15.01.2023 година;
- Европска инвестициона банка IV во износ од 66.742 илјади денари со каматна стапка од 1% и најдолг рок на доспевање до 16.10.2023 година;
- Европска инвестициона банка V во износ од 1.143.439 илјади денари со пондерирана каматна стапка од 0,39% и најдолг рок на доспевање до 15.10.2032 година;
- Европска инвестициона банка VI во износ од 1.678.798 илјади денари со каматна стапка од 0% и најдолг рок на доспевање до 17.07.2034 година;
- МБПР МСП во износ од 50.732 илјади денари со каматна стапка од 0,75% и 3 месечен Еурибор рок на доспевање до 15.04.2028 година;
- МБПР за финансирање на проекти за енергетска ефикасност (ЕЕ) и за обновливи извори на енергија (ОИЕ) во износ од 65.100 илјади денари со каматна стапка од 0% и најдолг рок на доспевање 01.01.2031
- МБПР за кредитирање на обртни средства за зголемени цени за енергенци во износ од 62.200 со каматна стапка од 0% и најдолг рок на доспевање 21.12.2025

Обврските по кредити кон матичната компанија Steiermärkische Bank und Sparkassen AG во износ од 914.711 илјади денари вклучуваат:

- 430.452 илјади денари, со доспевање на 31.12.2029 година,
- 292.093 илјади денари, со доспевање на 31.12.2023 година,
- 192.166 илјади денари, со доспевање на 09.06.2025 година,

Овие извори на финансирање се наменети за финансирање во приватниот сектор.

Долгорочните извори на средства финансирани во соработка со Европска Банка за Обнова и Развој (ЕБОР) се следните кредитни линии:

- ЕБРД кредитна линија за финансирање на еколошки економии на Западен Балкан во износ од 67.089 илјади денари со каматна стапка од 2% и рок на доспевање до 10.01.2025 година;

БЕЛЕШКИ КОН ЕДИНЕЧНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2022

36. ОБВРСКИ ПО КРЕДИТИ (продолжение)

Б. Обврски по кредити според кредитодавателот (продолжение)

- Програма за поддршка на конкурентноста на МСП во износ од 167.709 илјади денари со каматна стапка од 1,9% и 6 месечен Еурибор и рок на доспевање до 12.01.2026 година.
- Програма за поддршка на конкурентноста на МСП во износ од 251.563 илјади денари со каматна стапка од 1,9% и 6 месечен Еурибор и рок на доспевање до 10.07.2025 година.
- Western Balkans Green Economy Financing Facility во износ од 190.070 илјади денари со каматна стапка од 1,9% со рок на доспевање 07.08.2026 година.
- Western Balkans Green Economy Financing Facility во износ од 125.782 илјади денари со каматна стапка од 1,9% со рок на доспевање 27.10.2027 година.
- Western Balkans Green Economy Financing Facility во износ од 122.986 илјади денари со каматна стапка од 1,7% со рок на доспевање 22.05.2028 година.
- Програма за поддршка на конкурентноста на МСП во износ од 245.973 илјади денари со каматна стапка од 1,7% и 6 месечен Еурибор и рок на доспевање до 22.05.2028 година.
- Western Balkans Green Economy Financing Facility II во износ од 122.986 илјади денари со каматна стапка од 1,7% и 6 месечен Еурибор со рок на доспевање 14.07.2028 година.
- Western Balkans Green Economy Financing Facility II во износ од 184.480 илјади денари со каматна стапка од 1,7% и 6 месечен Еурибор со рок на доспевање 07.07.2028 година.
- Western Balkans Green Economy Financing Facility во износ од 44.722 илјади денари со каматна стапка од 1,85% со рок на доспевање 12.12.2024 година.
- Програма за поддршка на конкурентноста на МСП во износ од 67.083 илјади денари со каматна стапка од 1,7% и 6 месечен Еурибор и рок на доспевање до 08.11.2025 година.
- Програма за поддршка на конкурентноста на МСП во износ од 134.167 илјади денари со каматна стапка од 1,7% и 6 месечен Еурибор и рок на доспевање до 08.11.2025 година.
- Програма за поддршка на конкурентноста на МСП во износ од 150.978 илјади денари со каматна стапка од 1,7% и 6 месечен Еурибор и рок на доспевање до 10.05.2027 година.
- Western Balkans Green Economy Financing Facility во износ од 89.445 илјади денари со каматна стапка од 1,5% и 6 месечен со рок на доспевање 11.12.2026 година.
- ЕБРД хипотекарен заем во износ од 67.083 илјади денари со каматна стапка од 1,85% и премија на пазарот на деривативи со рок на доспевање 12.12.2024 година.
- ЕБРД хипотекарен заем во износ од 150.938 илјади денари со фиксна каматна маржа од 1,4% со рок на доспевање 24.02.2027 година.
- Western Balkans Green Economy Financing Facility во износ од 100.625 илјади денари со каматна стапка од 1,5% и 6 месечен со рок на доспевање 24.02.2027 година.
- Sustainable Reboot SME Programme во износ од 122.986 илјади денари со каматна стапка од 1,35% и 6 месечен со рок на доспевање 30.07.2029 година.
- SME Support Programme во износ од 707.172 илјади денари со каматна стапка од 1,35% и 6 месечен со рок на доспевање 29.09.2025 година.

Долгорочните извори на средства финансирани во соработка со ЕФСЕ се следните кредитни линии:

- ☞ ЕФСЕ кредитна линија во износ од 253.207 илјади денари со каматна стапка од 3,08% и 6 месечен Еурибор и рок на доспевање до 23.03.2026 година;
- ☞ ЕФСЕ кредитна линија во износ од 599.559 илјади денари со каматна стапка од 1,95% и 6 месечен Еурибор и рок на доспевање до 15.06.2029 година.

Долгорочните извори на средства финансирани во соработка со ГГФ се следните кредитни линии:

- ☞ ГГФ кредитна линија во износ од 86.814 илјади денари со каматна стапка од 2,85% и 6 месечен Еурибор и рок на доспевање до 15.09.2025 година;
- ☞ ГГФ кредитна линија во износ од 434.070 илјади денари со каматна стапка од 1,95% и 6 месечен Еурибор и рок на доспевање до 15.09.2028 година.
- ☞ ГГФ кредитна линија во износ од 614.932 илјади денари со каматна стапка од 1,5% и 6 месечен Еурибор и рок на доспевање до 15.09.2032 година.

БЕЛЕШКИ КОН ЕДИНЕЧНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2022

37. СУБОРДИНИРАНИ ОБВРСКИ

во илјади денари	
тековна година 2022	претходна година 2021
Обврски по субординирани депозити (наведете ги поединечно:)	-
Обврски врз основа на камати	-
Обврски по субординирани кредити (наведете ги поединечно:)	-
<u>Steiermärkische Bank und Sparkassen AG</u>	2.398.235
Обврски врз основа на камати	23.528
	2.403.453
	22.162
	2.421.763
	2.425.615
Обврски по субординирани издадени должнички хартии од вредност (наведете ги поединечно:)	-
	-
	-
	-
	-
Обврски врз основа на камати	-
	-
	2.421.763
	2.425.615
Откупливи приоритетни акции	-
Вкупно субординирани обврски	2.421.763
	2.425.615

Субординираните кредити во износ од 2.421.763 илјади денари се однесуваат на субординирана обврска од матичната банка, Steiermärkische Bank und Sparkassen AG, одобрена на 28 јуни 2013 година, со иницијален износ од 10.000 илјади евра со рок на достасување 31.03.2027 година, од кои 5.000 илјади евра се со променлива каматна стапка од Еурибор +3% на годишно ниво, додека втората половина од 5.000 илјади евра се со фиксна каматна стапка од 4,37%, 6.000 илјади евра одобрени на 24.06.2013 со фиксна каматна стапка 6,465% со рок на достасување 29.06.2026 година, 8.000 илјади евра одобрени на 29.09.2011 година со фиксна каматна стапка 5,11% со рок на достасување 30.09.2024 година и 15.000 илјади евра одобрени на 29.09.2017 со фиксна каматна стапка 4,22% со рок на достасување 29.09.2027 година.

Каматата се плаќа полугодишно. Договорено е со кредиторот дека субординираниот долг треба да биде:

- Потполно и навремено достапен за покривање на ризиците на Банката и загубите во работењето;
- Да не е обезбеден со друг тип на обезбедување од страна на Банката или лице поврзано со Банката;
- Во случај на стечај или ликвидација на Банката, субординираниот долг ќе се исплати пред да се намират обврските спрема акционерите на Банката;
- Да не се користи за дополнителни обврски на Банката;
- Да нема третман на депозит.

БЕЛЕШКИ КОН ЕДИНЕЧНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2022

38. ПОСЕБНА РЕЗЕРВА И РЕЗЕРВИРАЊА

во илјади денари	Посебна резерва за вонбилансни кредитни изложености	Резервирања за потенцијалните обврски врз основа на судски спорови	Резервирања за пензиите и за други користи за вработените	Резервирања за реструктурирањето	Резервирања за неповолните договори	Останати резервирања	Вкупно
Состојба на 1 јануари 2021 (претходна година)	366.889	10.990	25.256	-	-	6.447	409.582
дополнителни резервирања во текот на годината	894.644	479	3.392	-	-	-	898.515
(искористени резервирања во текот на годината)	-	(530)	(1.460)	-	-	-	(1.990)
(ослободување на резервирањата во текот на годината)	(917.591)	(6.562)	-	-	-	(1.455)	(925.608)
Состојба на 31 декември 2021 (претходна година)	343.942	4.377	27.188	-	-	4.992	380.499
Состојба на 1 јануари 2022 (тековна година)	343.942	4.377	27.188	-	-	4.992	380.499
дополнителни резервирања во текот на годината	389.779	500	7.311	-	-	8.858	406.448
(искористени резервирања во текот на годината)	-	(50)	(920)	-	-	(58)	(1.028)
(ослободување на резервирањата во текот на годината)	(385.745)	(579)	-	-	-	(8.867)	(395.191)
Состојба на 31 декември 2022 (тековна година)	347.976	4.248	33.579	-	-	4.925	390.728

39. ОСТАНАТИ ОБВРСКИ

	во илјади денари	
	тековна година 2022	претходна година 2021
Обврски кон добавувачите	34.596	34.837
Добиени аванси	-	833
Обврски за провизиите и надоместите	21.227	13.705
Пресметани трошоци	121.209	125.681
Разграничени приходи од претходна година	-	-
Краткорочни обврски кон вработените	74.132	61.229
Краткорочни обврски за користите на вработените	-	-
Останато (наведете ги поединечно обврските кои претставуваат повеќе од 10% од вкупните останати обврски)	-	-
<u>обврски по други основи</u>	39.970	34.473
<u>обврски по старателско работење</u>	79.024	61.761
<u>обврски по картично работење</u>	923	-
<u>обврски за нераспределени уплати од странство</u>	95.335	223.128
<u>останати обврски по привремени сметки со клиенти</u>	-	-
Вкупно останати обврски	466.416	555.647

БЕЛЕШКИ КОН ЕДИНЕЧНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2022

40. ЗАПИШАН КАПИТАЛ

А. Запишан капитал

	во денари		број на издадени акции				во илјади денари	
	Номинална вредност по акција		обични акции		неоткупливи приоритетни акции		Вкупно запишан капитал	
	обични акции	неоткупливи приоритетни акции	тековна година 2022	претходна година 2021	тековна година 2022	претходна година 2021	тековна година 2022	претходна година 2021
Состојба на 1 јануари - целосно платени	2.670	-	1.677.443	622.762	-	-	4.478.773	1.662.775
Запишани акции во текот на годината	-	-	-	-	-	-	-	-
Реализација на опциите на акции	-	-	-	-	-	-	-	-
Поделба/окрупнување на номиналната вредност на акција	-	-	-	-	-	-	-	-
Останати промени во текот на годината (наведете детално):								
Емисија на нови акции	2.670	-	417.972	1.054.681	-	-	1.115.985	2.815.998
Состојба на 31 декември - целосно платени	2.670	-	2.095.415	1.677.443	-	-	5.594.758	4.478.773

Б.1 Дивиденди

Објавени дивиденди и платени дивиденди од страна на Банката

Објавени дивиденди и платени дивиденди за годината

во илјади денари	
тековна година 2022	претходна година 2021
-	-

Дивиденда по обична акција

Дивиденда по приоритетна акција

во илјади денари	
тековна година 2022	претходна година 2021
-	-
-	-

Б.2 Објавени дивиденди по денот на единичниот Биланс на состојба (не се прикажани обврски за дивиденди во единичниот биланс на состојба)

Објавени дивиденди по 31 декември

во илјади денари	
тековна година 2022	претходна година 2021
-	-

Дивиденда по обична акција

Дивиденда по приоритетна акција

во илјади денари	
тековна година 2022	претходна година 2021
-	-
-	-

БЕЛЕШКИ КОН ЕДИНЕЧНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2022

40. ЗАПИШАН КАПИТАЛ (продолжение)

В. Акционери чија сопственост надминува 5% од акциите со право на глас

Структурата на акционерите кои имаат сопственост која надминува 5% од издадените акции со право на глас на 31 декември 2022 и 2021 година официјално објавена и прифатена од Централниот депозитар за хартии од вредност на Република Северна Македонија, е следната:

	во илјади денари		во %	
	тековна година 2022	претходна година 2021	тековна година 2022	претходна година 2021
Име на акционерот	Запишан капитал (номинална вредност)	Запишан капитал (номинална вредност)	право на глас	право на глас
Steiermärkische Bank und Sparkassen AG	5.401.987	4.281.762	96,55%	95,60%
Вкупно	5.401.987	4.281.762	96,55%	95,60%

41. ЗАРАБОТКА ПО АКЦИЈА

А. Основна заработка по акција

Нето-добивка која им припаѓа на имателите на обични акции

Нето-добивка за годината

Дивиденда за неоткупливи приоритетни акции

Корекции на нето-добивката која им припаѓа на имателите на обични акции (наведете поделно)

Нето-добивка која им припаѓа на имателите на обични акции

во илјади денари	
тековна година 2022	претходна година 2021
-	-
1.033.059	640.450
-	-
-	-
1.033.059	640.450

Пондериран просечен број на обичните акции

Издадени обични акции на 1 јануари

Ефекти од промените на бројот на обичните акции во текот на годината (наведете ги сите настани поделно)

Издадени акции (дваесетта емисија на обични акции)

Пондериран просечен број на обичните акции на 31 декември

Основна заработка по акција (во денари)

број на акции	
тековна година 2022	претходна година 2021
1.677.443	622.762
-	-
417.972	1.054.681
1.817.149	1.102.425
569	581

Основна заработувачка по акција се пресметува по пат на делење на добивката која им припаѓа на имателите на обични акции (по намалувањето за делот од добивката по оданочување за имателите на приоритетни акции) со пондерираниот просечен број на обични акции во оптек во текот на годината вклучувајќи ги сопствените акции купени од страна на Банката.

Во текот на 2022 година имаше нова дваесет и прва емисија на акции. Се издадоа вкупно 417.972 обични акции со вкупна номинална вредност на емисијата 1.115.995.000 денари.

БЕЛЕШКИ КОН ЕДИНЕЧНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2022

41. ЗАРАБОТКА ПО АКЦИЈА (продолжение)

Б. Разводната заработка по акција

Нето-добивка која им припаѓа на имателите на обични акции (разводната)

Нето-добивка за годината која им припаѓа на имателите на обични акции

Корекции на нето-добивката која им припаѓа на имателите на обични акции за ефектите на сите издадени потенцијални обични акции (наведете поодделно)

во илјади денари	
тековна година 2022	претходна година 2021
	-
1.033.059	640.450
-	-
1.033.059	640.450

Нето-добивка која им припаѓа на имателите на обични акции (разводната)

Пондериран просечен број на обични акции (разводнет)

Издадени обични акции на 1 јануари

Ефекти од издавањето на потенцијалните обични акции (наведете ги сите настани поодделно)

Издадени обични акции на 1 јануари

Издадени акции (дваесетта емисија на обични акции)

Пондериран просечен број на обичните акции (разводнети) на 31 декември

Разводната заработка по акција (во денари)

број на акции	
тековна година 2022	претходна година 2021
1.677.443	622.762
-	-
-	-
417.972	1.054.681
1.817.149	1.102.425
569	581

БЕЛЕШКИ КОН ЕДИНЕЧНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2022

42. ПОТЕНЦИЈАЛНИ ОБВРСКИ И ПОТЕНЦИЈАЛНИ СРЕДСТВА

42.1 ПОТЕНЦИЈАЛНИ ОБВРСКИ

	во илјади денари	
	тековна година 2022	претходна година 2021
Платежни непокриени гаранции		
во денари	810.995	1.015.488
во странска валута	962.116	918.438
во денари со валутна клаузула	46.879	35.825
Чинидбени непокриени гаранции		
во денари	4.435.493	3.733.040
во странска валута	-	-
во денари со валутна клаузула	1.377.611	1.117.348
Непокриени акредитиви		
во денари	-	-
во странска валута	113.639	317.637
во денари со валутна клаузула	-	-
Неискористени пречекорувања по тековни сметки	667.832	609.870
Неискористени лимити на кредитни картички	500.776	569.672
Преземени обврски за кредитирање и неискористени кредитни лимити	19.738.877	21.596.559
Останати непокриени потенцијални обврски (покриени и непокриени)	-	-
Издадени покриени гаранции	1.044.730	905.465
Покриени акредитиви	4.372	3.550
Останати потенцијални обврски	-	-
Вкупно потенцијални обврски пред посебната резерва	29.703.320	30.822.892
(Посебна резерва)	(347.976)	(343.942)
Вкупно потенцијални обврски намалени за посебната резерва	29.355.344	30.478.950

Потенцијалните обврски на Банката се состојат од потенцијални обврски за кредити, потенцијални обврски за гаранции и потенцијални обврски за акредитиви за правни лица и потенцијални обврски за кредити на физички лица, лимити на трансакциски сметки и лимити на кредитни картички. Неискористените пречекорувања по тековни сметки се краткорочни.

Потенцијалните обврски по основ на дозволените пречекорувања по тековни сметки и неискористени лимити по кредитни картички се необезбедени и истите се отповикливи во случај на влошување на кредитната способност на должникот.

Потенцијалните обврски на Банката спрема правни лица по основ на гаранции и акредитиви се неотповикливи, додека неискористените кредитни лимити одобрени на правни лица се подложни на годишно ревидирање. Освен покриените гаранции и акредитиви кои се обезбедени со депозит, останатите непокриени гаранции и акредитиви, како и неискористени кредитни лимити одобрени на правни лица се обезбедени со хипотека на недвижен имот, залог на подвижен имот, гаранции и сл.

Банката е вклучена во судски постапки што произлегуваат од нејзиното редовно работење. На 31 декември 2022 година Банката е вклучена во вкупно 24 судски постапки каде Банката е тужена, а кои не произлегуваат од наплата на побарувања. Подолу следи известување за позначајните судски спорови.

БЕЛЕШКИ КОН ЕДИНЕЧНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2022

42. ПОТЕНЦИЈАЛНИ ОБВРСКИ И ПОТЕНЦИЈАЛНИ СРЕДСТВА (продолжение)

42. ПОТЕНЦИЈАЛНИ ОБВРСКИ (продолжение)

Судската постапка по тужба на малцински акционери Бета Фарм ДООЕЛ и други - прва постапка:
 На ден 15.06.2020 година примена е тужба поднесена од страна на четворица малцински акционери (тројца акционери правни лица Бета фарм Дооел Скопје, Солопром ДОО Скопје, Сезам Капитал ДООЕЛ Скопје и еден акционер физичко лице), за утврдување на ништовност/побивање на Одлука за зголемување на акционерскиот капитал со издавање на обични акции со право на глас од 13-та емисија по пат на приватна понуда на институционален инвеститор, донесена на Собрание на акционери (седница одржана на ден 08.05.2021 година), ништовност на уписот на зголемувањето во Централниот регистар и враќање на состојбата во акционерската книга во Централниот Депозитар за хартии од вредност со состојба како пред уписот на зголемувањето, со вредност на спорот 1.500.010,00 денари. Банката даде одговор на тужбата со предлог до судот истата да ја одбие во целост како неоснована. На ден 07.07.2020 година од страна на малцинските акционери до судот е доставен Предлог за издавање на временна мерка со барање до судот да и наложи на банката да ја запре примената на Одлуката за зголемување на капитал и да и забрани да ја изврши и спроведе одлуката со запишување на зголемувањето на капиталот во ЦР. Судот со решение од 13.07.2020 година одлучи да го отфрли Предлогот за издавање привремена мерка како неоснован, решението не беше обжалено од тужителите и судската одлука за одбивање на предлогот за издавање привремена мерка стана конечна. Судот ја утврди вредноста на 40.000,00 денари, наместо на 1.500.000,00 како што беше истакната со тужбата. Раководството на Банката смета дека тужбата поднесена од малцинските акционери е неоснована, дека одлуката за зголемување на основната главнина е донесена од страна на Собранието на акционери на начин и постапка според важечката регулатива и Статутот на банката, и затоа овој судски спор се очекува да биде завршен во корист на Банката. Имајќи предвид дека сè уште нема првостепена судска одлука и за ваков вид судска постапка незадоволната странка може да користи жалба, а потоа евентуално и вонреден правен лек, судската постапка се очекува да заврши во 2023 година.

Судската постапка по тужба на малцински акционери Бета Фарм ДООЕЛ и други-втора постапка:
 На ден 24.08.2020 година примена е тужба поднесена од страна на тројца малцински акционери (двајца акционери правни лица Бета фарм Дооел Скопје и Солопром ДОО Скопје и еден акционер физичко лице), за утврдување на ништовност/побивање на одлуки донесени на Собрание на акционери (седница одржана на ден 30.06.2020 година), ништовност на уписот на зголемувањето во Централниот регистар и враќање на состојбата во акционерската книга во Централниот Депозитар за хартии од вредност со состојба како пред уписот на зголемувањето, со вредност на спорот 1.500 илјади денари. Со решение од 08.06.2021 година судот ја определи вредноста на спорот на 40.000 денари, го одби приговорот поднесен од адвокатот на Банката за течење на парница и определи прекин на постапката до правосилно завршување на првата судска постапка иницирана од страна на тужителите. Решението за прекин е потврдено од Апелациониот суд. Раководството на Банката смета дека тужбата поднесена од малцинските акционери е неоснована, дека одлуките што се предмет на оваа тужба се донесени од Собранието на акционери на начин и постапка во согласност со важечката регулатива и Статутот на банката, и овој судски спор ќе заврши во корист на Банката. Имајќи предвид дека сè уште нема првостепена судска одлука и за ваков вид судска постапка незадоволната странка може да употреби жалба и евентуално вонреден правен лек, се очекува судската постапка да заврши во 2023 година.

Судската постапка по тужба на малцински акционери бета Фарм ДООЕЛ и други-трета постапка:
 На ден 18.11.2020 година примена е тужба поднесена од страна на тројца малцински акционери (двајца акционери правни лица Бета фарм Дооел Скопје и Солопром ДОО Скопје и еден акционер физичко лице), за утврдување на ништовност/побивање на одлуки донесени на Собрание на акционери (седница одржана на ден 05.10.2020 година) со вредност на спорот 40.000,00 денари. Банката даде одговор на тужбата со предлог до судот истата да ја одбие во целост како неоснована. На рочиштето одржано на ден 07.12.2021 година судот донесе решение и определи прекин на постапката до правосилно завршување на првата судска постапка иницирана од страна на тужителите. Ова решение беше поништено од страна на повисокиот суд, а при повторно одлучување првостепениот суд повторно определи прекин на постапката. Раководството на Банката смета дека тужбата поднесена од малцинските акционери е неоснована, дека одлуките што се предмет на оваа тужба се донесени од Собранието на акционери на начин и постапка во согласност со важечката регулатива и Статутот на Банката, и овој судски спор ќе биде завршен во

БЕЛЕШКИ КОН ЕДИНЕЧНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2022

42. ПОТЕНЦИЈАЛНИ ОБВРСКИ И ПОТЕНЦИЈАЛНИ СРЕДСТВА (продолжение)

42.1 ПОТЕНЦИЈАЛНИ ОБВРСКИ (продолжение)

корист на Банката. Имајќи предвид дека сè уште нема првостепена судска одлука и за ваков вид судска постапка. Незадоволната странка може да употреби жалба и вонреден правен лек, се очекува судската постапка да заврши во 2023 година.

42.2 ПОТЕНЦИЈАЛНИ СРЕДСТВА

Наведете ги одделно позначајните потенцијални средства:

_____ / _____

Вкупно потенцијални средства

во илјади денари	
тековна година 2022	претходна година 2021
-	-
-	-

43. РАБОТИ ВО ИМЕ И ЗА СМЕТКА НА ТРЕТИ ЛИЦА

Администрирање на средствата во име и за сметка на трети лица

Депозити во денари
Депозити во странска валута
Кредити во денари
Кредити во странска валута
Други побарувања во денари
Други побарувања во странска валута

Управување на средствата во име и за сметка на трети лица

Депозити во денари
Депозити во странска валута
Кредити во денари
Кредити во странска валута
Други побарувања во денари
Други побарувања во странска валута

Старателски сметки

Останато

Вкупно

во илјади денари					
тековна година 2022			претходна година 2021		
средства	обврски	нето позиција	средства	обврски	нето позиција
-	(29.019)	(29.019)	-	(29.160)	(29.160)
-	-	-	-	-	-
100.081	-	100.081	116.495	-	116.495
-	-	-	-	-	-
116.361	(109)	116.252	115.140	(109)	115.031
-	-	-	-	-	-
-	(188.066)	(188.066)	-	(203.116)	(203.116)
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
-	(79.024)	(79.024)	-	(61.761)	(61.761)
-	-	-	-	-	-
216.442	(296.218)	(79.776)	231.635	(294.146)	(62.511)

БЕЛЕШКИ КОН ЕДИНЕЧНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2022

44. ТРАНСАКЦИИ СО ПОВРЗАНИТЕ СТРАНИ

Салдата и обемот на трансакциите со поврзаните субјекти и со раководниот кадар на Банката со состојба на и за годините што завршија на 31 декември 2022 и 2021 се како што следи:

А. Единечен биланс на состојба

<i>во илјади денари</i>	Матично друштво	Подружници	Придружени друштва	Раководен кадар на банката	Останати поврзани страни	Вкупно
Состојба на 31 декември 2022 (тековна година)						
Средства						
Тековни сметки	25.619	-	-	-	530.248	555.867
Средства за тргување	-	-	-	-	-	-
Кредити и побарувања	-	-	-	-	-	-
хипотекарни кредити	-	-	-	-	-	-
потрошувачки кредити	-	-	-	7.275	-	7.275
побарувања по финансиски лизинг	-	-	-	-	-	-
побарувања по факторинг и форфетирање	-	-	-	-	-	-
останати кредити и побарувања	-	-	110	36.436	17.184	53.730
Вложувања во хартиите од вредност	-	-	46.598	-	-	46.598
(Исправка на вредноста)	(7)	-	(30)	(254)	(165)	(456)
Останати средства	-	-	-	-	-	-
Вкупно	25.612	-	46.678	43.457	547.267	663.014
Обврски						
Обврски за тргување	-	-	-	-	-	-
Депозити	4.085.010	-	123.751	72.536	30.627	4.311.924
Издадени хартии од вредност	-	-	-	-	-	-
Обврски по кредити	958.275	-	-	-	-	958.275
Субординирани обврски	2.421.763	-	-	-	-	2.421.763
Останати обврски	49	-	-	-	280	329
Вкупно	7.465.097	-	123.751	72.536	30.907	7.692.291
Потенцијални обврски						
Издадени гаранции	-	-	-	-	82.388	82.388
Издадени акредитиви	-	-	-	-	-	-
Останати потенцијални обврски	2.287.696	-	420	3.189	781	2.292.086
(Посебна резерва)	-	-	(2)	(23)	(73)	(98)
Вкупно	2.287.696	-	418	3.166	83.096	2.374.376
Потенцијални средства						
Примени гаранции	-	-	-	-	-	-
Останати потенцијални средства	-	-	-	-	-	-
Вкупно	-	-	-	-	-	-

БЕЛЕШКИ КОН ЕДИНЕЧНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2022

44. ТРАНСАКЦИИ СО ПОВРЗАНИТЕ СТРАНИ (продолжение)

А. Единечен биланс на состојба (продолжение)

<i>во илјади денари</i>	Матично друштво	Подружници	Придружени друштва	Раководен кадар на банката	Останати поврзани страни	Вкупно
Состојба на 31 декември 2021 (претходна година)						
Средства						
Тековни сметки	35.019	-	-	-	611.383	646.402
Средства за тргување	-	-	-	-	-	-
Кредити и побарувања	-	-	-	-	-	-
хипотекарни кредити	-	-	-	-	-	-
потрошувачки кредити	-	-	-	9.999	292	10.291
побарувања по финансиски лизинг	-	-	-	-	-	-
побарувања по факторинг и форфетирање	-	-	-	-	-	-
останати кредити и побарувања	-	54.438	96	50.695	27.896	133.125
Вложувања во хартиите од вредност	-	-	46.598	-	-	46.598
(Исправка на вредноста)	(11)	(54.438)	(31)	(503)	(319)	(55.302)
Останати средства	-	-	-	-	-	-
Вкупно	35.008	-	46.663	60.191	639.252	781.114
Обврски						
Обврски за тргување	-	-	-	-	-	-
Депозити	1.972.611	2.361	4.677	58.476	36.939	2.075.064
Издадени хартии од вредност	-	-	-	-	-	-
Обврски по кредити	1.055.362	-	-	-	-	1.055.362
Субординирани обврски	2.425.615	-	-	-	-	2.425.615
Останати обврски	40	-	-	-	560	600
Вкупно	5.453.628	2.361	4.677	58.476	37.499	5.556.641
Потенцијални обврски						
Издадени гаранции	-	-	-	-	49.356	49.356
Издадени акредитиви	-	-	-	-	-	-
Останати потенцијални обврски	2.466.814	137.451	436	4.244	5.818	2.614.763
(Посебна резерва)	-	-	(3)	(35)	(28)	(66)
Вкупно	2.466.814	137.451	433	4.209	55.146	2.664.053
Потенцијални средства						
Примени гаранции	-	-	-	-	-	-
Останати потенцијални средства	-	-	-	-	-	-
Вкупно	-	-	-	-	-	-

БЕЛЕШКИ КОН ЕДИНЕЧНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2022

44. ТРАНСАКЦИИ СО ПОВРЗАНИТЕ СТРАНИ (продолжение)

Б. Приходи и расходи кои произлегуваат од трансакциите со поврзаните страни

<i>во илјади денари</i>	Матично друштво	Подружници и	Придружен и друштва	Раководен кадар на банката	Останати поврзани страни	Вкупно
2022 (тековна година)						
Приходи						
Приходи од камата	3.218	-	6	1.728	12.982	17.934
Приходи од провизии и надомести	208	-	1.090	124	3.408	4.830
Нето-приходи од тргување	-	-	-	-	-	-
Приходи од дивиденда	-	-	-	-	-	-
Капитална добивка од продажбата на нетековни средства	-	-	-	-	-	-
Останати приходи	3	-	1.746	389	676.881	679.019
Трансфери помеѓу субјектите	-	-	-	-	-	-
Вкупно	3.429	-	2.842	2.241	693.271	701.783
Расходи						
Расходи за камата	186.881	-	-	48	1.336	188.265
Расходи за провизии и надомести	1.210	-	-	-	15.552	16.762
Нето-загуби од тргување	-	-	-	-	-	-
Расходи за набавка на нетековните средства	-	-	-	-	-	-
Исправка на вредноста на финансиските средства, на нето-основа	-	-	-	(172)	(10)	(182)
Останати расходи	1.814	-	-	-	-	1.814
Трансфери помеѓу субјектите	-	-	-	-	-	-
Вкупно	189.905	-	-	(124)	16.878	206.659

<i>во илјади денари</i>	Матично друштво	Подружници и	Придружен и друштва	Раководен кадар на банката	Останати поврзани страни	Вкупно
2021 (претходна година)						
Приходи						
Приходи од камата	3.607	-	4	1.902	133	5.646
Приходи од провизии и надомести	74	3	241	57	458	833
Нето-приходи од тргување	-	-	-	-	-	-
Приходи од дивиденда	-	-	-	-	-	-
Капитална добивка од продажбата на нетековни средства	-	-	-	-	-	-
Останати приходи	-	-	1.029	737	226.585	228.351
Трансфери помеѓу субјектите	-	-	-	-	-	-
Вкупно	3.681	3	1.274	2.696	227.176	234.830
Расходи						
Расходи за камата	121.185	-	-	12	1.998	123.195
Расходи за провизии и надомести	674	-	-	-	6.722	7.396
Нето-загуби од тргување	-	-	-	-	-	-
Расходи за набавка на нетековните средства	-	-	-	-	-	-
Исправка на вредноста на финансиските средства, на нето-основа	8	-	(457)	220	(147)	(376)
Останати расходи	-	-	-	-	-	-
Трансфери помеѓу субјектите	-	-	-	-	-	-
Вкупно	121.867	-	(457)	232	8.573	130.215

БЕЛЕШКИ КОН ЕДИНЕЧНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2022

44. ТРАНСАКЦИИ СО ПОВРЗАНИТЕ СТРАНИ (продолжение)

В. Надомести на раководниот кадар на банката

	во илјади денари	
	тековна година 2022	претходна година 2021
Краткорочни користи за вработените	101.988	100.482
Користи по престанокот на вработувањето	-	-
Користи поради престанок на вработувањето	-	-
Плаќања на вработените врз основа на акции, подмирени со сопственички инструменти	-	-
Плаќања на вработените врз основа на акции, подмирени со парични средства	-	-
Останато	-	-
Вкупно	101.988	100.482

Во согласност со Законот за Банки како поврзани страни со Банката се: лица со посебни права и одговорности во Банката и со нив поврзаните лица, акционери со квалификувано учество во Банката (директно или индиректно поседување на најмалку 5% од вкупниот број на акции или од издадените акции со право на глас во Банката или овозможуваат значително влијание врз управувањето на Банката) и со нив поврзаните лица, како и одговорните лица на тие акционери - правни лица, подружници на Банката и други лица со кои Банката има блиски врски.

Банката кредитира, врши работи на платен промет и депонира средства на претпријатија и финансиски институции со кои е поврзана. Раководството на Банката смета дека овие трансакции се вршат врз нормални пазарни услови и во нормалниот тек на деловните активности.

45. НАЕМИ

А. Наемодавател

А.1 Побарувања по финансиски наеми

во илјади денари	вкупно побарувања по финансиски наем	Период на достасување на побарувањата по финансиски наем		
		до 1 година	од 1 до 5 години	над 5 години
Состојба на 31 декември 2022 (тековна година)				
Сегашна вредност на минималните плаќања за наемот	-	-	-	-
	-	-	-	-
Вкупно	-	-	-	-
Состојба на 31 декември 2021 (претходна година)				
Сегашна вредност на минималните плаќања за наемот	-	-	-	-
	-	-	-	-
Вкупно	-	-	-	-

БЕЛЕШКИ КОН ЕДИНЕЧНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2022

45. НАЕМИ (продолжение)

A. Наемодавател (продолжение)

A.2 Побарувања по неотповикливи оперативни наеми

	Вкупно побарувања по неотповикливи оперативни наеми	Период на достасување на побарувањата по неотповикливи оперативни наеми		
		до 1 година	од 1 до 5 години	над 5 години
<i>во илјади денари</i>				
Состојба на 31 декември 2022 (тековна година)				
Сегашна вредност на минималните плаќања за наемот	-	-	-	-
Вкупно	-	-	-	-
Состојба на 31 декември 2021 (претходна година)				
Сегашна вредност на минималните плаќања за наемот	-	-	-	-
Вкупно	-	-	-	-

	<i>во илјади денари</i>					
	Земјиште	Градежни објекти	Транспортни средства	Мебел и канцелариска опрема	Останата опрема	Други ставки на недвижностите и опремата
Вредност на имотот даден под оперативен наем:						
Состојба на 31 декември 2022 (тековна година)	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември 2021 (претходна година)	-	-	-	-	-	-

Б. Наемател

Б.1 Обврски по финансиски наеми

	Вкупно обврски по финансиски наем	Период на достасување на обврските по финансиски наем		
		до 1 година	од 1 до 5 години	над 5 години
<i>во илјади денари</i>				
Состојба на 31 декември 2022 (тековна година)				
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
Вкупно	-	-	-	-
Состојба на 31 декември 2021 (претходна година)				
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
Вкупно	-	-	-	-

БЕЛЕШКИ КОН ЕДИНЕЧНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2022

45. НАЕМИ (продолжение)

Б. Наемател (продолжение)

Б.1 Обврски по финансиски наеми (продолжение)

<i>во илјади денари</i>	Земјиште	Градежни објекти	Транспортни средства	Мебел и канцелариска опрема	Останата опрема	Други ставки на недвижностите и опремата	Вкупно
Вредност на имотот земен под финансиски наем:							
Набавна вредност							
Состојба на 1 јануари 2021 (претходна година)	-	-	-	-	-	-	-
зголемувања	-	-	-	-	-	-	-
(отуѓување и расходување)	-	-	-	-	-	-	-
Останато	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември 2021 (претходна година)	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 1 јануари 2021 (тековна година)	-	-	-	-	-	-	-
зголемувања	-	-	-	-	-	-	-
(отуѓување и расходување)	-	-	-	-	-	-	-
останато	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември 2022 (тековна година)	-	-	-	-	-	-	-
Акумулирана амортизација и оштетување							
Состојба на 1 јануари 2021 (претходна година)	-	-	-	-	-	-	-
амортизација за годината	-	-	-	-	-	-	-
загуба поради оштетување во текот на годината	-	-	-	-	-	-	-
(ослободување на загубата поради оштетување во текот на годината)	-	-	-	-	-	-	-
(отуѓување и расходување)	-	-	-	-	-	-	-
останато	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември 2021 (претходна година)	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 1 јануари 2022 (тековна година)	-	-	-	-	-	-	-
амортизација за годината	-	-	-	-	-	-	-
загуба поради оштетување во текот на годината	-	-	-	-	-	-	-
(ослободување на загубата поради оштетување во текот на годината)	-	-	-	-	-	-	-
(отуѓување и расходување)	-	-	-	-	-	-	-
останато	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември 2022 (тековна година)	-	-	-	-	-	-	-
Сегашна сметководствена вредност	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 1 јануари 2021 (претходна година)	-	-	-	-	-	-	-
на 31 декември 2021 (претходна година)	-	-	-	-	-	-	-
на 31 декември 2022 (тековна година)	-	-	-	-	-	-	-

БЕЛЕШКИ КОН ЕДИНЕЧНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2022
45. НАЕМИ (продолжение)
Б. Наемател (продолжение)
Б.2 Обврски по неотповикливи оперативни наеми

	Вкупно побарувања по неотповикливи оперативни наеми	Период на достасување на побарувањата по неотповикливи оперативни наеми		
		до 1 година	од 1 до 5 години	над 5 години
<i>во илјади денари</i>				
Состојба на 31 декември 2022 (тековна година)	-	-	-	-
Вкупно	-	-	-	-
Состојба на 31 декември 2021 (претходна година)	-	-	-	-
Вкупно	-	-	-	-

46. ПЛАЌАЊА ВРЗ ОСНОВА НА АКЦИИ

	<i>во илјади денари</i>	
	тековна година 2022	претходна година 2021
Датум на давање на опцијата	-	-
Датум на истекување на опцијата	-	-
Цена на реализација на опцијата	-	-
Цена на акцијата на датумот на давање на опцијата	-	-
Варијанса	-	-
Очекуван принос на дивидендата	-	-
Каматна стапка	-	-
Објективна вредност на датумот на давање на опцијата	-	-

	тековна година 2022		претходна година 2021	
	број на опциите за акции	пондерирана просечна цена за опциите за акции	број на опциите за акции	пондерирана просечна цена за опциите за акции
Состојба на 1 јануари				
Промени во текот на годината:				
опции дадени на членовите на Надзорниот одбор	-	-	-	-
опции дадени на членовите на Управниот одбор	-	-	-	-
останати дадени опции	-	-	-	-
форфетирани опции	-	-	-	-
реализирани опции	-	-	-	-
опции со истечен краен рок	-	-	-	-
Состојба на 31 декември	-	-	-	-

БЕЛЕШКИ КОН ЕДИНЕЧНИТЕ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2022

47. ДАНОЧНИ РИЗИЦИ

Единечните финансиски извештаи и сметководствената евиденција на Банката подлежат на даночна контрола од страна на даночните власти во период од 5 години по поднесувањето на даночниот извештај за финансиската година и можат да предизвикаат дополнителни даночни обврски. Според проценките на раководството на Банката, не постојат какви било дополнителни услови од кои можат да произлезат потенцијално материјално значајни обврски по овој основ.

48. НАСТАНИ ПО ДАТУМОТ НА ЕДИНЕЧНИОТ БИЛАНС НА СОСТОЈБА

По денот на составување на билансот, не се случиле значајни настани, а кои треба да се прикажат во финансиските извештаи.

ШПАРКАСЕ БАНКА АД СКОПЈЕ

Единечен годишен извештај

За годината која завршува на 31 декември 2022 година

ШПАРКАСЕ БАНКА АД СКОПЈЕ

Годишен Извештај 2022

СОДРЖИНА

СОДРЖИНА.....	1
1. МАКРОЕКОНОМСКО ОКРУЖУВАЊЕ.....	2
2. АКТИВНОСТИ НА БАНКАТА.....	6
3. ФИНАНСИСКИ ПЕРФОРМАНСИ НА БАНКАТА	8
4. УПРАВУВАЊЕ СО РИЗИЦИ	12
5. КОРПОРАТИВНО БАНКАРСТВО	15
6. РАБОТА СО ФИЗИЧКИ ЛИЦА.....	16
7. АКТИВНОСТИ НА ПАЗАРИТЕ НА ХАРТИИ ОД ВРЕДНОСТ И УПРАВУВАЊЕ СО ЛИКВИДНОСТ	18
8. МАРКЕТИНГ АКТИВНОСТИ.....	19
10. ЧОВЕЧКИ РЕСУРСИ	28
11. ВНАТРЕШНА РЕВИЗИЈА	30
12. КОНТРОЛА НА УСОГЛАСЕНОСТ СО ПРОПИСИ И СПРЕЧУВАЊЕ ПЕРЕЊЕ ПАРИ И ФИНАНСИРАЊЕ ТЕРОРИЗАМ	31
13. ИНФОРМАТИВНА СИГУРНОСТ	32
14. ИЗВЕШТАЈ ЗА КОРПОРАТИВНО УПРАВУВАЊЕ.....	33

1. МАКРОЕКОНОМСКО ОПКРУЖУВАЊЕ

1.1. Глобални и регионални движења

Неекономските фактори повторно го обликувааа економскиот развој во текот на изминатата година. Појавата на омикрон варијантата на Ковид-19 ги намали повторно изгледите за брз и непречен излез од глобалната пандемија. Во меѓувреме, инвазијата врз Украина го предизвика најголемиот европски вооружен конфликт во последните децении. Првенствено како хуманитарна катастрофа, војната предизвика значајни последици врз стоковите и финансиските пазари како и врз глобалните синџири на снабдување. Глобалната инфлација бележи висок раст на повеќедецениско ниво. На почетокот, повисоката инфлација се сметаше за транзиторна, која се одрази со зголемување на цените на мал број на производи погодени од пандемијата. Но, инфлацијата со текот на времето се прошири и како одговор на тоа, централните банки генерално преземаа чекори за затегнување на политиката. Повисоката инфлација и променетите очекувања од одговорот на политиката доведоа до нестабилност на финансиските пазари, при што финансиските услови од една исклучително лесна состојба значително се затегнаа во текот на годината.

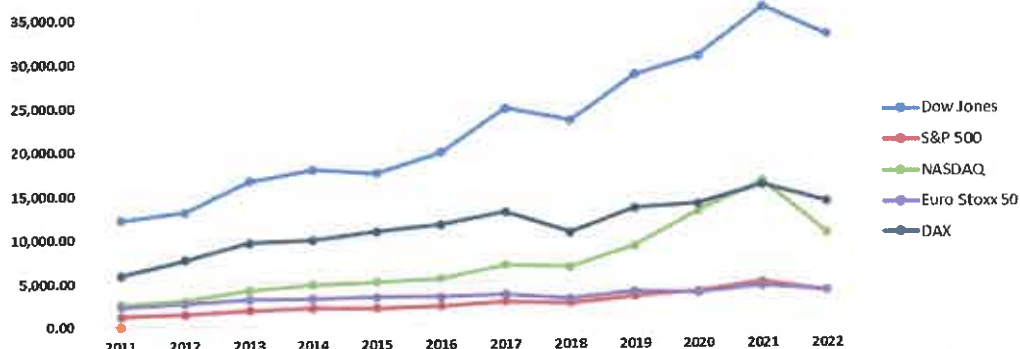
Во ваква средина, креаторите на политиките се соочуваат со неколку предизвици. На краток рок, приоритет е да се намали инфлацијата, истовремено ограничувајќи ги колку што е можно повеќе трошоците за економска активност и зачувување на финансиската стабилност. Истовремено, постои императив за обнова на монетарните и фискалните бафери преку трајна нормализација на поставувањата на политиката. Неодамнешните економски настани уште повеќе ја усложнуваат оваа задача. Фискалната политика особено се соочува со притисок за решавање на повисоките трошоци за живот и, во некои земји, зголемување на воените трошоци, истовремено мора да ги испочитува подолгорочните обврски за "зелена" економија. Овие предизвици ја зголемија значајноста на реформите на страната на снабдувањето за промовирање на одржлив раст.

По два квартали на умерена неизвесност, **Американската економија** забележа враќање на растот, но основната домашна побарувачка остана ниска. Слабоста што ја бележи во првиот семестар од 2022 кога економијата влезе во техничка рецесија во голема мера се должи на порастот на регистрирани случаи на омикрон Covid-19 за време на првиот квартал од годината, како и високата инфлација, затегнувањето на финансиските услови, драстично опаѓање на потрошувачката и мотивацијата за бизнис, забавувањето на приватните и станбените инвестиции и падот на јавната потрошувачка. Економијата забележа раст подоцна во годината, при што БДП се зголеми за 3,2% во третиот квартал, и за 2,9 % во последниот квартал. Гледајќи во блиска иднина, се предвидува домашната побарувачка да остане воздржана, бидејќи високата инфлација и построгите финансиски услови продолжуваат да ги нарушуваат реалните расположливи приходи на домаќинствата и да ја ограничуваат приватната потрошувачка, додека падот на продажбата на станови се поврзува со помала достапност на истите и зголемувањето на стапките на хипотекарните кредити. Во октомври реалната инфлација се намали за повеќе од очекуваното ниво до 7,7%. Иако е сè уште висока според историските стандарди, се смета дека инфлацијата се искачила на врвот бидејќи цените на енергијата

и храната беа умерени. Годишната инфлација падна на 6,3%, но се очекува да остане постојана во 2023 година поради зголемениот притисок од движењето на цените на услугите. Високата инфлација, стравот од рецесија и агресивното затегнување на монетарната политика се едни од многуте клучни фактори кои доведоа до тоа пазарите на капитал да имаат најлоша година од 2008 година, но и обврзниците се соочуваат со една од најлошите години, особено оние со подолг рок на достасување. Во 2023 година, пазарите најверојатно ќе продолжат да доживуваат зголемена нестабилност, особено за време на првиот семестар. Централната банка седум пати ги зголеми каматните стапки минатата година — и се очекува тоа да го прави и понатаму. Иако некои од тие зголемувања на стапката веќе имаа ефект на олабавување - најмногу на пазарот на недвижности, може да поминат неколку месеци пред инфлацијата да се врати во нормала. Економијата сè уште не ги почувствувала целосните ефекти од циклусот на затегнување на каматните стапки. Ова значи дека притисокот од повисоките трошоци за позајмување најверојатно ќе почне да ги погодува бизнисите и потрошувачите, што сигурно ќе го забави растот.

Европската економија веќе се соочуваше со високи стапки на инфлација на почетокот од 2022 година. Рускиот напад врз Украина доведе до забележлив недостаток на важни добра, пред сè, енергија и земјоделски производи. Резултатот беше уште повисока стапка на инфлација, која во некои случаи достигна двоцифрени нивоа. Високата стапка на инфлација го инхибира економскиот развој преку различни канали. Најважните од нив вклучуваат намалување на побарувачката за потрошувачки и инвестициски добра. Монетарниот одговор на високите стапки на инфлација се случи и од Европската централна банка, која ги зголеми референтните каматни стапки за +0,5% по 11 години. Зголемените каматни стапки ги отежнуваат условите за претпријатијата да ги финансираат своите инвестиции. Истовремено, има помалку смисла компаниите да ги прошират своите производствени капацитети кога побарувачката за потрошувачки добра опаѓа. Ова доведува до понатамошно намалување на целокупната економска побарувачка на потрошни добра. Конечниот ефект е пад на економијата во целина, но сепак во Европа, степенот на овој економски пад варира во одделни земји. Еврозоната минатата година бележи раст со годишна стапка од 0,5%, пришто со зголемените енергетски трошоци се зголемија и трошоците на домаќинствата. Ова резултира во 3,5% раст на бруто домашниот производ за 2022 година во целина, побрза стапка на раст е забележана отколку што се забележува во Кина или во САД, потенцирајќи дека иако ослабена, Covid-19 пандемијата продолжува да ги нарушува традиционалните модели на глобален раст.

Графикон бр. 1 Движење на светските берзански индекси

Девизниот курс ЕУР / УСД се движеше од 1,13555 на почетокот до 1,0666 на крајот на 2021-та година со забележителен надолен тренд особено во третиот квартал од 2022 година.

Графикон бр. 2 Движење на девизниот курс евро / долар во 2022

1.1. Макроекономски движења во Република Северна Македонија

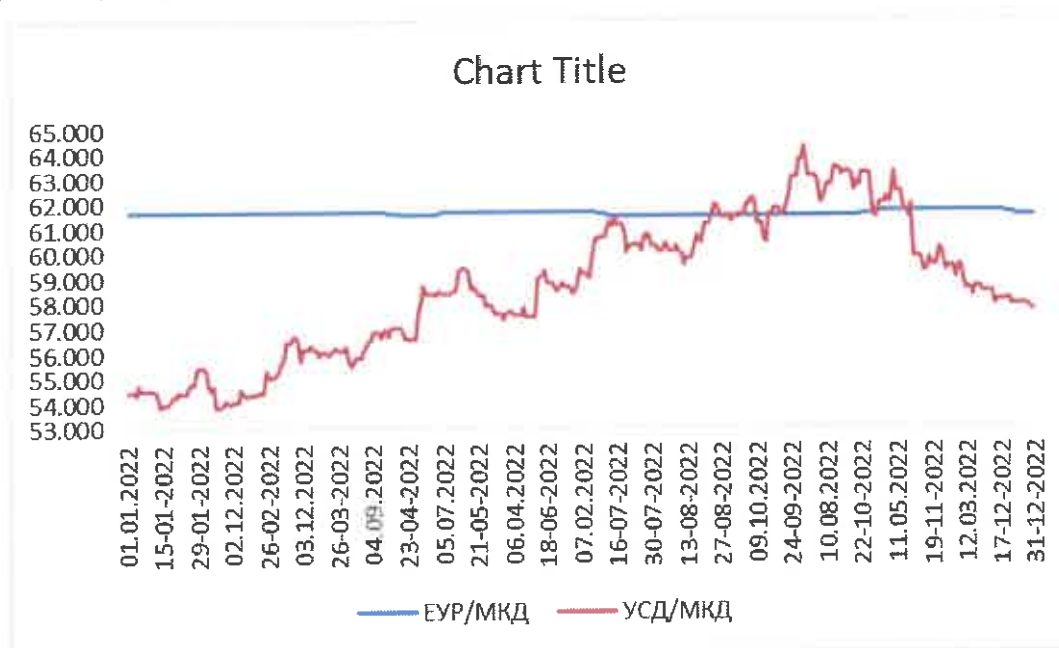
Во првата половина на 2022 година, економскиот раст – поттикнат од приватната потрошувачка и инвестициите се покажа стабилен, надминувајќи ги очекувањата. Стапката на вработеност достигнаа историски високи стапки во неколку земји до средината на 2022 година, а во регионот сега изнесува 46% што претставува зголемување од 3% во текот на средината на 2021 година.

Сепак, моментот на раст сега почнува да се забавува во услови на соочување со зголемени предизвици. Повисоките цени на енергијата и храната ја поттикнаа инфлацијата до нивоа невидени подолг период наназад, нарушувајќи ја куповната моќ и довербата кај бизнисот. Пазарот на труд почнува да стагнира, при што стапката на вработеност се намалува поради високата инфлација и зголемената несигурност. Северна Македонија се соочува со највисока стапка на инфлација, со што непропорционално ги нарушува реалните приходи на сиромашните. Со ограничен фискален простор, зголемен јавен долг и зголемени трошоци за финансирање, фискалната поддршка треба да биде насочена кон најранливите домаќинства и фирми.

Истовремено со мерките на затегната монетарната политика треба да постигне рамнотежа помеѓу намалувањето на инфлацијата и задушувањето на економската активност. Формирањето на монетарната политика зависи од два клучни фактори - условите на девизниот пазар и притисоците врз девизниот курс и инфлациските движења. Првите притисоци во овие два сегмента беа забележани со појавата на енергетската криза на крајот од 2021 година, кога започна нашата реакција, преку постепено намалување на ликвидноста со интервенции на девизниот пазар. Централната банка продолжи да ја зголемува основната каматна стапка, но и каматната стапка на прекуноќните депозити, седумдневните депозити, прекуноќните кредити и каматната стапка на репо трансакции. Во неколку наврати биле направени промени на задолжителниот резервен инструмент, што влијае на затегнувачкиот циклус, но исто така го охрабрува процесот на денаризација и зеленото финансирање, сето тоа придонесува за поддршка на стабилноста во економијата. Во текот на 2022 година, Централната банка ја зголеми референтната стапка осум пати достигнувајќи ниво од 4,25%. Просечните потрошувачки цени на Северна Македонија се зголемија за 18,7% за период од една година во декември 2022 година, откако во ноември пораснаа за 19,5%.

Постојат поволни трендови во девизните резерви, кои на крајот од 2022 година достигнаа 3,9 милијарди евра. Како што заклучува "Standard and Poors", во изминатите месеци цените на енергенсите се стабилизираа, така што не се очекуваат значителни притисоци врз девизните резерви во текот на годината. Покрај тоа, според нивните очекувања, резервите ќе продолжат да растат, со очекувано стеснување на дефицитот на тековните сметки и финансиските приливи преку директни инвестиции и одредени должнички текови. Девизниот курс е сè уште стабилен и не се очекуваат промени во курсот на денарот.

Графикон бр. 3 Девизен курс во однос на ЕУР и УСД во 2022 година

2. АКТИВНОСТИ НА БАНКАТА

Шпаркасе Банка АД Скопје (во понатамошниот текст: Банката) го продолжи финансирањето на економијата и населението и во услови на тешка економска криза проследена со многу висока инфлација и оствари раст на кредитната активност со цел да ја поддржи економијата, додека истовремено водеше политика на управување на ризици. Стапката на нефункционални кредити остана на ниско ниво од 2,9% и покрај сеуште специфичните околности.

Во 2022 година Шпаркасе Банка во однос на грижа на своите клиенти оствари многу значајни активности. Почнувајќи со стратегија за дигитализација на процесите и воведо нова поволност за своите клиенти со која овластените лица на денарските сметки покрај реализацијата на хартиени налози, ќе имаат можност да реализираат и трансакции преку мобилното банкарство S-Banka и електронско банкарство NetBanking.

Исто така 2022 беше значајна и во однос на штедењето, Банката покрај растечките и гарантирани каматни стапки како во денари така и во евра воведо и нови депозити како Штеден план и Депозит плус, погодни за клиентите кои се заинтересирани да штедат на месечно ниво како и за оние кои сакаат да направат добар план за заштеда на подолг период.

Шпаркасе Банка АД Скопје, во соработка со Винер Лајф Виена Иншуренс Груп АД Скопје како стратешки долгорочен партнер и инвестицискиот фонд WFP, го збогатува своето портфолио на осигурителни производи, преку воведување на нов производ – Unit Linked, кој нуди животно осигурување со инвестирање. УНИТ Линкед е производ наменет за клиенти кои сакаат да бидат животно осигурани, но истовремено и да инвестираат во инвестициски фондови и да остварат принос на вложените средства. За целото времетраење на договорот, клиентот има животно осигурување на договорената сума која клиентот сам ја избира, а по истекот на договорот, се исплаќа вредноста на инвестициското портфолио.

Банката во согласност со својата корпоративна стратегија за општествена одговорност и грижа за вработените, свечено го отвори Шпаркасе Центарот за обука во скопската населба Автокоманда. Сите тековно вработени и нововработени во Банката, како и потенцијалните кандидати за вработување – студентите и средношколците, ќе имаат на располагање наменски тренинг-центар за континуиран професионален и личен развој, во кој ќе се одржуваат сите видови обуки што ќе бидат спроведувани од екстерни обучувачи, вработени во Банката или гости предавачи.

Во услови на голема енергетска криза Банката во соработка со Европската банка за реконструкција и развој (ЕБРД) со поддршка на зелената економија во Северна Македонија со обезбедување заем од 23 милиони евра (ШБС) за кредитирање на локални микро, мали и средни претпријатија (ММСП). Заемот ќе овозможи ШБС да го зголеми кредитирањето на ММСП со фокус на регионалните и руралните претпријатија. 30% од кредитната линија ќе биде насочена за инвестиции кои ќе им помогнат на малите бизниси да ја подобрат енергетската ефикасност, или да произведуваат и да се префрлат на обновлива енергија.

Како дел од зелената транзиција, за првпат во банкарскиот сектор во земјава Шпаркасе Банка започна да издава Visa Есо картички од рециклирачки материјал, со посебни својства на разградливост. Производството на картички на разградлив материјал, ќе влијае да се заштедат минимум 300 кг пластика произведена и одложена во животната средина годишно, или еквивалент на 1.800 кг CO₂.

Банката успешно ја заврши и оваа година со претпазливо управување на наметнатите ризици и оствари поврат на капиталот (RoE) од 11,0% и коефициент на трошоци во однос на приходи (Cost-To-Income) од 47,8%.

Табела бр. 1 Основни финансиски индикатори на Банката

Во милиони денари	2021	2022
Биланс на успех		
Нето-приходи од камата	1.810,2	1.979,2
Нето-приходи од провизии	562,8	643,1
Нето-приходи од курсни разлики	238,1	364,6
Нето оперативни приходи	108,8	86,5
Исправка на вредноста	-560,7	-477,5
Трошоци за вработените	-724,8	-700,9
Амортизација	-132,0	-153,2
Материјали, услуги и административни трошоци	-392,5	-460,5
Останати расходи од дејноста	-218,9	-152,8
Добивка пред оданочување	691,0	1.128,4
Нето добивка	640,5	1.033,1
Биланс на состојба		
Вкупна актива	73.067,4	83.112,5
Вкупно капитал и резерви кои припаѓаат на акционерите на банката	8.873,0	10.659,2
Структура и квалитет на актива		
Ликвидна актива / Вкупна актива	23,2%	24,3%
Високо ликвидна актива / Вкупна актива	13,8%	15,4%
Кредити / Депозити	105,4%	104,6%
Кредити на правни лица / Бруто кредити	52,2%	53,9%
Кредити на население / Бруто кредити	47,8%	46,1%
Учество на основните средства во вкупната актива	1,6%	1,5%
Финансиски индикатори		
Стапка на адекватност на капитал	16,8%	18,5%
Сопствени средства	10.375,3	12.477,9
Стапка на поврат на просечната актива (ROAA)	0,9%	1,3%
Стапка на поврат на просечниот капитал (ROAE)	8,1%	11,0%
Показатели за профитабилност		
Нето каматен приход / Вкупни редовни приходи	87,1%	97,0%
Нето каматна маргина (нето каматен приход / просечна каматносна актива)	2,9%	2,7%
Трошоци за плати / Вкупни редовни приходи	34,9%	34,4%
Оперативни трошоци / Вкупни редовни приходи (Cost-to-income)	50,9%	47,8%
Исправка на вредноста на средствата / Нето каматен приход	31,0%	24,1%
Резервации / Бруто кредити	-0,9%	-0,7%

Останати индикатори

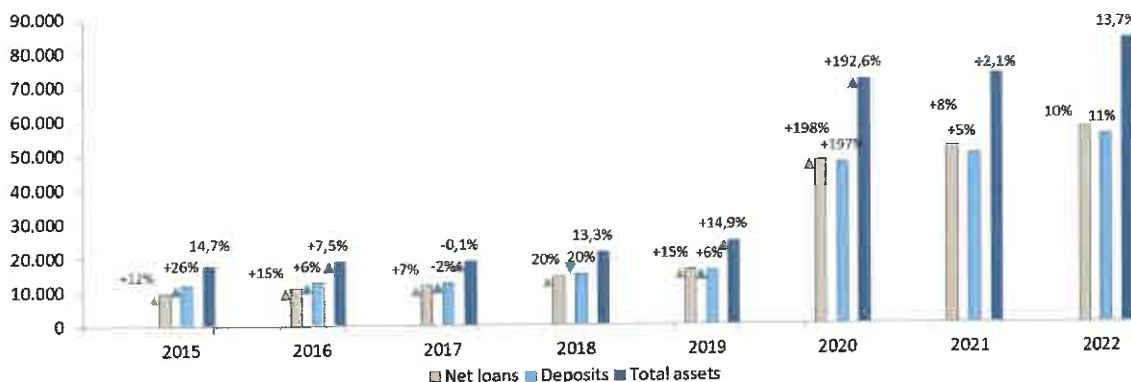
Број на вработени	684,0	662,0
Просечен број на вработени	691,0	683,0
Актива по просечен број на вработени	105,7	121,7
Кредити (брuto) по просечен број на вработени	79,6	88,5
Депозити по просечен број на вработени	71,7	80,6

3. ФИНАНСИСКИ ПЕРФОРМАНСИ НА БАНКАТА

3.1. Актива и пасива на Банката

Вкупните средства на Банката на крајот на 2022 година изнесуваат 83.112 милиони денари што е за 13,7% зголемување споредено со минатата година.

Графикон бр. 4 Движење на билансни позиции по години и годишен раст

*Состојбите од 2020 година се интегрирани податоци од двете банки

Паричните средства и паричните еквиваленти на 31.12.2022 година изнесуваат 16.637,3 милиони денари и се зголемени во однос на минатата година за 32,4% како резултат на оптимизација на изворите на финансирање и зголемувањето на кредитното портфолио.

Вложувањата во хартии од вредност на крајот на 2022 изнесуваат 7.452,1 милиони денари и бележат пораст од 7,3% во однос на минатата година.

Кредитите и побарувањата од други клиенти во вкупен износ од 56.994,2 милиони денари во однос на изминатата година забележаа зголемување од 10,2%. Банката ја продолжи успешната соработка со големите компании кои доминираа во кредитниот раст и оваа година, но подржуваше позабрзан и поизразен раст во соработката со мали и средни правни лица.

Табела бр. 2 Структура на кредити според должникот

Во милиони денари	2021	2022	промена %
Правни лица	28.735,8	32.554,8	13,3%
Домаќинства	26.289,7	27.888,7	6,1%
Вкупно кредити и побарувања од клиенти	55.025,5	60.443,5	9,8%
Намалено за: резервација поради оштетување	-3.300,9	-3.449,6	4,5%
Нето кредити и побарувања од клиенти	51.724,6	56.993,9	10,2%

*Вклучително и секторите Држава и Останати финансиски друштва

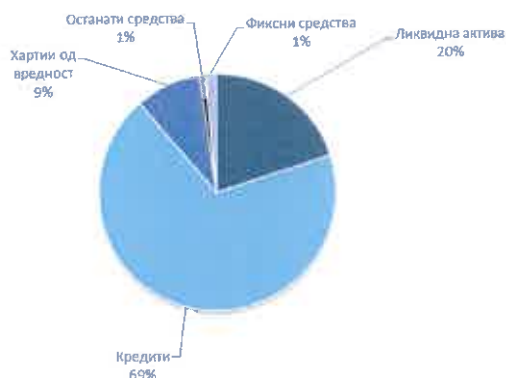
Останатите побарувања во износ од 572,4 милиони денари во себе ги вклучуваат побарувањата за провизии и надомести, другите побарувања од купувачите, авансно платените трошоци и побарувањата по други основи.

Банката во 2022 има **Преземени средства** во износ од 94,3 милиони денари и бележи намалување во однос на 2021 од -22,3%, што се должи на продажба на преземени средства во текот на 2022 година.

Нематеријалните средства изнесуваат 316,4 милиони денари и се зголемени за 14,8% односно за 40,9 милиони денари.

Недвижностите и опремата изнесуваат 920,1 милиони денари и се зголемени за 2,1% односно за 19,2 милиони денари.

Графикон бр. 5 Структура на актива

Графикон бр. 6 Структура на пасива

Вкупните обврски на Банката на 31.12.2022 година изнесуваат 72.453,3 милиони денари. Заедно со акционерскиот капитал од 10.659,1 милиони денари, вкупните извори на средства на Банката изнесуваат 83.112,5 милиони денари.

Депозитите на банки и кредитни линии на анализираниот датум изнесуваат 14.059,5 милиони денари.

Депозитите на правни лица изнесуваат 29.050,0 милиони денари и бележат зголемување од 13,4% во однос на претходната година заради зголемената состојба на трансакциските

сметки на компаниите. Нивното учество во вкупните депозити на клиенти изнесува 52,8%. Учеството на депозитите на население во вкупните депозити е 47,2%, а истите изнесуваат 26.016,0 милиони денари и бележат зголемување од 8,9% во однос на претходната година.

Табела бр. 3 Депозити на клиенти

Депозити на клиенти				
Во милиони денари	2021	2022	промена %	учество
Правни лица	25.610,8	29.050,0	13,4%	52,8%
Домаќинства	23.899,8	26.016,0	8,9%	47,2%
Вкупно депозити на клиенти	49.510,6	55.066,0	11,2%	100,0%

**Вклучително и секторите Држава, Останати финансиски друштва и Непрофитни институции*

3.2. Акционерски капитал

Акционерскиот капитал заедно со премиите од акции, резервите и добивката за годината на 31.12.2022 година изнесува 10.659,2 милиони денари. Неговиот износ бележи пораст од 20,1% во однос на претходната година и учествува во вкупните извори на средства на Банката со 17,8 %.

Во текот на 2022 година имаше нова дваесет и прва емисија на акции. Се издадоа вкупно 417.972 обични акции со вкупна номинална вредност на емисијата 1.115.995.000 денари.

Субординираните обврски со 31.12.2022 година изнесуваат 2.421,8 милиони денари и се задржаа на истото ниво од претходната година.

Банката континуирано одржува висока капитална позиција од 18,49% на крајот на 2022 година, следејќи ја својата стратегија за долгорочно одржување висока стапка на адекватноста на капиталот над регулаторниот минимум од 15%.

3.3. Приходи и расходи на Банката

Во 2022 година Банката ги оствари следните резултати од своето работење во анализираниот период:

Табела бр. 4 Приходи од камата

Во милиони денари	2021	2022	% промена
Нефинансиски друштва	854,0	932,4	9,2%
Држава	112,8	160,2	42,0%
Банки	14,2	36,2	155,2%
Останати финансиски друштва	12,6	19,5	54,8%
Население	1.286,7	1.319,7	2,6%
Вкупно приходи од камата	2.280,3	2.468,0	8,2%

Приходите од камати од пласирани средства на крајот на 2022 година изнесуваа 2.468,0 милиони денари и бележат пораст од минатата година како резултат на пораст на кредитното портфолио и порастот на каматните стапки на кредити.

Во вкупните приходи учеството на каматата реализирана од население бележи пораст од 2,6%, додека кај нефинансиски друштва бележиме пораст од 9,2% .

Табела бр. 5 Расходи за камата

Во милиони денари	2021	2022	% промена
Нефинансиски друштва	13,7	21,4	56,2%
Држава	0,0	0,1	0%
Банки	158,3	216,6	36,8%
Останати финансиски друштва	177,3	145,5	-17,9%
Население	120,8	105,2	-13,0%
Вкупно расходи за камата	470,1	488,8	4,0%

Расходите по основ на камати на крајот од 2022 година изнесуваат 488,8 милиони денари и бележат зголемување од 4% на годишна основа. Во расходите од камати најголемо учество имаат каматите исплатени за депозитите на банки и нефинансиски друштва.

Согласно претходно наведеното, **нето каматниот приход** на 31.12.2022 година изнесува 1.979,2 милиони денари и бележи пораст од 9,3% во однос на минатата година.

Приходите од провизии и надомести на крајот на годината изнесуваат 1.072,9 милиони денари и бележат пораст од 8,4% во однос на минатата година.

Расходите за провизии и надомести во вкупен износ од 429,8 милиони денари и бележат благ пораст од 0,8% во однос на минатата година.

Нето приходот од провизии и надомести за вршење на банкарски услуги на крајот од годината изнесува 643,1 милиони денари и забележаа пораст од 14,3% во однос на минатата 2021 година.

Остварениот **нето ефект од курсни разлики** со 31.12.2022 година изнесува 364,6 милиони денари. Позицијата на нето курсни разлики во однос на 2021 година забележа зголемување од 53,1% или за 126,5 милиони денари како резултат на успешно управување со отворената девизна позиција во однос на девизниот курс.

Останатите оперативни приходи со 31.12.2022 година изнесуваат 86,5 милиони денари и забележаа намалување од -20,5% во однос на минатата 2021 година.

Нето исправката на вредност на финансиските средства изнесуваат 458,5 милиони денари. Споредено со минатата година бележи намалување од -13,8%. Во 2022 Банката споредено со буџетираниот износ не го оствари во целост планираниот трошок за исправка на вредност и посебна резерва, односно остварувањето е на ниво од само 83%. Овој позитивен тренд е резултат на остварување на пониско ниво на очекуван прилив на нефункционални пласмани во услови на целосно реализирање на очекуваната наплата.

Трошоците за вработени изнесуваат 700,9 милиони денари. Нивниот износ е намален во однос на 2021 година за -3,3%. Бројот на вработени на крајот на 2022 изнесуваше 662 вработени.

Износот на пресметаната **амортизација** на 31.12.2022 година изнесува 153,2 милиони денари и бележи зголемување од 16,1% на годишно ниво.

Останатите расходи од дејноста за периодот заклучно со 31.12.2022 година изнесуваат 613,3 милиони денари и бележат благ пораст од 0,3% во однос на 2021 година.

Банката ја заврши 2022 година со позитивен финансиски резултат од 1.128,4 милиони денари пред оданочување, при што данокот на добивка изнесува 95,4 милиони денари.

Нето остварената добивка на Банката изнесува 1.033,1 милиони денари (2021: 640,5 милиони денари).

4. УПРАВУВАЊЕ СО РИЗИЦИ

Во фокусот на управувањето со ризиците во 2022 година пред се беше ефикасното управување со ризиците што и овозможува на Банката ефикасно користење на расположивиот капитал и поддршка на здравите и долгорочно одржливите бизниси и кредитоспособните домаќинства. Предизвиците поврзани со новата Геополитичка криза беа во фокусот на управување со ризици пред се од аспект на кредитниот ризик и ликвидносниот ризик, но активното управување со овие ризици и овозможи на Банката задржување на стабилно ниво на квалитет на портфолио и одржување на посакуваното ниво на ликвидност.

Банката применува прудентна политика на управување со ризиците со цел одржување на нивото на нефункционални кредити на што е можно пониско ниво. Исто така, овој начин на управување со ризиците е да се обезбеди што поголема наплатливост на пласманите, одржување на адекватно ниво на капитална адекватност, управување со останатите ризици во работењето и заштита од непредвидени случувања и евентуални закани од неостварување на планираната политика.

4.1. Имплементација на групни стандарди во управувањето со ризици

Голема поддршка во процесите поврзани со управувањето со ризиците за Банката претставува имплементацијата на голем дел од Групациските практики, документи и политики од областа на управувањето со ризиците. Во рамките на Risk Governance проектот во текот на 2022 беа усвоени нови Групациски документи и ревидирани верзии на веќе усвоените документи кои претставуваат усогласување со Групните стандарди.

Константно се спроведувааше редовен мониторинг на степенот на усогласеност со Групните стандарди и имплементација на утврдените гапови.

Со цел навремено признавање на загубите поради оштетување на портфолиото Банката како резултат на Геополитичката криза ја примени т.н. Stage Overlay методологија за подигнување на нивото на посебна резерва кај пласманите во најпогодените индустрии. Банката исто така користи FLI (forward looking information) за мерење на Очекуваните кредитни загуби. Најзначајните претпоставки во FLI (forward looking information) концептот и кои корелираат со нивото на Очекуваните кредитни загуби се поврзани со макроекономските варијабли: Пораст на БДП, Стапката на инфлација и стапката на невработеност.

4.2. Кредитен ризик

Во фокусот на Управувањето со кредитниот ризик во 2022 беше одржување на стабилен квалитет на портфолиото во услови на влошено макроекономско окружување под

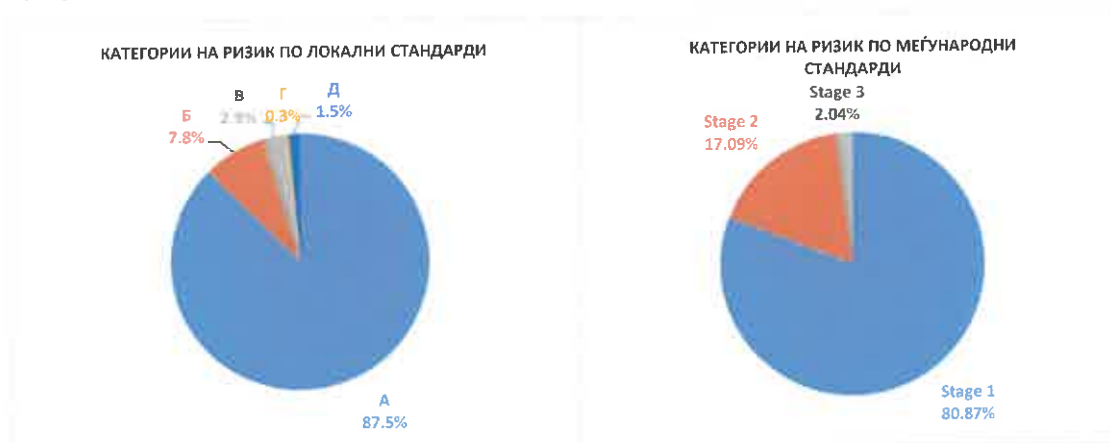
влијание на Геополитичката криза како резултат на Украинско-Руската воена криза, прекинати или отежнати синџири на снабдување кои влијаеа на раст на инфлаторните притисоци. Во такви услови Банката успеа да го задржи квалитетот на портфолиото на адекватно ниво и да постигне стапка на нефункционални пласмани на ниво од 2,84% што прставува и намалување во однос на крајот на 2021 кога истата изнесуваше 3,95%. Годишната ја одбележа обележа стабилен раст на портфолиото, контролирано ниско ниво на прилив на нефункционални пласмани, значително пониско од планираното. На страната на реализирањето на наплатата на нефункционалните пласмани целосно се остварија очекуваните резултати што исто така влијаеше позитивно на стапката на нефункционални пласмани.

Во 2022 Банката споредено со буџетираниот износ не го оствари во целост планираниот трошок за исправка на вредност и посебна резерва, односно остварувањето е на ниво од само 83%. Овој позитивен тренд е резултат на остварување на пониско ниво на очекуван прилив на нефункционални пласмани во услови на целосно реализирање на очекуваната наплата. Од друга страна во 2022, годишната репроценка на параметрите на ризикот влијаеше на алокација на дополнителна исправка на вредност како резултат на вложување на параметрите на ризикот, но и како примена на нова Stage Overlay методологијата како резултат на геополитичката криза која подразбира дополнителни резервации кај индустриите кои согласно Групациските анализи се потенцијално најподложни на кризата а тоа се секторите Циклични производи и Енергетскиот сектор.

Управувањето со кредитниот ризик вклучува постојана анализа на кредитното портфолио на Банката, во поглед на учеството на нефункционалните пласмани, покриеноста на портфолиото со соодветно ниво на резервации, концентрацијата на најголемите пласмани, секторската диверзификација, анализа и оценка на финансиските перформанси на клиентите, следење на редовноста во исполнувањето на обврските од клиентите.

Исто така Банката успеа да постигне значајно повисоко ниво на покриеност на нефункционалните кредити со резервации од 198% што е значајно повисоко од нивото од крајот на 2021 пред се како резултат на остварена ниска стапка на нефункционални пласмани во услови на дополнителна алокација на исправка на вредност.

Графикон бр. 7 Вкупната изложеност на кредитен ризик според ризична категорија

4.3. Ликвидносен ризик

Во текот на 2022 година Банката активно ја следеше, управуваше и контролираше изложеноста на ликвидносен ризик што опфаќаше управување со средствата во активата и изворите на средства во пасивата согласно финансиските и готовински текови како и нивната концентрација. Изложеноста на ликвидносен ризик се мереше преку екстерно и интерно утврдените лимити, односно усогласеноста на Банката со истите.

Во 2022 до периодот пред интеграцијата Банката во целот ги исполнуваше сите групациски ликвидносни индикатори кои се во согласност со BASEL III методологијата и показателите беа константно во рамки на утврдениот вкупен лимит. По интеграцијата Банката интензивно работи на подготовка на бази со цел да се овозможи континуитет на пресметка на овие индикатори на дневно ниво по Групациски стандарди во рамки на проектот BITA/BRITA.

4.4. Каматен ризик

Каматниот ризик, како дел од пазарниот ризик, во текот на 2022 година беше под постојан мониторинг и контрола се со цел да се овозможи ефикасно управување со истиот и да се постигнат планираните финансиски резултати, како и да се зголеми економската и пазарната вредност на средствата и капиталот на Банката. Во текот на 2022 година се водеше активна политика на каматни стапки, која се темелеше на стратешкиот план на Банката, како и на конкурентската позиција во однос на другите банки на пазарот.

4.5. Валутен ризик

Управувањето со валутниот ризик во текот на 2022 година се остваруваше во услови на стабилен курс на денарот. Банката активно преземаше активности за адекватна идентификација, мерење, следење и контрола на изложеноста на валутен ризик кои опфаќаа утврдување на изворите на валутен ризик, методи на мерење на истиот, воспоставување на лимити и други контролни механизми.

4.6. Оперативен ризик

Со цел сведување и одржување на оперативниот ризик на прифатливо ниво, во текот на 2022 година Банката управуваше со истиот преку идентификација, процена, мерење, митигирање, следење и контрола на изложеноста на овој ризик. Идентификацијата на оперативниот ризик Банката го вршеше преку следење на ризичните настани, имплементиран систем на интерни контроли, систем на следење на клучните индикатори на ризикот, оценка на клучните ризици преку RCSA методата, додека мерењето на овој ризик се вршеше со примена на пристап на базичен индикатор.

4.6.1 Судски спорови против Банката

Заклучно со 31.12.2022 година против Банката се водат вкупно 24 активни постапки со вкупна вредност од 95,6 милиони денари.

4.7. Процес на интерна оценка на адекватноста на капиталот (ICAAP)

Согласно важечката регулатива која наложува воспоставување на интерна адекватност на капиталот, Групата во текот на 2022 година ја следеше и интерната адекватност на капиталот која е базирана на групациските стандарди. Интерната адекватност на капиталот и овозможува на Групата поддршка во процесот на управување со ризиците како и одржување на потенцијал на покриеност кој е во согласност со профилот на ризичност, големината и сложеноста на финансиските активности на истата.

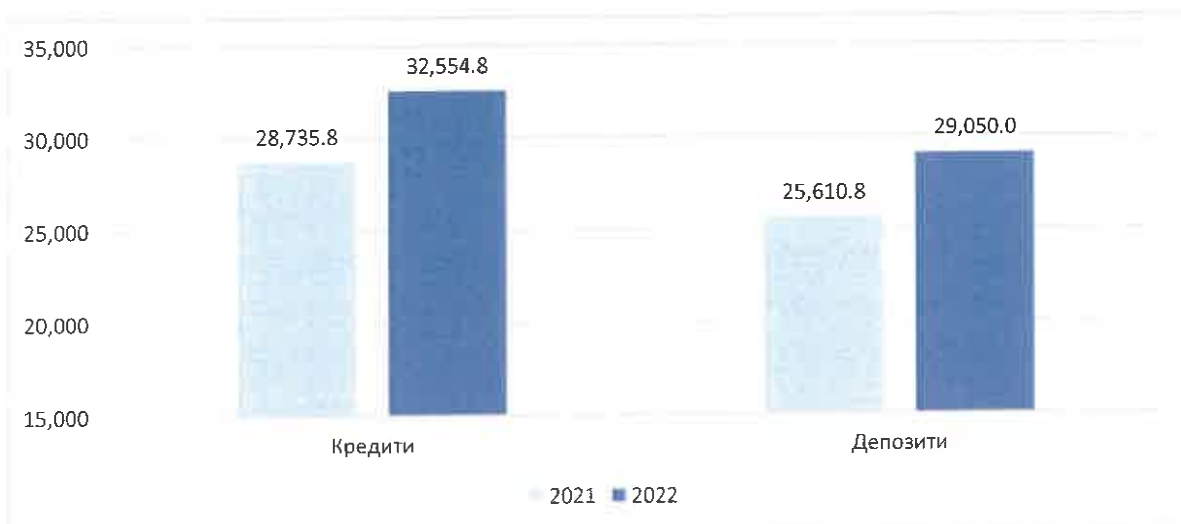
5. КОРПОРАТИВНО БАНКАРСТВО

Корпоративното кредитирање беше во функција на поддршка на македонската економија за закрепнување на истата. Во првата половина од годината продолжи да се чувствува влијанието на КОВИД-19, додека во втората половина со олеснувањето на вонредните мерки имаше зголемена економска активност на компаниите. Банката активно ги поддржување своите корпоративните клиенти во нивните инвестиции што е видливо преку остварените резултати за 2022.

Шпаркасе Банка АД Скопје оствари пораст на функционалното портфолио за 15% и го сведе учеството на нефункционалните пласмани на 3%. И покрај влијанието на кризата, Банката во рамки на своите кредитни политики и стандарди за финансирање ги поддржуваше успешните и одржливи компании, од сите прифатливи дејности. Банката ја продолжи успешната соработка со големите компании кои доминираа во кредитниот раст и оваа година, но подржуваше позабрзан и поизразен раст оствари во соработката со мали и средни правни лица. Ваквиот тренд е во согласност со стратешката определба на Банката понатаму да ги проширува активностите и клиентската база во овој пазарен сегмент кој доминира во вкупното салдо на функционални кредити кај правни лица со над 50%. Банката и во изминатата година имаше зголемена активност во делот на проектните финансирања, каде по интеграцијата е апсолутен пазарен лидер обезбедувајќи го овој вид финансирање повеќе од 10 години. Двата главни сегменти за кои сме специјализирани се финансирањето недвижности, како и финансирањето енергетски проекти (од обновливи извори).

Во идниот период, внимателно го следиме развојот на ЕУРИБОР-от чии позитивни движење значат зголемување на каматните стапки за значаен дел од кредитното портфолио на корпоративните клиенти. Овој развој не поттикнува да разгледаме проширување на палетата на кредитни производи со цел приближување кон нашите клиенти и континуитет на нашата поддршка кон нив. Од аспект на потенцијалот за нудење услуги, Банката, како членка на голема банкарска групација, ќе продолжи да ги поддржува домашните правни лица во своите операции во земјата и странство. Со присутноста на пазарите на Централна и Југоисточна Европа, на клиентите ќе продолжи да им овозможува брз и економичен пристап на странски пазари во делот на финансиските услуги, но и во делот на деловните контакти во регионот. Воедно, Банката, преку заеднички финансирања со останатите членки на Групацијата, ќе продолжи да поддржува инвестициски проекти од поголем обем.

Графикон бр. 8 Кредити и депозити на правни лица (во милиони денари)

6. РАБОТА СО ФИЗИЧКИ ЛИЦА

По успешната завршница на процесот на присоединување, Шпаркасе Банка АД Скопје се посвети на унапредување на корисничкото искуство и задоволството на своите клиенти. За таа цел се превземаа значајни активности за воведување на нови функционалности, зајакнување на каналите на продажба и оптимизација на процесите.

Во согласност со современите трендови на банкарскиот модел на работење во Ерсте Групацијата и Шпаркасе, Шпаркасе Банка АД Скопје во 2022 година продолжи да ја модернизира мрежата на Експозитури со имплементација на новиот модел на експозитури, кој е направен според највисоките стандарди за безбедност и заштита при работа, со висококвалитетни материјали, со модерен дизајн, и заштеда на топлинска и на електрична енергија. Покрај тоа, се извршија и реалокации на неколку Експозитури со цел да се обезбеди подобра позиционираност и поголема територијална покриеност. Експозитурите на Шпаркасе Банка се распоредени во сите поголеми градови низ државата и се достапни за клиентите секој работен ден од 08:00 до 16:00 часот и во сабота на одредени локации. За полесно пронаоѓање на најблиската локација Банката нуди една дополнителна функционалност „Локатор на експозитури и АТМ“ преку апликацијата „Sparky“ Viber Chatbot. Воедно и 24/7 зоните во Скопје и охрид овозможуваат постојана достапност на услугите.

Во 2022 година, по завршување на пандемијата, се соочивме со нови значајни предизвици предизвикани од војната во Украина и светската економска криза. Населението, како најостелива категорија на вакви движења, најпрво реагираше со подигање на своите заштеди или слободни средства од банкарските сметки. Паралелно, растот на инфлацијата доведе до зголемување на трошоците за живот од една страна но и барање на начини за инвестиции во недвижности за заштита на капиталот. Банката сепак успеа да ја одржи стабилноста на своето портфолио и во втората половина на годината да реализира раст и на депозитното и на кредитното портфолио. Со инвестирање во нивото на знаење на вработените, примена на советодавна улога,

поддршка и понуда прилагодена на потребите, очекувањата и можностите на клиентите се доведе до зајакнување на релациите и довербата.

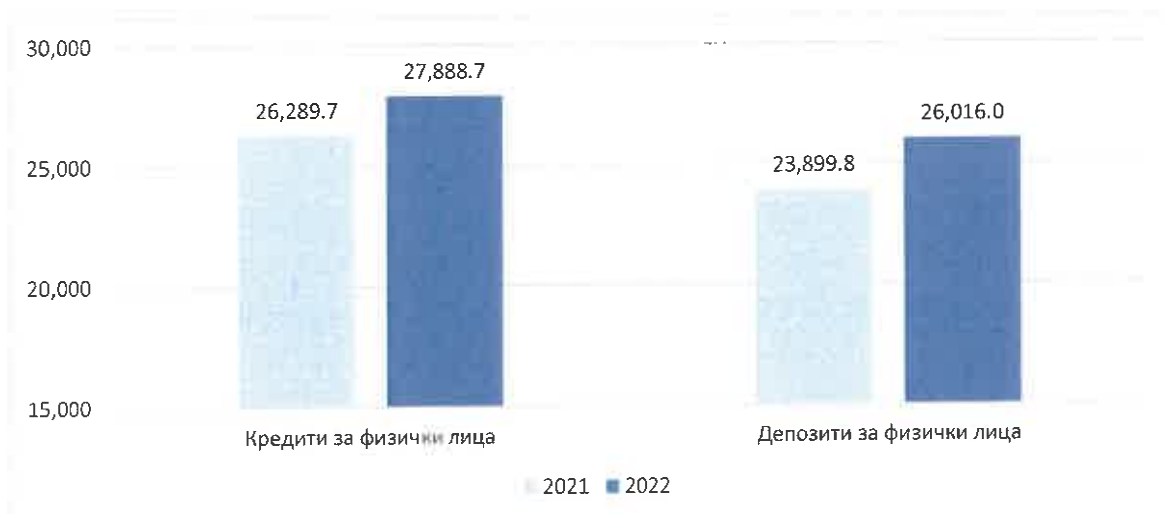
Имајќи ги во предвид потребите и очекувањата на клиентите, покрај оптимизација на процесите во 2022 година се имплементираше и проектот за воведување на дигитален потпис со што Банката стана една од првите банки на пазарот која го понуди ова корисничко искуство. Воедно, и комуникацијата со клиентите забрзано се дигитализира, со редовно користење на алтернативните канали за комуникација како „Sparky“ chat, Viber и СМС пораки, е-маил пораки и останати канали во насока на минимизирање на потребата од физички контакт со клиентите. Експозитурите на банката продолжија да бидат еднакво достапен канал за поддршка и опслужување на клиентите преку брза и лесно достапна услуга, во нови и подобрени услови.

Во текот на 2022 година Шпаркасе банка применуваше и таргетирана продажба на производи со креирање на директни понуди до одредени групи на клиенти а со цел задоволување на нивните потреби користејќи алтернативни канали за продажба. Аквизицијата на новите клиенти се засили и преку искористување на потенцијалите во постоечкото корпоративно портфолио но и со Програмата за Мобилни Банкари. Со оваа Програма се овозможува продажба на производите и услугите наменети за физички лица преку кредитни посредници со што се интензивираат теренските активности и теренската продажба, и се обезбедува поголема присутност на производите на Банката на пазарот како резултат на директниот контакт со клиентите.

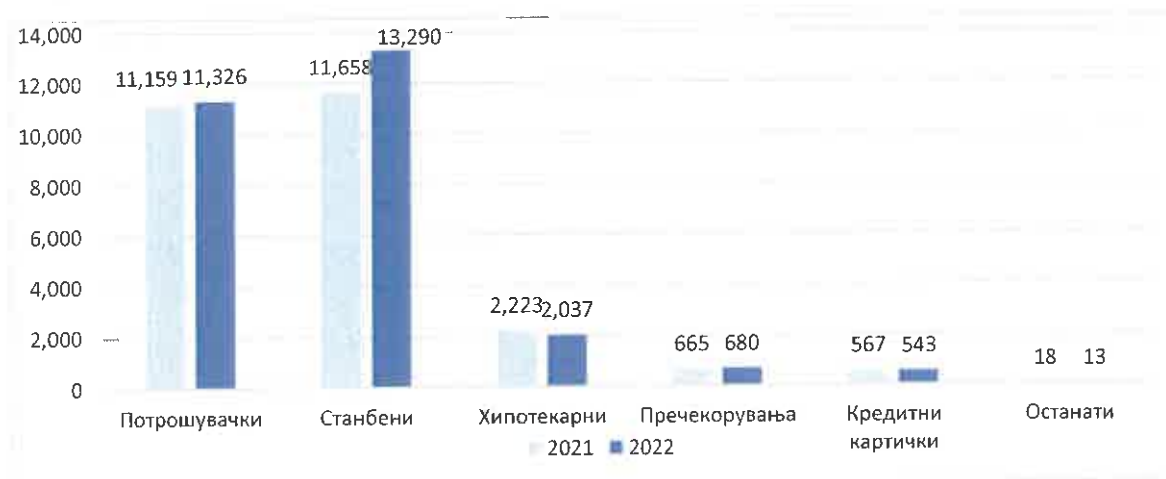
Севкупното кредитно портфолио на население на крајот на 2022 година изнесува 27.888,7 милиони денари и забележа раст од 6,1% во однос на кредитното портфолио на крајот на 2021 година. Во 2022 година, споредбено со 2021 година забележан е пораст на кредитното портфолио кај станбените кредити за 11,6%, додека кај потрошувачките кредити забележан е пораст за 6,5%.

Во делот на депозитите на физички лица, акцентот беше ставен на одржување на стабилноста на депозитното портфолио и забрзан раст. Продолживме да ги стимулираме добрите навики за штедење, промовирајќи ја својата долгогодишна традиција на стабилност и доверба. Салдо на депозити на физички лица со крајот на годината изнесува 26.016 милиони денари и забележа раст од 8,9% во однос на депозитното портфолио во претходната година.

Графикон бр. 9 Кредити и депозити на физички лица (во милиони денари)

Графикон бр. 10 Структура на редовните кредити на население (во милиони денари)

7. АКТИВНОСТИ НА ПАЗАРИТЕ НА ХАРТИИ ОД ВРЕДНОСТ И УПРАВУВАЊЕ СО ЛИКВИДНОСТ

Во 2022 година Шпаркасе Банка АД Скопје го продолжи континуитетот на позитивни резултати од активностите поврзани со финансиските пазари и понатаму ја зајакна својата пазарна позиција. Воедно, Банката прудентно управуваше со својата денарска и девизна ликвидност, имајќи ги во предвид регулаторните барања и потребите на клиентите.

Во делот на тргувањето со девизи, Банката го зголеми прометот за 37% и го подобри своето пазарно учество за 0,15%. Исто така, во делот на тргувањето со девизи, Банката го

одржа високото пазарно учество во меѓубанкарското тргување со девизи и тргувањето со менувачници. Во делот на тргувањето со менувачници Банката значајно го зголеми пазарното учество од 20,86% на 24,11%.

Имајќи ги во предвид услугите со хартии од вредност, во сегментот на тргување на меѓународните пазари на капитал, Банката ја има повторно лидерската позиција во Земјата остварувајќи пазарно учество од околу 50%. Шпаркасе е и понатаму банка чувар на најголемиот фонд во земјата – КБ Прв Пензиски Фонд, со актива од над ЕУР 900 милиони.

Во текот на 2022 година, Дирекцијата за тргување и финансиски пазари, во координација со Комитетот за управување со оперативната ликвидност, овозможи одржување на оптимално ниво на ликвидност. Со ова се овозможи непречено одвивање на финансиските трансакции на клиентите, извршување на кредитните и депозитните активности и остварување на деловните цели на Банката. Воспоставениот систем за управување со ликвидноста, овозможи ефикасно мерење, следење, контрола и управување со оперативната ликвидност и доследност во спроведувањето на политиките на Банката за управување со ликвидносниот ризик.

Вишоците на ликвидност, Банката ги пласираше на пазарот на пари, благајнички записи, државни записи и на домашниот и меѓународните пазари за обврзници, во валути и рочности зависно од потребите за рочна усогласеност на активата и пасивата на билансот на состојба. Со оглед на високото ниво на ликвидност, вложувањата во благајнички записи постојано се одржуваа до максималното распределено ниво, согласно пропорционалната распределба на понудата на благајнички записи дефинирана од НБРСМ. Вложувањата во домашни државни хартии од вредност и странски хартии од вредност со инвестициски рејтинг се одвиваше во согласност со стратегијата на Банката за пласмани на вишоците на ликвидност во финансиски инструменти.

8. МАРКЕТИНГ АКТИВНОСТИ

Во 2022 година визијата и стратегијата на Шпаркасе Банка беа насочени кон позиционирање на банката помеѓу водечките банки на пазарот во Северна Македонија. Следејќи ја оваа визија, маркетинг активностите во 2022 година беа фокусирани на натамошно зајакнување на имиџот на Банката, диференцијација на производите и нивното обезбедување во однос на останатите банки и истакнување на брендот во медиумскиот простор, преку сите комуникациски канали, на модерен и креативен начин.

„Верувај во себе“ е поширока регионална кампања која во 2022 година ја спроведуваа Шпаркасе Банка и останатите членки на групацијата Ерсте и Штаермеркише Шпаркасе. Под универзалната платформа „Верувај во себе“ беа комуницирани сите проекти на Банката (настани, кампањи, корпоративна култура, проекти за општествена одговорност, интерна комуникација), а платформата беше препознатлива со сопствен визуелен идентитет.

Под слоганот „Верувај во себе“ беше продуцирана и новата корпоративна имиџ кампања на Шпаркасе Банка, која со масовна медиумска покриеност, обезбеди зајакнување на брендот и негово соодветно позиционирање.

Во 2022 година, Шпаркасе Банка за прв пат избра и свој бренд амбасадор, заштитно лице на Банката кое со својата појава и ангажман директно ги претставува вредностите на Банката, вредности во кои верува и за кои се залага. Влатко Стефановски, успешен и докажан уметник, е бренд амбасадор на банката за 2022 и 2023 година. Тој е етаблиран врвен музичар и претставува одличен спој на вредностите кои Шпаркасе Банка сака да ги промовира.

Бренд амбасадорот беше дел и од новата имиџ кампања која идеално ја пренесе пораката дека Шпаркасе Банка верува во храбри и посветени луѓе, кои целат кон повисоки вредности и ги поместуваат границите.

Рекламните кампањи за понудите на Банката во текот на целата година беа застапени преку највлијателните телевизиски и дигитални медиуми, како и преку реализација на бројни настани, проекти од општествена одговорност, донации и спонзорства, со кои беа постигнати и целите на маркетинг стратегијата, одржување на четвртата позиција во банкарскиот сектор според Top of mind, како и високата свесност за брендот SPARKASSE (извор: FMDS истражување).

8.1. Промоција на нови производи

Во духот на имиџ кампањата која беше спроведена под корпоративниот слоган „Верувај во себе“, заедно со бренд амбасадорот на Банката- Влатко Стефановски, следуваа и две продукт кампањи со кои се промовираа понуди за потрошувачки и станбени кредити.

Воедно, една успешна и иновативна кампања која ја одбележа минатата година беше и „Еден потег, многу Придобивки“, која банката ја реализираше во соработка со VISA. Во рамките на оваа кампања, клиентите потребно беше да ја префрлат платата во Шпаркасе Банка, со што добиваат придобивки- бонус од 2.000 денари и 6 месеци бесплатно користење на С или С плус пакет без надоместок, како и вклучена Visa дебитна картичка.

Со оглед на успешноста на истата, кампањата во соработка со VISA продолжи и во текот на годината под името „Префрли плата“. Кампањата за нови приматели на плата беше уникатна и наиде на голема заинтересираност кај потенцијалните клиенти, што даде позитивна основа за нејзино продолжување и во идниот период.

Шпаркасе Банка продолжи и со поддршката на зелените кредити, односно Еко кредитите кои им помагаат на клиентите да инвестираат во нови енергетско ефикасни технологии и да добијат поврат на средства до 20% од инвестициската вредност.

Во насока на континуирана промоција на сите кампањи, пакетите за физички лица беа модифицирани согласно финансиските потреби на клиентите, а дел од пакетите беа и ребрендирани. Воедно, беа воведени и С-пакетот и С- Плус пакетот со бројни бенефити за корисниците, меѓу кои и пониска месечна провизија за пакетот и до 30% од редовните провизии за поединечните производи вклучени во пакетот.

Во 2022 година голем фокус беше ставен на обезбедување на квалитетна и атрактивна понуда за депозити за физички лица, како и соодветно медиумско презентирање на истата.

Депозитната понуда беше збогатена со два нови продукти- Штеден План и Депозит Плус. Со Штеден План, клиентите сами имаат можност да одберат колку сакаат да заштедат на месечно ниво, да отворат траен налог кон депозитот на износ и датум кој им одговара, како и да прават дополнителни уплати преку мобилно и електронско банкарство. Додека пак, Депозит Плус е депозит кој на клиентите кои сакаат да штедат на долг рок во денари им обезбедува атрактивни фиксни каматни стапки.

Дополнително, добро познатиот „Депозит прогрес“, со одлични поволни услови за штедење во денари и евра со растечки фиксни каматни стапки и можност за дополнителни вложувања, беше во промоција во најголем период од годината.

Следејќи ги современите трендови на банкарскиот модел на работење во Ерсте и Штаермеркише Шпаркасе Групацијата, Шпаркасе Банка продолжи со имплементација на новиот модел на експозитури, кој е креиран според највисоките стандарди за безбедност и заштита при работа, со висококвалитетни материјали, кои освен со својот модерен дизајн, овозможуваат и заштеда на топлинска и на електрична енергија.

Во последниот квартал од годината, Шпаркасе Банка во своето работење вклучи користење електронски идентитет, дигитално потпишување документи и дигитално архивирање. Дигиталниот идентитет и дигиталното потпишување им овозможуваат на клиентите на Банката да се идентификуваат без физичко присуство во банката и да потпишуваат електронски документи со својот квалификуван дигитален потпис, од кое било место во светот.

Во истиот квартал, Шпаркасе Банка започна да ги издава новите Visa Eco картички од рециклирачки материјал, со посебни својства на разградливост, со што стана првата банка во земјата што издава целосно рециклирачки картички. Производството на картички на разградлив материјал, ќе влијае да се заштедат минимум 300кг пластика произведена и одложена во животната средина годишно, или еквивалент на 1.800кг CO₂. Со тоа, го демонстрираше својот активен фокус на постигнување највисок можен степен на одржливост во сите аспекти на бизнисот, со цел максимално намалување на негативното влијание врз климатските промени.

Во последниот месец од годината, Шпаркасе Банка АД Скопје воведо нова верзија на мобилната апликација S-Bank, која се карактеризира со нови модерни функционалности, оптимизирано корисничко искуство, како и освежен дизајн.

На самиот крај на 2022 година беше започната нова кампања „Сочувај го последниот подарок за себе“ во соработка со Mastercard, која им овозможи на првите 1.000 корисници на платежни картички од овој бренд кои ќе направат 15 трансакции во вредност од најмалку 15000 денари за времетраењето на кампањата, да добијат поврат на средства во износ од 1.200 денари. Во кампањата право за учество имаа сите корисници на Mastercard Debit Standard и Mastercard Gold Debit дебитните картички, како и корисниците на кредитните картички: Mastercard Standard, Mastercard Gold и Mastercard Platinum.

8.2. Спонзорства, Донации и Настани

Шпаркасе Банка и во 2022 година ја продолжи традицијата за поддршка на настани кои го збогатуваат културниот живот и ја афирмираат уметноста. Во рамките на „Sparkasse Life“ платформата, продолживме со корпоративната стратегија во насока на поддршка на настани и проекти значајни за македонската уметност и култура, со цел зајакнување на перцепцијата за Банката како институција со урбан имиџ која покажува грижа за заедницата и негува културни вредности.

Шпаркасе Банка во текот на 2022 година поддржа разни фестивали од областа на музичката уметност. За прв пат беше главен спонзор на 12-тото издание на најмасовниот летен музички настан - Д Фестивал, како и на музичкиот фестивал Таксират.

Шпаркасе Банка традиционално поддржа и уште едно спектакуларно издание на „Охридско Лето“, многу значајно за домашната културно уметничка сцена.

Банката и оваа година пружаше поддршка на фестивали кои ја слават филмската уметност, преку спонзорство на меѓународниот Фестивал на европски филм Cinedays каде пред платото на ГТЦ се прикажуваа врвни европски филмски достигнувања. Банката исто така беше дел од мултимедијалниот настан- Ohrid Beach Film Festival кој има за цел да го поттикне дијалогот и критичката рефлексивност инспирирани од проекциите на европските филмови.

Шпаркасе Банка традиционално беше спонзор и на Струмички Карневал, културната манифестација во Општина Струмица која го одбележа својот 30-ти јубилеј. Банката ја поддржа и меѓународната ликовна колонија „Вевчански видувања“ која се оддржа по 11-ти пат во живописното Вевчани, на кои се воодушевивме од талентот и делата на над 20 афирмирани уметници од земјава и странство.

Корпоративните вредности се оние кои најдобро ја претставуваат деловната култура на една компанија. Банката е горда со своите вработени - амбасадори кои со својата посветеност и ангажман ги отсликуваат овие вредности. Во текот на 2022 година преку дигитална ПР кампања за „Амбасадори на корпоративни вредности“ беа промовирани вработените, кои беа одбрани од страна на своите колеги како најдобри презентери на петте корпоративни вредности- извонредност, доверба, страст, партнерство и агилност.

Банката продолжи да го поддржува развојот на спортскиот дух кај своите вработени, а истовремено и да ги поттикнува да создаваат здрави навики и да дава препораки за водење на здрав живот. Нашите вработени под заедничкото мото „Во тимот е силата“ традиционално се приклучија на спортските манифестации „Скопски маратон“, „Прв до врв“, „Охрид ТрчаТ“ и „Business Run“. Притоа, на манифестацијата „Охрид ТрчаТ“ која се одржа во Охрид, нашите колешки од 1300 тркачи од 18 земји во светот, во категоријата жени го освоија првото место, на чие постигнување сме особено горди.

Шпаркасе Банка реализираше и значајна донација на СОС Детско Село, со кои годинава ја прославивме 10 годишнината од заедничката соработка. Имено, од 19.08 - Светскиот ден на хуманоста, па сè до 30.09.2022 траеше кампањата „За повеќе детски насмевки“, во рамките на која за отворен депозит од типот- Штеден план, Детско штедење, Депозит прогрес или Депозит плус, Шпаркасе Банка донираше по 600 денари на СОС Детско Село. Успешната завршница на донацијата беше одбележана на настан на 09.12, при што се

врачи паричната донација за потребите на СОС Детското Село, а следувааше акустичен концерт на бренд амбасадорот, едукација на дечињата за улогата на банките, за штедењето и зошто е важно да се штеди, како и креативна работилница во која дечињата изработија прекрасни новогодишни творби. Дополнително Банката го продолжи проектот „Корпоративна филантропија“, преку поттикнување на вработените да го развијат индивидуалното донаторство со издвојување на одреден износ од нивните месечни примања, како донација која се наменува за потребите на децата без родители и родителска грижа згрижени во рамките на СОС Детско село Македонија.

Меѓу позначајните проекти и настани кои беа поддржани од Шпаркасе Банка во текот на 2022 година ги издвојуваме: организација на конференцијата „Erste Investor's Breakfast“ по деветти пат заедно со Ерсте Банка; поддршка на Денови на австриската литература во Северна Македонија со цел афирмирање на австриската литература пред домашната читателска публика; официјален спонзор на првата конференција Balkan Economic Forum која се одржа на 18.11 под покровителство на Владата на РСМ; поддршка за идните млади доктори на 24-от Меѓународен медицински научен конгрес организиран од Македонската Медицинска Студентска Асоцијација во Охрид; поддршка на ЕКО детскиот маскенбал во соработка со Пакомак и Рамстор Мол; поддршка на Интернационалниот Џудо Турнир „Струга Опен“ во организација на џудо клубот „Дрим“ – Струга каде учество земаа џудисти од 9 различни земји од 43 различни клубови, како и други помали настани.

Шпаркасе Банка во текот на 2022 година ги поддржа и организациите кои имаат за цел унапредување на економскиот развој во доменот на економијата и бизнисот во Република Северна Македонија, како и развој на меѓународна соработка со споделување на знаења, поврзување на бизнисите и поттикнување промени во регионот: Економски факултет – Скопје, Универзитетот Гоце Делчев- Штип, Економски Факултет- Прилеп, Универзитет Американ Колеџ- Скопје, Европска Бизнис Асоцијација на Северна Македонија, Џуниор Ачивмент Македонија, Стопанската комора на Македонија и Стопанската комора на Северо-Западна Македонија.

9. КОРПОРАТИВНА ОПШТЕСТВЕНА ОДГОВОРНОСТ

Во рамките на платформа за корпоративна општествена одговорност - Sparkasse Life, Банката и во 2022 година ги продолжи активностите за проширување и развој на областите кои се опфатени во рамките на оваа платформа. Како главни сегменти на поддршка се опфатени културата и уметноста, здравството, спортот, финансиската едукација и заедницата во која припаѓаме.

Како дел од стратегијата за одржливост на која беше ставен фокус во 2022 година, Банката инвестираше во фотоволтаични системи во Централните згради на Шпаркасе Банка во Скопје и Охрид, со цел сопствено производство на електрична енергија. Дополнително, како дел од зелената транзиција, Банката набави и службено електрично возило за потребите на своите вработени и истовремено постави полнач за електрични автомобили со 100% зелена енергија за потребите на своите клиенти.

Исто така, Банката кон средината на 2022г инвестираше и во електрични тротинети како еколошко превозно средство за вработените, со цел избегнување на градскиот метеж како и стимулирање на вработените за користење на еколошки превоз, со цел редуцирање на емисијата на стакленички гасови во воздухот. Со цел стимулација за вработените за користење на еколошки средства за транспорт, во јуни 2022г на Светскиот ден на велосипедите, беше организиран и бесплатен сервис за велосипедите на вработените.

„Најдобрите од Југоистокот“ (Best of South East) претставува програма која Шпаркасе Банка ја реализира секоја година во соработка со матичната банка, Штаермеркише Шпаркасе, и преку која се овозможува учество на талентирани студенти од Северна Македонија и регионот на Југоисточна Европа. Програмата им овозможува на студентите да се стекнат со меѓународно академско искуство на престижните факултети, како Универзитетот „Карл Франценс“ во Грац, University of Music and Performing Arts Graz, Technische Universität Graz и Montanuniversität Leoben. Истовремено, студентите добиваат можност за работна пракса во реномираната Штаермеркише Шпаркасе Групација, каде можат да стекнат нови знаења и искуства потребни за нивниот понатамошен професионален напредок.

Со цел поддршка на заедницата во која делува, како и поддршка на младите и унапредување на нивниот професионален развој и способности, Шпаркасе Банка пружаше поддршка на 14 млади избрани за најдобри стипендисти од страна на Европскиот Форум Алпбах, како и на тројца студенти запишани во прва година на прв циклус студии на Економскиот факултет – Прилеп во рамки на продолжување на досегашната успешна соработка на Шпаркасе Банка и Економскиот Факултет во Прилеп. Шпаркасе Банка зема учество и на настанот „Ден за кариерен развој“, каде на студентите им беа презентирани и можностите за вработување и практиканството во нашата Банка за време и по завршување на студиите.

Традиционално, месецот на штедење- октомври, беше посветен на штедењето и важноста на штедењето како една од најголемите инвестиции кои можеме да ги направиме за нас и нашите блиски. Тимот на Шпаркасе Банка заедно со маскотата Медо Штедо посетија многу градинки и училишта ширум републиката и ги едуцираа најмалите дека навиката за штедење потребно е да ја создаваме од најмали нозе. Со овие финансиски едукации, дечињата научија што значат парите, како да имаат правилен однос со нив и зошто е важно да се штеди.

Шпаркасе Банка се стекна и со неколку значајни признанија во текот на годината. Во организација на Супербрэндс Македонија, секоја година се одбираат најсилните брендови во нашата земја, а учество во изборот им е овозможено само на најуспешните од секоја област. Шпаркасе Банка во 2022 година за прв пат е прогласена за Супербрэнд во категоријата финансиски институции во земјата, исполнувајќи ги четирите основни критериуми неопходни за добивање на оваа награда: квалитет, сигурност, препознатливост и емотивна приврзаност на корисниците кон брендот. Исто така, кон средината на 2022г, Банката се стекна со Сертификат за Фер Финансиски услуги за потрошувачите, од страна на Организацијата на потрошувачи на Македонија, како потврда за тоа дека Банката е ориентирана кон почитување на правата на потрошувачите

и дека посветено се грижи за задоволството на потрошувачите во сите области на делувањето.

Во последниот месец од 2022 година, беше организирана масовна акција за пошумување на опожареното подрачје во Гиновци, Крива Паланка, каде вработените на Шпаркасе Банка на еден хектар површина засадија 2.500 садници од багрем во име на клиентите и соработниците на Банката. На овој начин, Шпаркасе Банка ја искажа својата незимерна благодарност за довербата и успешната соработка со своите клиенти. Во таа насока, Банката подготви и уникатни новогодишни подароци за своите лојални и значајни клиенти- персонализиран сертификат за засаден багрем во нивно име, креативна идеја која беше одлично прифатена од страна на клиентите и соработниците.

Шпаркасе Банка по повод Меѓународниот ден на човечката солидарност, организираше крводарителска акција во деловната зграда во Скопје во која се вклучија вработените од Банката и ја покажаа својата хуманост на дело.

Банката во текот на 2022 година направи донација на компјутерска опрема со цел за подобрување на условите за работа во основното училиште Гоце Делчев во Скопје.

ОДРЖЛИВОСТ И ESG

Во текот на 2022 година Банката извршуваше голем дел од своите активности посветувајќи особено внимание на заштитата на животната средина, општествената одговорност и доброто корпоративно управување. За таа цел, на седница одржана на ден 29.11.2022 година, Надзорниот одбор на Банката ја одобри Стратегијата за одржливост на Шпаркасе Банка АД Скопје. Стратегијата е изработена во согласност со групациските стандарди и најдобрите практики и е базирана на Агендата за одржлив развој за 2030 година, усвоена од сите земји-членки на Обединетите нации во 2015 година, која вклучува 17 цели за одржлив развој (SDGs), кои се итен повик за акција од сите земји - развиени и во развој - во глобално партнерство.

Шпаркасе Банка АД Скопје се фокусира на 9 од овие 17 цели:

1. Без сиромаштија
2. Добро здравје и благосостојба
3. Квалитетно образование
4. Родова еднаквост
5. Пристојна работа и економски раст
6. Индустија, иновации и инфраструктура
7. Ги намалува нееднаквостите
8. Одржливи градови и заедници
9. Климатска акција

Во Стратегијата се дефинирани целите и принципите за одржливост кои Банката ќе се стреми да ги оствари, како:

- Корпоративно управување и општество (стратегија и цели; препознавање и унапредување)

- Клиенти (стратегија и цели; долгорочни односи со клиенти; одговорно банкарство; претприемачки дух; заштита на животната средина)
- Животна средина (стратегија и цели; животна средина / одржливи локации; еколошка мобилност; еколошка ознака)
- Вработени (стратегија и цели; здравје и благосостојба; квалитетно образование; родова еднаквост и помалку нееднаквости; брендирање на работодавачот)
- Перспективи (што ќе направи Банката за да го направиме финансиското здравје реалност; финансиски здравствени принципи на Банката)

Со усвојувањето на Стратегијата за одржливост, Банката формираше и официјален Тим за одржливост кој ја предлага стратешката ориентација до Управниот одбор и е одговорен за периодично следење и спроведување на мерките од Стратегијата за одржливост.

Членови на Тимот за одржливост се:

- Директорот на Дирекцијата Генерален Секретаријат
- Директорот на Дирекцијата за развој на производи и маркетинг
- Директорот на Дирекцијата за човечки ресурси
- Директорот на Дирекција за имот, логистика и безбедност
- Директорот на Дирекцијата за стратешко управување со ризици

Тимот за одржливост се состанува најмалку еднаш месечно и истиот одблиску го следи спроведувањето на одобрените проекти и мерки, предлага нови иницијативи, врши консултации, подржува идеи за одржливост од други организациони единици, го развива и предлага Годишниот извештај за одржливост и заедно со одговорните маркетинг соработници предлага комуникациска стратегија. За своите активности, Тимот редовно го известува Управниот одбор на Банката.

Во текот на 2022 година, за Банката значајни беа следниве активности поврзани со Стратегијата:

Животна средина

Енергетската криза како најголем предизвик за Европскиот континент во 2022 година која се појави како резултат на воените активности помеѓу Украина и Русија, предизвикаа голема нестабилност во енергетскиот сектор и цените на енергенсите, кои наметнаа превземање на соодветни мерки со цел заштеда на енергенсите и потрошувачката на истите. Оваа состојба Банката ја управуваше на високо ниво, при што се постигнаа поставените цели за заштеда на електрична енергија и оптимално управување со ресурсите. Според анализата на потрошувачката на електрична енергија за периодот 2021/ 2022 направена е заштеда од 415.513 kWh или 17,84% помала потрошувачка на електрична енергија, односно заштита на животната средина преку намалување на CO2 емисија за приближно 195.000 kg/ годишно.

Мерките за заштеда на електрична енергија:

- Поставување на експозитурите според дефинирани стандарди за одржливи градежни објекти кои вклучуваат заштеда на енергија, енергетски-ефикасни технологии, дигитални рекламни елементи, еко подови и слично.
- Промена на осветлувањето со ЛЕД (во повеќето експозитури е 100% имплементирано), инсталација на сензори на светла во техничките протории,
- Инсталирање на фотонапонски системи во зграда Скопје – седиштето на Банката и административната зграда во Охрид
- Континуирано информирање на вработените за најдобрите практики за заштеда на енергетските ресурси.

Од особено значење во 2022 година, се истакнува инвестицијата на фотонапонски системи инсталирани на Деловните згради на Шпаркасе Банка во Скопје и Охрид. Во однос на расположливата површина на двете згради се инсталираа вкупно 175 парчиња фотонапонски панели од кои се очекуваат производство на електрична енергија со вкупна моќност од 71,75 kW и инсталација на 5 инвертери како поддршка на фотонапонските панели.

Просечното годишно производство на електрична енергија од обновливи извори во идеални услови би изнесувала максимални ~ 96.740 kW, односно вкупно ~ 19.394 eur при претпоставена цена на електричната енергија на берза од 200 eur/ MWh. Трошокот за инсталација на фотонапонските системи на двата објекти изнесува вкупно 69.431 eur со очекуван поврат на инвестицијата од приближно 3 до 4 години согласно претпоставена цена на берза од 200 eur/ MWh.

Очекуваната произведената електрична енергија од двата фотонапонски системи директно ќе влијае врз заштита на животната средина преку намалување на CO2 емисија за приближно 45.441 кг/ годишно што е еднакво на 1.707 засадени дрва.

Исто така преку воведување на дигитализацијата и отстранувањето на хартијата во деловното комуницирање во 2022 год. остварено е намалено користење на хартијата со заштеда за повеќе од 5% во вкупната потрошувачка на хартија, односно реализирана намалена емисија на CO2 за приближно 1.539 кг/ годишно.

E-mobility/ Со цел следење на светските трендови за намалување на емисијата на штетни гасови во атмосферата со користење на возила на електричен погон и тенденција за намалување на трошоците за моторно гориво, Банката го збогати својот возен парк со 2

(две) возила на електричен погон и 4 (четири) е-скутери за пократки дестинации. Вкупното учество на електричните и хибридните возила во вкупниот број на возила кои ги поседува Банката изнесува приближно 10%.

Како општествено одговорна компанија и ориентирана кон користење на зелена енергија, Банката во 2022 година го реализираше проектот за набавка на две возила на електричен погон од брендот VW ID3 постави два полначи за полнење на електричните возила, распределени во деловните згради во Скопје и во Охрид. Ваквата распределба е со цел намалување на трошоците при патување помеѓу овие два града како најфреквентна дестинација.

Возилата се со капацитет од 58 kWh и во просек можат да поминат од 250 до 350 km во зависност од условите. Полначите за електричните возила имаат капацитет на испорака од максимални 22 kWh електрична енергија и истите ја користат енергијата од фотонапонски системи, коишто Банката ги има инсталирано на двете деловни згради во Скопје и Охрид.

Очекуваната заштеда на моторно гориво и заштеда на CO₂ емисија на гасови би изнесувала приближно 12.900,00 kg/годишно. Набавката и употребата на е-скутерите придонесе за нивното непречено користење од страна на вработените како и олеснето и побрзо извршување на обврски на кратки релации, при тоа заштедувајќи во делот на потрошувачка на гориво и паркинг трошок, односно. Електричните тротинети на месечна основа во просек поминуваат 1.200 км, со што се овозможува заштеда на гориво во висина од 120 литри, односно заштеда на CO₂ емисија на гасови од 3.600,00 kg/годишно.

10. ЧОВЕЧКИ РЕСУРСИ

Годината 2022 беше исполнета со предизвици за Дирекцијата за човечки ресурси. Главна цел беше одржување на курсот на стратешки партнер за врвното раководство и за вработените во Банката.

Во текот на годината во фокусот на Дирекцијата за човечки ресурси во главно беа активностите на стабилизирање на работните процеси преку планирање на работната сила, давање поддршка на менаџерскиот кадар за соодветна распределба на вработените водејќи сметка за континуитетот на работењето, како и обуки на вработените.

Во текот на годината во Банката, а следствено на процесот на флукуација, во рамки на Дирекцијата за човечки ресурси продолжи трендот на зголемен обем на регрутација и обезбедување персонал за упразнетите работни места. Со оглед на зголемената флукуација, на барање на највисокиот менаџмент, Дирекцијата за човечки ресурси спроведе истражување за задоволството и ангажираноста на вработените, со цел добивање на јасна слика за актуелната состојба и предизвиците со кои се соочуваат вработените. Резултатите од истражувањето беа споделени со сите вработени, а послужија како основа за креирање на понатамошни чекори во координација со менаџментот, со цел подобување на задоволството и ангажираноста на вработените и намалување на флукуацијата.

Следејќи ја актуелната економска ситуација, како и пазарот на трудот, во септември беше извршена корекција (покачување) на платите на вработените, што претставува значаен фактор за мотивација и признание на трудот на вработените.

Еден од главните приоритети на Дирекцијата за човечки ресурси и оваа година продолжува да биде поддршка и активно учество во градење на корпоративна култура во која секој вработен ќе се чувствува мотивиран и задоволен. Во таа насока, во координација со Одделот за маркетинг и комуникација беа реализирани и промовирани интервјуа со Амбасадорите на корпоративните вредности (вработени кои беа одбрани со гласање од страна на сите вработени).

Шпаркасе Банка разбирајќи ги обуките како инвестиција во знаењето како клучен ресурс и поттикнувач на развојот на банката, редовно го организира и спроведува процесот на ориентација на нововработените во Банката, дава поддршка на процесот на професионален развој на вработените како и исполнување на законските барања во однос на обуките за вработени. Во таа насока беше креиран и опремен посебен мултифункционален простор наменет исклучиво за обука – Шпаркасе Центар за обука. Центарот за обука има за цел да обезбеди континуирана обука и развој за вработените, но и работно воведување на нововработените. Дел од Центарот за обука е адаптиран во симулирана експозитура, што ќе послужи за обука на нововработените без банкарско искуство со цел нивно ефективно оспособување за самостојна работа. Другите делови од просторот се наменети за одржување на сите видови на обуки, coaching сесии, симулации на состаноци за усовршување на преговарачки и продажни вештини, дури и wellness катче, каде што вработените ќе можат да направаат пауза и да се релаксираат.

Во 2022 спроведени се вкупно 7.503 тренинг часови. Со оглед на флукуацијата на кадар која особено беше изразена во Одделот продажна мрежа значајно е да се напомене дека со цел зајакнување на продажните вештини беа одржани циклус обуки за напредни продажни вештини на кои учествуваа вработените од Одделот на продажна мрежа.

И оваа година продолжи реализацијата на проектот „Вработен на месецот“ преку кој секој месец се одбираат вработените кои постигнале значајни резултати и истите се наградуваат и промовираат како позитивен пример. Преку тоа, се оддава признание за постигнувањата на вработените (employee recognition) од една страна, и се промовира Банката како посакуван работодавач (employer branding) од друга страна.

Исто така, продолжи и практиката на организирање на HR Caffee настаните со гости – предавачи каде што вработените добиваат можност да слушнат корисни инфомрации на актуелни теми, но и да се дружат во неформална атмосфера.

Со цел препознавање на трудот и мотивација на вработените продолжи и практиката „на ручек со членовите на УО“, каде што секој месец вработените кои особено се истакнале, беа повикувани на заеднички ручек со членовите на УО каде што имаа можност да разговараат и да разменат идеи и слушнат за идните планови и стратегии на Банката директно од највисокиот менаџмент.

Во насока на градење на база на потенцијали кандидати за вработување, Дирекцијата за човечки ресурси ја продолжи соработката со образовните институции и тоа преку доделување на стипендии за најдобрите студенти, учество на саеми за вработување, гостување на предавања како предавачи, анагажирање на студентите на платена пракса во Банката итн.

Сите реализирани активности на Дирекцијата на човечки ресурси беа проследени со објави на социјалните медиуми, со цел промовирање на бенефитите што Банката ги нуди за своите вработени и со тоа позиционирање на пазарот на трудот и градење на имиџ на посакуван работодавач.

11. ВНАТРЕШНА РЕВИЗИЈА

Внатрешната ревизија има независна, објективна и советодавна улога, дизајнирана да ја зголеми вредноста и да го подобри работењето на Банката. Таа како “third line of defence” и помага на Банката да ги оствари своите цели преку примена на систематски пристап за оценка и подобрување на ефективностата на управувањето со ризици, контролата и управувачкиот процес.

Внатрешната ревизија во целост го исполни Годишниот план во однос на планираните поединечни редовни ревизии, како и во однос на други планирани активности. При тоа особено внимание се посвети на исполнување на сите законски обврски.

Планот на редовни ревизии за годината 2022, кој беше изготвен врз основа на Методологија за утврдување и проценка на ризици, е целосно исполнет. Дополнително, реализирани се три Групни ревизии под раководство на Групниот Сектор за Внатрешна ревизија, како и две вонредни ревизии.

Во однос на областите кои беа објект на ревизијата, истите се утврдени и реализирани во согласност со Групната Методологија за утврдување и проценка на ризици, со која се утврдува нивото на ризик / приоритет и соодветно фреквенцијата на ревизии во одредени области во рамките на тригодишен циклус.

Значајна активност на Внатрешната ревизија беше следењето на статусот на утврдени наоди и превземени мерки за нивна имплементација врз основа на наодите на Внатрешната ревизија, при што резултатите покажуваат тренд на подобрување односно зголемување на успешно реализираните препораки, како и намалување на бројот на пролонгирани препораки.

Внатрешната ревизија спроведува и следење на утврдените наоди од Групните ревизии, Екстерните ревизори, како и Регулаторните институции (НБРМ, МАПАС, КХВ, АСО, итн.).

Мониторинг и follow-up на реализацијата на ревизорските наоди се извршува преку ревизорската алатка FU, која овозможува и документирање на реализацијата и коментари на ревидираните единици, со цел интерактивно следење на статусот на препораките по ниво на ризик.

12. КОНТРОЛА НА УСОГЛАСЕНОСТ СО ПРОПИСИ И СПРЕЧУВАЊЕ ПЕРЕЊЕ ПАРИ И ФИНАНСИРАЊЕ ТЕРОРИЗАМ

Банкарскиот сектор важи за еден од најрегулираните сектори во државата. Банкарското работење е под континуирана контрола од повеќе регулатори од различен сегмент. Пропорционално со регулативата, се зголемуваат и обврските на постојано мониторирање и анализирање, навремено информирање и аргументирани ставови на кои може да се потпре колективот во една банка. Предизвикот на управување со ризикот од усогласеност со прописи претставува динамична обврска, со бројни фактички состојби, каде секогаш целта е да се направи правилниот избор и да се задоволи клиентот, а истовремено да не се премине границата на усогласено работење со прописите.

Исто така на глобално ниво, светот секојдневно се соочува со нови закани за мирот и безбедноста, кои резултираат со воведување на одредени забрани и санкции против одредени физички и правни лица, како и држави. Забраните и санкциите секојдневно ги пропишуваат и ажурираат надлежните меѓународни институции, а банката како дел од Групацјата, како и во согласност со локалната регулатива, има обврска да го усогласи своето работење и да воведат соодветни процедури и механизми кои ќе овозможат доследна и ефикасно извршување на своите операции во согласност со овие забрани и санкции. Во таа насока се зголемува опсегот на контроли што треба да ги спроведе банката во однос на обемот и сложеноста, чувствителноста и можните негативни материјални и репутациски последици со кои може да се соочат банката и нејзините клиенти.

Во текот на 2022 година, Оддел за спречување перење пари и финансирање на тероризам и усогласеност со прописи работеше на следното:

- Активности за примена на мерките согласно Законот за спречување перење пари и финансирање тероризам, како и за подобрување на процесите во рамки на Одделот;
- Унапредување на постоечките решенија или воведување нови понапредни решенија во делот СППФТ кои ќе овозможат доследно и навремено усогласување со локалните регулативи и групните политики и стандарди;
- Известување за сите релевантни законски и подзаконски измени кои имаат влијание во работењето на Банката (законски и подзаконски акти, правилници и стандарди);
- Подготвување мислење за договори со надворешни лица;

- Контрола на изготвувањето на интерни акти на Банката, процедури и правила за работа;
- Активно учество при подготовка на Банката за имплементација на новиот Законот за платежни услуги и платни системи;
- Координирање на обврски за време на надворешни контроли, како и контрола на постапувањето по акциски планови;
- Контрола на процесот на управување со судир на интереси;
- Редовно доставување извештаи до органите на управување.

Одделот ги извршуваше своите обврски навремено, ажурно и одговорно во насока Банката да се адаптира на настанатите промени како во локалната така и Групацсикаат регулатива.

Како и до сега, така и во текот на наредниот период, приоритетите на Одделот ќе бидат потенцирање на важноста на усогласено работење, преку постојани контроли, консултации и обуки.

13. ИНФОРМАТИВНА СИГУРНОСТ

Воспоставениот систем на организационите и технички мерки во Банката за справување со ризиците во информативниот систем е во согласност со домашната регулатива, но и најдобрите практики и стандарди. Тоа придонесе во градењето на довербата со клиентите и обезбедување на висок степен на заштита, доверливост и достапност на информациите во извршувањето на деловните операции и сервиси.

Во фокусот на работењето во 2022, покрај редовното одржување на стабилен и сигурен информативен систем, согласно позитивните законски одредби (Одлука за сигурност на информативниот систем, Народна Банка) и интерната регулатива, беа активностите поврзани со консолидација на системите и сигурносните контроли по интеграција на двете Банки.

Исто така работењето во 2022 во Банката, и во една поширока смисла општеството и економските субјекти во целина, помина во знакот на пандемијата предизвикана од Корона вирусот, иако во значително помала мера споредено со 2021 година. Во такви услови Банката, успешно го прилагоди своето работење согласно новонастанатата реалност зачувувајќи ја својата оперативност и функционалност со висок степен на почитување на сите мерки за заштита.

При тоа посебен акцент беше ставено на постојаното и редовно информирање на вработените за сите ризици поврзани со далечинското работење и воопшто на новите дигитални “сајбер” закани.

Банката ја одржува свесноста на вработените за информативна сигурност и заканите во дигиталниот простор преку редовни годишни обуки, како и преку периодични актуелни известувања.

Банката останува на својата стратешка цел и определба за постојано подобрување на системот на интерни контроли и нивно усогласување со Групациските стандарди и политики.

Во 2022 Банката успешно изврши тестирање на Планот за континуитет и обнова на ИТ системите, со што потврди дека поседува адекватни механизми за обезбедување на непрекинато на работните процеси поврзани со главните банкарски операции.

14. ИЗВЕШТАЈ ЗА КОРПОРАТИВНО УПРАВУВАЊЕ

Корпоративното управување во Банката претставува збир од заемни односи помеѓу Надзорниот одбор, Управниот одбор, другите лица со посебни права и одговорности и акционерите на Банката, преку кои е воспоставена соодветна организациска структура и соодветни механизми за дефинирање на целите на Банката и за нивно остварување и следење.

Во 2022 година, Кабинетот на Управниот Одбор ги оствари сите активности во рамки на своите компетенции во согласност со важечката регулатива, интерните акти и најдобрите практики во сегментот корпоративно управување.

Собрание на акционери

На 25.05.2022 година беше одржано Годишното собрание на акционери на кое беа донесени одлуки од материјално значење за Банката. Собранието на акционери ги разгледа и усвои Финансиските извештаи на Банката за 2021 година, ревидирани од ревизорско друштво ПрајсвотерхаусКуперс Ревизија ДОО Скопје и Мислење на Надзорниот одбор; Консолидираните финансиски извештаи за 2021 година, ревидирани од ревизорско друштво ПрајсвотерхаусКуперс Ревизија ДОО Скопје и Мислење на Надзорниот одбор; Годишна сметка и финансиски извештаи за периодот 01.01.-31.12.2021 година; Консолидирана годишна сметка и финансиски извештаи за периодот 01.01.-31.12.2021 година; Годишен извештај за работењето на Банката во 2021 година и Мислење на Надзорниот одбор на Банката; Консолидиран Годишен извештај за работењето на Банката во 2021 година и Мислење на Надзорниот одбор на Банката; Одлука за распределба на добивка од 2021 година; Одлука за измена и дополнување на Статутот на Шпаркасе Банка АД Скопје и усвојување на пречистен текст на Статутот; Одлука за избор на друштво за ревизија на Шпаркасе Банка АД Скопје за 2022 година; Одлука за продажба (оттуѓување) на сопствени акции по пат на јавна понуда, како и Годишен извештај за работата на Надзорниот одбор во 2021 година, колективно и од аспект на поединечните членови.

Во периодот за кој се однесува овој Извештај, се одржа едно вонредно собрание на акционери. На 03.08.2022 година се одржа вонредно Собрание на акционери на кое беа усвоени Одлука за зголемување на основна главнина со издавање на обични акции со право на глас од 21ва емисија по пат на приватна понуда на институционален инвеститор; Одлука за измени и дополнувања на Статутот на Шпаркасе Банка АД Скопје; Одлука за именување член на Надзорниот одбор на Шпаркасе банка АД Скопје; Одлука за

утврдување на висината на надоместокот за работа во органите на Шпаркасе Банка АД Скопје (Надзорен одбор и Одбор за ревизија) и Оддлука за усвојување на Деловник за работа на Собранието на акционерите на Шпаркасе Банка АД Скопје.

Врз основа на Решение од Гувернерот на НБРСМ од 24.08.2022 година, Банката доби согласност за промена на седишето на Банката, со што новото седиште на Банката е на ул.Васил Иљоски број 14, Скопје.

Надзорен Одбор

Надзорниот одбор врши надзор на работењето на Управниот одбор, ги одобрува политиките за вршење на финансиските активности и го надгледува нивното спроведување. Ова тело на Банката е одговорно за обезбедување на добро работење, управување и стабилност, како и навремено и точно финансиско известување до Народната Банка.

За успешно остварување на својата функција, Надзорниот одбор работи во насока на градење балансиран состав, се грижи неговите членови да го имаат потребното знаење, способност и експертиза. Надзорниот одбор има соодветен број на членови со долготрајно и интернационално искуство во своите области на работење. Најмалку една четвртина од членовите на Надзорниот одбор треба да бидат независни членови. Во таа насока, два члена од вкупно седум се независни членови. Нивната независност е утврдена согласно критериумите за независност пропишани со Законот за банките.

Во текот на 2022 година, во согласност со локалната регулатива, Надзорниот одбор на Банката одлучуваше на вкупно шест седници кои се одржаа во деловните простории на Банката или беа одржани преку видеоконференција. Дополнително, одржани беа и девет седници преку писмена кореспонденција, како резултат на потребата од поддршка на оперативните функции на Банката.

Надзорниот одбор работеше согласно Деловникот за организација и работа на Надзорниот одбор на Банката и одлуките беа донесувани во согласност со важечката регулатива. Во неговата работа активно учествуваа сите членови на Надзорниот одбор, чиј поединечен придонес е од големо значење за ефикасно спроведување на активностите и задолженијата на ова тело на Банката.

Во периодот на известување, преку измена на Статутот на Банката, беше зголемен бројот на членови на Надзорниот одбор од шест на седум и на Собранието на акционери Глигор Бишев беше именуван за нов член на НО, со мандат од 01.01.2023 година.

Табелата во продолжение е приказ на активните членства на членовите на Надзорниот одбор.

Табела бр. 6 Членови на Надзорен одбор на Банката

Член	Примарна функција	Функција во Надзорниот одбор на Банката и други органи на надзор и/или управување
Георг Бухер Прво назначување: 08.2019 Термин на истекување: 11.2024 Присуство на 6 седници во 2022 година	Член на Управен одбор на Штаермеркише Шпаркасе, Грац	• Претседател на Надзорен одбор на Шпаркасе Банка АД Скопје (претставник на мнозинскиот акционер) • Претседател на Одбор за ревизија на Шпаркасе Банка АД Скопје • Член на Комисија за наградување и именување на Шпаркасе Банка АД Скопје • Член на Надзорен одбор во Кертнер Шпаркасе АГ • Заменик Претседател на Надзорен одбор во Ерсте Дигитал ГмбХ • Претседател на Надзорен одбор во Шпаркасе ИТ Холдинг АГ • Заменик Претседател на Надзорен одбор во Банка Шпаркасе дд Љубљана • Заменик Претседател на Надзорен одбор во Ерсте Банка а.д. Нови Сад. • Заменик Претседател на Надзорен одбор во Ерсте и Штаермеркише Банка д.д. • Заменик Претседател на Надзорен одбор на СКБ Индустриехолдинг ГмбХ од Австрија • Управител во Кристине Кунц Гезелшафт мбХ од Австрија • Управител на СКВ Приватштитунг
Валбурга Зајдл Прво назначување: 11.2008 Термин на истекување: 11.2024 Присуство на 5 седници во 2022 година	Член на Управен одбор на Штаермеркише Шпаркасе, Грац	• Заменик Претседател на Надзорен одбор на Шпаркасе Банка АД Скопје (претставник на мнозинскиот акционер) • Заменик Претседател на Одбор за ревизија на Шпаркасе Банка АД Скопје • Заменик Претседател на Надзорен одбор на Шпаркасе Банка дд Сараево • Член на Надзорен одбор на Ерсте и Штаермеркише дд • Член на Советодавен Одбор на СЛизинг Суд ГмбХ
Ханс Лудвиг Диксер Прво назначување: 05.2012 Термин на истекување: 11.2024 Присуство на 6 седници во 2022 година	Директор на финансии во Штаермеркише Шпаркасе, Грац	• Член на Надзорен одбор на Шпаркасе Банка АД Скопје (претставник на мнозинскиот акционер) • Член на Одбор за ревизија на Шпаркасе Банка АД Скопје
Славиша Којиќ Прво назначување: 05.2015 Термин на истекување: 11.2024 Присуство на 6 седници во 2022 година	Заменик Директор на Сектор за стратегија во ЈИЕ и деловен развој во Штаермеркише Шпаркасе, Грац	• Член на Надзорен одбор на Шпаркасе Банка АД Скопје (претставник на мнозинскиот акционер) • Член на Одбор за ревизија на Шпаркасе Банка АД Скопје • Претседател на Комисија за наградување и именување на Шпаркасе Банка АД Скопје • Управител на КоКоМа ОГ, Грац • Претседател на Надзорен одбор на Шпаркасе Лизинг ДОО Скопје
Кристијан Поленак Прво назначување: 05.2011 Термин на истекување: 09.2023 Присуство на 5 седници во	Управувачки партнер Адвокатско друштво Поленак	• Независен член на Надзорен одбор на Шпаркасе Банка АД Скопје • Член на Комисија за наградување и именување на Шпаркасе Банка АД Скопје

2022 година		
Горан Петревски Прво назначување: 12.2021 Термин на истекување: 11.2024 Присуство на 6 седници во 2022 година	Професор Економски Факултет Универзитет Св.Кирил и Методиј Скопје	Независен член на НО на Шпаркасе Банка АД Скопје

Одбор за ревизија

Одборот за ревизија на Банката го сочинуваат шест членови, од кои четири членови доаѓаат од редот на членовите на Надзорниот одбор, а двајца членови се независни. Нивната независност е утврдена согласно критериумите за независност пропишани со Законот за банките и Статутот на Банката. Согласно законската регулатива, најмалку еден член на Одборот за ревизија треба да биде овластен ревизор.

Одборот за ревизија во текот на 2022 година одржа вкупно шест седници. Истите се одржани во деловните простории на Банката или преку видеокоференција. Одборот за ревизија го следи финансиското сметководство, вклучувајќи ги и сметководствениот процес и ефикасноста на системот на внатрешни контроли, управувањето со ризици, како и ефикасноста на системот на внатрешна ревизија, усогласеноста со прописи и ревизија на годишните финансиски извештаи.

Во периодот на известување немаше промени во членството на Одборот за ревизија на Банката.

Табела бр. 7 Членови на Одбор за ревизија на Банката

Член	Примарна функција	Функција во Одборот на ревизија во Банката и други органи на надзор и/или управување*
Георг Бухер Прво назначување: 08.2019 Термин на истекување: 11.2024	Член на Управниот одбор на Штаермеркише Шпаркасе, Грац	Претседател на Одбор за ревизија на Шпаркасе Банка АД Скопје
Валбурга Зајдл Прво назначување: 11.2008 Термин на истекување: 11.2024	Член на Управниот одбор на Штаермеркише Шпаркасе, Грац	Заменик претседател на Одбор за ревизија на Шпаркасе Банка АД Скопје
Ханс Лудвиг Диксер Прво назначување: 05.2012 Термин на истекување: 11.2024	Директор на финансии во Штаермеркише Шпаркасе, Грац	Член на Одбор за ревизија на Шпаркасе Банка АД Скопје
Славиша Којиќ Прво назначување: 05.2015 Термин на истекување: 11.2024	Директор – Управување со банки, Сектор за стратегија во ЈИЕ и деловен развој во Штаермеркише Шпаркасе, Грац	Член на Одбор за ревизија на Шпаркасе Банка АД Скопје
Никица Мојсоска Блажевски Прво назначување: 05.2015 Термин на истекување: 11.2024	Главен извршен директор, Macedonia2025	- Независен член на Одбор за ревизија на Шпаркасе Банка АД Скопје - Член на Управен одбор во Стопанска Комора на Северна Македонија - Член на Одбор на старатели на Македонска Развојна Фондација за Претпријатија (МРФП)
Драган Димитров Прво назначување: 09.2021 Термин на истекување: 11.2024	Управител и овластен ревизор, БДО ДОО Скопје	Независен член на Одбор за ревизија на Шпаркасе Банка АД Скопје

		• Претседател на Институтот на овластени ревизори на РСМ • Член на Управниот одбор на Пинг-понгска Федерација на С.Македонија
--	--	--

*Членствата во други органи на надзор и/или управување на членовите на Одбор за ревизија, кои воедно се и членови на Надзорниот одбор на Банката, се наведени во претходниот преглед (Табела број 6).

Управен одбор

Управниот одбор е орган кој ја претставува и застапува Банката и раководи со нејзиното работење согласно Законот за банките, Статутот и Кодексот на корпоративно управување на Банката. Овој одбор е вклучен во спроведувањето на деловната политика и развојниот план на Банката, воспоставувањето и промовирањето на корпоративната култура и вредности, утврдување на прифатливото ниво на ризик, воспоставувањето и спроведувањето на системот на внатрешна контрола, како и во обезбедувањето на услови за работење на Банката во согласност со важечката регулатива и групациските стандарди. Управниот одбор е одговорен за извршување на одлуките на Собранието на акционери и на Надзорниот одбор на Банката, односно се грижи за нивното спроведување. Покрај наведените активности, Управниот одбор покренува иницијативи и дава предлози за унапредување на работењето на Банката; именува и разрешува лица со посебни права и одговорности, утврдува предлози на одлуки и други акти за кои одлучува Надзорниот одбор на Банката, со посебен осврт на политиките, стратегиите и системите за управување со ризици во соработка со Одборот за управување со ризици и врши други работи утврдени со законските прописи, Статутот и други акти на Банката. Управниот одбор одржа вкупно 41 седница во 2022 година.

Управниот одбор на Банката заклучно со 30.04.2022 година се состоеше од четири члена, со јасно дефинирани и разграничени надлежности и одговорности. Со поднесувањето на оставка од Глигор Бишев и со донесување на Одлука од страна на Надзорниот одбор на Банката која стапи на сила од 01.05.2022 година, Управниот одбор на Банката брои три члена, при што Санел Кустурица е назначен за Претседател на Управниот одбор на Банката, а Нина Неданоска за Заменик Претседател на Управниот одбор.

Поради истек на важноста на согласноста за член на Управен одбор за Алвин Аличевиќ, беше отпочната постапка за негово ре-лицензирање и со Решение од Гувернерот на Народната Банка на РСМ добиено на 24.11.2022 година, мандатот на Аличевиќ е продолжен за пет години.

Табела бр. 8 Членови на Управен одбор на Банката

Член	Примарна функција	Надлежности	Членства во други органи на надзор и/или управување
Санел Кустурица Прво назначување: 03.2021 Дата на истекување: 03.2023	Претседател на УО	• активности поврзани со работењето со население; • маркетинг и развој на производи; • човечки ресурси;	• нема

		• координација на Генерален Секретаријат и • координација на внатрешна ревизија.	
Нина Неданоска Прво назначување: 07.2021 Дата на истекување: 07.2023	Заменик претседател на УО	• активности поврзани со работењето со корпоративни клиенти; • активности поврзани со финансии, • тргување и финансиски пазари и • активности поврзани со управување со имот, логистика и безбедност.	• Член на Надзорен одбор на Шпаркасе Лизинг ДОО Скопје
Алвин Аличевиќ Прво назначување: 11.2017 Дата на истекување: 11.2027	Член на УО	• активности поврзани со стратешко управување со ризик, • управување со кредитен ризик; • наплата и управување со колатерали; • ИТ и организација и • активности поврзани со банкарски операции.	• Член на Надзорен одбор на Шпаркасе Лизинг ДОО Скопје

Управниот одбор го известува Надзорниот одбор за своето работење најмалку еднаш квартално. Покрај редовното известување, Управниот одбор одржува високо ниво на непосредна комуникација со Надзорниот одбор и неговите поединечни членови.

Одбор за управување со ризици

Одборот за управување со ризици се состои од шест члена, од редот на лицата со посебни права и одговорности вработени во Банката, назначени од Надзорниот одбор.

Табела бр. 9 Членови на Одбор за управување со ризици на Шпаркасе Банка АД Скопје

Член	Професионален ангажман	Членства во други органи на надзор и/или управување
Алвин Аличевиќ Мандат до: 07.2025	Член на УО одговорен за управување со ризици	• Претседател на Одбор за управување со ризици на Банката • Претседател на Одбор за надгледување на ИТ на Банката • Член на Надзорен одбор на Шпаркасе Лизинг ДОО Скопје
Билјана Момировска Мандат до: 07.2025	Директор на Сектор за стратешко управување со ризици	• Заменик Претседател на Одбор за управување со ризици на Банката
Димитар Георгиевски Мандат до: 07.2025	Директор на Правна служба	• Член на Одбор за управување со ризици на Банката • Претседател на НО на С-АМЦ 1 ДООЕЛ Скопје
Иван Стојановиќ Мандат до: 07.2025	Директор на Сектор за управување со кредитен ризик	• Член на Одбор за управување со ризици на Банката

Златица Цивкароски Мандат до: 07.2025	Директор на Сектор за наплата и управување со колатерали	- Член на Одбор за управување со ризици на Банката - Член на НО на С-АМЦ 1 ДООЕЛ Скопје
Ана Димоска Јанкуловска Мандат до: 07.2025	Директор на Служба за контрола на усогласеност со прописи	Член на Одбор за управување со ризици на Банката

Во периодот на известување немаше промени во членството на Одборот за управување со ризици на Банката.

Во извештајниот период, Одборот за управување со ризици одржа 56 седници на кои ги спроведувааше активностите согласно член 90 од Законот за банките.

Одборот за управување со ризици квартално го известуваше Надзорниот одбор на Банката за промените во ризичните позиции, промените во стратегијата за управување со ризици, ефектите од управувањето со ризиците врз перформансите на Банката, како и преземените мерки и инструменти за заштита од ризиците и ефектите од истите.

Одбор за надгледување на информативна технологија (ОНИТ)

Одборот за надгледување на информативната технологија се состои од осум членови назначени од Надзорниот одбор на Банката. Членови на ОНИТ се: Член на Управен одбор во чија надлежност е организациониот дел за организација и ИТ како Претседател на Одборот; Одговорно лице на организационен дел за финансии; Одговорно лице на организационен дел за банкарски операции; Одговорно лице на организационен дел за организација и ИТ; ОСИС; двајца претставници од Групацијата и претставник од внатрешната ревизија без право на глас.

Во периодот на известување немаше промени во членството на ОНИТ на Банката. Мандатот на членовите на Одборот за надгледување на информативна технологија трае се додека ги вршат наведените работни позиции.

Активностите кои ги врши овој Одбор опфаќаат доставување на извештаи за статусот на информативната технологија на Банката до Надзорниот и Управниот одбор, давање препораки за стратегиите, политиките и поголемите расходи од областа на информативната технологија, обезбедување на ефективно планирање на информативната технологија и следење на капацитетот на системот на информативна технологија и неговите перформанси. ОНИТ врши и други активности пропишани со Статутот на Банката.

Во 2022 година, Одборот за надгледување на информативна технологија одржа вкупно пет седници.

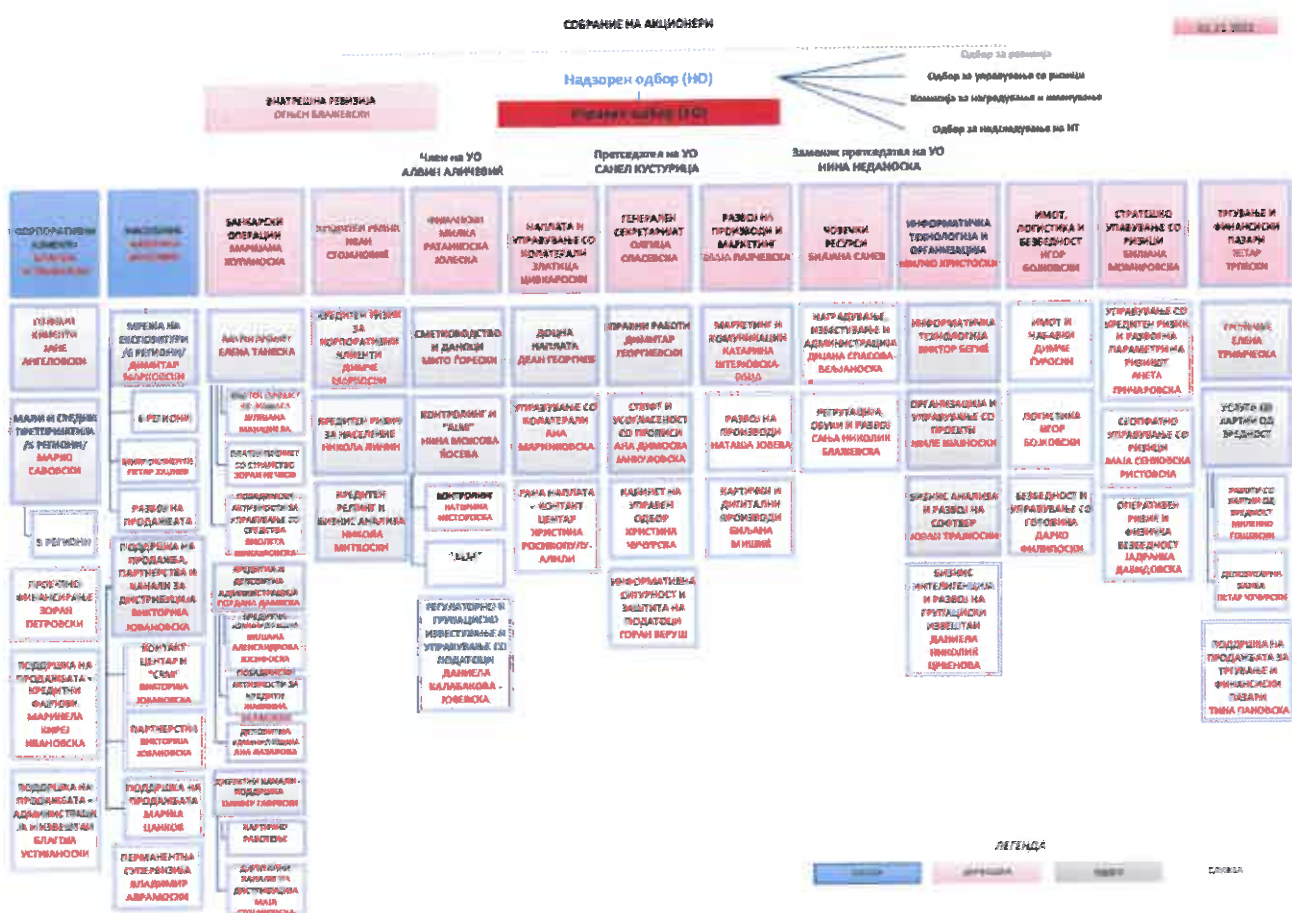
Комисија за наградување и именување

Комисијата за наградување и именување е формирана од страна на Надзорниот одбор и се состои од три члена од редовите на Надзорниот одбор. Претседателот на Надзорниот одбор на Банката и најмалку еден независен член на Надзорниот одбор задолжително се членови на Комисијата за наградување и именување. Мандатот на членовите на

Комисијата за наградување и именување е во согласност со мандатот на соодветните членови во Надзорниот одбор на Банката.

Комисијата е надлежна за утврдување на генералните принципи на Политиката за наградување и нивно редовно следење и имплементација, како и за предлози за именување на членови на одбори и нивно наградување, кои се предмет на одобрување на соодветните тела на Банката согласно Статутот. Во надлежностите на Комисијата спаѓа и разгледување на извештаите за евалуација на членовите на одборите и управување со судир на интереси кај членовите на одборите, согласно Политиката за судир на интереси. Во 2022 година Комисијата за наградување и именување одржа вкупно шест седници, од кои четири седници се одржаа по пат на писмено одлучување.

Организациска структура на Шпаркасе Банка АД Скопје

Акционерска структура на Шпаркасе Банка АД Скопје

Акционерскиот капитал на Банката на 31.12.2022 година се состои од 2.095.415 обични акции со номинална вредност од 2.670 денари по акција. Акциите се регистрирани и се водат кај Централниот депозитар за хартии од вредност на Република Северна Македонија. Доминантниот акционер на Банката е Штаермеркише Шпаркасе од Грац, Република Австрија со учество од 96,55% во вкупниот број на акции. Заклучно со 31.12.2022 година, бројот на акционери во Банката изнесува 461, од кои 324 се физички лица, 133 се правни лица, 4 се старателски сметки и неидентификувани.

Политика за наградување на Шпаркасе Банка АД Скопје

Шпаркасе Банка АД Скопје, политиката за наградување ја усогласува со деловната стратегија, целите, вредностите и долгорочните интереси на Банката, водејќи сметка за примена на домашната регулатива како и барањата на групациските стандарди на Штаермеркише Шпаркасе Групаацијата.

Од есенцијална важност во стратегијата на Банката е создавањето мотивирани и компетентни вработени, негување на корпоративните вредности, Извонредност, Агилност, Страст, Доверба и Партнерство, како и негување и наградување на индивидуалната одговорност и добрите перформанси на вработените во Банката, преку грижливо изграден систем за наградување, притоа водејќи сметка за ризиците. Банката води сметка за одржување соодветна рамнотежа помеѓу фиксното и варијабилното наградување, пришто фиксниот дел од наградувањето е утврден на соодветно ниво и е доволно висок да не создава поттик за преземање прекумерни ризици на индивидуално или на колективно ниво.

Преку овие принципи, Банката тежнее да ја одржи својата долгорочна политика за наградување во согласност со деловната стратегија, долгорочните цели и интереси, како и солидно и ефективно управување со ризиците, водејќи сметка за примена на статутарните и надзорните законски одредби во согласност со добро воспоставен систем на самопроценка.

Преку својата мрежа на експозитури, преку лојалноста и посветеноста на вработените, негува долгорочни банкарски односи со своите клиенти и е препознатлив чинител на пазарот кој успешно ја усогласува експертизата на Шпаркасе групаацијата со искуството на својот тим во земјата.

Во сопствен интерес и одговорност кон клиентите и институциите кои припаѓаат на Групаацијата, Банката придава голема важност на соодветна структура на ризиците, нивната солидна одржливост и соодветна структурираност на ризиците и на капиталот.

Системот на наградување во Банката е организиран во согласност со следните клучни принципи:

- Фиксно наградување во согласност со пазарните конкурентски услови, а кое ќе и овозможи на Банката да ги задржи компетентните вработени и да привлече за работа компетентен кадар

- Променливо – варијабилно наградување засновано на перформанса и работна успешност
- Барања на законската регулатива
- Дополнителни бенефиции за вработените

Наградувањето во Банката се заснова врз направени внатрешни споредби и споредби на пазарот на трудот, деловната стратегија и долгорочните интереси на Банката, а ќе обезбеди долгорочно задржување на вработените.

Банката го следи ризикот, конзервативната деловна и инвестициска стратегија. Освен добивката, зачувувањето на висок степен на одржливост на ризик и доволен основен капитал, како и адекватната ликвидност, претставуваат основен критериум за мерење на варијабилните надоместоци на вработените во Банката.

Согласно постоечката Политика за наградување, не е предвиден надоместок во форма на акции, ниту се предвидуваат други права коишто даваат можност за стекнување акции.

Во 2022 година исплатени се следните надоместоци:

Табела бр. 10 Исплатени надоместоци

Членство	фиксни бруто примања	варијабилни бруто примања	број на членови
Надзорен одбор	1.026.975	0	2
Одбор за ревизија	595.632	0	2
Управен одбор	44.258.393	6.570.783	4
Лица со посебни права и одговорности	45.636.175	4.495.838	20
останати вработени	535.646.174	17.658.034	751
ВКУПНО	627.163.349	28.724.655	779

Структурата на вкупниот надоместок (фиксен и варијабилен) според висината и бројот на лица на кои им е исплатена соодветната висина на вкупниот надоместок во текот на годината е прикажан во следниот графикон:

Графикон бр. 13 Структура на вкупен надоместок (фиксен и варијабилен) исплатен во 2022 година

во МКД

Политика за идентификување, следење и управување со судир на интереси

Политиката за идентификување, следење и управување со судирот на интереси е донесена од страна на Банката, како резултат на заложбата на менаџментот за воведување на принципите на современото банкарско работење и примената на Базел стандардите во системот на корпоративното управување во Банката. Основна цел за донесувањето на оваа политика е опис на ситуации каде би можело да дојде до судир на интереси и соодветно справување со истите од страна на сите вработени и раководни лица; воспоставување на монетарен лимит на номинални подароци и благодарници и воспоставување на систем на известувања и обврска за известување за судир на интереси до надлежните и писмени обелоденувања на деловните интереси. Исто така, во Банката се постапува и по интерен акт кој ги вклучува стандардите за заштита на интересите на Банката при идентификувани судири на интереси на членови на Управниот и Надзорниот Одбор на Банката. Актот го дефинира Процесот на управување со судир на интереси помеѓу членовите на Управниот и Надзорниот Одбор и Банката.

Политика за начинот на избор, следење на работењето и на разрешување на членовите на Надзорниот одбор, Одборот за управување со ризиците, Одборот за ревизија и Управниот одбор на Шпаркасе Банка АД Скопје

Банката како дел од Штаермеркише Шпаркасе Групаацијата е усогласена со групациските и локалните регулаторни барања во процесот на селекција, евалуација на соодветност и назначување на членовите на одборите во Банката.

Политиката за начинот на избор, следење на работењето и на разрешување на членовите на Надзорниот одбор, Одборот за управување со ризиците, Одборот за ревизија и Управниот одбор е сублимат од разгранетиот процес на избор на членовите на Управниот, Надзорниот одбор и законски пропишаните одбори на Банката и нејзина основна цел е нормирање и хармонизирање на сите процеси во еден јасно дефиниран документ кој дава одговор на сите барања поврзани со назначувањето на членовите.

Користење услуги од надворешни лица кои што се значајни за целокупното работење на Банката

Користењето услуги од надворешни лица на дел од активностите на Банката задолжително се извршува во согласност со бизнис стратегијата и бизнис целите на Банката и истото се одобрува од страна на надлежниот орган на Банката. Постапката за избор и донесување на одлука за користење на услуги од надворешни лица се спроведува согласно важечките интерни акти на Банката: Политика за набавка на средства и услуги и Процедура за набавка на средства и услуги. При изборот и донесувањето на одлуката за користење на определена услуга од трети лица задолжително се определуваат и земаат во предвид сите релевантни регулаторни и групациски барања за спроведување на истото.

Изјава за примена на Кодекс на корпоративно управување дадена од Управниот одбор на Шпаркасе Банка АД Скопје

1/ Важечката верзија на Кодексот за корпоративно управување на Шпаркасе Банка АД Скопје 7.0 која се применува во Банката е јавно достапна на веб-страната на Банката www.sparkasse.mk, во секцијата Податоци за Банката;

2/ Корпоративното управување во Шпаркасе Банка АД Скопје се заснова на имплементација на врвните корпоративни и регулативни стандарди, при што е воспоставена соодветна организациска структура и соодветни механизми за дефинирање на целите на Банката, како и за нивно остварување и следење. Покрај законската регулатива, применети се и подзаконските акти кои ја регулираат оваа област, вклучувајќи ја и Одлуката за правилата за добро корпоративно управување со банка и

3/ Не се идентификувани отстапувања од правилата на Кодексот за корпоративно управување на Шпаркасе Банка АД Скопје 7.0 во извештајниот период.

Шпаркасе Банка АД Скопје
Управен Одбор

ШПАРКАСЕ БАНКА АД СКОПЈЕ

Единечна годишна сметка

За годината завршена на 31 декември 2022 година

Период										Контролор															
1	2	3	0	4	5	5	8	6	6	9	1	1	1	1	1	1	1	2	2	2	2	2	2	2	
4	5	6	7	8	9	1	1	0	1	2	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6
Вид работа			Идентификационен број (ЕМБС)								Резервни кодекси														

Назив на банката/финансиска институција **Шпаркасе Банка АД Скопје**
 Адреса, седиште и телефон **ул. Васил Иљоски бр.14, Скопје, 00 389 2 15 050**
 Адреса за е-пошта **contact@sparkasse.mk**
 Единствен даночен број **4030993261735**

БИЛАНС НА СОСТОЈБАТА
на ден **31.12.2022** година

(во денари)

Ред. бр.	ПОЗИЦИЈА	Ознака на АОП	Износ	
			Претходна година	Тековна година
1	2	3	4	5
	АКТИВА:			
1.	Парични средства и парични еквиваленти	140	11.759.668.856	15.720.500.919
2.	Вложувања во должнички хартии од вредност кои може да се користат за рефинансирање во НБРМ (142+143-144)	141	7.665.507.179	7.398.570.311
2а.	Благајнички записи	142	810.437.707	916.827.326
2б.	Државни хартии од вредност	143	6.855.069.472	6.490.653.184
2в.	Исправка на вредноста	144	0	8.910.199
3.	Кредити на и побарувања од банки (146+147+148-149)	145	26.977.922	46.319.059
3а.	Кредити	146	26.992.788	1.382.837
3б.	Депозити	147	0	45.733.899
3в.	Останати побарувања	148	0	0
3г.	Исправка на вредноста	149	14.866	797.677
4.	Кредити на и побарувања од други коминтенти (151+152-153)	150	51.724.647.043	56.994.193.615
4а.	Кредити	151	54.953.558.966	60.443.830.774
4б.	Останати побарувања	152	71.977.268	0
4в.	Исправка на вредноста	153	3.300.889.191	3.449.637.159
5.	Должнички хартии од вредност (155+156+157-158)	154	0	876.740.875
5а.	Благајнички записи	155	0	0

Ред. бр.	ПОЗИЦИЈА	Ознака на АОП	Износ	
			Претходна година	Тековна година
1	2	3	4	5
5б.	Државни хартии од вредност	156	0	876.778.021
5в.	Останати должнички хартии од вредност	157	0	0
5г.	Исправка на вредноста	158	0	37.146
6.	Вложувања во сопственички инструменти	159	87.908.341	84.751.005
7.	Вложувања во придружени друштва (161+162)	160	46.598.187	46.598.187
7а.	Вложувања во банки	161	0	0
7б.	Останати вложувања во придружени претпријатија	162	46.598.187	46.598.187
8.	Вложувања во подружници (164+165)	163	0	0
8а.	Вложувања во банки	164	0	0
8б.	Останати вложувања во подружници	165	0	0
9.	Заеднички вложувања (167+168)	166	0	0
9а.	Заеднички вложувања во банки	167	0	0
9б.	Останати заеднички вложувања	168	0	0
10.	Нематеријални средства (170+171+172+173+174)	169	275.505.730	316.402.933
10а.	Основачки издатоци	170	0	0
10б.	Издатоци за истражување и развој	171	0	0
10в.	Концесии, патенти, лиценци, заштитни знаци и слични права	172	0	0
10г.	Гудвил	173	0	0
10д.	Останати нематеријални средства	174	275.505.730	316.402.933
11.	Материјални средства (176+177+178)	175	900.910.499	920.075.557
11а.	Земјиште	176	192.600	192.600
11б.	Недвижности и опрема	177	894.856.240	913.418.307
11в.	Останати материјални средства	178	5.861.659	6.464.650
12.	Останати средства/побарувања (180+181+182+183+184+185+186+187+188+189+190+191-192)	179	413.044.693	529.443.128
12а.	Ограничени депозити	180	0	0
12б.	Дериватни средства чувани за управување со ризик	181	0	0
12в.	Вградени деривати	182	0	0
12г.	Нетековни средства кои се чуваат за продажба и група за отуѓување	183	0	0
12д.	Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања	184	121.313.826	94.266.747

Ред. бр.	ПОЗИЦИЈА	Ознака на АОП	Износ	
			Претходна година	Тековна година
1	2	3	4	5
12г.	Заложени средства	185	0	0
12е.	Аванси за нематеријални средства	186	0	0
12ж.	Аванси за материјални средства	187	0	0
12з.	Побарувања за данок на добивка	188	0	0
12с.	Одложени даночни средства	189	0	32.839.290
12и.	Финансиски средства по објективна вредност преку билансот на успех определени како такви при почетното признавање	190	0	0
12ј.	Останати побарувања	191	334.778.618	454.521.726
12к.	Исправка на вредноста	192	43.047.751	52.184.635
13.	Одложени приходи и однапред платени трошоци	193	166.631.675	170.054.534
14.	ВКУПНА АКТИВА (140+141+145+150+154+159+160+163+166+169+175+179+193)	194	73.067.400.125	83.103.650.123
	ПАСИВА:			
15.	ОБВРСКИ (196+202+208+213+222+223+227)	195	64.194.426.150	72.453.331.921
16.	Обврски кон банки (197+198+199+200+201)	196	9.632.197.740	12.058.006.243
16а.	Трансакциски сметки	197	461.407.544	250.622.948
16б.	Депозити	198	2.280.649.065	4.084.750.931
16в.	Ограничени депозити	199	0	0
16г.	Обврски по кредити	200	6.890.141.131	7.722.632.364
16д.	Останати обврски	201	0	0
17.	Обврски кон други комитенти (203+204+205+206+207)	202	51.161.273.568	57.067.957.624
17а.	Трансакциски сметки	203	32.981.826.527	35.368.645.231
17б.	Депозити	204	14.614.619.928	17.192.731.240
17в.	Ограничени депозити	205	1.914.199.667	2.505.080.609
17г.	Обврски по кредити	206	1.650.627.446	2.001.500.544
17д.	Останати обврски	207	0	0
18.	Обврски по издадени должнички хартии од вредност (209+210+211+212)	208	0	0
18а.	Издадени инструменти на пазарот на пари	209	0	0
18б.	Издадени сертификати за депозит	210	0	0
18в.	Издадени обврзници	211	0	0
18г.	Останати издадени должнички хартии од вредност	212	0	0

Ред. бр.	ПОЗИЦИЈА	Ознака на АОП	Износ	
			Претходна година	Тековна година
1	2	3	4	5
19.	Останати обврски (214+215+216+217+218+219+220+221)	213	454.466.188	356.039.687
19а.	Дериватни обврски чувани за управување со ризик	214	0	0
19б.	Вградени деривати	215	0	0
19в.	Обврски за тргување	216	0	0
19г.	Обврски директно поврзани со група на средства за отуѓување	217	0	0
19д.	Обврски за данок на добивка	218	18.500.906	48.478.398
19ф.	Одложени даночни обврски	219	20.710.628	0
19е.	Финансиски обврски по објективна вредност преку билансот на успех	220	0	0
19ж.	Останати обврски	221	415.254.654	307.561.289
20.	Одложено плаќање на трошоци и приходи во идните периоди	222	140.375.238	158.837.501
21.	Резервирања за ризици и обврски (224+225+226)	223	380.498.541	390.727.965
21а.	Резервирања за вонбилансна кредитна изложеност	224	343.943.429	347.857.150
21б.	Резервирања за пензии и за други користи на вработените	225	27.188.085	33.578.799
21в.	Останати резервирања	226	9.367.027	9.292.016
22.	Субординирани обврски	227	2.425.614.875	2.421.762.901
23.	КАПИТАЛ И РЕЗЕРВИ (229+230-231+232+235+236-237+238-239+240)	228	8.872.973.975	10.650.318.202
24.	Запишан капитал	229	4.478.772.810	5.594.758.050
25.	Премии од акции	230	558.522.231	666.348.010
26.	Откупени сопствени акции (-)	231		0
27.	Резерви (233+234)	232	418.521.088	450.543.621
27а.	Законска и статутарна резерва	233	418.521.088	450.543.621
27б.	Останати резерви	234	0	0
28.	Ревалоризациски резерви и останати разлики од вреднувањето	235	186.395.659	-304.500.953
29.	Добивка за финансиската година	236	640.450.650	1.033.059.370
30.	Загуба за финансиската година (-)	237		
31.	Задржана добивка	238	2.590.311.537	3.210.110.104
32.	Пренесена загуба (-)	239	0	0
33.	*Малцинско учество	240	0	0
34.	ВКУПНА ПАСИВА (195+228)	241	73.067.400.125	83.103.650.123

Ред. бр.	ПОЗИЦИЈА	Ознака на АОП	Износ	
			Претходна година	Тековна година
1	2	3	4	5
	ВОНБИЛАНСНА ЕВИДЕНЦИЈА			
35.	Вонбилансна евиденција-актива	242	30.822.890.305	29.355.462.650
36.	Вонбилансна евиденција-пасива	243	30.822.890.305	29.355.462.650

* Пополнуваат само оние субјекти кои составуваат консолидирана годишна сметка

Лице одговорно за составување на образецот.

Име и презиме Мито Ѓорески

Број од регистарот на Институтот на сметководители и овластени сметководители на Република С. Македонија: 0104400

Потпис _____

Во Скопје	Име и презиме на законски застапник на банката/финансиската институција:
На ден 10.03.2023	Санел Кустурица
	Потпис _____

Период										Контролор									
1 2 3 0 4 5 5 8 6 6 9										1 1 1 1 1 1 1 1 1 2 2 2 2 2 2 2									
4 5 6 7 8 9 1 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0 1 2 3 4 5 6																			
Вид работа										Идентификационен број (ЕМБС)									
										Резервни кодекси									

Назив на банката/финансиска институција **Шпаркасе Банка АД Скопје**
 Адреса, седиште и телефон **ул. Васил Иљоски бр.14, Скопје, 00 389 2 15 050**
 Адреса за е-пошта **contact@sparkasse.mk**
 Единствен даночен број **4030993261735**

БИЛАНС НА УСПЕХ
 во периодот од **01.01** до **31.12.2022** година

(во денари)

Ред. бр.	ПОЗИЦИЈА	Ознака на АОП	ИЗНОС	
			Претходна година	Тековна година
1	2	3	4	5
1.	Приходи од камата	001	2.280.261.045	2.468.018.856
2.	Расходи за камата	002	470.101.928	488.811.928
3.	Приходи од провизии и надомести	003	989.359.777	1.072.954.054
4.	Расходи за провизии и надомести	004	426.541.987	429.882.654
5.	Приходи од вложувања во придружени друштва, подружници и заеднички вложувања	005	0	0
6.	Нето добивка од трансакции со хартии од вредност	006	0	0
7.	Нето загуба од трансакции со хартии од вредност	007	0	0
8.	Нето добивка од курсни разлики	008	4.458.874.290	364.616.301
9.	Нето загуба од курсни разлики	009	4.220.787.112	0
10.	Останати приходи од дејноста	010	100.606.644	86.539.119
11.	Трошоци за вработените (012+013+014)	011	721.393.293	681.933.088
11а.	Плати	012	367.405.865	365.558.130
11б.	Трошоци за даноци и придонеси за задолжително социјално осигурување	013	193.340.454	191.959.079
11в.	Останати користи за вработените	014	160.646.974	124.415.879
12.	Амортизација на нематеријални средства и материјални средства	015	131.965.538	153.206.163
13.	Исправка на вредност на нематеријални средства и материјални средства	016	28.620.997	19.035.809
14.	Исправка на вредност, посебна резерва и резервирањата (018+019+020)	017	527.267.296	465.819.006
14а.	Исправка на вредност на активните билансни побарувања	018	555.013.157	454.424.138

Ред. бр.	П О З И Ц И Ј А	Ознака на АОП	ИЗНОС	
			Претходна година	Тековна година
1	2	3		
14б.	Посебна резерва за вонбилансна кредитна изложеност	019	-22.946.693	4.033.730
14в.	Останати резервирања	020	-4.799.168	7.361.138
15.	Расходи од вложувања во придружени друштва, подружници и заеднички вложувања	021	0	0
16.	Останати расходи од дејноста	022	611.430.357	624.990.760
17.	Добивка од редовно работење (001+003+005+006+008+010) - (002+004+007+009+011+015+016+017+021+022)	023	690.993.249	1.128.448.922
18.	Загуба од редовно работење (002+004+007+009+011+015+016+017+021+022) - (001+003+005+006+008+010)	024		
19.	*Добивка од прекинато работење	025		
20.	*Загуба од прекинато работење	026		
21.	Добивка пред оданочување (023+025-026)	027	690.993.249	1.128.448.922
22.	Загуба пред оданочување (024+026-025)	028		
23.	Данок од добивка (дел од Даночниот биланс)	029	50.542.599	95.389.552
24.	Добивка за финансиската година (027-029)	030	640.450.650	1.033.059.370
25.	Загуба за финансиската година (029-027) или (028+029)	031		
26.	Просечен број на вработени врз основа на часови на работа во пресметковниот период(во апсолутен износ)	032	697	664
27.	Број на месеци на работење	033	12	12

* Пополнуваат само оние субјекти кои составуваат консолидирана годишна сметка

Додаток на Билансот на успех (го пополнуваат само оние субјекти кои составуваат консолидирана годишна сметка)

Ред. бр.	ПОЗИЦИЈА	Ознака на АОП	Износ	
			Претходна година	Тековна година
1	2	3	4	5
1.	ДОБИВКА/ЗАГУБА ЗА ФИНАНСИСКАТА ГОДИНА			
2.	Добивка која им припаѓа на имателите на акции на матичното претпријатие	034		
3.	Добивка која припаѓа на малцинското учество	035		
4.	Загуба која се однесува на имателите на акции на матичното претпријатие	036		
5.	Загуба која се однесува на малцинското учество	037		

ОСТВАРЕНИ ПРИХОДИ ПРЕТЕЖНО ОД Друго монетарно посредување ДЕЈНОСТ-

6	4	1	9
---	---	---	---

(Се назначува главна приходна шифра на дејноста утврдена со НКД согласно член 9 од Законот за едношалтрески систем-Службен весник на Република Македонија бр.84/05, 13/07,150/07, 140/08,17/11, 53/11 и 70/13).

Лице одговорно за составување на образецот.

Име и презиме Мито Ѓорески

Број од регистарот на Институтот на сметководители и овластени сметководители на Република С. Македонија: 0104400

Потпис _____

Во Скопје На ден 10.03.2023	Име и презиме на законски застапник на банката/финансиската институција: Санел Кустурица Потпис _____
--------------------------------	--

ШПАРКАСЕ
БАНКА
АД Скопје

Образец "ДЕ"

			Период								Контролор														
			0	4	5	5	8	6	6	9															
1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	2	2	2	2	2
			0 1								2 3 4 5 6 7 8 9 0 1 2 3 4 5 6														
Вид работа			Идентификационен број (ЕМБС)								Резервни кодекси														

Назив на банката/финансиска институција **Шпаркасе Банка АД Скопје**
Адреса, седиште и телефон **ул. Васил Иљоски бр.14, Скопје, 00 389 2 15 050**
Адреса за е-пошта **contact@sparkasse.mk**
Единствен даночен број **4030993261735**

ПОСЕБНИ ПОДАТОЦИ
за државна евиденција за банките и другите финансиски институции

(во денари)					
Ред. бр.	Сметка*	Позиција	Ознака на АОП	Износ	
				Претходна година	Тековна година
1	2	3	4	5	6
		A. НЕМАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА			
1.	0001	Набавна вредност на трошоци за развој за сопствени цели (интерен проект)	601	0	0
1.a.		Плата и надоместоци на плата на вработените кои директно работат на развојот на интерен проект	602	0	0
1.б.		Трошоци за материјали и услуги ¹⁾ користени или потрошени при развојот на интерен проект	603	0	0
1.в.		Амортизација на недвижности, постројки и опрема користени при развојот на интерен проект	604	0	0
1.г		Амортизација на патенти и лиценци користени при развојот на интерен проект	605	0	0
2.	0008	Оштетување на трошоци за развој за сопствени цели (интерен проект)	606	0	0
3.	0009	Акумулирана амортизација на трошоци за развој за сопствени цели (интерен проект)	607	0	0
4.	000	Сегашна вредност на трошоци за развој за сопствени цели (интерен проект) (= АОП 171 од БС)	608	0	0

1 Трошоци за сировини и материјал, трошоци за енергија, трошоци за ситен инвентар, трошоци за амбалажа, трошоци за резервни делови и материјали за одржување на објектите и опремата, интелектуални услуги и други услуги кои се услов за развојот на интересен проект.

Ред. бр.	Сметка*	Позиција	Ознака на АОП	Износ	
				Претходна година	Тековна година
1	2	3	4	5	6
5.	0051д	Набавна вредност на софтвер со лиценца	609	675.177.849	759.218.631
6.	0058д	Оштетување на софтвер со лиценца	610	0	
7.	0059д	Акумулирана амортизација на софтвер со лиценца	611	404.761.666	479.081.808
8.	005д	Сегашна вредност на софтвер со лиценца (< или = АОП 174 од БС)	612	270.416.183	280.136.823
9.	0051д	Набавна вредност на компјутерски софтвер развиен за сопствена употреба	613	0	0
10.	0058д	Оштетување на компјутерски софтвер развиен за сопствена употреба	614	0	0
11.	0059д	Акумулирана амортизација на компјутерски софтвер развиен за сопствена употреба	615	0	0
12.	005д	Сегашна вредност на компјутерски софтвер развиен за сопствена употреба (< или = АОП 174 од БС)	616	0	0
13.	0051д	Набавна вредност на набавени бази на податоци	617	0	0
14.	0058д	Оштетување на набавени бази на податоци	618	0	0
15.	0059д	Акумулирана амортизација на набавени бази на податоци	619	0	0
16.	005д	Сегашна вредност на набавени бази на податоци (< или = АОП 174 од БС)	620	0	0
17.	0051д	Набавна вредност на бази на податоци развиени за сопствена употреба	621	0	0
18.	0058д	Оштетување на бази на податоци развиени за сопствена употреба	622	0	0
19.	0059д	Акумулирана амортизација на бази на податоци развиени за сопствена употреба	623	0	0

Ред. бр.	Сметка*	Позиција	Ознака на АОП	Износ	
				Претходна година	Тековна година
1	2	3	4	5	6
20.	005д	Сегашна вредност на бази на податоци развиени за сопствена употреба (< или = АОП 174 од БС)	624	0	0
		Б. МАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА		0	0
21.	02001+02011+02021	Набавна вредност на градежни објекти	625	1.106.269.015	1.114.276.731
22.	02009+02019+02029	Акумулирана амортизација на градежни објекти	626	322.528.101	350.127.875
23.	02008+02018+02028	Оштетување на градежни објекти	627	9.230.860	9.230.860
24.		Сегашна вредност на градежни објекти (< или = од АОП 177 од БС)	628	774.510.054	754.917.996
25.	02111	Набавна вредност на транспортни средства	629	36.299.924	48.388.186
26.	02119	Акумулирана амортизација на транспортни средства	630	30.801.749	31.689.043
27.	02118	Оштетување на транспортни средства	631	0	
28.		Сегашна вредност на транспортни средства (< или = од АОП 177 од БС)	632	5.498.175	16.699.143
29.	02121+02181д	Набавна вредност на информациска и телекомуникациска опрема ²⁾	633	51.322.874	65.932.569
30.	02129+02189д	Оштетување на информациска и телекомуникациска опрема	634	0	
31.	02128+02188д	Акумулирана амортизација (исправка на вредноста) на информациска и телекомуникациска опрема	635	45.603.600	47.883.838
32.		Сегашна вредност на информациска и телекомуникациска опрема (< или = од АОП 177 од БС)	636	5.719.274	18.048.731
33.	02181д	Набавна вредност на компјутерска опрема ³⁾	637	333.038.321	358.135.093
34.	02189д	Оштетување на компјутерска опрема	638	0	
35.	02188д	Акумулирана амортизација (исправка на вредноста) на компјутерска опрема	639	270.117.353	299.807.027

2 Уреди со електронска контрола, како и електронски компоненти кои претставуваат дел од овие уреди (радио, телевизиска и комуникациона опрема и апарати).

3 Хардвер и периферни единици, машини за обработка на податоци, печатари, скенери и слично.

Ред. бр.	Сметка*	Позиција	Ознака на АОП	Износ	
				Претходна година	Тековна година
1	2	3	4	5	6
36.		Сегашна вредност на компјутерска опрема (< или = од АОП 177 од БС)	640	62.920.968	58.328.066
37.		Оригинални уметнички и литературни дела (< од АОП 178 од БС)	641	5.831.767	6.446.717
38.		Драгоцени метали и камења	642		
39.		Антиквитети и други уметнички дела	643		
40.		Други скапоцености	644		
		В. ПРИХОДИ			
41.	6490	I. Добивки од курсни разлики (= на АОП 008 од БУ)	645	4.458.874.290	364.616.301
		II. Приходи по основ на капитални вложувања и капитална добивка			
42.	650	Реализирани дивиденди (АОП 647+648+649) (< или = на АОП 005 од БУ)	646	0	
42.а.	6500	Нефинансиски друштва	647	0	
42.б.	6505	Финансиски друштва	648	0	
42.в.	6508	Нерезиденти (АОП 650+651)	649	0	
42.в.а.	65080	Нефинансиски друштва	650	0	
42.в.б.	65085	Финансиски друштва	651	0	
43.	651	Приходи од вложувањата во придружени друштва, подружници и во заеднички вложувања (< или = на АОП 005 од БУ)	652	0	
44.	659	Капитални добивки реализирани од продажба на средства	653	22.320.845	8.300.096
		III. Други приходи		0	
45.	682	Приходи од минати години (< или = на АОП 010 од БУ)	654	18.386.061	7.160.028
46.	683	Приходи врз основа на судски тужби, даноци и други административни такси (< или = на АОП 010 од БУ)	655	93.066	26.321
47.	687	Приходи врз основа на девизно работење (< или = на АОП 010 од БУ)	656	0	
		III. Останати расходи			
48.	688	Други приходи (< или = на АОП 010 од БУ)	657	10.935.535	6.430.543

Ред. бр.	Сметка*	Позиција	Ознака на АОП	Износ	
				Претходна година	Тековна година
1	2	3	4	5	6
		Г. РАСХОДИ			
49.	61	I. Расходи за провизии и надомести (= на АОП 004 од БУ)	658	426.541.987	429.882.654
50.	619	Премии за осигурување на депозити (< или = на АОП 022 од БУ)	659	58.743.565	61.002.955
51.		II. Трошоци за вработените (АОП 661+664+665) (= на АОП 011 од БУ)	660	682.840.105	681.933.088
51.a.	620	Трошоци за плати	661	528.668.033	553.759.991
51.б.	620д	Придонеси од плати (< или = на АОП 013 од БУ)	662	159.361.100	154.883.935
51.в.	620д	Даноци од плати (= на АОП 013 од БУ)	663	33.979.354	33.317.926
52.	621	Надомести за плати (< или = на АОП 014 од БУ)	664	3.800.759	3.757.218
53.	622	Надомести за вработените врз основа на колективен договор	665	150.371.313	124.415.879
54.	623	Материјални и слични трошоци (< или = на АОП 022 од БУ)	666	37.634.497	71.264.368
55.	624	Трошоци за услуги (< или = на АОП 022 од БУ)	667	364.128.326	361.161.009
56.	624д	Премии за осигурување (< или = на АОП 022 од БУ)	668	5.218.336	11.685.779
57.	624д	Трошоци за надомести и други примања на членови на управен и надзорен одбор, одбор на директори и управители (< или = на АОП 022 од БУ)	669	2.673.111	1.460.337
58.	625	Трошоци за службени патувања (< или = на АОП 022 од БУ)	670	2.855.640	9.094.446
59.	627	Трошоци за репрезентација, маркетинг и пропаганда (< или = на АОП 022 од БУ)	671	50.980.130	72.542.385
60.	628	Други административни трошоци (< или = на АОП 022 од БУ)	672	1.555.544	2.864.410
61.	632	Трошоци од минати години (< или = на АОП 022 од БУ)	673	33.419.060	5.365.767
62.	633	Даноци и придонеси од приход (< или = на АОП 022 од БУ)	674	15.112.434	14.378.850
63		Придонеси од приход (АОП 676+677+678+679) (< или = на АОП 022 од БУ)	675	1.941.551	1.898.848
63.a.	633дел	Придонеси и членарини на здруженија и комори	676	1.767.068	1.685.243

Ред. бр.	Сметка*	Позиција	Ознака на АОП	Износ	
				Претходна година	Тековна година
1	2	3	4	5	6
63.б.	633дел	Комунални такси	677	174.483	213.605
63.в.	633дел	Придонес за користење на градежно земјиште	678	0	
63.г.	633дел	Останато	679	0	
64.	634	Трошоци за парични казни, такси и судски решенија (< или = на АОП 022 од БУ)	680	3.097.059	5.324.759
65.	635	Трошоци за изработка на таксени и административни вредносници (< или = на АОП 022 од БУ)	681	0	
66.	637	Трошоци за девизно - валутно работење (< или = на АОП 022 од БУ)	682	0	
67.	638	Други трошоци (< или = на АОП 022 од БУ)	683	33.457.222	6.803.019
68.	639	Капитална загуба реализирана од продажба на средства	684	168.922	143.828
69	6491	IV. Загуби од курсни разлики (= на АОП 009 од БУ)	685	4.220.787.112	
		Д. ПОСЕБНИ ПОДАТОЦИ			
70.		Просечен број на вработени врз основа на состојбата на крајот на месецот	686	704	683
71.		Исплатена дивиденда	687	12.070	

*Податоците во позициите за претходна година и за тековна година согласно наведените сметки, ќе ги внесуваат само оние субјекти кои имаат обврска да го користат сметковниот план за банките согласно Одлуката за сметковниот план за банките („Службен весник на Република Македонија“ бр. 81/11, 152/11 и 110/13).

Во, Скопје
На ден, 10.03.2023

Лице одговорно за составување на

образецот
Мито Горески

Овластен застапник

Санел Кустурица

Контролор

Период

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26

Вид
работа

Идентификационен број
(ЕМБС)

Резервни кодекси

Назив на субјектот **Шпаркасе Банка АД Скопје**

Адреса, седиште и телефон **ул. Васил Иљоски бр.14, Скопје, 00 389 2 15 050**

Адреса за е-пошта **contact@sparkasse.mk**

Единствен даночен број **4030993261735**

СТРУКТУРА НА ПРИХОДИ ПО ДЕЈНОСТИ (СПД-РЕКАПИТУЛАР)
во периодот од **01.01** до **31.12.2022** година

НКД (Национална класификација на дејности)			Остварени приходи (во денари) ³
Ред. бр.	Класа ¹	Назив ²	
1.	6419	Приходи од банкарско работење	3.992.128.330
2.			
3.			
4.			
5.			
6.			
7.			
8.			
9.			
10.			
11.			
12.			
13.			

НКД (Национална класификација на дејности)			Остварени приходи (во денари) ³
Ред. бр.	Класа ¹	Назив ²	
14.			
15.			
16.			
17.			
18.			

1) Во колоната за „Класа“ се внесува нумеричка ознака за класа согласно НКД за дејноста од која субјектот остварува приход.

2) Во колоната „Назив“ се внесува описно називот на дејноста според НКД од која субјектот остварува приход.

3) Во колоната „Остварени приходи“ се внесува износот на остварени приходи по дејности.

РЕГИСТРИРАНА ПРЕТЕЖНА ДЕЈНОСТ (Со назначување на шифра и назив на класа на дејноста утврдена со НКД)

6 4 1 9

ОСТВАРЕНИ ПРИХОДИ ПРЕТЕЖНО ОД Друго монетарно посредување ДЕЈНОСТ-

6 4 1 9

(Со назначување на шифра и назив на класа на дејноста утврдена со НКД)

Лице одговорно за составување на образецот:

Име и презиме Мито Горески

Потпис _____

Во Скопје

На ден 10.03.2023

М.П.*

Име и презиме на законскиот застапник

Потпис Санел Кустурица

ПАРКАСЕ
БАНКА
АД Скопје

* За трговските друштва не е задолжителна употреба на официјалниот печат согласно Законот за трговските друштва.